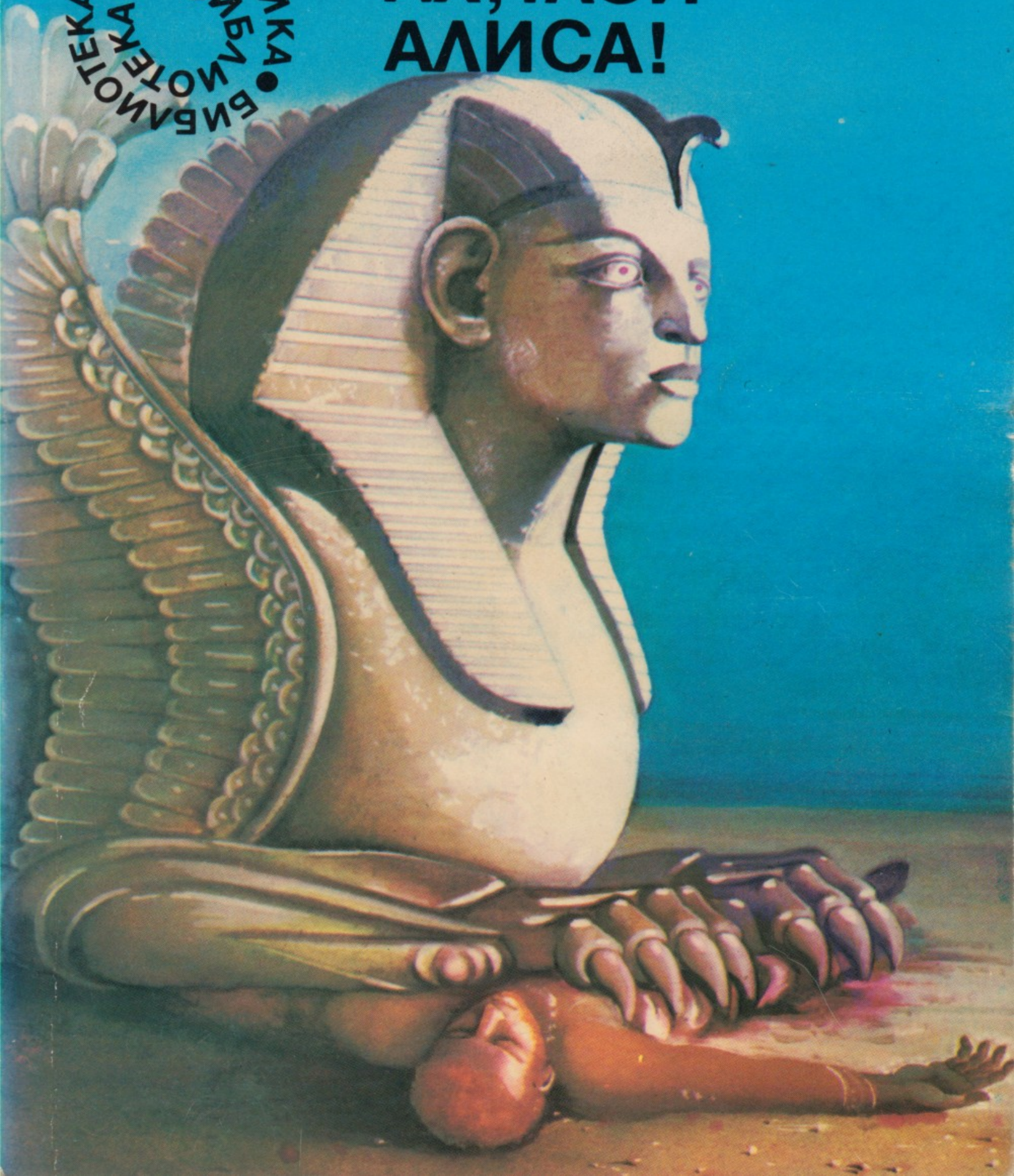

ТЕКА • ГАЛАКТИКА •
МОТЕКА • ГАЛАКТИКА •
БИБЛИОТЕКА • ГАЛАКТИКА •

САМ ЛУНДВАЛ

АХ, ТАЗИ АЛИСА!

САМ ЛУНДВАЛ АХ, ТАЗИ АЛИСА!

Превод: Светла Стоилова, Антоанета Приматарова-Милчева

chitanka.info

Представени са два романа на превеждания в цял свят шведски фантаст Сам Й. Лундвал. „Не е време за герои“ (1972) е размисъл за културните постижения на човечеството, които при злоупотреба с най-висшите принципи, вдъхновили някога създателите им се превръщат в опасно наследство. Същата тема е разгърната още по-пълно в „Ах, тази Алиса!“ (1974), характеризирана от критиците като „опоеизирана научна фантастика“.

ЛЮБЕН ДИЛОВ

„ДОБРЕ ДОШЪЛ“ НА ГОСТА ОТ ШВЕЦИЯ

Той не съответствува на клишираната ни представа за шведите. Не е висок и по южняшки е пъргав, засмян, общителен. Трудно ще определиш и възрастта му — роден е през 1941 год. в Стокхолм, — защото прилича на дружелюбно момче, което веднага, с усмивка се отправя към теб да се запознаете и да ти предложи да изпиете заедно по глътчица. На международните конгреси по фантастика всички го познават и като че ли всички го обичат. Затова и с такова радушие го избрахме на последния конгрес на Международната асоциация на фантастите-професионалисти — УРЛД-СФ за неин председател.

А той сякаш е роден професионалист. На единайсет години е, когато Шведското радио излъчва първия му фантастичен разказ. Но талантът му е разностранен, дейността му и до днес си остава впечатляващо многопосочна. През шейсетте години се подвизава като певец и композитор, а едновременно с това е продуцент на научнофантастични филми за телевизията и носи отговорността за цяла серия такива популярни в Швеция филми. От 1972 год. насам започва да издава всяка година по една антология за фантастика под общото заглавие „Това се случи утре“, както и двумесечното списание „Жул Верн — дайджест“, което е вече едно от най-старите списания за научна фантастика в света. Все така „между другото“ ръководи издателство „Делта“, което се е специализирало за фантастична литература, и продължава от време на време да композира песни за естрадни състави, като световноизвестния АББА.

С научната фантастика се занимава и теоретично. Издал е няколко книги, от които по-забележителните са „Научната фантастика — какво представлява тя?“ — 1970 год., „Библиография на фантастиката и научната фантастика“ — 1974 год., и особено привлекателната „Илюстрирана история на научната фантастика“ — 1978 год.

Най-популярните му художествени произведения са „Не е време за герои“ — 1972 год., „Бернхард Завоевателят“ — 1973 год., „Ах, тази Алиса“ — 1974 год., „Блусът на Кинг Конг“ — 1974 год., „Градът-затвор“ — 1978 год., „Момичето от прозореца на края на света“ — 1980 год. и „Грохот“ — 1982 год. Те са преведени на много езици, като преводите на английски извършва самият Лундвал.

Характерни за досегашното му творчество — читателят сам ще се убеди в това — са острата социална и философска критика на съвременните недъзи на човека, на античовешката структура на капиталистическото общество и неговата империалистическа лудост. Казвам „досегашно“, защото в едно свое писмо той сподели с мен, че „напоследък все повече се придвижвал от научната фантастика в по-строгия ѝ вид към една художествена литература, която би могла да бъде наречена магически реализъм“.

Накъдето и да се „придвижва“ обаче, ние все ще срещаме един умен, прогресивно мислещ и художествено силен автор, какъвто го виждаме още тук, в тези му сравнително ранни произведения, които си остават и до днес едни от най-популярните. Особено „Ах, тази Алиса“, която вече обиколи света, преди да пристигне най-сетне и у нас.

Докато в „Не е време за герои“ ние ще прочетем една, общо взето, позната ни от мнозина други автори, добре написана, ядовитата гротеска на империалистическата военщина с нейния абсурден шовинизъм, в „Ах, тази Алиса“ не може да не се зарадваме на блестящата фантастична находка — нещо, което особено се цени във фантастиката.

Земята отдавна е напусната от хората, разселили се из Галактиката, но на нея са останали и са се материализирали всички приказни създания на човешкото въображение — от добрите елфи до злите демони, а когато хората се опитват с оръжие да си възвърнат своята прародина, те им се противопоставят. И започва люта битка между човека и неговата фантазия...

Чудесна е тази метафора, поетична и философска! Човекът не може да живее извън своя измислен свят, той никога не ще победи рожбите на своята фантазия, които са рожби на доброто и злото у него, на смешното и величавото, на неговия страх от бездушието на Вселената и храбростта му да я покорява и населява със себе си. Човекът е и ще си остане чаровната Алиса, която е немислима без

вълшебствата на своето митотворчество. Отрече ли се от въображението си, то ще го накаже, защото самият човек е една приказка — вероятно най-фантастичната приказка на мирозданието. Ето защо трябва да я пазим от посегателствата на демоните, които вилнеят в самите нас.

Вярвам, че за българския любител на фантастиката запознанството с този остроумен и човеколюбив разказвач на фантастични приказки ще бъде полезно и приятно, че той ще прочете тези му две повести със същото удоволствие, с което ги четох и аз. И ще се надява на нови срещи със Сам Лундвал.

НЕ Е ВРЕМЕ ЗА ГЕРОИ

На Ингрид

„Свини! Вечно ли искате да живеете?“

Фридрих Велики,
крал на Прусия, битката
при Лойтен — 1757 г.

1

Подобен на малка, обезумяла от страх муха, разузнавателният кораб кръжеше между планетата и космическата армада и се приближаваше внимателно към най-близкия защитен спътник. Спътникът — голям и стар, изглеждаше почти неприлично грозен; ямите и пукнатините върху наранената му повърхност се виждаха отдалеч. Правеше впечатление на безопасен, пък и занемарен от двеста хиляди години, може би наистина не криеше опасности. Може би. Пилотът на разузнавателния кораб знаеше някои работи за този вид спътници. Всеки от тях притежаваше достатъчно огнева мощ, за да унищожи коя да е по-малка планета. Старата империя беше проявявала изключително старание при защитата на своята собственост.

Планетата бавно се превърташе зад непреодолимата си бариера от смъртоносни защитни спътници, сякаш кафява, изпъстрена със сини петна гнила ябълка, и подигравателно се хилеше на космическата армада, чиито кораби кръжаха като ято прегладнели грифове тъкмо зад границата, до която можеха да бъдат достигнати, тръпнещи от копнеж да кацнат, но без да се осмелят да предприемат решителната стъпка. Планетата, някогашен център на някоя от безсмъртните империи, чийто руини днес замърсяваха Млечния път, сега представляваше съвсем обикновена купчина стара железария, която прогонваше неканените посетители чрез пръстен изпитани, допотопни защитни механизми.

Всички древни централни планети бяха въоръжени до зъби с оръжия, могли да възникнат само в един болен мозък. Управляваха ги противни ефективни електронни мозъци, които продължаваха да живеят с патетичното недоразумение, че Империята все още процъфтява някъде в пълно благополучие, и енергично се противопоставяха на всяко посещение на тая паплач, която в днешно време правеше Млечния път несигурен. През стотиците хиляди години

бездействие някои от електронните мозъци си бяха създали твърде извратени навици и космическите армади, които различни варварски, изпълнени с амбиции светове редовно изпращаха с цел да плякосват старите централни планети, с тревожна последователност търпяха поражение след поражение. С годините защитните методи на електронните мозъци ставаха все по-неконвенционални, но никой не можеше да се оплаче от ефективността им. Следователно да проявяваш предпазливост, се считаше за похвално, а занятието на пилота разузнавач беше запазено преди всичко за побъркани и за наивни идеалисти.

Космическата армада, която сега кръжеше около планетата, беше представителка на планетна федерация, разположена в съвсем малък и незначителен сектор на първоначалната империя. Нейните ресурси бяха нищожни, но затова пък амбициите ѝ толкова по-големи: владетелят ѝ гледаше на себе си като господар на Вселената — ни повече, ни по-малко; притежаваше внушителна космическа флотилия, сбрана в по-голямата си част от железариите, останали след Третата малтусианска война; и накрая, но не на последно място, разполагаше с немалък дял от Императорската библиотека, укривана на една от планетите през Втората малтусианска война и впоследствие оставена там поради гибелта на законните собственици. Библиотеката съхраняваше множество карти, съдържащи прекрасни сведения за координатите на старите централни планети, от които планетната федерация се възползваше с еднообразно катастрофални резултати. Федерацията (или Империята, както се наричаше с подобраваща скромност) така и не бе имала кой знае каква полза от тях, но картите си стояха там и следователно трябваше да се използват. Императорът на планетната федерация бе вече господар на цялата Вселена; всичко, от което сега се нуждаеше, беше и мъничко власт за покритие на титлата. Старата централна планета щеше да му я осигури.

Разузнавателният кораб се промъкна по-близо до спътника, готов да подвие опашка и да се отдалечи при най-малкия признак за опасност. Космическата армада наблюдаваше развитието на събитията

от сигурно разстояние, като в същото време засипваше пилота с добри съвети, проклетия, заплахи и други поощрителни възгласи, които да въздействуват на съмнителния му морал.

— Какво става с теб, по дяволите? — ревеше офицерът свързочник от адмиралския кораб. — Да не мислиш, че разполагаш с цял ден? Давай!

— Приближавам до бззззз спътника — обади се пилотът през все по-силен заглушаващ шум. — Изглежда наистина безопасен — ззззззз всъщност да зззззззз?

— Заеми странична позиция засега — разпореди се офицерът. Говореше с остър, пронизителен глас и здравата фъфлеше. Другите офицери обикновено го наричаха „големия тлъст задник“. И не без основания.

— Да се плеснеш по зззззз — кисело отвърна пилотът. — Като се върна, ще ти ззззззз, да знаеш.

— Не чувам. Какво каза?

— Бззззз приближавам се зззззз виждам ззззз.

— Какво?

— Бззззззззззззззз — отвърна високоговорителят. — Зззззззззззззз.

Това бе последното, което се чу от пилота. Спътникът, който от доста време наблюдаваше с растящо неодобрение разузнавателния кораб, напрегна електронните си мускули, изрева едно беззвучно *мирно!* и пусна в действие целия си арсенал. На часа космосът се изпълни с бяла ослепяваща смърт; разузнавателният кораб се изпари за миг; на борда на адмиралския кораб стрелките на контролните уреди отскочиха с петнайсет градуса и се извиха любовно около железните ограничители на циферблатите; отвратително зловоние на горящ изолационен материал се разнесе из кораба и звукът от сгърчващата се дебела броня се смеси с нечленоразделните викове на обезумели от страх сержанти, ефрейтори и офицери. Космическият кораб потрепера, направи неуспешен опит да се преобърне и изчезна в хиперкосмоса, като пръскаше унищожение по всички посоки с всичките си оръдия.

Командният център представляваше истинска лудница, в която истерични офицери се мятаха насам-натам и си деряха гърлата. Един точен лазерен изстрел, преминал право през помещението, бе улучил

четирима добре охранени офицери и беше освинил мястото по неописуем начин. На един много нервен новопроизведен лейтенант му се стори, че някой се кани да вземе кораба на абордаж, и се впусна да защитава Империята с лъчевия си пистолет. Адмиралът, който както никога се случи в командния център, изтърва чашата си и безпристрастно зараждава смъртни наказания на всички присъстващи. Беше ужасно.

Суматохата полека стихна с идването на ремонтния персонал, който се втурна в стаята, завари уплътнителни плочи върху зейналите дупки на корпуса, отнесе четиримата злополучни офицери, застреля лейтенанта и повали още неколцина изнервени герои. Адмиралът получи нова чаша с огнена вода и мърморейки, отново се залости в луксозната си анфилада.

Благодарение на вдъхновеното упражнение в стрелба на младия лейтенант, генерал Суперястреб внезапно се оказа поел командването на кораба. С бодра крачка той се зае да възобнови реда и законността на кораба. След няколкото часа объркване на борда се възцари спокойствие. Генерал Суперястреб с тъга установи, че е загубил един разузнавателен кораб, и уведоми екипажа, че следващият пилот, обхванат от непреодолимото желание да се прояви като герой, може да последва възвишения пример на предишния пилот и да умре бързо, тъй като в противен случай той и бездруго не би имал за какво повече да живее. Сетне удостои загиналия с посмъртен медал и говори дълго и с подobaваща тръпка в гласа за храбростта и патриотизма, подтикнали го да се жертвува в името на свободата и т.н. Желязната челюст — полковник и истински негодник, наруга останалите пилоти и обеща да ги преследва чак до адските дълбини, ако загубеха още един разузнавателен кораб.

Долу в луксозната анфилада на адмиралския кораб адмиралът отвори нова бутилка, която току-що беше получил от своя верен стар другар генерал Суперястреб.

В командния център генерал Суперястреб понижи цяла дузина офицери в длъжност клозетен хигиенист, за да освободи места за собствените си фаворити.

В изчислителния център група техници разгорещено спореха по въпроса какво, се е случило и как е приключило, без да стигнат до какъвто и да било извод.

Долу в пилотските помещения пилотите си разпределяха вещите на загиналия пилот. Работни инструменти, кинжали и празни бутилки се използваха усърдно и с голяма вещина при подялбата.

Сред потъналите в забрава подземни сводове, скрити дълбоко под повърхността на планетата, централният мозък с нежелание се разбуждаше, приветствуван от упоритите сигнали на тържествуващия защитен спътник. Огромни машини бавно се задвижваха в тъмнината; в празните зали проблеснаха слаби светлинки, подобни на далечни звезди. Ремонтни работи тръгнаха с клатушкане сред редовете блестящи механизми. Космическата армада беше локализирана и идентифицирана. Още повече светлини, още повече работи. Отново посетители: това означаваше работа. Централният мозък потръпна. Стоял твърде дълго в бездействие, той бе започнал да става малко мързелив. Мисълта за работа не беше особено привлекателна. Още помнеше тежките времена, преди човекът да напусне планетата, когато вършеше каква ли не черна работа — от изстрелване на космически кораби до надзираване на обществени тоалетни, и споменът го накара отново да потръпне. Нямаше как. Той се прокашля и се обърна към адмиралския кораб с глас на стар, взискателен учител.

— Тук е централният мозък — каза той. — Мога ли да ви бъда полезен с нещо?

2

Генерал Суперястреб маршируваше надолу по коридора в адмиралския кораб, заобиколен от постоянната си свита верни подмазвачи. Подкованите със стомана ботуши сладострастно потракваха в такт върху пода, блясъкът от огромното количество златни медали, нашивки и еполети заслепяваше очите, развълнувани гласове се разнасяха наоколо.

— Невъзможно! — викаха те.

— Невероятно!

— След толкова време!

— Кой да предположи, че въобще нещо е останало!

— Нали го чу какво каза.

— ... и ни *помоли* да слезем и да се погрижим за всичко! Представяш ли си! *Помоли* ни да слезем!

— Не, не мога да повярвам. Струва ми се, че тая проклета машина ни крои нещо.

— ... и всичко просто си стои така и ни очаква!

— Боже господи!

— Да, тук съм — изрева централният мозък през една вентилационна решетка. — Какво мога да направя за вас?

— Какво, по дяволите, правите там вътре? — изрева генерал Суперястреб и впи поглед във вентилационната решетка.

— Всеки със своите методи — отвърна тайнствено решетката. — Дали да...

— Млък! — изсъска генерал Суперястреб и се вторачи злобно в решетката. — Тая машина започва да ми лази по нервите — изръмжа той. — Ще й дам добър урок някой прекрасен ден... за какво всъщност се мисли? За господ? — И подигравателно изпръхтя.

Вентилационната решетка не отговори и групата продължи своя марш, зави зад ъгъла и влезе в заседателната зала. Някакъв доста дебел нисък мъж с мрачно увиснали мустаци, който седеше в коридора и зяпаше момичетата от канцеларията, бе повлечен от потока;

възмутените му протести преминаха в нечленоразделно гъргорене, щом съгледа наобиколилите го златни нашивки.

Вратата се тръшна след тях и в залата се възцари глуха тишина, нарушавана от шума на удари, ритници и сърдити ругатни. Вратата си отвори и тлъстичкият мъж излетя навън, съпроводен от порой проклетия. Той се стовари върху стоманената стена, избърса студената пот от челото си и отново се зае да зяпа секретарките. Откъслечни думи от разгорещената дискусия проникваха през вратата.

— ... съвършено невъзможно — какво ще кажат от центъра?

— ... просто цялата тая проклетата планета ни очаква...

— ... старият централен мозък става само за боклука...

— ... лъже тоя негодник!

— ... някой трябва да слезе и да провери...

— ... мен ли имаш предвид?

— ... няма да е зле. Трябва да поотслабнеш.

— ... чисто самоубийство...

— ... лудница...

— ... току-що видях един, някакво говедо с мустаци, пилот от разузнаването, тъкмо работа за него...

— ... от тая работа може да се спечели нещичко... Императорът никога не ще узнае кой е поел риска...

— ... повишение, господа! Повишение!

— ... дръжте го тоя негодник, преди да е изчезнал!

Вратата се отвори и изложи на показ ослепително количество медали, златни копчета и общити с диаманти офицерски пагони. Генерал Суперястреб пристъпи напред, на устните му грееше фалшива усмивка.

— ... в името на Империята — произнесе той — един презрял смъртта мъж, един предан войник, готов да пожертвува живота си в изпълнението на геройската задача... — Офицерите се насочиха към niskия мъж, който ужасено тичаше напред-назад, за да намери изход, но накъдето и да отправеше поглед, виждаше единствено златни униформи, общити с диаманти. Офицерите се стълпиха около него и го заразглеждаха с нескрит възторг.

— Какъв войник, генерале! Вижте пламъка в очите му!

— Действително, той тръпне от плам!

— Гледа смъртта в очите, ето така трябва да бъде!

— Обзалагам се, че се чувствувате горд, войнико!

Натикаха го в ъгъла, без да му дадат възможност да се измъкне. Генерал Суперястреб се наведе над него — същински ангел на смъртта, с ужасна усмивка на лицето.

— Как се казвате? — изрева той. — Отговаряй!

— Бернхард Рордин — плахо промълви притежателят на мустаците.

— Сър! — изрева генерал Суперястреб.

— Бернхард Рордин, сър!

— Така те искам. Е, войнико Рордин... очаква ви геройска задача — да се отправите към тази чудесна древна планета, централната планета на една могъща империя, загинала преди стотици хиляди години, задача, която ще ви покрие със слава... обявявате ли се за доброволец?

Той се наведе надолу и опря аристократично извития си нос до треперещия нос на Бернхард.

— Е! — изръмжа той. — Да или не?

— И аз не знам — промълви Бернхард. — Мога ли да си помисля?

— Не!

— Имам ли някакъв избор?

— Не!

Бернхард вдигна очи към ужасните, украсени със злато фигури, които го обграждаха: стоманено твърди очи добре развити брадички, жестоки устни. Никога преди не беше виждал толкова много офицери наведнъж. Гледката беше зашеметяваща и придаваше реалност на неизречените заплахи.

— Наказанието за обръщение към офицер по неподобаващ начин — обади се някой — е...

— Обявявам се за доброволец — каза Бернхард.

3

— Сигурно си луд, щом се обявяваш за доброволец — обади се централният мозък през вентилационната решетка, след като офицерите се оттеглиха, марширувайки. — Не знаеш ли какво те чака?

— Знам — измърмори Бернхард. — Дванайсет противни офицери. Очакват ме дванайсет противни офицери. Мислиш, че съм луд ли? — Той се вторачи злобно в решетката. — Какво впрочем правиш там вътре? Не си ли някъде долу на тая идиотска планета?

— Всеки със своите методи — тайнствено отвърна решетката. — Е, какво искаш да направя за теб?

— Нищо не искам, проклета железарийо.

— Ти каза „Боже господи“ — напомни му решетката. — И аз съм тук, винаги готов да утеша един самотен и уплашен войник. Няма ли нещо, което мога да направя за теб?

— Страдаш от мания за величие — забеляза Бернхард.

— Във всеки случай аз съм централен мозък на цяла една планета — посочи решетката. — Това не е без значение, нали така?

— Разбира се — съгласи се Бернхард.

— Легендарната Реанонска империя. Не започва ли сърцето ти да бие по-бързо, когато чуеш това? Не е ли фантастично да си представиш, че аз управлявам цялата планета съвсем сам? Би могло да се мисли, че заслужавам малко повече уважение — особено от един прост войник като теб.

— Изпълнен съм с уважение — просъска Бернхард. — Изчезвай!

Последва дълъг миг тишина, по време на който Бернхард се размисли над своето положение и възможностите да се измъкне от него. Изглеждаха нищожни. Той въздъхна тежко.

— Знаеше ли, че ме смятаха за най-великото и прекрасно творение на човечеството? — попита решетката.

— Не.

— Така е все пак. И съм на повече от двеста хиляди години. Продължавам да действувам отлично. Доста добре е, нали?

— Фантастично — уморено отвърна Бернхард.

— Струва ми се, че бих могъл да направя посещенията ти твърде интересно — добави замислено машината. — Все още разполагам с проекторите на мисли, както и с протоплазмената вана... с всевъзможни неща. Ще ти хареса.

— Сигурно — с недоверие отвърна Бернхард.

— Всичко това, разбира се, беше построено за целите на защитата... последната защита, в случай че някакви завоеватели някога дойдеха на планетата. Не можеш и да предположиш какви неща съм в състояние да сътворя. Каквото си искаш чудовище кажи — и най-невероятното да е — ще го създам.

— Боже господи! — промълви Бернхард.

— Главозамайващо, нали?

— Искате ли питане!

— Но аз, естествено, съм ти приятел, войнико. Просто искам да те даря с едно достойно за спомени време... би ли пожелал с голи ръце да се бориш с едно безсмъртно чудовище с петдесет космати ръце и отровни нокти?

— Бих предпочел да се въздържа — отвърна Бернхард.

— Е, това беше само идея. — Решетката направи кратка пауза. — Може би е по-добре, че не искаш — продължи тя. — Разбираш ли, след като веднъж ги създам, не мога вече да ги управлявам. Само да видиш някои от чудовищата, които съм сътворил с течение на времето. Кошмарни създания. Обзалагам се, че не би живял повече от пет минути.

— Боже господи!

— Да, тук съм. Какво искаш?

— Не говорех на теб.

— Извинявай. Сторило ми се е.

— Забрави го.

— Във всеки случай аз съм най-подобното на бог нещо, което тая планета е имала от двеста хиляди години насам. Не исках да те засегна.

— Няма нищо. Никога не съм бил кой знае колко религиозен.

— Тук долу има богове — съобщи решетката.

— Няма да се изненадам.

— С времето става скучно, нали разбираш, пък и обикновените чудовища са ужасно глупави. Налага се да си създавам нещо по-подходящо за компания. В повечето случаи твърде интересни същества, макар да са малко обидчиви.

— Ще опитам да се държа по-далеч от тях.

— Освен това са и всемогъщи. Поне повечето от тях. И имат какви ли не странни идеи. — Решетката направи пауза, изчакайки въпрос, който така и не последва. — Знаеш ли — продължи тя малко раздразнено, — някои от тях си мислят, че земята е плоска?

— Не, не знаех — отвърна Бернхард. — Плоска ли е?

— Понякога те я правят плоска. Ужасно дразнещо. Всичко се обръща с главата надолу. Нали не би искал да си тук, ако земята изведнъж станеше плоска?

— Плоска или кръгла, какво ме засяга? — сопна се Бернхард. — Я си затваряй устата!

— Извинявай, Исках само да ти помогна.

— Моля. Но аз не искам.

Последва дълго мълчание, после решетката попита:

— Смяташ ли да останеш дълго на планетата?

— Откъде, по дяволите, аз мога да знам това? Питай генерал Суперястреб.

— Не че работата ме плаши — продължи решетката, — но да се грижиш за такава огромна армада като тая, означава страхотна работа... пък да не получиш поне една-единствена дума за благодарност... — тъй че бих искал да зная дълго ли смяташ да останеш тук. Все пак аз съм се грижил за тая планета в продължение на двеста хиляди години без дори минутка почивка, та може би ти би могъл да кажеш на някого, че аз...

Бернхард изкриви лице в грозна гримаса.

— Кажи им го сам, щом имаш желание — отвърна той. — Не ме е грижа, ако си строшиш врата. — Той изпръхтя и си тръгна.

— Мислех, че моята планета те интересува — извика решетката след него. — Та ти ще прекараш тук остатъка от живота си.

— Затваряй си устата! — изрева Бернхард.

Слезе до кафенето, размишлявайки за объркания си живот. Когато поднесе чашката кафе към мрачните си устни, директният телефон го заговори с глас, ужасяващо познат.

— Не беше особено учтиво от твоя страна да си тръгнеш по този начин — каза гласът, изпълнен със самосъжаление — Не ме ли харесваш?

— Искам да бъда оставен на мира — отвърна Бернхард.

— Можеше да го кажеш.

— Да, наистина.

Последва изпълнен с размисъл миг тишина. Сетне директният телефон отново се обади:

— Може би искаш да ти разкажа някои неща за моята планета? Всъщност доста има за разказване.

— Така и така след пет минути ще съм мъртъв — мрачно отвърна Бернхард.

— Бих могъл да ти помогна.

— Да умра ли?

— Да си жив може би в продължение на шест минути. Може би дори седем.

— Пет, шест или седем минути — отвърна Бернхард, — какво значение има? Изобщо нямам никакво желание да умирам.

— Не искаш ли да умреш за Империята, за свободата и демокрацията? — удиви се директният телефон.

— Не.

— Ти си негодник и изменник — строго каза директният телефон. — Би трябвало да те застрелят. Ако всички мислеха като теб, комунистите щяха да заробят целия свободен свят.

— Какви комунисти? — попита Бернхард.

— Другия лагер, противниците. Нещо от рода на вашите егалитаристи.

— Смърт на егалитаристите — машинално отвърна Бернхард. Той се замисли. — Впрочем не знам какви са егалитаристите. Знаем само, че ние трябва да ги мразим.

— Егалитаристите искат да премахнат военното дело — отвърна директният телефон.

— Ужасно — промълви Бернхард.

— И да принудят офицерите да застанат на предната бойна линия.

— Предателство — задъха се Бернхард.

— И да дадат граждански права на обикновения войник.

— Утопии! — просъска Бернхард. — Никой разумен човек не би се заел с това. И стига вече си дърдорил. Нарушаваш храносмилането ми.

— Нали ще слезеш на планетата?

— Разбира се — отвърна Бернхард равнодушно.

— Е, предполагам, че знаеш какво правиш. Съжалявам, че те обезпокоих. — Той въздъхна.

— Окей — отвърна Бернхард. — Окей, окей.

— С времето ти доскучава, нали разбираш. Двеста хиляди години без човешка компания — би могло да се очаква, че след всичко, което съм направил, съм достоен поне за малко любезност.

— Разбира се.

— Една любезна дума, нищо повече не искам.

— Благодаря тогава! Благодаря, благодаря, благодаря!

— Не звучиш убедително — обидено каза директният телефон.

— Как не! — изкрещя Бернхард.

— Няма нужда да ми крещиш. Чувам отлично.

— Извинявай — Бернхард се отпусна.

— Просто очаквах нещо друго, след като съм работил толкова дълго. Поддържах цялата планета в отлично състояние за вас, а сега не получавам дори едно благодаря. Мислех си, че ти може би ще проявиш поне малко благодарност. Не кой знае колко, разбира се, просто една любезна дума или пък едно споменаване или просто...

Бернхард напъха чашата си в отвора за отпадъци и стана. Напусна стаята с решителни крачки, без да се оглежда.

— Защо ме изоставяш по такъв начин? — изкрещя след него директният телефон. — Да не би да съм недостоен за теб? Или може би мислиш, че стоя по-долу само защото съм машина? Не вярваш, че имам чувства? Смяташ, че не заслужавам няколко любезни думи само защото съм машина? Това ли е благодарността, задето съм изпълнявал дълга си през всичките тези години? Хайде върви, върви и ме презирай само защото не съм нищо друго освен една жалка машина! Да не мислиш, че ме е грижа за тая работа!

— Боже господи! — простена Бернхард.

— Тъкмо той! — изкрещя директният телефон. — Но да не ми се влачиш после и да ме молиш за помощ, като загазиш там долу, защото няма да ти помогна, чуваш ли? Ще се смея, когато те разкъсват на парченца, чуваш ли? Двеста хиляди години вярна служба и ето каква благодарност получавам! Но не си мисли, че ще си мръдна пръста, когато дойдеш да ме молиш! Не си мисли, че ще...

Бернхард хукна напред.

— Всемогъщи боже! — простена той.

— Да, аз съм тук. Какво искаш? — прогърмя директният телефон.

4

Разузнавателният кораб врџхлетя от тъмното небе с грохот, който сигурно се разнесе над три средно големи континента. На цели мили след него се понесе огнена диря от нажежени изгорели газове, която тровеше и йонизираше въздуха чак до повърхността на земята. Тя прорязва горящи бразди през планински вериги и древни постройќи, дари животните, обитаващи морските брегове, с прясно сварена риба направо от водата; накратко — създаде неприятности. Нощта запламтя на огромни разстояния наоколо и фойерверкът бе къде-къде повнушителен от всичко, което можем да си представим, с изключение на атомна война от средна величина. Корабът описа предпазлива крива над руините на гигантски град, прџснати сред пищна, хилядолетна растителност, избягна като по чудо сблџсъка с някаква невероятно висока кула, издигаща се в центъра на зеленината, и най-накрая се приземи с включен на пълна мощност ракетен двигател насред открит площад, който благодарение енергичната работа на времето през последните двеста хиляди години беше по-открит откогато и да било. Корабът срещна земята с глух удар и обгърнат от вонящ дим, остана неподвижен.

Дълбока тишина се възцари над града. Един пилон, който в отминалите по-щастливи времена бе приютявал Имперската хиперкосмическа комуникационна централа, се срути с невероятна грация. Въздухът се изпълни с експлозии и проточен вой от взривяването на силовите полета, след което съмнителната тишина се възобнови отново. Нарушаваха я единствено вялите протести на двойка все още не излезли от строя ремонтни работи, останали изолирани сред развалините. Изведнџж те се нахвърлиха един срещу друг, срещу срутените стени — без да правят разлика.

Няколко грифа, привлечени от шума, долетяха с надежда над града, направиха една обиколка над откритото място, но разочаровани, скоро се отпавиха натам, откъдето бяха дошли.

Градът, злобно мърморейки, отново потъна в своята дрямка, от която суматохата го бе разбудила. В това време корабът настойчиво, но без особен успех обсъждаше с опърничавия си пилот необходимостта да излезе, за да изпълни дълга си. По този начин му бе досаждал през време на цялото спускане и следователно започваше вече да се повтаря.

Да бе човек, отдавна би се отказал и с рев би се скрил в някой тъмен ъгъл; но дори и след двучасово безрезултатно врънкане машината не можеше да се предаде. Корабът просто смени тактиката и се впусна във възторжено изреждане на различни, формулирани с въображение, разпореждания и наказания, предвиждани за провинили се грешници. Комбинираще ги с неясни заплахи, както и с призови към добрите страни на пилота, в случай че такива съществуваха, в което корабът се съмняваше. Успя да създаде безпокойство, което беше добре, но очевидно то нямаше необходимото въздействие, което вече не беше добре.

— Това е твой дълг към отечеството — повтаряше за пети или може би шести път корабът. — Вече не можеш да се оттеглиш. Нима нямаш чувство за чест? Пък и генерал Суперястреб жив ще те одере, ако не се подчиниш.

— Виж, тук имаш право — съгласи се Бернхард, представил си генерал Суперястреб и неговите изискани методи за мъчение, които можеха да използват срещу него. Тази приятна игра на въображението доста го поободри.

— Но аз съм тук долу — продължи Бернхард, — а той — там горе, и това променя всичко. Няма да изляза.

— Ти си страхливец — каза презрително корабът.

— И предател — добави Робобрата от ъгъла на кабината. Стоеше, отпуснал паякообразното си тяло с шестте метални крака, протегнати на всички посоки. Беше най-съвършеният страхопъзльо, създаван някога от човека, и също тъй съвършен предател, когато се налагаше, ала относно поведението на другите си имаше съвсем установени възгледи. Което естествено правеше от него съвършен придружител на всеки войник.

— Имате право — съгласи се Бернхард. — Аз съм жалък страхливец и предател. Освен това съм жив, което все пак не може да

се каже за оня малоумник — героя, дето изследва спътника. Истински герой. От него е останало толкова, че и в лъжица не можеш го събра.

— Той е мъртъв, но душата му продължава своя марш — обади се Робобрата под акомпанимента на могъщ войнишки хор, изпълняващ гръмлив марш.

— Лошо ми става от вас — озъби им се Бернхард и злобно се изсмя.

Корабът не успя да измисли някоя унищожителна реплика в отговор и си замълча. Робобрата махна с ръка на всичко.

— Прекалено стар съм за тая работа — оплакваше се Бернхард. — Ако на тоя свят имаше някаква справедливост, сега щях да си седя горе и да гледам как някой млад, патриотично настроен идиот рискува тук живота си. Но стар войник като мен би трябвало да му се спестят самоубийствените задачи.

— Ти си на четиридесет и три години — припомни му корабът.

— Приятно е да чуеш някоя и друга ободрителна дума — мрачно въздъхна Бернхард. — Надявам се да стана на четиридесет и четири, макар шансовете да не са кой знае колко големи.

Той се завъртя на стола и стана. Без да чака покана, корабът включи телевизионните камери и го изправи лице в лице с най-близките околности, проектирани върху екрана, изпълнил плавно закривената стена пред него. Бернхард се вторачи вяло към гледката. Руини, руини и пак руини. Вдясно от кораба се издигаше огромна безвкусна статуя, подобна на всички жалки вселенски скулптури. Вероятно преди много време тя е представлявала нещо благородно и героично; времето беше я превърнало в нещо неопределимо, но определено неприлично. Откритото, необрасло с трева място беше пълно с разядени от ръждата всъдеходи и няколко патрулни робота с брутален външен вид, които все още държаха бластери и камшици, вдигнати в заплашителен жест срещу безразличното небе. Голяма, почти наполовина прогнила табела върху порутена стена приканваше уморения пътник да се отбие от пътя към някаква кръчма, която, без съмнение, се славеше със съмнителната си репутация. *Всякакви вкусове задоволяваме* — съобщаваше тя с големи, крещящи букви. Под нея имаше друга табела, чиито лампи все още бляскаха и приканваха към необуздани развлечения. Поканата бе подкрепена от различни преувеличени обещания, които и след двеста хиляди години си

оставаха неизпълними. Очевидно човекът не беше се променил кой знае колко. Мястото беше тихо и разтушително като гробище. Освен това имаше и пълнолуние. Липсваха само дружина прокълнати духове и ято прилепи, за да бъде картината съвършена. Бернхард силно примига и се обърна.

— Мнозина биха приели това като голяма чест — да си първият, завърнал се на тая планета — обади се корабът, сякаш прочел мислите му.

— Не би ме изненадало — промърмори Бернхард. — Никак даже. Вече нищо не ме изненадва.

Той въздъхна — дълбока дълга въздишка, изпълнена със самосъжаление. Стоеше тук, захвърлен, обречен на сигурна смърт, самотен и без приятели, измъчван от опяването на два безмилостни електронни изрода и постоянно тормозен от безброй охранени, посредствени офицери, всеки от които си бе поставил за цел да го убие на всяка цена и по възможно най-мъчителен начин.

Самото място навяваше потиснатост; и това отлично подходеше на настроението му — той вече се чувствуваше безкрайно потиснат. Мразеше всичко и всички — безусловно и без разграничения. Генерал Суперястреб, естествено, на първо място. А полковник Желязната челюст ненавиждаше още откак за първи път видя противното му лице. Ако невъзможното станеше и той успееше да се добере цял-целеничък до космическия кораб, щеше да ги удуши и двамата в собствените им златни нашивки. Стоеше унесен в тези приятни мечти доста дълго, когато ревовете на кораба брутално го върнаха към действителността. Обърна се и изкрещя:

— Какво, по дяволите, искаш сега проклета железарийо?

— Просто да напомня, че времето тече — обидено отвърна корабът.

— Времето наистина тече — съгласи се Бернхард. — Е, и?

— Мислех, че може би си попроменил мнението си относно задачата, която си изпратен да изпълниш — каза корабът. — Мога ли...? — Прищрака той питащо и без да изчака утвърдителен отговор, отвори един скрит в стената шкаф точно зад Бернхард. Изскочи някакво чекмедже, претъпкано с всякакъв вид смъртоносни оръжия, и с глух удар го блъсна в кръста.

— Ще ти го върна тъпкано! — побеснял изкрещя Бернхард, след като отново стъпи здраво на краката си. — Само почакай!

Изсмя се злорадо и колкото можеше по-презрително, но видя, че корабът въобще не му обръща внимание. Насили се да вземе най-ужасното оръжие и мърморейки, го натика в кобура.

— Не забравяй, че някой прекрасен ден ще си го получиш — напомни той на кораба. — Ясно ли е?

— Напълно — отвърна корабът.

— Да се разкапеш от ръжда дано! — Бернхард се наведе напред и натисна някакво копче върху страничната облегалка на стола. Люкът се отвори със слабо свистене. Приблужи се до него и отправи внимателен поглед към негостоприемния полумрак навън.

Руините на могъща постройка се издигаха само на стотина метра като заплашителна сянка в лунната светлина. Обграждаха я порутени кули и огромни дървета, които през стотиците хилядолетия непрекъснати атаки бяха разкъсвали непробиваемата метална обвивка, която покриваше земята. Той с неодобрение разгледа постройката. Тя от своя страна му отвърна с унизително безразличие, явно без ни най-малко да я е грижа за чувствата му. Бернхард взе решение да направи нещо по въпроса, за по-сигурно с помощта на една-две средно големи водородни бомби. Реши да използва някой от космическите кораби за тази достойна цел.

— Ето я, значи, Империята — изрече той с глас, изпълнен с презрение, и сбърчи нос. — Вони.

— Сигурно от дърветата — предположи корабът.

— Или може би това е миризмата на гибел и унищожение. — Той се извърна замислено навътре. — Ще хвърля един поглед на оная там отвратителна съборетина — заяви той. — Затвори люка след мен! И ако се върна, отваряй бързо! Току-виж ме погнал някой бълващ огън дракон.

— Няма дракони — възрази корабът. — А пък такива, които бълват огън — хич.

— Благодаря за напомнянето — измърмори Бернхард. Хвърли към небето изпълнен с подозрение поглед, припомняйки си летящите същества, които видя по пътя надолу — ужасяващи твари, от чиито челюсти бликаше огън. Потръпна и бързо изскочи навън. Металната обвивка, проядена от ръждата, хрущеше трошлива под краката му.

— Най-великото щастие на човека е да даде живота си за една достойна цел — припяваше след него корабът с патриотичен ентузиазъм.

— Ха! — изсмя се Бернхард.

Нямаше основание да се чувствава щастлив; всъщност той нямаше основание да прави каквото и да е друго, освен да изчезне оттук колкото е възможно по-бързо. Единствено страхът от генерал Суперястреб и Желязната челюст го движеха напред. Помисли си за Желязната челюст и изкриви лице в ужасна гримаса. Обаче не каза нищо. Някой можеше да го чуе.

Промъкваше се внимателно напред към тъмната руина. Главата му беше пълна с приятни фантазии, всички отнасящи се до Желязната челюст. Кривеше очи насам-натам, търсеше признаци за приближаващата беда, но не виждаше нищо друго освен надвисналите сенки. Овладея един почти непреодолим импулс да зареве от ужас и да изпозастреля всичко, попаднало му пред очите, включително и Робобрата, който подскачаше по петите му с увиснал от металните челюсти червен пластмасов език, бълвайки непрекъснат поток от добри съвети, пропаганда и различни съобщения, всичко това придружено от възбуждаща маршова музика, научно композирана, тъй че да насърчи и най-жалкия страхливец. Бернхард го мразеше, но не смееше да му направи нищо, защото той докладваше директно на Желязната челюст.

— Отлети ли тежкият ти ден, биричката „Барни“ си вземи и с наслада си пийни! — пееше весело Робобрата, примъквайки се все по-близо, като изпълваше телевизионния екран на челото си с възбуждащи картини, изобразяващи чаши пенлива, леденостудена бира. Под акомпанимента на огромен хор, възхваляващ бирата „Барни“, над екрана се появи отвор за пускане на монети. Песента почти заглъхна, заглушена от звука на ледени течности, стичащи се в жадни гърла. На Бернхард лигите му потекоха, но не се спря.

Робобрата смени тактиката и се примъкна нежно още по-близо до него, уговаряйки го с глас на млада и красива жена. Бернхард започна да се поти; вече се съмняваше, че някога отново ще види жена.

— Ти си млад и снажен мъж — нареждаше Робобрата с глас, криещ обещания за всевъзможни смъртни грехове, — защо не си дадеш малка почивка — отбий се в ресторанта на Моли, където

яденето е евтино, пък и момичетата си ги бива? Само на три преки от космодрума на Борнщейн, и всичко само теб очакваааа... — Чу се възпроизведен звук от ритмично скърцащи креватни пружини.

Очите на Бернхард се изпълниха със сълзи и той започна да се рови из джобовете си за пари. Сетне си припомни, че добре смазаните пружини на Моли се намираха на другия край на Млечния път. Възбуденото му пръхтене премина в ругатни и той злобно срита Робобрата.

— Изчезвай! — кресна той и избърса сълзите от очите си.

— Ти си млад и снажен мъж — повтори любовно Робобрата, но се спря отведнъж, след като осъзна, че Бернхард не гори от ентузиазъм. Чу се стържещ звук от превключването на друга ролка и нощта се разтърси от могъщ глас, който подканяше Бернхард с бащинска топлота, едва прикриваща разпален патриотически бяс. Мощен войнишки хор гърмеше на заден план.

— На нас се е паднало да защитим този свят — ревеше бащинският глас. — Ние сме го превърнали в това което е — един справедлив, мирен свят, свят, построен върху щастие и благочестива религиозност (тук маршът плавно премина във вдъхновяващия псалм „Бог е с нас“), свят, където човек може да живее щастливо, доволен от съдбата си, със съзнанието, че Императорът (маршът се възобнови и почти заглуши гласа) бди над всички — справедлив и добър — сега и завинаги!

Гласът замлъкна и във внезапно настъпилата тишина бясно скърцащите релета на Робобрата прозвучаха като пистолетни изстрели. Сетне гласът отново се разнесе, пресипнал от възбуда: — Но ако някога почувствуваш волята си разколебана — знай, че Империята се нуждае от теб! Само някой декадент, някой миролюбив страхливец би отказал да умре за Императора, а знаеш ли какво става с дезертърите и пацифистите? — Гласът премина във вой, детайлно описвайки неизброимите, смразяващи кръвта наказания, които очакваха декадентите и миролюбивите страхливци. В това време хорът ентузиазирано пееше „Не бесилката този негодник“. При тая бясна атака Бернхард настръхна и ускори крачка. Робобрата неотлъчно го следваше, обсипвайки го с цинизми, заплахи и обещания за неописуемо мъчителна смърт. Кулминацията настъпи с експлозия от ругатни, които се изляха над откритото място и почти заглушиха

войнишкия хор, вече подкрепен от астрономическо количество тръби, барабани, органи и автоматични пушки. Звуковата канонада приключи с проточен жалостив тон, от който косата на Бернхард се изправи, сетне звукът внезапно секна. След кратка пауза отново зазвуча могъщият глас, този път значително по-приятелски.

— И сега — съобщи той със звънтящ от радост глас — следва съобщение на фирмата, финансираща програмата!

Сиропено сладък мъжки глас се разнесе и под акомпанимента на рекламен шлагер, познат по-добре от националния химн, започна лирично да възпява хрускавия кекс „Крабули“. Периодично появяващите се развети знамена върху екрана на Робобрата изчезнаха и на тяхно място се появиха трима войници в елегантни униформи, които седяха в един окоп и се тъпчеха със златистожълт кекс. Залязващото слънце ласкаво огряваше лъснатите им парадни ботуши, а непосредствено до тях, изцъклил поглед, лежеше враг — очевидно мъртъв, защото над дясното му око се виждаше изящна малка дупка от куршум.

— Чувствуваш ли се уморен и скапан след деня, прекаран в тежък бой в името на империята? — питаше мазният глас състрадателно.

— Чувствуваш ли се угнетен, усещаш ли оръжието да тежи, не си ли мечтаеш за една закусчица, която да ти се услади?

— Цункай ме отзад — нежно отвърна Бернхард.

Мъжът не го слушаше.

— Зная как се чувствуваш ти — продължи той с глас, пропит с фалшиво съчувствие — и съм ти приготвил тъкмо онова, от което се нуждаеш! Хрускавия кекс „Крабули“, кекса за мъже! Единствения кекс, който го съдържа, единствения кекс с бириум! Знаеш какво е това, приятел — това е ХРУСКАВИЯТ КЕКС „КРАУБУЛИ“ — КЕКС ЗА МЪЖА, КОЙТО НАИСТИНА Е МЪЖ! Гласът се извиси до възторжен вой, подсилен от втори ликуващ хор, който на осем гласа възхваляваше изумителните добродетели, възпявани от хрускавия кекс „Крабули“, най-добрия приятел на войника. Фанфари зазвучаха в нощта и здравата подплашиха всички все още останали из околността животни. Барабанеха барабани, свиреха флейти и кларнети, всичко се сливаше в един общ, непоносимо ревящ хор на радостта в чест на

чудния дар на господин Крабули за човечеството. Бернхард също виеше, но по други причини.

— Спри! — крещеше той в шумотевицата. — Не чуваш ли? Спри ти казвам! СПРИ!

Ликуващият хор снижи песента си до почти поносимо ниво.

— Прощавай, но не чух какво каза — обади се Робобрата извинително, — толкова е шумно. Но предполагам, че ти се иска да получиш от хрускавите кексове „Крабули“, само пет кинта парчето! — Прищрака въпросително и откри процепа за монети. — Банкноти се поставят на езика ми — поясни той. — Само едно бръкване в джоба и чудесният пакет е в ръцете ти. — След като банкноти не се появиха, той разочаровано изщрака и продължи: — Какво става с теб, приятел, не ти ли се иска малко кекс?

— Казах ти да си затваряш устата — побеснял отвърна Бернхард. — Или искаш да привлечеш тук враговете от цялата планета?

— Може би те биха искали няколко от хрускавите кексчета „Крабули“ — разсеяно отвърна Робобрата и изпълни екрана си с танцуващи и пеещи кексове.

— Проклет идиот! — изкрещя Бернхард. — Да ме убиеш ли искаш? Млъквай!

— Ти си млад и снажен мъж *errrrkk* — нежно отвърна Робобрата с глас на млада и красива жена; сетне се чу острият звук на скърцащи зъбчати колела и добре познатият глас на Робобрата продължи: — Какво каза? Да спра ли искаш?

— Върви по дяволите — отвърна Бернхард.

— Защо искаш да спра? — повтаряше Робобрата.

— Изпратен съм тук да изпълня задача, опасна за живота ми — изкрещя Бернхард, — а ти привличаш вниманието насам. Да ме убиеш ли се опитваш?

— Но това е законна реклама — запротестира Робобрата. — Освен това човекът, който е дал обявата, си е платил. Не мога да не я излъча.

— Можеш — процеди Бернхард, защото не го ли направиш, ще те пръсна на парченца. — Насочи пистолета си към Робобрата, който ужасено отстъпи назад.

— Ти възпрепятствуваш свободната инициатива — запротестира той, — като ми отказваш правото да те индоктринирам чрез законна

реклама. Какво мислиш би представлявала днес Империята, ако не съществуваше свободната инициатива? А какво мислиш би представлявала свободната инициатива без рекламата? Ти се опитваш да подкопаеш основите на Империята!

Приблужи се, побеснял от гняв.

— Предател! — крещеше той. — Жалък страхливец! Комунист!

— И на теб няма да ти се размине — изкрещя му в отговор Бернхард. — Да не мислиш, че ще те оставят жив, след като ме убият?

Робобрата млъкна наред изречението.

— Какво каза? — попита той внимателно. — Врагове ли?

Робобратите бяха прочути със своята страхливост.

— Смяташ, че мога да бъда убит? — попита той. — Защо не ми каза веднага, негоднико?

— Опитвах се да ти го кажа — отвърна Бернхард, — но ти беше зает да крещиш за тоя проклет кекс.

— Ще получиш един пакет гратис — уплашено го увери Робобрата, — ако обещаеш да ме защитаващ. — Нещо щракна и върху езика му се появи опаковка хрускав кекс. — Вземи — предложи той. — Ще те направи силен, а един войник се нуждае тъкмо от това.

— Не твърдя, че тук има някакви врагове — отвърна Бернхард. — Казах, че *може би* има.

— Така ли било? — Робобрата погълна обратно пакета с кекса за частица от секундата, преди алчните пръсти на Бернхард да го достигнат. — Само ми се обади, щом забележиш някой враг, и аз ще ти подаря един от несравнимите хрускави кексове „Крабули“ — обеща той и се оттегли на по-сигурно място. Със студена механическа усмивка той подигравателно наблюдаваше как Бернхард с мъка се изправи на крака и гневно изчетка униформата си.

— Не ми е притрябвал проклетият ти кекс — с достойнство отвърна той, — дръж си го. Впрочем аз си имам друга работа.

Обърна се кръгом и се отправи към развалините. Зад него Робобрата пусна някакъв гърмящ марш и го последва. Един императорски флаг се разгърна и гордо се развя на вятъра, осветен от прожектори, поставени върху блестящия гръб на Робобрата. Гордата дружина замарширува в безупречен такт под звуците на „Ако умреш, стори го като мъж“ нататък към руините на отминалото величие на Реанонската империя.

5

Предвождан от ентузиазирания запис на императорския духов оркестър, Бернхард се вмъкна в щаба на тайната полиция на Реанонската империя, сектор 5:6 Б, където в отминали и по-щастливи времена се бе помещавала и Имперската обезвъшлителна централа, Имперската паспортна кантора, Имперското външно министерство и — макар и неофициално — публичният дом „Стоки Райгби“, отворен седем дни в седмицата — с гарантирано удоволствие или връщане на парите. Бернхард махна с ръка и гърмящото тръбене послушно се снижи до ободрителен шепот.

— Във всеки случай тук нищо не виждам — каза той и се вторачи през един обезпокоително клатушкащ се портал от зелен камък.

— Бъди внимателен — нервно каза Робобрата. — Може би те ни очакват там вътре. Първо стреляй.

— Те ли? Кои те? Какво искаш да кажеш? — попита Бернхард. — Не видях никого!

— Откъде мога да знам? Да не мислиш, че ми е известно всичко за това място? За какъв ме мислиш, негоднико, за странстващ университет ли? Стреляй! — Робобрата припряно подтичваше насамнатам зад Бернхард, опитваше да се скрие зад гърба му, но все не успяваше. Той злобно го срита.

— Тъй значи, да стрелям — изсъска той, — та да ми удържат разходите за изстрелите от заплатата, ако се окаже, че вътре няма никой? Стреляй ти, щом толкова ти харесва! — Той отправи още един заслужен ритник към Робобрата, който заподскача ужасен и изчезна...

— Мога да свидетелствувам, че си го направил при самозащита — добави той начумерено.

— Ти си отвратителен лъжец — отвърна Бернхард. — Моментално би ме натопил, стига да ти се удаде.

— Влизай тогава, нека те убият! — изкрещя Робобрата побеснял. — Въобще не ме е грижа! — Той се изсмя прегракнало с глас на

садистичен ефрейтор.

Бернхард реши да не му обръща внимание. Отправи му мрачен, многообещаващ поглед, провери лъчевия пистолет, пое си дълбоко дъх, изпръхтя и презрял смъртта, прекрачи навътре в постройката.

И незабавно се изправи лице в лице с един ужасен силует, застанал точно зад портала. Мъртвешки бледата луна хвърляше призрачна светлина върху чудовищните му плещи, върху огромния, нечовешки гръден кош, страховитите му блестящи челюсти и смразяващите кръвта нокти, които се протягаха, за да го смажат. Продължителен, изпълнен с ужас стон се изтръгна от вдървените устни на Бернхард.

— По дяволите, с какво всъщност се занимаваш? — изкрещя Робобрата, скрил се зад една гигантска повалена колона.

— Нггггггх! — проломоти Бернхард, вперил поглед в ужасното същество, надвесило се над него, и се разтрепера.

— Защо не отговаряш? — злобно изкрещя Робобрата. — Или може би не съм достоен за теб? Да не искаш да доведе тук Желязната челюст и да го накарам да те научи на по-добри обноски? Отговаряй! С какво се занимаваш там вътре? — Той подскачаше злобно наоколо върху шестте си крака и ругаеше, но не смееше да се приближи.

— Боже господи! — простена Бернхард.

— Да, тук съм — просъска един въздушен вентил, — но не си мисли, че смятам да ти помогна! Така ти се пада, като беше толкова нелюбезен с мен! — Той садистично се изсмя.

Това реши нещата. Бернхард се хвърли на пода и почна бясно да стреля на всички посоки. За негово удоволствие чудовището избухна в ослепителна светкавица чиста енергия, преди готовата да се срути постройка да реши, че вече ѝ е дошло до гуша и да започне да се сгромолясва над главата му. Покривът се стовари с оглушителен трясък. Огромни каменни блокове се запремятаха из въздуха подобно дървени трески; остри като бръснарски ножчета метални отломки свистяха наоколо, масивни стоманени подпори се забиваха върху пода като копия и трептяха като цигулкови струни. Облак прадревен прах се вдигна на кълба и изпълни очите и устата на Бернхард. Той пусна пистолета и направи истеричен опит да се зарови в пода. Досами него някой крещеше в смъртен ужас. Бернхард очарован се заслуша, докато откри, че крещи не друг, а самият той, и побърза да затвори уста.

Проумя, че скоро ще умре на това далечно място, забравен и изоставен от всички, освен от тоя дяволски Робобрат, който се криеше отвън и все още го проклинаше. Сълзи на разочарование изпълниха очите му при мисълта за всичко, което сега щеше да остане недовършено; генерал Суперястреб, когото се канеше да опече в собствената му мазнина; Желязната челюст, когото беше удушвал мислено всяка втора минута още откак го видя за пръв път; ония дръвници, новобранците, които щеше да застреля някой път, когато офицерите гледаха другаде; Робобрата, когото щеше да кълца къс по къс; оная мадама от Гастело IV, която...

Осъзна, че шумотевицата наоколо беше стихнала. Единствено самотният трясък от една разклатена колона, която се сгромоляса във вечния си покой, наруши внезапната тишина. Той се понадигна и откри, че е невредим, като се изключи дебелият цял дециметър слой прах, покрил гърба му. Лъчевият пистолет лежеше на няколко метра разстояние, той го грабна, изгърси по-голямата част от праха и се втурна навън в нощта, където го очакваше Робобрата.

— Защо направи това, идиот такъв? — закрещя Робобрата и изскочи от скривалището си иззад едно кичесто дърво. — Изкара ми акъла! — Той се промъкна по-близо и го заразглежда с нескрито презрение. От блестящото му метално тяло долиташе поскърцване на зъбчати колела. Ужасяващ образ изплува върху екрана на челото му.

— Виж какво — започна Бернхард.

Добре познатият вой на антропоиден сержант се разнесе от гръдния кош на Робобрата и брутално го прекъсна.

— Редник! — изрева той. — Ти си срам за униформата! Ти си говедо, кръвосмесителна свиня и куче! Чуваш ли? Отвратителен си! Лошо ми става от теб! Как си позволяваш да изглеждаш така, по дяволите, жалко подобие на мъж? Мръсен си! Приличаш на свиня! Две копчета на униформата ти са незакопчани, редник! Не си си изчистил обувките! Три месеца в кухнята, редник! Три месеца, чуваш ли!

Гласът направи кратка пауза, за да даде възможност на Бернхард да отговори.

— Но вижте... — започна той с жалък глас.

— Четири месеца! — изрева гласът, очевидно програмиран да реагира незабавно при всеки опит за обяснение на ситуацията. — За

неподчинение на заповед! След този случай ще те държа под око, ясно ли е?

— Там вътре имаше нещо — изкрещя Бернхард — и аз го застрелях! Чухте ли? *Застрелях го!*

Сержантът беше изключен наред думата.

— Какво каза? — попита Робобрата. — Вътре имаше нещо? И ти го застреля?

— Запиши си го на задника — отвърна Бернхард.

— Щом е така, предполагам, че добре си постъпил — добави неохотно Робобрата. — Между другото — и гласът му прозвуча далеч по-радостно — все още имаш две незакопчани копчета, което е сериозно престъпление в Императорския военноморски корпус. Затова няма да получиш от фините хрускави кексове „Крабули“. — Прищрака щастливо и му показва на екрана картина, изпълнена до пръсване с кексове в блестящи опаковки, за да осъзнае добре Бернхард какво е загубил. Сетне се обърна и огледа със студени очи руината, която сега приличаше на руина повече откогато и да било. — Ще хвърля едно око за всеки случай — измърмори той и заподскача нататък.

Завърна се още след десет секунди, сладострастно изпълнил нощта със звуците на „Жалбата на палача“ в изпълнение на мощен хор под акомпанимента на симфоничен оркестър, със солови партии на църковни органи и ритмично отмерващи такта ешафоди.

— Знаех си! — ревеше очарован той. — Лъжец! Предател! Опитваш се да ме изиграеш, така ли? — И се разсмя прегракнало, удрайки спирачка пред него. — Ти излъга! — щастливо заяви той. — Там вътре нямаше врагове!

— Но аз го видях! — изрева Бернхард. — Какво искаш да кажеш, по дяволите, желязна бракма такава, как така нямаше врагове? Какво мислиш съм видял вътре? Някоя фея?

Робобрата беше изцяло погълнат да изписва огромни цифрови серии върху екрана си и да ги събира една с друга.

— Ти си млад и снажен мъж — рече той с глас на млада и красива жена, но бързо възвърна обичайния си тон. — Това беше робот! *Робот!* И при това изключен! Затанцува наоколо върху металните си крака, като ревеше с глас, който ставаше все по-остър и пронизителен с всяка изминала секунда. — Уплашен до смърт от един

робот! — пееше той злорадо. — Стреля по купчина желязо! Изхаби мунициии за един...

Отведнъж спря и отново се зае с изчисленията си. Блестящи цифри бързо просветваха върху екрана му под акомпанимента на романтична цигулкова музика. Скоростта се увеличаваше, докато написаното се превърна в размазана светла ивица, след което спря с внезапен трясък. На главата на Робобрата светна червена лампа, а върху екрана му се появиха три безвкусни орнамента, всеки от които крещящо изписваше думата ДЖАКПОТ с блестящи златни букви.

— Какво, по дяволите, означава това? — мрачно попита Бернхард.

— Означава — отговори Робобрата, че в момента ти си длъжник на Империята за трийсет и седем енергийни изправвания, които без наложителни причини са били изстреляни срещу един безопасен робот, който очевидно не е представлявал непосредствена заплаха за живота и крайниците, съгласно Служебния устав на Императорския военноморски корпус, стр. 422 и сл.стр. Тъй като гореспоменатите енергийни изправвания противоречат на устава и освен това са в явен разрез с кампанията за икономии, разходите се удържат от заплатата на нарушителя. Въпросната сума възлиза на 652 кредита и три цента. — Сумата се появи на екрана, придружена от гръмки фанфари.

— Но, по дяволите, та това е заплатата ми за шест месеца! — възропта Бернхард.

— Възражения не се приемат — строго възрази Робобрата. — Всички знаят, че пилотите разузнавачи имат мизерни заплати. Нямам нищо общо с това. Да не съм аз виновен, че ти си един безполезен негодник.

— Обеща да им кажеш, че съм го направил при самозащита — напомни Бернхард мрачно.

— Да не би да нямам право да променя решението си — изсмя се презрително Робобрата. — За какъв всъщност ме вземаш? За машина?

— Трябваше да го предвидя — въздъхна Бернхард. — Трябваше да проумея, че не бих могъл да се доверя на такъв като теб. Как ще се оправя в цивилния живот, след като заграби всичките ми пари? Можеш ли да ми обясниш?

— Ти никога повече няма да бъдеш цивилен — отвърна Робобрата. — Впрочем върви по дяволите. Не ме е грижа какво ще

стане с теб.

— И той ми бил тук, за да помага — продължи мрачно Бернхард.
— Защо не направиш нещо *за* мен, а не *против* мен?

— Мога да ти посвирия, ако искаш — учтиво предложи Робобрата. — Оркестърът на Йохан Щраус — „Чаровен валс“ от една допотопна фонографска ролка-26121. Много старо, много борческо. Винаги в служба на уморения войник.

— Ще си го получиш за тая работа — изръмжа Бернхард — Не забравяй. Рано или късно ще...

— Ти си млад и снажен мъж — обяви Робобрата с един до болка познат глас на фона на оглушително стържеща и гърмяща версия на „Чаровен валс“ в изпълнение на оркестъра на Йохан Щраус. Бернхард се обърна и решително се отправи към руината. Робобрата го последва с неестествен блясък в електронните си очи. — И сега — запя той — следва съобщение на фирмата, която финансира тази програма...

Бернхард обиколи димящата руина и боязливо се смъкна покрай изцяло изваяна колона, декорирана с разноцветни букви, образуващи думи от един отдавна мъртъв език. Пред него се откри улица — пуста и изоставена.

— Имате ли пърхот, който да ви създава неприятности? — попита Робобрата с интонация, която ясно намекваше, че Бернхард е подвижен развъдник на пърхот. — Мазна коса? Оплешивяване? Надсмиват ли ти се момичетата? Бъди сигурен, че го правят! Не се ли срамуваш? Не ще и дума, че те е срам! Но ЕТО ГО ТУК — ШАМПОАНА „ХЕРКУЛЕС“ — единствения...

— Затваряй си устата! — изрева Бернхард.

Робобрата като по чудо млъкна. Сред внезапната оглушителна тишина прокътят звукът от истерично трополещите крака на Робобрата, подобен на картечен ред. Бернхард зяпна изненадан след бързо изчезналия робот питайки се дали не е полудял.

Сетне съвсем близо до себе си чу някакъв звук.

Някой се прокашля.

Той бавно вдигна очи.

И срещна погледа на две студени, револверносини очи, каквито имаха всички първообрази и прототипи на герои, едно ужасно

видение, застанало само на метри от него. Мъжът бе толкова натоварен с шерифски значки и патрондаши, толкова тежко въоръжен, че само грамче гузна съвест би го принудило да потъне в земята. Бернхард инстинктивно разбра, че това бе съвършеният абсолютен герой. Всъщност невъзможно беше да не се забележи. Думата *Герой* беше извезана с ефектни златни букви върху ризата му, където всеки можеше да я види.

6

Бернхард никога не беше си представял, че човек може да израсте толкова. Принуди се да извие глава назад в неудобна и доста унизителна поза, за да погледне непознатия в очите, което го изпълни с чувство за малоценност и го вбеси. Мъжът се издигаше над него в лунната светлина, без да откъсва студените си очи от Бернхард. Издължената фигура беше почти два метра висока, а остро изсеченото му лице — загоряло и обветрено. Ботушите сивееха от прах, панталоните бяха избелели от ветровете, широкополата шапка, която висеше на един шнур върху жилестия му врат, очевидно бе виждала и по-добри дни; но револверите, които висяха ниско долу на бедрата, светеха дразнещо излъскани, мъртвешко черни. Бернхард оголи зъби в мрачна усмивка и се опита да не трепери видимо.

Робобрата, който от ужас едва не взриви всичките си предпазители, подтичваше в широки кръгове около тях и ги обсипваше с ругатни, безсмислени заплахи и високопарни фрази. Възбуждаща маршова музика се редуваше с многообещаващи женски гласове, които възхваляваха ресторанта на Моли и нейните опитни момичета. Чужденецът се поусмихна развеселен.

— Голям шум вдигна тук — провлачено рече той. — Не ти ли харесва мястото?

— Просто пръстът върху спусъка ме засърбя — нехайно отвърна Бернхард. — Уплаши ли се? — Той храбро се ухили, а вътрешно простена от болката във врата, която ставаше все по-силна. — Кой си ти, по дяволите?

— Струва ми се, че тук аз задавам въпросите — отвърна героят и замислено докосна револверите си. — Един прост каубой като мен хич не е свикнал на разни градски фасони. Хайде, плямпай!

— Няма да *разговаряш* с него! — реवेशе Робобрата. — *Застреляй* го! Не чуваш ли? *Застреляй* го!

— Стори ми се, че видях някого вътре — каза Бернхард. — Нямах намерение да те плаша.

— Ти наистина водиш опасен живот — рече каубоят и оголи гнилите си зъби в нагла гримаса.

— Разбира се — съгласи се Бернхард.

— Застреляй го! — истерично крещеше Робобрата. — Застреляй го! Застреляй го!

Героят рязко посегна към револверите си. Робобрата изкрещя и побягна като уплашен плъх. Треперещ от ужас, той се скри зад един разрушен всъдеход.

— Твоят приятел започва да ме дразни — каза каубоят и отпусна ръка. — Посъветвай го да се държи по-добре, инак аз ще му дам да се разбере, ясно ли е?

— Не съм съвсем сигурен, че харесвам тона ти, чужденецо — рече Бернхард и прониза мъжа с мрачен поглед.

— Аз пък съм сигурен, че не харесвам твоя! — процеди чужденецът и прониза Бернхард с още по-мрачен поглед.

— Застреляй го! — жално се обади Робобрата.

Отведнъж в ръцете на двамата мъже се появи оръжие. Две груби прокашляния прозвучаха като едно, в мъжките гърди се забиха блестящи дула. Иззад всъдехода долетяха жалостните тонове на „Хай Ноон“.

— Щом искаш да се биеш, бий се, уф — простена Бернхард.

— Така ли? — просъска героят.

— Напиши си го отзад!

— Така ли?

— Точно така!

Близо минута те стояха неподвижни, с носове, здравата забити един в друг, след което доволни прибраха оръжията обратно в кобурите, преценявайки се с взаимен интерес.

— Наистина си те бива — с нежелание призна героят.

— Хм, и ти не падаш по-долу — отвърна Бернхард.

— Ти го каза, приятел. — Героят затърси цигара в предния си джоб. Всмука дълбоко тютюневия дим и заразглежда Бернхард с премрежени очи.

— Сурова е тая страна, приятел — провлачено каза той. — Трудно е за човек, който не познава мястото. Бива ме в бумкането, ако имаш нужда от помощ.

— Може би. Навит ли си?

— Е, не мисли, че си търся работа, но ми се ще да се сбера с някое добро момче, стига да намеря човек, дето става за тая работа.

Каубоят хвърли бърз поглед към всъдехода, където Робобрата все още лежеше свит и се опитваше да подсили бойния си дух с патриотична музика и рекламни тиради. — Твоят приятел не ми се вижда никак сигурен — изръмжа той. — Имам чувството, че се нуждаеш от друг. — Той с презрение се изплю.

— Чиста отрова — съгласи се Бернхард, — ама не мога да се отърва от него. — И той погледна, изпълнен с надежда, нагоре към навъсения каубой.

— Току-виж му се случи някое нещастие — каза каубоят многозначително.

— Мен хич не ме е грижа — промърмори Бернхард и се захили с жестока, извинителна усмивка. — Все пак май ще работим заедно — рече той. — Дръж се сега, приятел, защото не е шега работа.

Бернхард се отправи надолу по тихата уличка, положил ръка върху могъщата плешка на героя. Робобрата галопираше след тях, издавайки злобни звуци, но на бърза ръка се подплаши и побягна, чул щракването на револверните предпазители. Изчезна панически и единственото, което смути дълбоката тишина, бе слабият, ритмично съскащ звук, издаван от едно чудовище, което бавно прелетя над тях и ги изгледа с гладни очи.

Бернхард и каубоят замаршируваха по широка, засипана с парчетии главна улица, известна някога като „Кметската улица“. Ръждясали табелки все още се полюляваха примамливо над тях, обещавайки разнообразни удоволствия, направили тази улица прочута в добрите стари времена. Кръглата луна пръскаше призрачна светлина върху редиците едноръки бандити, които търпеливо прекарваха времето си в очакване на следващия идиот. Какво ли само нямаше тук — руски автоматични рулетки (едно незабравимо изживяване или връщане на парите!), моноеротоавтомати (само за възрастни), будки за лоботомия и всякакви други чудесии изпълваха пространството под огромните готически сводове, извеждащо към арените, където преситени от живота млади мъже и жени срещу нищожно заплащане можеха да се бият на живот и смърт с най-различни гарантирано непобедими чудовища. Портите висяха приканващо полуотворени върху ръждясали панти. Тук-там в канавката се валяше по някой прогнил от ръжда робот вкарвач, все още с протегнати силни ръце в дъвен опит да натика вътре в локала някой колебаещ се минувач. Вятърът мрачно въздишаше из тъмните пресечки, където все още можеше да се чуе умореното потракване на неестествено високите токчета на някоя от проститутките работи — останка от отшумяло пощастливо време; и след двеста хилядолетия тя продължаваше да се предлага по улиците, все още поклащаше поскърцващите си бедра и обсипваше разбягващите се сенки с обещания за главозамайващо, неземно блудство.

Инак нощта бе тиха, покоят се нарушаваше единствено от цвърченето на някоя и друга нощна птица. В далечината се чуваше самотният вой на Робобрата, който изплакваше мъката и самотата си пред студения и безразличен свят. Воят му съдържаше нотка на отчаяние навяваше меланхолия, караше те да мислиш за смъртта и за неща, които би било по-добре да не се случват както и за други неприятни работи.

Този вопъл караше всички с не съвсем чиста съвест да настръхват — самотен, измъчен, изпълнен с ужас вой, изтръгнат от бездънната мизерия на една прокълната душа. Бернхард и каубоят продължиха своя марш надолу по улицата; тръпки ги побиваха в съвършено съзвучие.

— Да ти кажа, веднага забелязах, че си нещо специално — каза каубоят. — Още като те видях, си помислих: Има нещо специално в този мъж, да пукна, ако не съм прав. — Изсекна се за по-убедително с пръсти и продължи: — Значи ти сега ще разузнаваш за тая там армада. Да ти кажа, приятел, едва ли щеше да намериш някой по-подходящ мъж за тая работа от мен, вярвай ми.

Бернхард бързо се дръпна, за да избегне автоматичната проститутка робот, която с ужасяващо скърцащ глас се опита да го примами за съвсем уникално изживяване зад близкия стобор.

— Не ми харесва това място — промърмори той.

— Отвратително място — съгласи се каубоят. — Фрашкано е с чудовища, накъдето и да се обърнеш — всякакви налудничави измишльотини, каквито можеш да си представиш, какво ли няма тук. — Внезапно спря и се вторачи подозрително към мрачната пресечка, даде за всеки случай три изстрела в тъмнината и продължи, приятелски праметнал ръка върху превитите рамене на Бернхард: — Това е работа на проклетия централен мозък. Чиста лудост, вярвай ми. — Той злобно се изплю.

— Измамен съм — нададе вик Бернхард. — Никой не ми е казал, че тук има чудовища!

— Е, да не би да си очаквал, че ще те предупредят за такова нещо? Нима някой, който е с всичкия си, щеше да дойде тук, ако знаеше как стоят нещата?

— Изпратиха ме тук да умра — простена Бернхард с глас, пропит от самосъжаление.

— Разбира се, че са те изпратили да умреш — каза каубоят. — Е, и?

— Не е справедливо.

— Няма справедливост в тоя свят. Струва ми се, ти каза, че си редови войник. Да не си мръднал? Кой се отнася справедливо с един прост войник? — Направи кратка пауза, за да изстреля убийствен залп в пресечката, и после забърза да догони Бернхард, като зареждаше

отново димящите си револвери. — Освен това — продължи той — те не са знаели кой знае колко по въпроса. Проклетият централен мозък го пазеше в тайна, като малка изненада. Тая космическа армада щеше да остане извън Слънчевата система, ако те имаха представа за тая работа. — Той се втренчи неодобрително в Бернхард. — Какво ти става, по дяволите? Да не би да искаш да живееш вечно? — После се изсмя презрително. — Ще ти кажа нещо, приятел — опасността, ето за какво си струва да се живее! Плюй в лицето на смъртта, приятел, и живей! — Той весело изруга и запя:

*Смъртта е мойта годеница,
оттука ще ме отведе завчас.
Тя тегли ме със пръсти костеливи —
в окото ѝ ще плюя аз!*

— Аз не искам да плюя в окото на смъртта — отвърна Бернхард намусено. — Искам да си ида вкъщи.

— Няма да успееш — отвърна каубоят, — така че по-добре се научи да плюеш. *Бързо!*

Спря се пред друга тъмна пресечка; изпразни револверите си в мрака и с подозрение се завзира през барутния дим.

— Има ли някой там? — извика той.

Пресипнало стенание долетя в отговор. Каубоят доволно се захили и прекрачи в мрака.

— Стой тук! — нареди през рамо. — Връщам се веднага.

И изчезна. Няколко секунда по-късно шумът от очевидно мъчителната борба на живот и смърт се примеси със звука на мощно уриниращ каубой. Бернхард замислено продължи надолу по улицата.

Случи се тъй, че премина покрай най-голямата забележителност на Кметската улица, която беше и най-голямата атракция на планетата — увеселителният комплекс „Златен Вой“, на шумял с лошата си слава из цялата някогашна Реанонска империя заради срамните удоволствия, които на още по-срамни цени се предлагаха на уважавания, развратен гост. На стотици милиони провинциални момчета бяха им текли

лигите при мисълта да пожертвуват една нощ и част от своите с мъка спестени банкноти в тези зали с тежка миризма, където (както се говореше) беше достъпно всичко, независимо колко отвратително и неестествено беше то. Някои от тези невинни млади мъже след време попадаха в „Златен Вой“, някои успяваха да се промъкнат и през редиците от едноръки бандити на входа и навреме да осъществят своите най-потайни пубертетски фантазии. Всички тези щастливи същества се завръщаха оголели като въшки, ако въобще се завърнеха, и още щом се приберяха в своите скромни жилища, те до един откриваха, че са пропилили всичко, каквото са притежавали, включително стопанства, къщи и банкови сметки, заради един бързо отлетял чаровен миг в ръцете на едно или друго разюздано женско същество. Зад тези стени човек можеше да получи всичко, стига само да беше в състояние да си плати. Всичко!

Бернхард спря рязко пред входа на прочутата сграда, привлечен от субсонски сигнал, на който не можеше да се противостои, издаван от някакъв все още действащ механизъм. Втренчи подозрителен поглед към разкапаната порта, върху която с огромни позлатени букви продължаваше да сияе мотото на „Златен Вой“. *„Плащаш ли си — имаш го“*, гласеше надписът върху похотливо люлееща се субсонска табела. Там имаше също така безкрайни редици от тримерни подвижни — невероятно подвижни картини, представляващи някои от най-невинните удоволствия, които се предлагаха вътре. Бернхард започна да се облива в пот. В мозъка му просвяткваха картини, картини на прелестни потръпващи бедра, гърди, изпълнили блузите до пръсване, безкрайни множества от леснодостъпни жени, цяла кавалкада от неизразими грехове и развлечения, надминаващи и най-смелите фантазии на всеки извратен тип. Трепетен, изпълнен с желание стон се изтръгна от внезапно пресъхналите му устни.

— Пст! Ей, ти — искаш ли да купиш мръсни фотографии?

Гласът идеше откъм непроницаемите сенки край портата. Бернхард се въртеше в кръг, все тъй нежно обкръжен от субсонските примамливи тонове, и зяпна слисано робота, който се появи на лунната светлина, протягайки металните си ръце. Когато се движеше, се чуваше стържене и скърцане, едното му око липсваше, а на гръдната му плоча имаше някаква повреда. Иначе, с изключение на ръждата, той, изглежда, беше в забележително добро състояние.

— Обзалагам се, че си мислиш за прелестни, тръпнещи бедра — каза той и с поскърцване смигна конспиративно на Бернхард.

— Кой си ти? — попита Бернхард.

— ... А да не говорим за неизброимите грехове и развлечения, надминаващи фантазията и на най-извратения тип, който ти сигурно арррррк! — Гласът бе прекъснат от режещия звук на несмазани зъбчати колела и пукания от някакво счупване вътре в гръдния му кош. Роботът се заклати и сетне бавно се стабилизира с оглушително напрегане на силите.

— Радвам се, че го казваш! — възкликна той и потупа сърдечно Бернхард по гърба със стоманенотвърда ръка. — Е, с какво предпочиташ да започнеш? Блондинка? Брюнетка? Може би най-напред — малко предястие за създаване на настроение, а? — Усмихна се многозначително, доколкото това беше по силите на един робот, а то не беше малко.

— Искаш да кажеш, че там вътре има момичета? — задъха се Бернхард. — Истински момичета?

— Достатъчно истински. Във всеки случай няма да усетиш разликата. — Роботът се наведе по-близо до Бернхард и го зарадва с гледката на разкапаната си глава. — Няма ли да започнем отнякъде? Имаш вид на приятен млад мъж, който иска да получи нещо извънредно — искаш ли да спиш със сестра си? Само ми дай нейна фотография, каквато и да е фотография, и след четвърт час ще я имаме готова там вътре. Вързана с вериги, ако искаш, долу в едно приятно подземие, просмукано от влага, само вие двамата — тя се бори като побъркана и крещи от ужас, когато ти влизаш и заключваш вратата след себе си — облечена е само с една разкъсана рокля (или черни ажурени чорапи и обувки с висок ток, или пък ботуши с шпори, ако предпочиташ) и се гърчи като червей върху лигавия леденостуден под, опитва се да ти издере очите, но, разбира се, е вързана с верига към стената и ти просто я събаряш по гръб и...

— Но аз нямам сестра — възрази Бернхард.

— Е, и? Ако искаш, можеш да спиш с майка си. Нали имаш майка?

— И с майка си не искам да спя.

— Брат ти?

— Не!

— Аха! Баба ти?

— Не! Не! Не!

— Виж какво — рече роботът със слаба нотка на нетърпение в гласа, — аз съм тук, за да ти помогна, така че защо не се опиташ да бъдеш малко по-сговорчив? Какво лошо има в това да спиш със сестра си? Толкова уважавани хора го правят.

— Просто не искам, там е цялата работа. Докарай тук някое момиче и разрежи останалата работа, а?

— Искаш ли да я шибаш с камшик? — с надежда запита роботът. — Долу в мазето разполагаме с фантастична стая за изтезания — лежи вързана върху колелото за изтезаване, извива се и се гърчи като червей и крещи като побъркана, когато влизаш и заключваш вратата след себе си; тя е само по една разкъсана рокля, а ти държиш в ръката си камшик от хипопотамова кожа и...

— Спри!

— Какво ти става, по дяволите? Да не си извратен? Какво си мислиш, че е тук всъщност? Женски манастир? Разочарован съм от теб, млади момко. *Наистина* разочарован!

Той мрачно поклати ръждясалата си глава, очевидно осъждайки кошмарите на тия неморални времена, като си припомняше отминалото щастливо време, когато животът беше чист и прост и младите мъже знаеха как да се насладят на радостите му. Бернхард се почувствува засрамен.

Внезапно се появи каубоят. Държеше по един неприятен револвер във всяка от косматите си ръце, втренчил също тъй неприятен поглед в робота.

— Какво, по дяволите, става тук? — изрева той.

— Искаш ли да спиш със сестра си? — учтиво запита роботът. — Дай ми само нейна снимка, мистър, каквато и да е снимка, и за четвърт час ще я имаш готова! Какво ще кажеш?

— Мразя сестра си — процеди каубоят и спусна предпазителите на револверите.

— Ще получиш и камшик — увери го роботът. — Е, скъпи приятелю, не е ли това... Той направи поскърцаваща крачка към каубоя, който незабавно и без колебание откри огън с двата револвера. Бернхард се хвърли към портата на сигурно място, в това време въздухът се изпълни с барутен дим и виещи рикошети. Ритмичните

удари от олово, чаткащи върху ръждясалата стомана, заглушиха и уговорките на робота, и истеричния смях на каубоя. Бернхард се скри в сенките край портата и потръпваше ужасено всеки път, когато някой заблуден куршум с глух удар плясваше в каменния зид на сантиметри от главата му.

Когато барутният дим най-сетне се вдигна от полесражението, роботът продължаваше да стои изправен, което само по себе си беше истинско чудо. Освен това той душеше бавно каубоя, което бе очевидна нелепост, тъй като представляваше явно нарушение на трите закона на роботиката.

— Ей, ти, не може така! — изкрещя Бернхард. — Не виждаш ли какво правиш?

— На път съм да удуша този каубой — щастливо отвърна роботът. — Да не мислиш, че съм сляп?

— Но първият закон на роботиката го забранява! Не можеш да го направиш!

— Ти адвокат ли си или какво? — изсъска злобно роботът. — Не прави опит да ми се бъркаш, мистър, аз просто си върша работата! — И той с удоволствие продължи да души каубоя, чието лице вече беше посиняло.

— Ти си луд! — извика Бернхард и отстъпи крачка назад.

— И ти да работиш на такова място достатъчно дълго, и ти ще се побъркаш — отвърна роботът. — Тоя негодник да не ти е приятел?

— Отчасти.

— В лоша компания си попаднал, мистър. — Той с нежелание отпусна хватката около шията на каубоя, взря се в изцъклените му очи, после здравата го цапардоса под дясното ухо. Каубоят се свлече като чувал с картофи. В продължение на няколко секунди ботушите му истерично барабаниха по земята; после той се просна в цял ръст и остана неподвижен. Бернхард тежко преглътна. — Мъртъв ли е?

— Разбира се, че не! Никога ли не си чувал да се говори за първия закон на роботиката? Не мога да убия човек, дори негодник като този. За луд ли ме мислиш?

— И все пак, струва ми се, той изглежда доста умрял — промърмори Бернхард.

— Има всички шансове да умре скоро — съгласи се роботът щастливо, — ако не успее да се добере до някой респиратор колкото се може по-бързо. А дори и да го направи, пилешкият му мозък е стоял толкова дълго без кислород, че ще се превърне в още по-голям идиот от преди. Не че ще се забележи някаква разлика. — Той срита здравата каубоя, после се приближи към Бернхард. — Обикновен пияница — изръмжа той. — Такива ги имаме с дузини всеки ден.

— Но ако умре, ти си виновен! — каза Бернхард и заотстъпва заднишком с разширени от ужас очи. — Той ще умре!

— Хм — промърмори роботът, — мога ли насила да го накарам да диша? Сам ще си реши. Тая страна е свободна.

Бернхард не отговори, тъй като внезапно си даде сметка, че се намира вътре в сградата. Роботът нещо буташе ръчките върху гърдния си кош. Субсонските примамливи тонове се засилиха и се превърнаха в истински вой. Бернхард застана мирно, простена два пъти и се втурна през огромната, облицована с мрамор зала, виейки от сладострастна възбуда. Една проститутка робот се изпречи на пътя му, размахала ръждясалите си ръце, издавайки тежки астматични механични пышкания; той се метна встрани, прескочи някакъв женски андроид, конструиран за кой знае какви перверзни фетишистки цели, ритна друга проститутка робот в гърдите и се хвърли към най-близката откритата врата, която водеше към гравитационен барабан, където силите на притегляне не действуваха и уважаемите гости на увеселителния комплекс можеха с наслада да летят надолу към пониските, криеци обещания етажи. Бернхард полетя право надолу, ревейки като заклано прасе.

Имаше сериозни причини, тъй като съоръжението, което изключваше гравитационните сили, не действуваше.

8

— Ако не бях тук, щеше да си изпотроши всички кости — каза един дрезгав глас. — Би трябвало да получа медал.

— Ритник по задника трябва да получиш, задето си тъй дяволски непохватен — възрази друг глас. — Затваряй си устата, че ми пречиш да работя!

Настъпи зловеща тишина, прекъсната от режещия остър звук на пищялни кости, стържещи една в друга, и ужасяващия вой на първия глас.

— Казах ли ти да си затваряш устата, говедо такова? Нервираш ме. *И престани да риташ по този начин!*

— Би могъл да ми сложиш малко местна упойка — примоли се първият глас между две сърцераздирателни хлипания.

— Наистина ли мислиш, че ще хабя упойка за такъв като теб? Освен това упойката се пази за офицерите. Трябва да благодариш, че въобще съм се заел да те оправям!

— Ооооооооооуухх!

— Не крещи!

Звукът на пречупени пищялни кости, стържещи една в друга, се чу отново, последван от ужасяващо пронизителен вик, който секна отведнъж, за да премине в сподавено сърцераздирателно хлипане. Бернхард внимателно отвори очи и видя над себе си полукръг от щастливо усмихнати лица. Тъй като не знаеше какво да предприеме, той се захили с неприятна, зла усмивка. Настана неописуема суматоха.

— Вижте! Движи се!

— Усмихна ми се, видя ли?

— Вие сте гений, докторе! Истински гений!

— Тия войници са яки момчета, могат да издържат какво ли не!

— Кажы нещо, войнико, кажы нещо, каквото и да е!

Бернхард се пулеше враждебно срещу тях и се чудеше какво по дяволите става. Лицата се наведоха над него, излъчващи щастие и лош дъх. Той се закашля.

— Като новичък е — обади се някой. — Не е ли фантастично?

— Знаех, че ще се справите, докторе. През цялото време го знаех.

— Само си помислете — след всичко, което горкият човек е преживял!

— Докторе, зарежете го тоя другия — войникът се събуди!

Изглеждаха чистосърдечно зарадвани, сякаш той като по чудо се беше спасил от ужасна и неизбежна смърт. За миг се запита дали пък всички не са полудели; сетне си припомни повредения гравитационен барабан и моментално му прилоша. Когато повдигна глава, видя, че се намира в добре обзаведена операционна зала, легнал на операционната маса. Краката му бяха стегнати в огромни гипсови превръзки, а дясната му ръка — скрита в голяма безформена топка от същия материал. Над главата му висеше бутилка глюкоза, свързана чрез гумен маркуч с блестяща игла, която на свой ред беше вкарана в лявата му ръка. Стаята гъмжеше от излъскани до блясък машини, които бръмчаха, щракаха и си намигаха истерично. До вратата беше поставен груб дюшек; върху него лежеше мъж, небрежно покрит с войнишко одеяло, който напразно хлипаше — нямаше кой да го чуе. Лекарят, който допреди малко се грижеше за него, сега се наведе над Бернхард и се усмихна тъй, че челюстите му изпукаха. Бернхард отново отпусна глава върху възглавницата и простена продължително. Грижовни ръце му помогнаха да се надигне.

— Не се безпокой, войнико, ще те изправим на крака за нула време — обади се някой.

— Във всеки случай по-лошо от мозъчно сътресение не е. Ще се оправи.

— Изглежда ми блед. Не ти ли се струва, че трябва да му направим кръвопреливане?

Поставиха в лявата му ръка димяща чаша и той сръбна недоверчиво от лепкавото питие.

— Какво, по дяволите, става? Какво се случи? Ще умра ли? — питаше той.

— Ти си съвсем добре — отговори ободрително един от лекарите в бели престилки. — Нуждаеш се само от малко почивка.

Войнишкото одеяло откъм вратата се поповдигна и откри един ужасно осакатен мъж.

— Ако не бях аз, щеше да си изпочупиш всяка костичка — изсъска мъжът. — Така се стовари отгоре ми, че изпотроши всичките ми кости!

— Затваряй си устата! — изрева един от лекарите. — Не виждаш ли, че тук има болен човек!

Той се обърна с усмивка към Бернхард:

— Не му обръщай внимание на това говедо, войник. Успокой се и всичко ще бъде наред.

— Какво се е случило? — попита Бернхард ужасен. — Как са краката ми? Как са ръцете ми?

— Мда, мислех си, че може би си си изкълчил крака, така че за всеки случай го гипсирах, и тъй като бездруго бях почнал, гипсирах и другия ти крак и едната ръка — просто за сигурност. Никога не е излишно да си по-внимателен с тези неща... Сега по-добре ли се чувствуваш?

— Това ли е всичко? — разочаровано попита Бернхард. — Нищо и никакво жалко изкълчване?

— *Може би* изкълчване, в действителност не вярвам да си получил дори натъртване. Ти се стовари право върху този там мъж. Единственото, което можах да открия върху теб, бяха няколко малки синини по лявата ти ръка — нищо, за което да се безпокоиш.

— Синини? Не кръвоизливи! Господи, аз умирам! — Бернхард отново застана. Лекарят се премести в долния край на операционната маса и започна да троши гипсовата превръзка на краката му. Бернхард отвори очи и погледът му потъна в безкрайно дълбоките сини очи на русокоса медицинска сестра. Той преглътна едно продължително стенание и се зазяпа в нея. — Коя си ти, по дяволите? — попита той.

— Наричай ме просто Тери — промълви нежно медицинската сестра. Усмихна му се окуражително, силно почервения и извърна лице. Бернхард впи поглед в грациозното ѝ тяло, в очарователното порозовяло лице с леко полуотворени устни, в разкошните гърди и започна да стене от желание. Сетне забеляза, че върху лявата ѝ ръка, която тя дискретно държеше на два сантиметра от широко разтворените му очи, нямаше пръстен.

Още една от ония жадни за любов медицински сестри, които мечтаеха за Истинския и бяха готови на всичко, за да го пипнат. Очевидно тя имаше сериозни намерения. Бернхард поохладня.

Погледна нагоре към срамежливо извърнатото лице с малкото сладко чипо носле, обсипано с лунички, и невинните сини очи. Истинска гъска, помисли си той отвратен. Тя му стана противна — факт, че му прилошаваше още щом я погледнеше. И все пак продължаваше да я желае.

— Толкова си красива, толкова непорочна, тъй добра — лъжеше той, като се опитваше да разкопчае копчетата на блузата ѝ. — Къде си била през целия ми живот? Не можем ли да се срещнем някъде?

— Сигурна съм, че казваш същото на всяко момиче, което срещаш — отвърна тя с хихикане и лекичко плесна овлажнялата му от пот лява ръка.

„*Боже господи!*“ — помисли си той.

— Но ако наистина се интересуваш — продължи тя, — аз работя в дома „Слънчева светлина“. Двете с майка ми го поддържаме, за да възвърнем здравето на бедни малки сирачета — градски деца — кажи, има ли нещо по-прекрасно от децата? Те са тъй прелестно невинни, *тъй чисти*, понякога толкова силно копнея за собствени малки деца... — Тя замълча и се обля в червенина, която ѝ отиваше.

„*Боже господи!*“ — помисли си отново Бернхард и отдръпна ръката си като опарен. А на глас каза: — Звучи сякаш е взето направо от някой евтин роман за медицински сестри. Шегуваш ли се?

— То е взето от роман за медицински сестри — отвърна Тери и се усмихна мило. — Една чудесна поредица, в която се разказва за Тери Кисхолм — това съм аз — и как се грижа за малки деца и пенсионери тъй, че те оздравяват. Но през цялото време в мен се таи странен копнеж — някаква тайна мечта, и аз се чувствавам толкова сама... — Тя въздъхна и му отпрати изпълнен с надежда поглед.

Бернхард не слушаше. Бореше се с превръзките си и истерично крещеше.

— Пуснете ме да си ида оттук! — крещеше той. — Пуснете ме! Боже господи, та това е чиста...

— За какво става дума този път? — изрева една вентилационна решетка на двацет сантиметра от ушите му. — Да не мислиш, че нямам друга работа, освен да се занимавам с теб? Защо поне веднъж не опиташ да се справиш сам, вместо да ме викаш?

Бернхард малко се поуспокои.

— Махни тая проклета медицинска сестра — помоли той. — Не виждаш ли, че е съвсем ненормална?

— Да пукнеш дано! — изсвистя вентилационната решетка. — Какво не ѝ харесваш на медицинската сестра? Аз сам я създадох, по образа на жена от една книга. Или може би не е достатъчно добра за теб, негоднико?

— Тя е съвършено луда — повтори Бернхард. — Махни я.

— Критикуваш моя литературен вкус? — изкрещя вентилационната решетка. — Смяташ, че не мога да оценя добрата литература само защото съм една жалка машина, така ли мислиш? Обзалагам се, че няма да се оправяш дори и с буквар без чужда помощ!

— Ти четеш книги? — запита Бернхард удивено. Преустанови бясната си борба за малко, колкото да отправи недоверчив поглед към вентилационната решетка.

— А защо не, ако мога да попитам. Може би си мислиш, че съм неграмотен? Която искаш книга кажи — чел съм я. Романи за медицински сестри, за Дивия запад, бестселъри, книги на ужасите, научна фантастика, всички шедьоври на световната литература. Всяка книга, която някога е била написана, се съхранява в моята електронна памет. Би трябвало да видиш някои от чудовищата, които съм създал по образци от тези книги. — Той се изсмя.

— Ако ти си я създал — каза Бернхард, — можеш да се погрижиш и да изчезне. Не проумяваш ли какви са намеренията ѝ?

— Надявам се бавно да те задуши — злобно отвърна вентилационната решетка. — Дано изгниеш! Надявам се никога вече в живота си да нямаш щастлив ден; надявам се, че ти...

— Боже господи! — простена Бернхард.

— Да, тук съм. Какво искаш?

— Да се измъкна оттук!

— Затваряй си устата! — отвърна вентилационната решетка, щракна и се самоизключи. Бернхард погледна нагоре към Тери, която все още стоеше наведена над него и го гледаше с глупавите си, пълни със сълзи очи.

„Всичко е взето от стари книги — мислеше си той мрачно. — Добре съм се насадил в тая бъркотия.“

Цялото му тяло се разтрепери; ужасно стенание се изтръгна от скованите му устни. Тери се наведе още по-ниско над него, болните ѝ от любов очи бяха преизпълнени с безпокойство.

— Какво ти е, любими? — прошепна тя.

Бернхард потисна силния си, бързо възпламенил се импулс да я изнасили на часа. Нещо му подсказа, че подобна форма на внимание би му навлякла повече неприятности, отколкото си струваше удоволствието. Хвърли безпомощен поглед надолу, откри, че гипсовите превръзки са свалени, и спусна краката си от ръба на операционната маса.

— Махам се оттук — обясни той, придръпвайки панталоните си и лъчевия пистолет.

— Но ти не можеш да си тръгнеш така!

— Най-малко три седмици почивка...

— Докторе, спрете го!

Настана суетня, разни хора като пощурели тичаха около него и се опитваха да го хванат.

— Млъквайте, измишльотини! — изрева той. Замарширува навъсено към вратата, нададе крясък, когато иглата от глюкозата се изтръгна от ръката му и препъвайки се, политна навън. Тери го последва. В сините ѝ очи блестеше безумна любов. Бернхард започна да тича.

Озова се сред лабиринт от коридори, стълбища и ехтящи от пустота зали. Тук-там се мяркаше някой и друг робот, поклащаш се на ръждясалите си крака. Втурна се запъхтян нагоре и не спря, докато не чу как картечното потракване от високите токчета на Тери бавно заглъхва след него. Откри, че все още се намира вътре в „Златен Вой“. Наведе се над някаква ръждясала машина, за да си поеме дъх. Изведнъж около него се обвиха блестящи стоманени ръце. Дрезгав глас го попита дали ще желае обикновена лоботомия или някаква друга форма на специална обработка. В същото време той чу виковете на Тери и обещанията ѝ за чиста платоническа любов. Пръсна с изстрел машината на парчета и продължи нагоре, избягвайки роботите проститутки и прогнилите андроиди, които го обсипваха с какви ли не фантастични предложения. Най-накрая попадна в гигантска зала, пълна с игрални автомати от всякакъв вид и големина. Запрепъва се сред машините, като се оглеждаше за скрити опасности. Не можа да

открие нищо и се отпусна в някакъв прашен стол, съвсем близо до блестяща машина — руска рулетка, и едва не излетя от кожата си, когато машината го заговори със злобния глас на Желязната челюст.

9

— Непростимо развратно подобие на човек! — прогърмя гласът. — Кръвосмесителен идиот! Въшливо псе! Червей! Свиня! Къде, по дяволите, се криеш, плъх такъв! — Гласът кънтеше из залата и караше старите колони да треперят. Прах и парчета мазилка започнаха да падат от тавана. — Защо не отговаряш? Къде си?

Бернхард изпълзя от скривалището си под масата и се втренчи в машината, треперещ от нелеп ужас.

— Тук вътре ли си? — попита той, изпълнен с надежда, и смъкна предпазителя на лъчевия пистолет.

— Разбира се, че не, идиот такъв! Аз съм на кораба! Най-сетне накарахме проклетия централен мозък на тая отвратителна планета да ни свърже с противното място, което овоняваш с присъствието си. Говори, свиньо! Защо не си на кораба си?

Бернхард отвори уста да отговори, но нов бесен пристъп от машината го прекъсна. Едри парчета мазилка се посипаха от тавана.

— Купчина тор! Кръгъл глупак! — реवेशе Желязната челюст. — Това е последният шанс в живота ти! РАЗБРАНО? Аз лично ще дойда долу! Жив ще те одера! Р-А-З-Б-Р-А-Н-О? Гледай да посъживиш малко купчината сланина, която ти служи за тяло, излез и постави един радиофар, за да мога да те пипна! Къде си?

Бернхард обясни.

— Знаех си, че ще се втурнеш към някой бордей, щом кацнеш — изскърца със зъби Желязната челюст. — Надявам се, че добре си се забавлявал, защото ти е било за последно! Повече жена няма да видиш, ясно ли е! Хайде, действуй! — Гласът се превърна в необуздан бесен рев, който откърти порой мазилка и зидария от покрива. Една разклатена мраморна колона се стовари с грохот, който почти успя да заглуши виковете на рулетката. Сетне ругатните изведнъж секнаха и се чу добре познатият глас на централния мозък.

— Бернхард? — пошушна той дискретно. — Бернхард? Там ли си?

Бернхард все още лежеше свит под масата, закрил глава с ръце. Той погледна нагоре.

— Какво? — попита той.

— Към теб се обръща твоят добър стар приятел централният мозък... надявам се, че се чувствуваш добре, Бернхард. Мога ли да направя нещо за теб?

— Какво стана с Желязната челюст? — попита Бернхард подозрително. — Още ли е там вътре?

— Струва ми се, че бе принуден да се посвети на други задължения.

— Той е плъх и кучешки син — заяви Бернхард. Изправи се с достойнство на крака и изчетка коленете си. — Някой ден ще го одера живо това говедо, чуваш ли?

— Чувам — отвърна централният мозък с възхищение в гласа. — Мога ли да си позволя волността да те информирам за факта, че се намиращ в опасност?

— Знам — отвърна мрачно Бернхард. — Желязната челюст е по следите ми.

— Несъмнено безпокойството ти е основателно — съгласи се машината. — И все пак имах предвид нещо съвсем друго. Боя се, че тоя свят тук, поради моята склонност да създавам най-различни чудовища, може да се окаже малко опасен за теб. Искаш ли да ти помогна по някакъв начин?

— Пръждосвай се, проклета желязна купчино — изруга Бернхард. — Какво сега си почнал да се безпокоиш за моя живот? Нали току-що ми каза, че не те е грижа, ако моментално пукна. Върви по дяволите!

— Значи, това е благодарността ти, задето се опитвам да се държа приятелски с теб! — изкрещя вбесената машина. — Неблагодарник! Мислиш, че нямам сърце, защото съм машина? Не вярваш, че имам чувства? Готов съм да пренебрегна всички обиди, готов съм да ти помогна въпреки злините, които си ми причинил, и какво получавам за отплата? Черна неблагодарност! — Той започна да пелтечи и заеква от възбуда.

— Моля, благодарен съм — изсъска Бернхард. — Е, и?

— Малко любезност — мрачно рече машината — е най-малкото, което човек има право да желае. Но не и от теб! Продължаваш да ме

обиждаш, както би могло да се очаква от негодник като теб! Хайде, обиждай! Тъпчи ме! Нека не те е грижа за чувствата ми, защото все пак аз си оставам само една жалка машина! Нека не те е грижа, че съм дал двеста хиляди от най-хубавите си години, за да бъде тая планета чиста и добре поддържана за теб, какво те интересува, че аз...

— Значи ти си герой — отвърна Бернхард. — А аз съм те обидил и унизил чувствата ти, защото съм негодник и псе. Добре. Така да бъде. А сега си затваряй устата!

— Бих могъл да разкажа на Желязната челюст точно къде си — където и да се скриеш — изрече машината заплашително. — Това не би ти харесало, нали?

— Не.

— Искаш ли да бъдем приятели?

— Разбира се — отвърна Бернхард с фалшива усмивка. — Най-добрите приятели на света.

— Обаче аз не искам да бъда приятел с негодник като теб — изрева машината — дори да е въпрос на живот и смърт, чуваш ли! И хич да не ми се влачиш на колене, когато загазиш, защото отсега нататък няма да те изпускам от очи нито за минутка, но няма да ти помогна, а ще ти се смея като луд, ясно ли ти е?

— И без това приличаш на луд — отвърна Бернхард.

— Поставяш под съмнение моята интелигентност?

— Страдаш от мания за преследване — заяви Бернхард. — Впрочем писна ми от теб. Млъквай, защото ще те направя на парченца, ясно ли е? — Той ритна машината с все сила.

— Но ти дори не подозираш какво...

— Млъквай ти казах! — Засили се, за да скрита още веднъж машината, но се поколеба. — Трябва да се разкарам отгук, преди Желязната челюст да е пристигнал. Има ли някакви тайни врати или нещо подобно?

— Надявам се да си счупиш врата — отвърна машината. — Тук има милиони тайни врати.

— Наричай ме Ваше височество, жалка машино!

— *Любиими!*

Викът долетя от откренатата врата. Обърна се натам и видя Тери, застанала с протегнати към него ръце, излъчваща светла, прелестна романтика. Тя плачеше и се смееше едновременно. — Защо

ме изостави тъй внезапно? — извика тя. — Търсих те навсякъде. — Затича се към него с плашеща решителност в погледа. Бернхард усети как косата му се изправя.

— Пусни ме навън! — изкрещя той. — Бързо! Някакъв таен отвор зейна под краката му. Пропадна десет метра надолу и се приземи върху нещо меко и еластично, което му заговори с провлачен и страховит глас.

10

— Смъквай се от гърба ми! — изрева каубоят и замята истерично ръце, крака, шпори и ботуши, опитвайки да се освободи. — Плъх! Говедо! Глупак такъв!... — Позна Бернхард и се успокои. — А, ти ли си. Откъде се взе, по дяволите?

Бясно ругаейки, Бернхард се изтръгна от каубоя.

— Да не мислиш, че ми харесва? — попита той. — Да не мислиш, че за мен е удоволствие да се търкалям върху теб? Да не съм от стомана? Махни тая проклета шпора от ухото ми!

— Значи това е благодарността, задето се опитвам да се държа приятелски към един прост войник — изръмжа каубоят. — Не ме ритай в слабините, по дяволите! Да не си решил да ме кастрираш?

— Затваряй си устата, измишльотино! — изрева Бернхард. След което преглътна тежко, озовал се срещу дулото на добре използвана цев, заредена с шест патрона. — Хей, ти — пророни той сковано — от шегата не разбираш ли? Това нещо заредено ли е?

— Всеки миг може да стреля — мрачно отвърна каубоят. — Скачай от гърба ми, преди да съм се изнервил.

Отделиха се един от друг с ръмжене. Когато този болезнен и унизителен процес приключи, замаршируваха надолу покрай изоставените коридори на артилерийските отделения, като разглеждаха раните си и се самосъжаляваха.

— Мислех, че си мъртъв — каза Бернхард. — Никога през живота си не съм виждал да удушават толкова истински някого. Лицето ти беше станало мораво.

— Бях почти мъртъв — отвърна каубоят, — защото един жалък, тлъст страхливец стоеше точно до мен и гледаше как ме душат и лицето ми става мораво. Ето какви приятели има човек! Жалки страхливци! — Той докосна едно от строшените си ребра и потрепера от болка.

— Откъде можех да знам, че ще се нахвърли върху теб? За какъв ме мислиш? За телепат ли?

— Когато лицето ми стане мораво, имам нужда от помощ — отговори каубоят. — Но помощ от теб не получих. Защо не го раздробя на парченца с пистолета?

— Не успях. Впрочем накъде води този дяволски коридор?

— Откъде да знам?

— Какво, по дяволите, правиш тук долу, щом не знаеш накъде води този проклет коридор? Да не мислиш, че горя от желание да прекарам тук остатъка от живота си?

— Мислех, че ти знаеш.

— Аз! Дори представа нямам!

— Какво тогава търсиш тук, по дяволите? Само за да ми счупиш гърба ли се изтресе?

— Боже господи!

— Не крещи, говедо такова — изръмжа централният мозък през прашно комуникационно табло.

— Затворени сме в този проклет коридор! — извика каубоят и пребледня с няколко нюанса.

— Без никакъв шанс да се измъкнем!

— Ще умрем от глад!

— А плъховете!

— ... ще оставят от нас само оглозгани кости...!

— Хи-хи-хи! — хихикаше комуникационното табло.

— Ще си лежим тук до свършека на света — въздъхна Бернхард.

Спряха и огледаха замислено коридора, прострял се прав като стрела, без никакви извивки в двете посоки, очевидно без да свършва никъде. Дебел цели дюймова пласт прах се стелеше по пода; единствените следи в него бяха оставени от собствените им стъпки. Явно коридорът много дълго бе стоял изоставен. Наоколо витаеше мъчителна тишина. Най-накрая Бернхард въздъхна:

— Знам, че ще умра на това отвратително място — каза той и нова въздишка се изтръгна от гърдите му. Метна убийствен поглед на каубоя. — За всичко си виновен ти. Хайде да вървим. — Обърна се рязко и закрачи през прахта. Главата му беше изпълнена с мрачни мисли.

Оказа се, че пътят, по който може да се върви, е само един. Надолу. Вървяха, вървяха и ето че матово блестящите метални стени постепенно се замениха от разклатени тухлени стени с къртеща се мазилка, а най-накрая и от грубо изсечени каменни блокове. Атомните лампи по тавана изчезнаха и на тяхно място се появиха допотопни електрически крушки, после пърхащи пламъчета на газени лампи и най-накрая факли, които стояха втъкнати в поставки по стените и разпръскваха призрачна светлина из влажния коридор. Леденостудена вода капеше от тавана, а от мрака долиташе цвърченето на изгладнели плъхове. От време на време виждаха чудовищни същества да преминават на разстояние, а веднъж тягостната тишина се разцепи от пронизителен, изпълнен с ужас вик, който премина в ужасен гъргорещ звук. Въпреки това те продължаваха упорито надолу, тъй като друг път, който да следват, нямаше. Бернхард гледеше пламтящите факли, гледеше пода, върху който се стелеше дебел слой недокоснат прах, ако не се смятаха собствените им стъпки, и се чудеше.

— За всичко е виновен проклетият централен мозък — ръмжеше каубоят. — Прекалил е с четенето на тия жалки романи на ужасите. Не можеш да си представиш какви чудовища е създал. — Той се вторачи подозрително в сумрака на коридора, където едно неописуемо чудовище тъкмо натикваше друго, наполовина изядено същество в някаква воняща дупка в пода. То се смееше от удоволствие, а от четирите му усти течаха лиги. Бернхард потръпна.

— Всичко е от тия проклети микрофилмирани книги — продължи каубоят. — Библиотеката на централния мозък е фрашкана с такъв боклук, оттам взима всичките си идиотски идеи. Едва изчел някоя книга и вече включва протоплазмените лаборатории и започва да създава всяко чудовище, за което е прочел. А да не говорим за любовните романи — луд е по романтиката. Цялата тая дяволска планета е пълна с добродетелни девойки от седмични списания, които търсят Истинския. Побъркан е, слушай какво ти казвам. — Каубоят злобно се изплю.

— Протоплазмени лаборатории? — ахна Бернхард.

— Разбира се. Пълно е с тях. Май че имаха нещо общо с отбраната. Защо питаш?

— Но в такъв случай всички тия същества не са нищо друго освен андроиди, изкуствени чудовища и хора — възкликна Бернхард.

— Протоплазмени лаборатории, по дяволите!

— Слушай — процеди злобно каубоят, — аз също съм се появил от протоплазмените лаборатории, и какво ми има? Във всеки случай това е съвсем приличен начин да се появиш на бял свят. Да не би някога да си чувал за някого, роден от майка?

— Аз съм роден от майка.

— Лошо ми става от тебе!

— Ти имаш нещо против майка ми?

— Я се чуй какви гадости дрънкаш — внимавай, че ще те накарам да се позамислиш. Колко перверзен може всъщност да стане човек? *Майка!* — Той изкриви лице в отвратителна гримаса.

— Хиляди пъти по-естествено е, отколкото да се родиш от един кран в стената — отвърна Бернхард. — Протоплазмена буца!

— Животно!

— Педераст!

— Мамино синче!

— Слушай какво — изрева Бернхард. — Искаш ли да ти извия изкуствения врат?

— Само ме докосни с отвратителните си ръце на мамино синче и, господ да ми е свидетел, ще те направя на решето. Ясен ли съм?

— Млък! — изрева централният мозък през някаква шахта в пода зад тях. — Ако злоупотребиш с името ми още един-единствен път, отиваш обратно в протоплазмените лаборатории, разбрано?

— Той започна пръв — оправда се кисело каубоят.

— Това говедо обижда майка ми! — изрева побеснял Бернхард. — Трябва ли просто да стоя и да го слушам как обижда майка ми? Така ли трябва?

— Мамино синче!

— Лабораторно чудовище!

— Дано си строшите вратовете и двамата! — изруга шахтата. — Млъквайте и ме оставете да мисля на спокойствие! — Самоизключи се със злобно прищракване и силно клокочещ звук. Задушлива воня плъзна нагоре от шахтата и прогони каубоя и Бернхард надалеч, и двамата кашлящи и задъхващи се за въздух.

— Виж какво направи — изсъска каубоят, — сега щастлив ля си?

— А кой започна? — озъби се Бернхард в отговор. — Ти или аз? Кажете ми!

— Не ми говори! Прилошава ми от теб.

— А на мен ми прилява два пъти повече.

— Ако ти бях майка, щях да те удуша в същия миг, в който си се родил.

— Ако ти беше моята майка, щях да съм ти благодарен за това.

— Още думичка и господ да ми е на помощ, ще ти...

— *Млък!* — изрева шахтата зад тях.

Побързаха да се отдалечат в зловещата тишина, като се стараеха да не се поглеждат.

Коридорът упорито продължаваше надолу и с всяка измината крачка ставаше все по-мръсен. Появиха се огромни дъбови врати, разположени на равни разстояния в хлъзгавите стени. През малките им зарешетени прозорчета проникваха ужасни, смразяващи кръвта звуци, които не би трябвало да се описват по-подробно. Някои от звуците напомняха хлипания, а на моменти — люспести туловища, извиващи се по леденостуден каменен под; чуваше се и плач, както и странни съскащи звуци и ръмжене, които караха Бернхард и каубоят да се притискат все по-близо един до друг, докато накрая краката им се заплетоха и те паднаха, омотани на кълбо — ругаеха, борейки се за живота си, и молеха за милост с гласове, потръпващи от ужас. Прахът около тях се надигаше и трептеше на светлината от пламтящите факли. Беше мъчително и Бернхард не се съмняваше, че каубоят го е направил нарочно.

— Нарочно го направи — изрева той, като с мъка се изправи на крака и се облегна на една врата. — Този път го прекали, стари приятелю, сега вече ще ти дам да се разбереш! Аз ще ти ааааарргх!

— Какво ще направиш? — попита каубоят, очаровано втренчил очи в неописуемо мръсната ръка, която се беше промъкнала през решетката на вратата и сега бавно душеше Бернхард. Лудешки смях кънтеше между стените — междуременно лицето на Бернхард постепенно придоби синкав оттенък. — Продължавай — издевателствуваше каубоят, — какво щеше да направиш с мен, гадино такава? Кажй де — или те е страх? — Изсмя се пронизително и се плесна по коленете.

— Гаааргххх! — гъргореше Бернхард.

— Говори по-високо! — хилеше се каубоят. — Не чувам!

— Застреляй го! — изхриптя Бернхард. — Не виждаш ли, че ще ме убие?

Каубоят лениво се облегна на отсрещната стена и почна да рови в горния си джоб за цигари. — Тая работа трябва добре да се обмисли — рече той провлачено и запали грижливо цигарата. — Наистина ли искаш да застрелям този мъж? — Поклати с упрек глава. — Знаеш много добре, че не мога да направя такова нещо, приятел. За какъв ме вземаш? За убиец?

— Уххррм гхррззсхт? — предложи Бернхард. Теглеше отчаяно и с все сила стоманенотвърдата ръка и почти успя и да я ритне. Каубоят се отпусна още повече. Всмукна дълбоко и блажено от цигарата си.

— Не ме разбирай погрешно, приятел — рече той. — Знам как се чувствуваш, недей мисли, че не знам. — Въздъхна леко и продължи: — Това ми причинява много повече болка, отколкото на теб. Вярвай ми.

— Наистина ли? — просъска Бернхард. — Сериозно ли говориш?

— Разбира се! Искам да кажа, като вземем предвид твоето минало, как другояче би могъл да реагираш? Нали си войник, ти мислиш само когато държиш пистолет в ръка, а и тогава мисълта ти не стига по-далеч от куршума. Дълбоко в себе си аз съм пацифист, така че как би могъл да очакваш, че ще ти помогна? Нима в Светото писание не е написано, че който вади нож, от нож умира? Тъй че, забавлявай се, докато ти е възможно, приятел, защото не смятам да направя нещо по въпроса! — И възхитен подсвирна. — Ой! Обзалагам се, че не би могъл да станеш по-син в лицето, отколкото си сега! Би трябвало да се видиш! Невероятно!

— Но той ще ме убие! — изграка Бернхард.

— Сега пък се настройваш философски, приятел. Откъде знаеш, че ще се опита да те убие? Пак прибързан извод, който правиш, без да се опиташ да изясниш причините за действията на горкия човек! Какво знаеш ти за душата му? Може би чисто и просто такъв е неговият начин да търси контакт с друго човешко същество. Освен това няма ли всички ние един ден да умрем?

Бернхард беше изцяло погълнат да гризе ръката и отвърна само с кръвожадно грухтене. Каубоят замислено се взря в огънчето на цигарата си.

— Да — продължи с въздишка той, — насилието е коренът на всяко зло. А ето ти искаш от мен да се обърна с гняв в сърцето срещу този беден нещастник, чиито мотиви дори не са ми известни и който не ми е направил нищо лошо. Ти си лош човек, приятел, срамувам се за теб. — Той мрачно заклати глава.

Ужасяващ рев долетя от килията и Бернхард прелетя през коридора, стиснал в зъби напоени с кръв парцали.

Удари се здравата в стената и остана проснат на пода, поемайки си запъхтяно въздух. Окървавената ръка махаше наоколо из въздуха, а помещението се огласяше от смразяващ кръвта рев.

Бернхард ругаеше бавно и обстоятелствено, изправяйки се с мъка на краката си. Запъти се с клатушкане срещу каубоя, стиснал лъчевия си пистолет в ръка. Погледът му блестеше.

— Значи си философ? Значи си пацифист? Значи ти просто стоиш и си дрънкаш, докато мен ме убиват? Знаеш ли какво възнамерявам да направя с теб? — Той оголи окървавените си зъби в зла усмивка.

— Слушай, стари приятелю — неубедително смънка каубоят и заотстъпва назад, докато стената не го спря. — Защо не ме ООУХХ, не ме изслушаш, стари приятелю?

— Говори по-високо! — изрева Бернхард. — Не те чувам!

— Надзирател! — крещеше затворникът зад тях. — Надзирател! Ей там... ти не си надзирателят!

— Затваряй си устата! — процеди Бернхард. — Скоро ще се погрижа за теб; само да опека това говедо по-напред.

— Съжалявам, станало е недоразумение — засрамено каза затворникът. — Мислех, че ти си надзирателят.

— Да, *недоразумение* — съгласи се Бернхард. — Млъквай сега, докато смажа този червей!

— Защо не ме изслушаш? — изкрещя затворникът.

— Защо не ме изслушаш? — крещеше каубоят.

— А мен кой ме изслушва? — изкрещя Бернхард. — Защо всички се опитват да ме убият? Вървете по дяволите! — Той сведе лъчевия пистолет. — Кой си ти, дявол те взел?

— Аз съм един безименен затворник, осъден да умре в тази килия — отвърна затворникът, — но някога бях известен под името Едмон Дантес. Съжалявам, че се опитах да те удуша, но бързам да се

измъкна оттук и да изкопая съкровището на абата, за да стана най-богатият човек на света и да започна да убивам старите си врагове един след друг по възможно най-ужасния начин, който мога да измисля, защото те съсипаха живота ми. Не ти ли се намира случайно ключ някъде в джоба?

— Това е граф Монте Кристо — поясни каубоят. — Не му обръщай внимание.

Бернхард се престори, че не чува.

— Има ли някакъв път, който извежда от това отвратително място? — попита той.

— Има един начин — отвърна бъдещият граф Монте Кристо и сграбчи пръчките на решетката с костеливите си ръце, като се усмихваше с прогнили зъби през сплъстените кичури коса и брада, които покриваха измършавялото му лице. — Когато някой тук умре, пазачът идва, зашива тялото в брезентов чувал и го хвърля в морето. Ето какъв е моят план: когато абатът умре, ще заема мястото му в чувала, сетне пазачът ще ме изхвърли, а аз ще се освободя, като прережа чувала и заплувам като риба. После се наемам да работя на някой добър кораб, който случайно хвърля котва край остров Монте Кристо, след което се чупя на острова и намирам всички сандъци, претъпкани със злато и диаманти, накрая си заминавам за Париж и започвам нов живот. И първото, което те направя, ще бъде да отида при оня банкер с един чек и да му кажа, че...

— Млъквай! — изкрещя Бернхард. — Да не мислиш, че съм тук, за да слушам историята на проклетия ти живот? Искам да се измъкна оттук!

— В чувала на абата има място само за един — отвърна графът. — Не вярвам да си толкова непочтен, че да ми го отнемеш, нали?

— Напротив, бъди уверен, че ще го направя — отвърна Бернхард. — Къде е чувалът?

— ... и после ще те хвърлят от сто метра височина в морето, долу при скалите, и бурята ще те изхвърли право върху острите им като бръснарски ножчета ръбове, а пък брезентът е толкова як и ти загубваш ножа, морската вода нахлува в дробовете ти и целият твой живот преминава пред очите ти, докато се радваш, че ще умреш, после пристигат раците и започват да те гризат, и змиорките, а после...

— Централният мозък! — нададе вой Бернхард. — Къде си? Искам да се измъкна оттук! Помогни ми!

Част от влажната, обрасла с мъх стена се завъртя на скърцащи панти и така перна Бернхард по гърба, че той падна по лице долу в прахта. Пленителна атомна светлина заструи през отвора. Бернхард се изправи с мъка на крака и слепешката се заклати към тайната врата, хлипайки от радост. Пристигна тъкмо навреме, за да бъде посрещнат от оглушителен залп маршова музика, която го хвърли по гръб на пода за втори унизителен път в разстояние на десет секунди. Появи се Робобрата гордо развял императорски флаг, ревейки Марша на космическите моряци. Древните, хлъзгави каменни блокове се разтърсваха под гърма на барабани, тръби, пушки и мощен хор от свирепи подофицери. Робобрата дирижираше хора с див ентузиазъм, отмервайки такта с четирите си стоманени крака в прахта. Задущливи облаци прах се закълбиха във въздуха и послужиха за екран на прожекцията на чудесни рекламни филмчета, разказващи за уморени да воюват войници, които се освежават с пенлива, изпълнила халбите до ръба „Войнишка бира“ — божествено питие, чиито разнообразни достойнства се рекламираха от пресипналия глас на млада и красива жена.

— Спасени сме! — изкрещя каубоят. — Кавалерията пристига! Портите се разтварят! Издържахме, приятел! Свободни сме! — Затанцува наоколо в коридора, смеейки се като луд. Измъкна револверите си и почна да стреля като побеснял.

— Загубени сме — изхриптя Бернхард, който беше мернал една слаба, облечена в бяло фигура през облаците прах и сега отстъпваше заднишком с изкривено от ужас лице.

— Бернхард! — извика щастливо Тери. — Най-после те открих! Любими мой! Съпруже мой! Сега вече нищо няма да ни раздели! — Тя изтича към него, сграбчи го и го изправи на крака и след като успокои размаханите му ръце в юдейска прегръдка, го обсипа с влажни целувки. На заден план Робобрата и каубоят бършеха сълзи и стискаха ръцете си, наблюдавайки щастливо усмихнати сцената. Отделни фрагменти от Менделсоновия сватбен марш се долавяха между ритмичните вълни гърмяща маршова музика.

— Обичам те — прошепна Тери и гризна леко лявото ухо на Бернхард — и ти ме обичаш... има ли на света нещо по-прекрасно от

нашата любов? Любими, ако знаеше как копнеех за твоите пламенни целувки, за силните ти ръце които ме смачкват, за изпълнения ти с обич поглед, който прониква в очите ми и ми казва всичко онова което никога не си посмял да ми кажеш открито... — тя не можа да превъзмогне чувствата си и се разрида върху рамото му.

— Махнете я оттук, преди да съм полудял! — реवेशе Бернхард, полуобезумял от болката, причинена от прегръдката, в която Тери държеше ръцете му.

— Устата казва не-не, но очите казват ДА! — запя Робобрата сълзливо.

— Ще бъдат дяволски красива двойка, да пукна, ако не съм прав — развълнувано рече каубоят. — Пък аз ще бъда дяволски добър шафер, нали така?

— Ще бъде истинска старовремска църковна сватба — нареждаше Робобрата, — с дълга сватбена рокля от коприна, булчинската коронка ще бъде от сребро, ще свири музика от Шопен, а булчинският воал ще скрие нейните радостни сълзи; на всички ще бъде сервирана безплатна бира, само пет кинта бутилката, и шампанско „Veuve Cliquot“ (естествено, разходите ще бъдат удържани от заплатата на младоженеца), а после ще дойде ред на сватбената нощ и той ще поведе своята поруменяла булка към спалнята, а сватбарите (това сме ние двамата) ще стоят отвън и ще подслушват.

— Така ще се погрижи за нея, че леглото ще се сцеди на две! — изкрещя каубоят. — Как мислиш, дали ще може да пошпионираме мъничко?

— И ще им се родят десет деца, които ще служат на Империята и Императора.

— Най-малко петнайсет. Нека се поизмъчи това говедо.

— И тъй ще се смеят с мъничките си беззъби устица, че сърцето му ще се свива от щастие.

— Ще се напишкват през цялото денонощие.

— Животът му ще придобие нов смисъл!

— Никога повече през целия си живот няма да има щастлив миг!

— И сетне ще се завърне на бойното поле, за да се бие за Императора и семейството си!

— Ще бъде готов на всичко, за да се махне от тях!

— Пуснете ме! — ревеше Бернхард. Опита се да срита Тери в корема, но тя с лекота го събори и в бързината едва не му счупи ръката.

— Обичам те, Бернхард — шептеше тя нежно и притискаше тръпнещото си тяло към неговото.

— Господи! — зави Бернхард. — Къде си? Защо не ми помогнеш? Не виждаш ли какво възнамеряват да направят с мен?

— Аз съм тук — обади се централният мозък от някаква дупка в стената. — Какво искаш?

— Само направи така, че да изляза оттук — примоли се Бернхард, — и без идиотски въпроси.

— Няма ли да се ожениш за тази очарователна жена?

— За нищо на света!

— Ще се ожени! — изкрещя каубоят. — Той докосна гърдите ѝ, тоя сладострастник. Сега трябва да се ожени за нея!

— Въобще не съм! — изкрещя Бернхард. — За какъв извратен тип ме смяташ?! — Отведнъж млъкна и зяпна с подпухнали очи блесналата револверна цев, която каубоят тикаше в лицето му.

— Винаги съм мечтал да бъда шафер на старовремска сватба — изръмжа каубоят. — Не се опитвай да ме лишиш от мечтата ми!

— Сигурно има някакво недоразумение — прошепна Бернхард. — Не можеш ли да махнеш това нещо от лицето ми? Кара ме да се чувствам нервен.

— Искаш ли да се ожениш за това чудесно момиче?

— Разбира се, че иска! — отвърна Тери развълнувано. — Ние се обичаме!

— Боже господи! — простена Бернхард.

— Винаги, когато съм ти нужен, ще бъда до теб — обади се дупката в стената. — Ах, скъпи мои млади влюбени деца, значи вие възнамерявате да сключите брак. Вземаш ли...

— Да! — отсече Тери щастливо и се изчерви чак до якичката си. Сълза на благодарност се търкулна надолу по дясната ѝ буза.

— Млък, жено! Теб още не те питам! Вземаш ли ти, Бернхард Рордин, Тери Кисхолм от „Дом на слънчевата светлина“ за своя законна съпруга, за да я обичаш в мъка и в радост? Ако не кажеш да, ще те пребия до смърт.

— Да — отвърна Бернхард и погледна револвера.

— А ти, жено?

— Да!

— Тогава ви обявявам за мъж и жена — нека бог се смили над душите ви и да ви благослови.

Настъпи ужасна суматоха. Дъжд от конфети заваля от тавана, залата се изпълни от оглушителни звуци на Менделсоновия сватбен марш; Робобрата и каубоят стояха един до друг и пееха, допрели глави, а от очите им бликаха радостни сълзи; граф Монте Кристо скачаше тропешката в килията и удряше по решетката с канчето си, врещейки като луд. Тери получи нервен срыв и сега лееше реки от сълзи на рамото на Бернхард. Свещеникът от кораба държа възвишена реч по един високоговорител, поставен на задника на Робобрата, в която обяви на всеослушание колко щастлива е в този миг младата двойка, и вмени в дълг на младоженците да родят много и силни деца за благо на императорската космическа флота: фанфарни тръби прерязаха въздуха, последваха реклами за бира, пелени и противозачатъчни средства, сегиз-тогиз прекъсвани от дотегливи описания на брачните права на младоженеца и най-добрите методи да се извлече максималното от тях. Ритмично скърцащи креватни пружини и ентузиазирани пъхтения съпровождаха тези добри съвети; морският духов оркестър свиреше Марша на Морския корпус, а един дебелокож подофицер разказваше на Бернхард за прастария военен закон *Droit du Seigneur*, който означавал, че първата нощ е запазена за дежурния офицер и че Бернхард ще стори добре да си припомни това, ако не иска да загази здравата. Бернхард лежеше на пода, сгърчен в малка нещастна купчинка, борейки се с всички сили срещу нежните прегръдки на Тери. Мечтаеше да е мъртъв. „Нищо на света не може да бъде по-лошо от това — мислеше си той. — Нищо!“ После си спомни, че Желязната челюст е по петите му, и заплака тихичко и беззвучно като дете. Някъде отзад Робобрата черпеше всички присъстващи с шампанско „*Veuve Cliquot*“. Каубоят енергично се бе заел да се напие като свиня и разказваше безсолни истории на всички наоколо. Коридорът вече гъмжеше от хора и други, по-трудно определими същества, които пееха, крещяха, биеха се и се наливаха с питиета за сметка на Бернхард. Той опита да се застреля, но Тери продължаваше да държи дясната му ръка в желязна хватка.

— Нима не е чудесно най-послед да сме женени! — хлипаше тя. — Само ти и аз, две малки влюбени птички, свързани от любовта!

Добрият стар централен мозък вече е планирал медения ни месец. Ще гостуваме на истински граф и ще живеем в неговия замък, докато се сдобием със собствен малък дом, едно истинско любовно гнезденце, ще си имаме кадифени драперии във всекидневната и стилна мебел, а в неделите ще гостуваме на село при мама и...

— Бих желал да съм мъртъв — прошепна Бернхард и затвори очи.

— Вече? — попита централният мозък удивено. — А си женен не повече от пет минути!

11

Бернхард стоеше наведен над бруствера на огромната сива ядрена кула в замъка на Дракула^[1] и енергично дъвчеше жалките остатъци от мустака си. Пред него се простираха бастионите на замъка — укрепленията, траншеите и стените се редуваха в концентрични кръгове нататък към равнината, където под припека се гушеха малките жалки глинени къщурки на селското население. Замъкът на Дракула се възправяше над околната равнина, подобен на огромно спящо праисторическо чудовище. В самия му център към небето гордо се издигаше ядрената кула, а Бернхард стърчеше на най-високата ѝ точка като удивителен знак. Изгледът беше красив и внушителен, но в момента Бернхард не се чувствуваше разположен за такъв вид размишления. Държеше в ръце силен бинокъл и гледаше право надолу в пропастта.

Там се виждаше плосък покрив, на който се бе разположила една пищна камериерка, чиято одежда се състоеше единствено от очарователна усмивка и една стратегически разположена кърпа. Бернхард се наведе още по-навън над бруствера, нетърпелив да задоволи любопитството си с подробностите на привлекателната и анатомия. Той замечтано въздъхна.

— Ти си чудовище и сексуален маниак — обади се централният мозък с кълтящ глас през ръждясалата тръба на някакъв комин. — Как можеш да се отнасяш по такъв начин към очарователната си съпруга?

— Какво ѝ пречи, щом не знае — възрази Бернхард. — Изчезвай оттук и не ме безпокой!

— Поцърклял пръч! — обади се отвратена тръбата на комина.

— Още нищо не си видял, почакай само да се доближа до оная камериерка там — отвърна Бернхард. — Освен това ми прилошава, като погледна очарователната си съпруга. Няма ли да се пръждосаш и да ме оставиш да се облизвам на спокойствие?

— Аз ви венчах — отвърна коминът.

— Вярно, венча ни. Още те мразя за това.

— И планирах за вас такъв хубав меден месец.

— Някой да те е молил? Не аз, във всеки случай!

— И ти едва пристигаш и хукваш подир камериерките!

— Камериерки^[2] ли! — възкликна Бернхард и се захили похотливо към комина. — Друго име би им подходило далеч по-добре. Във всеки случай добър вкус имаш. Съвсем самичък ли си ги създал?

— Имай поне малко уважение към добрия стар граф, който вярва в теб!

— Едва успях да прекрача прага — каза Бернхард, — когато тоя стар педераст се опита да ме захапне за гърлото. Не е с всичкия си. Тук никой не е с всичкия си. Ами идиотите, които старчокът е събрал? Това хотел за меден месец ли е? Тук е истински паноптикум, а сега ти ми пречиш да погледам единственото човешко същество, което откривам сред тая сбирщина!

— Една изключителна среда, съчетаваща интелигентност и остроумие — обидено отвърна тръбата. — Всички са взети от книги, които съм прочел. Би трябвало да се гордееш, че се намираш под един покрив с тях.

— Имаш лош вкус — възрази Бернхард.

— Давам ти шанс да влезеш в контакт с по-добрите и по-богатите страни на живота — отвърна коминът, — а какво правиш ти? Презираш ме! Мислиш, че нямам чувства само защото съм машина! Защо не оцениш доброто, което правя за теб? Но, разбира се, да се иска толкова много, е прекалено. Ти следваш единствено отвратителните си животински инстинкти. Лигите ти текат по тая противна развратница, обиждаш всички учени мъже, които съм събрал тук само заради теб. Това ли е благодарността за всичките ми грижи? Така ли ще бъда третиран след всичко, което съм направил за теб? Отдадох двеста хиляди от най-хубавите си години за човека и ето какво получавам за отплата!

— Не проумявам как ме търпиш — съгласи се Бернхард.

— Унижавай ме, унижавай ме — продължи тръбата. — Нека чувствата ми не значат нищо за теб. Продължавай да точиш лиги подир тая развратница. В замъка гъмжи от умни мъже, но не — ти си хукнал подир разни камериерки. Какво притежава тя, което твоята

очарователна съпруга няма? Или ако поставим другояче въпроса, какво има тя, което аз не притежавам?

— Способността да събужда в мен животинското — отвърна Бернхард.

— Никога ли не те е грижа за духовните ценности?

— Не.

— Ти си свиня — отвратено заключи коминът. — Защо не слезеш долу и не я изнасилиш?

— Ще го направя, ако млъкнеш за малко.

— Да си строшиш врата дано! — проскърца тръбата на комина.

— Затваряй си устата, машино проклета!

— Животно!

— Стара бракма!

— Ще го запомня — процеди тръбата заплашително. — Само почакай! — Изключи се с трясък и избълва във въздуха огромен облак сажди.

Бернхард й се изплези и възобнови наблюденията си. Това, което правеше камериерката толкова очарователна, беше кърпата, която бавно и постепенно разголваше гърдите, а после талията и бедрата. В момента кърпата едва-едва прикриваше коремната област. „Има ли — питаше се той, — има ли въобще нещо под тази кърпа освен нейната гола и несъмнено безсрамна кожа?“ И подозираше ли тя, че той стои тук горе и я шпионира? Човек никога не можеше да бъде сигурен с тия камериерки. Следеше как вървят събитията през последните два дни: с всеки ден тя ставаше все по-смела, едва ли не лекомислена в усилията си да се сдобие с привлекателен слънчев загар. Със смесени чувства той очакваше окончателното й разголване. След като видя всичко, което имаше да се види, и, общо взето, прекара приятно времето си, не му оставаше нищо друго, освен да слезе и да направи онова, което се очакваше от него, а после да забрави тая прелъстителна развратница. Гледаше я похотливо, с надеждата, че кърпата ще се плъзне още по-надолу, но скоро установи, че тя упорито не мръдва от мястото си. По всичко личеше, че момичето спи. Той с нежелание обърна бинокъла нагоре към безоблачното небе, където три космически кораба бавно и дебнещо се спускаха към земята. Дулата на мощните лъчеви оръдия се подаваха от всяко ъгълче на кораба и шареха напред-назад, търсейки на прицел обект, който да пръснат на парченца. Имаше какво да се

види — включително бълващи огън дракони, пегаси и други добре въоръжени създания — плод на сбърканите усилия на централния мозък в протоплазмените лаборатории, но нищо, достойно да бъде обстреляно според глупавите компютри, управляващи оръдията. Освен това се виждаха няколко много докачливи езически богове, които стояха на земята и с подозрителни погледи следяха спускането на космическите кораби, готови да се засегнат при най-малък повод и от нещо най-незначително. Бернхард се питаше какво ли ще стане, когато Желязната челюст се покаже от кораба и започне да ги ругае по обичайния си чистосърдечен, начин.

Имаше основания да се очаква интересен и изпълнен със събития ден.

Бернхард хвърли поглед към камериерката, откри, че тя похърква с отворена уста по твърде отблъскващ начин, и побърза отново да прехвърли вниманието си към приземяващите се космически кораби. Цели три кораба — при това още на втория ден! Дори самият факт, че три кораба бяха изпратени без предварителното писмено одобрение от щаба на Императора, бе нещо изключително в анализите на военната бюрокрация и недвусмислено говореше за самостоятелността, храбростта и глупостта на генерал Суперястреб. Беше наистина невероятно, че всичко се осъществи в продължение на два дни. Главозамайващо действаха планините от интерполации, предложения и разпореждания, всичките в по три екземпляра, които е трябвало да бъдат пренебрегната, за да се докарат долу тези три кораба. Бернхард се чудеше дали въобще генерал Суперястреб ще успее да прикрие това непростимо престъпление към военната бюрокрация и се питаше кого ли са избрали за изкупителна жертва, в случай че императорската бюрокрация някога откриеше какво се е случило зад гърба ѝ.

Замъкът на Дракула бе разположен на хребета на мрачна, почти отвесна скала. Неговите зловещи кули и зъбери се извисяваха презрително над околната природа — сякаш гранитен сив кошмар, надвиснал над жалките селски земянки. Обграждаха го прекрасни окопи и вонящ крепостен ров, който, както твърдеше мълвата, се обитаваше от разни неописуеми и перманентно гладни чудовища.

Никой не беше ги виждал, ала нощем, особено при пълнолуние, от крепостния ров долитаха гласовете им. Отвъд този ров имаше още един, със заострени колове, хищни растения и други будещи ужас приспособления, достатъчно страховити, та да накарат и най-фанатичния селянин да се откаже от кървавото и справедливо отмъщение, което дължеше на господаря на замъка. Отвъд тази отбранителна линия започваше пущинак, обрасъл с калуни. Растенията бяха хилави и имаха странен, белезникав цвят, а нощно време от земята се вдигаха тежки изпарения, светещи с призрачна, мъртвешки бледа светлина. Тук поданиците на графа влачеха жалкото си съществуване — винаги на предела на гладната смърт, но без да им се удаде да умрат от глад — по същия начин, както техните прадеди бяха влачили жалкото си съществуване в продължение на стотици години преди тях. Реколтите бяха бедни и хилави, а малкото, което ставаше за ядене и което плъховете не успяваха да отмъкнат, се конфискуваше от замъка. Добитък нямаше, тъй като калуната беше отровна и не ставаше за паша. Селяните се изхранваха главно с отвратителните месоядни жаби, които пъплеква из пустошта и изпълваха нощта с крясъците си. Младите момичета биваха отвеждани в замъка при първия признак, че започват да придобиват женствени форми, а младите мъже прибираха в още по-пеленаческа възраст, за да помагат на благородниците в защитата на замъка срещу възмутените родители на девойките. През последните триста години не бе имало някакво по-значително селско въстание, но как да си сигурен, че на народа изведнъж няма да му хрумне да въстане срещу отредения му от бога господар. Впрочем след някоя и друга година младите жени и мъже винаги се връщаха — малко поизтощени, но придобили значително по-богат опит, тъй че защо да се оплакват селяните? Животът в графството си течеше по обичайному и докато селяните в пустошта гладуваха, в замъка свиреха Шопен, тъй като графът беше образован човек, с усет за висшите стойности в живота.

И все пак от време на време графът не успяваше да се сдържи и да не се прокрадне скришом при селяните. Понякога, когато луната висеше подута и мъртвешки бледа на нощното небе, можеха да го видят как се втурва с лудешки кикот през тази пустош; друг, още по-страшен смях проехтяваше в отговор из бавно търкалящия се димен пояс зад него. В такива моменти той напомняше ужасна, безформена

сянка, същински прилеп — гладен, с разперени криле. В сутрините след тия изпълнени с вой нощни излети винаги имаше по някоя младичка жена от областта, която се събуждаше с остра загуба на кръв. Ако изобщо се събудеше.

Тъкмо в тази пустош беше решил Желязната челюст да приземи своите три кораба. Той знаеше, че Бернхард се намира някъде наблизо, и се бе зарекъл да го пипне на всяка цена. И тъй, корабите се приземиха, съблюдавайки обичайните мерки за сигурност, които включваха: щедра употреба на отровни газове, радиоактивно излъчване, препарати, унищожавачи растителността, напалм, двадесеттонни бомби и непрестанен обстрел с лъчевите оръдия. Смръщили вежди, брадатите богове наблюдаваха развитието на събитията и мърмореха зловецко. След като успяха да разрушат по-голямата част от площадката за игра на голф и превърнаха безценните розови насаждения на графинята в облак радиоактивна пепел, корабите най-сетне кацнаха върху димящата земя. Отвори се корабен люк и някакъв буйно протестиращ войник беше изритан навън за мишена, в случай че местното население се окаже враждебно настроено. Когато въпреки очакванията войникът не беше застрелян на място, от кораба заприиждаха цял взвод войници, отрупани от глава до пети с ужасяващи оръжия и с блажено ухилени физиономии от погълнатите порядъчни дози наркотици. Следваха ги въоръжени с вдъхващи ужас спринцовки военни лекари, които забиваха тъпите игли във всяка попаднала им ръка, крак или задник. Монтираха и червенокръстка шатра, с попълнение от глупаво усмихващи се женски военни части. Не липсваше и портативна гилотина — в случай че някой храбър войник поиска да се оттегли. Разслан бе червен килим. Най-накрая от люка се показа добре олизан блестящ ботуш под съпровода на единогласно измъчено войнишко стенание и зов от десет хиляди тръби, прозвучал от високоговорителите на кораба. След ботуша се появи и останалата част от Желязната челюст, разпенен от бяс и проклинащ всеки, попаднал му пред очите.

— Мекотели! — ревеше той с обичайния си гръмлив глас: — Говеда! Свине! Лошо ми става от вас! Чувате ли? Л-о-ш-о! Скоро ще

ви се доще да сте мъртви! ЯСНО ЛИ Е? — и се вторачи в тях с налети с кръв очи. — Искате ли да сте мъртви? Отговаряй!

Отговориха, че искат.

— Това е добре — сатанински се усмихна той, — защото не след дълго, тъй или иначе, всички ще бъдете мъртви — разбрано? Така ви искам, плъхове с плъхове...

Бернхард, заел при появата на Желязната челюст позиция мирно, бавно се отпусна и се насили да спре треперенето си. Ужасният глас достигаше чак горе до него. Силен, могъщ и страховит, той оповестяваше възгледите на Желязната челюст за правото на живот на войниците, външния им вид, техния морал и съмнителната репутация на техните майки. С изключителна прецизност изреди всички възможни смъртни обиди.

Сетне Желязната челюст откри боговете, които продължаваха да стоят скупчени и мърморейки, разглеждаха войниците. Млъкна напред изречението.

— Какви са тия, по дяволите? — изрева той и им метна холеричен поглед. — Цивилни лица? Аз мразя цивилните лица! — Заразглежда объркано дългите им бели бради, лавровите венци около престарелите им глави, дрехите им с къс ръкав, които стигаха до коленете и разкриваха костеливи крака и мръсни плоски стъпала, техните тънки шии и слаби ръце. Вишнева червенина бавно плъзна нагоре по покритото му с белези лице. — Хипита! — Просъска той. — Феминистки страхопъзльовци! Интелектуалци! Пацифисти! Демократи! Комунисти! Говеда! Какво, по дяволите, правите тук? *Отговаряйте!*

Един от боговете едва чуто отрони звук. Желязната челюст се разкрещя, заподскача на два крака и едва когато ограниченият му запас от ругатни се изчерпа, малко се поуспокои. След което се обърна към своите парализирани от ужас войници и изрева заповед за стрелба. Боговете враждебно го гледаха, но не се унижиха да отговорят.

Ревящи енергетични оръжия, работещи в безупречен, добре съгласуван ритъм, разтърсиха цялата пустош. Боговете бяха погълнати от ослепителен адски облак. Бернхард се извърна, за да предпази очите си от гибелната светлина и така възобнови наблюдението на

камериерката. Тя вдигна поглед към него и смигна съблазнително. Той видя, че устните ѝ се движат, но шумотевницата му попречи да долови думите и. Вероятно го канеше да слезе долу и да прекара в единение с нея един стенещ миг. Вече чувствуваше как стройните и крака обгръщат гърба му. Започна да се поти от страст и пряко волята си се върна към горчивата действителност. Погледна надолу към равнината и откри, че стрелбата е преустановена. Войниците стояха на малки групички, отпуснали оръжия в омекналите си ръце, и се взираха в обгореното, димящо място, където допреди малко стояха боговете.

Те и сега се виждаха там — с изпепелени дрехи, тлеещи бели бради и обхванати от пламъци коси. Лъчевите оръжия бяха изровили в земята дълбок кратер, от чието дъно се показваха боговете — почернели от сажди, неподвижни и свирепи. Вече не мърмореха — те крещяха; въздухът наоколо им затрепера и потъмня от някакви неописуеми форми, които се заизвиваха във вихрушка ниско над земята, разкривайки огромни зъби, зверски нокти и ужасни блестящи очи. Желязната челюст ги гледаше с разширени очи, докато войниците отстъпваха към кораба, убедени, че най-сетне са се сблъскали с нещо по-страшно от него.

— Стреляйте, говеда такива! — ревеше той. — Защо, да му...

Мъглявите форми придобиха по-ясни очертания и се спуснаха напред. В първия момент войниците останаха пред корабите с боязливо вдигнати оръжия, за да направят нов опит; в следващия миг настъпи пълен хаос. Войниците хвърлиха оръжията и се втурнаха да бягат, но преди да направят и две крачки, бяха заловени. Военните лекари опитаха да се защитят със спринцовките си, представителките на женските военни части пищяха като луди в напразни опити да издерат очите на нападателите; никой не успя да се спаси. Мрачните фигури се понесоха над земята, смазаха кораба под тежестта си, разкъсаха част от войниците на парченца, а останалите накараха да замлъкнат по друг, по-ужасяващ начин. Тътен, сякаш произведен от грохота на хиляди водопади, се надигна над мястото и погълна виковете и звука на разкъсания метал. От време на време заглъхваха дори ревовете на Желязната челюст. Той стоеше широко разкراчен наред цялата суматоха — една чудовищна фигура, която накара дори тези същества от най-мрачните дълбини на пъкъла да заотстъпват заднишком, виейки от безумен ужас.

Внезапно във въздуха пред Желязната челюст се появи малко, черно като нощта петно. Виещите чудовища наоколо бързо се оттеглиха и замлъкнаха. Петното шеметно нарастваше и във въртопа на гъстия мрак се превърна в черна дупка. Виещи се мъгли плъзнаха навън от дупката и приеха образа на неописуемо създание. Очите му — ако това можеха да се нарекат очи — пламтяха като зелени огньове. Ужасни ръце се протегнаха към Желязната челюст. Над равнината се разпръсна отвратителна воня на сяра и от дупката се разнесе единоголасният вик на хиляди мъртви души. Желязната челюст най-сетне си беше намерил майстора.

Бернхард се извърна, потресен от отблъскващата гледка, и с несигурна походка се отправи към вратата, която водеше навътре в кулата. Зад него се смесваха ревът на Желязната челюст и воят на неописуемото същество — ту единият, ту другият вземаше надмощие и отново стихваше, докато накрая се сляха в едно. После внезапно всичко утихна и единственото, което се чуваше, бе някакво ужасно хлипане. Бернхард затвори вратата след себе си и се запрепъва надолу по стълбите. Едва успя да зърне съществото във виещите се мъгли, но и това му стигаше. Питаше се дали някога отново ще може да се усмихва.

Почти беше стигнал до последното стъпало, когато малка вратичка се отвори и една бяла ръка му махна приканващо. В мрака, който цареше вътре в помещението, едва-едва му се мярна приветствената усмивка на камериерката.

И това след всичко, което току-що се случи — помисли си той възмутено. — Няма ли поне капчица срам?

Взе решение да се отнася с безсрамната развратница надменно и презрително — тъй както подобаваше на почтен мъж с безупречен морал.

Ръката потъна обратно в мрака. Бернхард не се поколеба да я последва. Вътре цареше пълна тъмнина и нищо не можеше да види, но затова пък усети доста. Очевидно камериерката беше необузdana и къде-къде по-безсрамна, отколкото бе очаквал. Бернхард реши да я презира.

— Името ми е Фани Хил^[3], ваша милост — пошепна тя в ухото му. — Желаете ли ваша милост нещо от мен?

— И още как — задъха са Бернхард. Опита се да я сграбчи, но тя безшумно се бе оттеглила от него и сега се обаждаше от другия край на стаята.

— Къде сте, ваша милост? Чакам ви!

— Почакай само! — пъхтеше Бернхард. — Идвам! — Хвърли се напред, разтреперан от желание, с потекли от страст лиги. Удари се в нещо твърдо, изправи се отново на крака — пред очите му танцуваха звезди във всички цветове на дъгата, и се втурна към възбуждащия глас. Накъдето и да се обърнеше, се натъкваше на остри предмети; маси, столове, стени, а за момент и на прелестната статуя на гола жена, която той прегърна възторжено, преди да разбере, че не е жива. Започна да се озлобява.

— Ценя добрата шега — изрева той, — но това е вече прекалено! Къде си?

— Ти си млад и снажен мъж — обади се прекрасен женски глас само на няколко сантиметра от ухото му. — Искаш ли...

Бернхард се хвърли настрани и ръцете му прегърнаха нещо твърдо — студено и метално. Грейнаха светлини и той се видя застанал наред огромна спалня, с Робобрата в прегръдките си, който му изпя Romanza d'Amour и отново му каза какъв млад и снажен мъж е той. Бернхард пусна Робобрата и го зарита с все сила.

— Какво, по дяволите, означава всичко това? — изсъска той. — Проклет тенекиен боклук, това пък какво е? Как се вмъкна вътре?

Робобрата надникна иззад огромно кресло.

— Ти си млад и снажен мъж — повтори той с глас на млада и страстна жена. — Иска ти се да притежаваш една жена, нали така? Ти желаяш повече от всичко една млада и очарователна камериерка на име Фани Хил, нали? Само десет кредита за веднъж, двацет и пет за цялата нощ. Чудесно. Ще ти изсмуче всичките сили, стари приятелю. Постави само банкнотите върху езика ми, благодаря много. Той възпроизведе звуци, издавани от млада, приказно красива жена, разтърсвана от несъмнени признаци на сексуална страст.

Бернхард пристъпи три крачки напред и сграбчи Робобрата, преди да му е избягал.

— Наистина ли мислиш, че ще ме накараш да платя? — изръмжа той. Отнесе диво съпротивляващия се Робобрат до един прозорец, който гледаше към крепостния ров. Долу във вонящата вода се мяркаха

не едно и две чудовищни същества в очакване някой побъркан да направи опит да се вмъкне в замъка. Бутна прозореца и надвеси Робобрата над пропастта.

— Ти се изправяш на пътя на свободната инициатива! — крещеше ужасено Робобрата. — Не мисли, че ще ти се размине току-така! Пусни ме!

— Не крещи! — изрева Бернхард. — Смущаваш дамата!

— Като се позамисля — изрече парализирано Робобрата и погледна надолу в крепостния ров, — давам си сметка, че не бих могъл да взема пълна цена от такъв добър стар приятел като теб. Какво ще кажеш за десет кредита за цялата нощ, след като сме толкова добри приятели?

— Млъквай!

— Пет! И ще можеш освен това да я шибаш с камшик...

— Млъквай, ти казах!

— Един кредит — и ще правиш каквото си искаш с нея, ама наистина каквото си искаш! Пусни ме!

— Сериозно ли говориш? — попита Бернхард.

— Разбира се!

— Както искаш — каза Бернхард и пусна Робобрата. Той полетя право към крепостния ров, където чудовищата хищно се струпаха около него и се сбиха за най-хубавите парчета.

— Половин кредит! — изкрещя той, преди две огромни челюсти да се склучат около главата му.

Тежък преглъщащ звук отекна от мрака на крепостния ров, незабавно последван от звучно оригване. Бернхард бавно затвори прозореца и се обърна към камериерката, излегнала се примамливо върху красиво изваяното легло за официални гости. Подпряла глава на ръката си, тя го наблюдаваше със смеещи се очи, без да отмества погледа си.

[1] Герой от едноименния роман на Брам Стоукър. Б.пр. ↑

[2] Игра на думи — Kammarjungfrur (jungfrur) (швед.) — девственици. Б.пр. ↑

[3] Фани Хил — героиня от едноименния роман на английския писател Томас Харди (1840–1928). Б.пр. ↑

12

Бернхард заслиза надутото по величествената мраморна стълба, която водеше към голямата гостна в замъка на Дракула. Приличаше на петел, който се прибира след успешен ден в кокошарника. Беше облечен в блестяща, украсена със злато униформа, принадлежаща на някой фелдмаршал от Реанонската космическа флота, допълнена с развяваща се пелерина, позлатен лъчев пистолет и коварна церемониална шпага, чиято дръжка беше обкована с диаманти и седеф. Една предвзета униформена шапка, безвкусно декорирана със златни орнаменти, орли с разперени криле, коронки и т.н., седеше елегантно поставена малко косо на главата му. Под мишницата си държеше златен, обкован с диаманти маршалски жезъл, който в единия си край криеше запалка, а в другия край малък, но ефективен лъчев пистолет. Лицето му бе прорязано от сурови черти, а токовете на добре излъсканите му ботуши тракаха заплашително по стълбището. Държеше главата си гордо вдигната, но настроението му беше слязло в петите. Срещата с Фани Хил бе имала убийствено въздействие върху самочувствието му; все още потръпваше, щом си спомнеше. Маршируваше тежко надолу по стълбите, проклинайки вътрешно централния мозък, който не можеше да обуздае извратената си фантазия в разумни граници. Тая Фани Хил не беше човешко същество; тя бе олицетворение на разврата, квинтесенцията на всичко разпътно, противоестественно и перверзно в тоя свят с абсолютна липса на задръжки. Тя караше мъжа да се чувства непълноценен; това не можеше да бъде справедливо.

Потънал в тези мрачни мисли, Бернхард премина маршова стъпка през гостната и продължи, след като узна, че Тери е излязла да свърши някои добри дела с благотворителна цел сред работническата класа. Влезе в пушалнята, където незабавно беше притеглен в един ъгъл от стария мистър Пикуик^[1], изтъкнат кръгъл идиот и едно от най-ужасяващите творения на централния мозък. Измина цяла вечност в непрестанно мъчение, докато най-сетне успя да се откъсне от мъжа,

останал без дъх и проклинач централния мозък, създал това подвижно огнище на разврата. Промъкна се като престъпник по-нататък през сенките и елегантно успя да се отърве от дебелия приятел на мистър Пикуик — Мистър Тупман, който дотърча в галоп от обичайното си място до камината с кървавочервено от горещите напитки лице и поиска да узнае професионалното мнение на изтъкнатия фелдмаршал за младите дами в замъка — по-специално за някоя си камериерка на име Фани Хил. Бернхард го изпрати на горния етаж при лукавата развратница, която очевидно имаше сили и желание да се погрижи за цял полк настървени казаци, и замарширува по-нататък сред куриозните фигури, които населяваха пушалнята на граф Дракула. Спря се до една игрална маса, където играеха покер, прогони някакъв редник на име Йосъриън^[2] и с благодарност се отпусна на свободното място. Лека-полека животът отново ставаше поносим.

Общо взето, партията покер беше приятна, смущаваше я единствено слаб мъж на средна възраст, облечен в дълго палто и със смешна ловджийска шапка на главата, който през цялото време се въртеше около масата и навсякъде пъхаше орловия си нос. Той разгледа картите на Бернхард с помощта на силно увеличително стъкло и му съобщи, че бащата на Бернхард бил чернокос и преди няколко години е счупил левия си крак, също така, че вероятно Бернхард играе фалшиво, тъй като има пет аса — едно в повече, дори и за фелдмаршал от Реанонската космическа флота. Мъжът пушеше опиум с голяма калемасова лула и си слагаше инжекции в ръцете, когато смяташе, че никой не го наблюдава. Бернхард го мразеше. Междувременно Уайлд Бил Хикок^[3] получи фул на смъртта и незабавно бе застрелян в гърба от неизвестен почитател — така партията покер приключи и сред диви ругатни и проклетия извлякоха тялото навън. Мъжът с ловджийската шапка подтичваше наоколо като заек, хванал увеличителното стъкло в ръка, и споделяше с всички присъстващи, че убиецът имал брадавица на лявата буза и употребявал подложки за обувки. Бернхард събра печалбата си и белязаните си карти и се върна в гостната.

Графът току-що бе станал от сън в спалнята си някъде долу в гробницата на замъка и си тананикаше радостно при мисълта за обляната в лунна светлина нощ, която го очакваше. Трите бледи сестри на графа също присъствуваха и се забавляваха, като се разхождаха

наоколо и питаха присъстващите кой каква кръвна група има. Беше непоносимо скучно и на Бернхард му се прииска по-скоро да се прибере в Империята.

Тери се завърна от благотворителната си дейност сред низшите класи, грейнала от противна жизнерадост и досади на всички с отегчителни разкази за печалния живот, който водеше един от робите на графа, някой си Чичо Том. Тя говори за неговата справедливост, благочестие, вяност и честност, докато всички в стаята го намразиха, тъй като беше по-добър от тях, а после разказа с насълзени очи колко лошо се отнасяли с него, което възвърна доброто настроение, тъй като доказваше, че никога не си струва да си справедлив и честен.

— Освен това той е *религиозен* — добави тя, — не е ли фантастично? Изглежда сякаш... като че може да *мисли*!

— Някои не вярват, че има религиозни негри — обади се надзирателят Халей, — но аз вярвам. Да, винаги съм смятал, че когато е истинска, вярата е добра за един негър.

— Утехата на религията помага на простия народ да се задоволи със скромния си жребий — обади се неприятен възрастен мъж, в когото Бернхард разпозна кардинал Ришельо, излязъл направо от „Тримата мускетари“. — Между другото забелязвам, че образът на нашия Спасител, който украсява простата му колиба, значително се различава от оня, който ние познаваме. Той, накратко казано, е черен.

— Черен ли? — Графът чукна по един от чудесните се кучешки зъби. — Струва ми се, че тази нощ ще посетя тоя Чичо Том. Черен, казвате? — Той се наведе напред към Бернхард и го побутна.

— Как мислите вие, млади човече?

Бернхард, който беше позадрямал с полупритворени очи и глупашка усмивка на устните, се събуди, изтръгнат от един изключително приятен сън, в който той бавно печеше цялата сбирщина на открит огън. Като видя кучешките зъби на графа да проблясват само на няколко сантиметра от очите си, той изкрещя от ужас, истерично измъкна лъчевия си пистолет, хвърли се назад във фотьойла и успя да падне заедно с него на пода — всичко в продължение на няколко микросекунди. Креслото се захлупи отгоре му с ужасен трясък и той

надзърна иззад тази неочаквана преграда с лъчевия си пистолет в едната ръка и маршалския жезъл в другата.

— Каква е тая работа? Какво се случи? Защо ме зяпате така? — изкрещя той. Забеляза, че всички присъстващи са се стълпили край откритата камина и го гледат с ужас в очите, и стана по-смел. — Трябва да бъдете по-внимателни в действията си — каза той и се надигна. — Можех да ви изпозастрелям всичките. Никога не се знае какво може да предприеме един стар дебелокож войник.

Огледа отново ужасеното множество и се почувствува засрамен.

— Искам да кажа — измънка той, — един стар боец като мен... — Гласът му се загуби, когато той осъзна всеобщото неодобрение, което групата край откритата камина излъчваше. Някой потръпна. Заваляха коментари на тема тъпи войници, недодялани маниери, плачевното състояние на военното дело в днешно време. Някой — вероятно тлъстият мистър Снодграс — си заприпомня добре възпитаните офицери от своята младост и обсипа дутата компания с тези не дотам ласкателни спомени. Тери гледаше в земята и като че едва сдържаше сълзите си. Бернхард пожела да е мъртъв. Сетне пожела да са мъртви всички останали и тази нова мисъл доста го развесели. Опита се да обърне катурнатото кресло, но то беше невероятно тежко и неговите дискретни побутвания скоро се превърнаха в бясна борба на живот и смърт с опърничавия фотьойл. Накрая се предаде и запъхтян се отправи към един тъмен ъгъл, където нацупен седна на пода.

Графът, който при първия признак за разправия се превърна в прилеп и следеше събитията, висейки на нокти върху кристалния полилей, сега размаха крила, спусна се с достойнство на пода и се преобрази в своето обикновено нечовешко аз. Отпусна се в креслото си и хвърли на Бернхард кос подозрителен поглед, като си мърмореше нещо. След известно колебание и останалата част от компанията се завърна на съответните си места. Бернхард беше оставен на собствената си съдба.

Посвети цял прекрасен половин час от уединението си, за да криви лице в ужасни гримаси и да наблюдава резултата в едно стратегически поставено близко огледало. Понякога успяваше да

наподобие Звънарят от Нотр Дам, доукрасен с няколко живописни детайла — добавка от собствената си фигура, а понякога поразително заприличваше на чудовището на Франкенщайн^[4], с присъщата му конвулсивна походка и безжизнен израз на лицето, което внесе в стаята някакво мрачно настроение, тъй като самото чудовище присъществуваше. С успех изимитира орангутан, а после и побъркан учен. Най-накрая възпроизведе гримаса, толкова ужасна, че самият той се изплаши до смърт и побърза да изостави играта и да поведе разговор за времето. Опитът му беше посрещнат с пълна липса на интерес; дамите потръпнаха и се извърнаха настрана, за да се освежат с амоняк и да си повеят с ветрилата, а мъжете злобно го изгледаха. Очевидно не беше чак толкова популярен, колкото си мислеше. Опули им се с ужасна гримаса и се отдалечи полека, глухо мърморейки.

[1] Герой от книгата „Посмъртните записки на клуба Пикуйк“ от английския писател Чарлс Дикенс (1812–1870). Б.пр. ↑

[2] Йосъриън — герой на книгата „Параграф 22“ на американския писател Джоузеф Хелър. Б.пр. ↑

[3] Дивия Бил Хикок — автентичен герой на Дивия запад. Б.пр. ↑

[4] Герой от едноименния роман на Мери Шели (1918). Б.пр. ↑

Изминал бе един лош ден, мислеше си той, излизайки в двора на замъка. Наруга пътьом пазачите, които минаха покрай него, клатушкайки се, потънали в пот, след като бяха вдигнали подвижния мост за през нощта. Унижения, нищо друго освен унижения. Графът го презираше, а Тери го третираше като кученце за компания. И не стига всичко друго, ами и тая камериерка с душа на сметище и тяло, подходящо за някой луд акробат, но не и за една добродетелна жена. Всичко това стигаше, за да накара един възрастен мъж да избухне в ридания.

Освен това беше и женен, нещо само по себе си вече достатъчно, за да накара когото и да било да се почувствува потиснат. Някъде из мрачния замък в този момент Тери очакваше той да се завърне към брачното щастие, което означаваше най-малко три часа съдържани хлипания, измъчени погледи и стиснати устни, всичко планирано и изпълнено, за да му се даде да разбере, че е мъчител на съпругата си и недостоеен за любовта ѝ негодник.

Страхотен шум, идещ отвъд главната порта на замъка, го възвърна към тягостната действителност. Неописуемите чудовища в крепостния ров ревяха, чуваше се как огромни хищнически нокти разкъсват топло, потръпващо месо и как тежки туловища пляскат и се премятат във вонящата вода. От стената се откъртиха каменни блокове и със страхотна сила се стовариха срещу неизвестния нападател. Бернхард спря и се заслуша. Вероятно някой идиот от селото, паднал при опита си да се вмъкне в рая. Той поклати тъжно глава и възобнови разходката си. На някои хора никога не им увира главата. Той леко въздъхна.

Почти беше достигнал портата, когато шумът най-сетне стихна и настъпи зловеща тишина. Но спокойствието не продължи дълго. Измина само миг и портата беше разбита с трясък, като при падането си отнесе по-голямата част от решетката и няколко тона камъни от свода. Парчета дърво и пречупени греди засвистяха из въздуха;

огромни каменни блокове се събаряха от разклатените кули, които обграждаха свода над портата, разбиваха се в каменната настилка и вдигаха във въздуха сиви облаци каменен прах. Един швейцарски гвардеец се мярна, полетял от бруствера с панталоните си в ръка, веднага го последва красивата камериерка, облекчавала дългите часове на неговото дежурство. От облака прах долетя нечовешки гневен вой и една чудовищна фигура се появи, удряйки диво с ръце всичко наоколо. Униформата му висеше на парцали, ужасяващото му лице беше изкривено и кърваво, той ругаеше като същинска дявол и все още продължаваше да души едно неописуемо чудовище от крепостния ров. Заклатушка се из двора на замъка и се огледа наоколо със зли, кръвясали очи. Робобрата се появи тичешком веднага след него с разпокъсан императорски флаг, увиснал на пилона върху гърба му, надувайки стряскащи фанфари. Под дъжда от каменни блокове и греди двамата видни борци замаршируваха напред, докато не забелязаха Бернхард.

— Пипнах ли те! — изрева Желязната челюст и се втурна с вдигнати кървави ръце, за да направи Бернхард на пюре.

— Пипнах ли те! — изрева Робобрата със съвсем същия глас и последва Желязната челюст, храбро презрял смъртта.

— Помощ! — нададе вой Бернхард и се метна встрани. Прорязаните от белези ръце го изпуснаха на косъм.

— Сега ще ми платиш за всичко, което... — реवेशе Желязната челюст. Не успя да продължи. Заби се с главата напред в една непокатима каменна стена и се свлече с глупава усмивка на устните.

— Ще ти го върна тъпкано за всичко, което... — повтори като ехо Робобрата и млъкна внезапно, след като се строполяса върху тежкото тяло на Желязната челюст.

Бернхард не отговори. Затича се като луд през останките от порталния свод, направи огромен скок над крепостния ров и бързо изчезна а обвитата в мъгли пустош. Робобрата се надигна разтреперан от неподвижното тяло на Желязната челюст и се втурна след него, викайки с глас на млада и красива жена. За миг над замъка се възцари дълбока тишина, сетне Тери тичешком се появи от сенките на бруствера. Хвърли поглед към бягащите фигури, запретна поли и се затича след тях. Красивите ѝ сини очи блестяха от ужасна любов. Бял пегас се снижи от небето и ги последва на разстояние, самият той

дискретно преследван от един прилеп, съоръжен с внушителен комплект блестящи кучешки зъби. Те се скриха в нощта, без да оставят каквато и да било следа след себе си.

— Ти си млад и снажен мъж — крещеше Робобрата с глас на млада и красива жена.

— Бернхард! — пищеше Тери жално. — *Бернхард!*

— Мамо! — викна Бернхард.

Каменната стена зад тях се срути върху Желязната челюст с трясък, който разбуди целия замък. Под едно бледо и безразлично небе Бернхард влачеше своето съпротивяващо се тяло към планинските вериги, зад които се намираше приказният град Реанон — потънал в разложение в очакване на окончателната гибел. Заедно с космическия кораб там го очакваше и възможността да се махне от този безумен свят, но корабът беше много, много далеч.

Понякога попадеше на полуразрушени постройките с все още запазили се комуникационни екрани, които той енергично използваше с надеждата да получи помощ и да се завърне на кораба; но или централният мозък започваше да оглушава, или пък екраните се намираха в същото жалко състояние като къщите, тъй като отговор така и не дойде. Трябваше да продължи нататък, следван от непрестанно мърморещия Робобрат. Прекосяваше планини и усмихнати падини, криеше се по пътя от всевъзможни чудовища, които подминаваха с тътен, или бягаше от тях колкото му държат силите. Никога не смееше да остане по-дълго на едно място, тъй като Тери все още го преследваше. Понякога я зърваше отдалеч — един неясен образ, който неотлъчно го следваше и провъзгласяваше необузданата си любов пред безразличните създания, които бързаха покрай нея, за да изпълнят задачите, поставени им от централния мозък. За миг на Бернхард му дожаля за нея — толкова малка, слаба, тъй ужасно самотна, а очите ѝ — безкрайно умоляващи. Изведнъж той получи остър пристъп на угризения на съвестта, един недъг, срещу който си въобразяваше, че е имунизиран. Отправяше взор нататък към малкото цветно петно, украсяващо хоризонта далеч, далеч зад него, и се чудеше. Сетне си припомни потръпващото ѝ тяло, което тя притискаше до неговото, малкото сладко чипо носле с мъничките сладки лунички, сините очи и прелестната малка уста, която беше слушал да му говори.

Завъртя се кръгом и се втурна да бяга по-далеч от приближаващата фигура, като целият се тресеше от ужас.

Бернхард никога не беше се доверявал на хората повече, отколкото изискваше абсолютната необходимост, пък и преживяванията му му бяха дали сериозни основания да подозира всичко и всички, които по една или друга неегоистична причина искаха да му помогнат или още по-лошо — обявяваха, че искат да му дадат нещо безплатно. Това беше причината на осмия ден от своето бягство той да постъпи, както постъпи с един дебел, облечен в червено мъж с брада, на когото внезапно се натъкна в една забравена от бога долчинка. Облеченият в червено мъж се спусна от небето в шейна, теглена от северни елени, и започна да обсипва Бернхард с опаковани в разкошни цветове пакети, които според неговите твърдения съдържаха подаръци. Впоследствие се оказа, че наистина съдържат подаръци, и това разтревожи Бернхард, най-после продължил пътя си, без да се оглежда.

Робобрата го упрекуваше за постъпката му, което усложняваше нещата. И така, Бернхард бродеше по митичната планета Реанон; наблюдаваше разни странни неща и където и да отидеше, ставаше за смях. Посети един остров, наречен Огигия, където пристигна с една откраднатата лодка, и срещна там нимфа на име Калипсо, която го помоли да остане там седем години. Той отказа. Срещна и една магьосница, наречена Цирцея, която загуби разсъдък си при опитите си да превърне Робобрата в свиня. Това постави Бернхард в много неприятно положение, тъй като стотиците бойци, живели досега за нейна сметка, трябваше да си вървят и дойдоха да му искат обяснение. Държаша се много нелюбезно и той побърза да се махне оттам, питайки се какво ли има още да става и защо ли не се самоубие още сега.

Влачеше се нататък през безумния свят, заселен според извращения вкус на централния мозък, и размишляваше над несправедливостите, които трябваше да понася. Никой не го беше грижа за него — един нещастник, който заслужаваше по-друго отношение. Погледна надолу към посивелите си от прах ботуши и към елегантната някога черна фелдмаршалска униформа, която сега

напомняше много повече жалките дрипи на обикновен редник. Медалите и сполетите, украсявали гърдите му в едно по-щастливо време, се оказаха изработени от евтина пластмаса, а златните нашивки, изложени на дъжда, — загубиха цвета си и избледняха. Позлатеният лъчев пистолет беше неизползваем — бе изстрелял последния заряд срещу тълпа виещи индианци, които, както се оказа само бяха искали да го попитат за най-близкия път към Литъл Биг Хорн^[1]. А малкият лъчев пистолет, толкова хитро скрит в маршалския жезъл, съдържаше само един пълнеж, който той употреби по погрешка — обърка страната с лъчевия пистолет с другата, където се намираше запалката, и унищожил наведнъж последната си цигара и по-голямата част от униформената фуражка. Оказа се че церемониалната сабя се състои просто от месингова дръжка, гъсто покрита с фалшиви скъпоценни камъни и споени за ножницата, направена от пластмаса и напълнена с олово, за да тежи. Беше противно.

Същевременно той не остана съвсем беззащитен. Лявото му бедро усещаше приятната тежест на вдъхващ ужас меч с извънредно лоша слава, който бе получил от един млад мъж с нахални очи, пресякъл пътя му, яхнал кентавър. Той му разказа куп неща, за които Бернхард нищо не знаеше и на които не би обърнал внимание сам. Преди да продължи пътя си, той даде меча си на Бернхард. Мечът се наричаше Калибърн^[2] и имаше много неприятен и солиден вид. „Истински приятел за човек в беда, когато знаеш как да го използваш“, беше казал младият мъж. Единственият проблем бе, че през целия си живот Бернхард никога не беше държал меч.

И тъй, Бернхард продължаваше нататък — прекосяваше потоци, гори и изоставени градове, минаваше през планини, а понякога и под тях. Предвождаше го Робобрата, чието най-голямо желание беше да се добере до космическия кораб, за да се скрие дълбоко вътре зад защитните му стоманени плочи. Както никога, освен обичайната си страхливост, той имаше сериозни причини да бърза — постоянното пребиваване навън, сред чудесата на природата, не минаваше безнаказано. Върху металното му тяло се виждаха ръждиви петна. Една от рекламните ролки беше започнала да се върти назад. Всичко това доста зарадва Бернхард и той започна да посреща всеки нов ден с надежда за нови и интересни функционални повреди, които

постепенно щяха да доведат до мечтания миг, когато проклетата машина щеше завинаги да се развали.

Засега обаче проблемът с храната бе значително по-належащ. Бернхард и Робобрата обсъдиха въпроса.

— Но защо не носиш хранителни припаси? Би трябвало да имаш!

— Какво не му харесваш на хрускавия кекс „Крабули?“ — оскърбено запита Робобрата. — Да не би да не е достатъчно добър за теб? Кексчетата са от хубави по-хубави, пък и полезни освен това. Къде-къде за предпочитане пред жалките дълбоко замразени запаси. Впрочем ти нямаш вода, с която да ги разтвориш. Като стана дума за вода — какво ще кажеш за една чаша с чудесна леденостудена пенлива бира „Барни“, с която да полееш кекса? Силничко питие, тъкмо такова, от каквото има нужда един уморен войник! — Показа му прелестна картина — запотени чаши пенлива бира, любовно обгърнати от огромни преспи златистожълт кекс. На Бернхард му потекоха лигите — не беше ял в продължение на три дни.

— Дай! — изграка умолително той и протегна ръце към Робобрата.

— Какво се опитваш да направиш, негоднико? — изрева Робобрата и отстъпи няколко крачки назад. — Да откраднеш стоката ли? Това струва пари, стари приятелю. Мангизи! — Изгледа го замислено и забръмча с механичен възторг. — Тия неща обикновено са срамно евтини — факт е, че добросърдечният производител има загуба от всяка продажба, но като се вземат предвид обстоятелствата, струва ми се, че ще трябва незначително да повиша цените. Търсене и предлагане, знаеш. Нека да помислим... Направи няколко изчисления, от които да ти настръхнат косите. — Петнадесет кредита за една опаковка от вкусния кекс „Крабули“ и шестдесет кредита за чаша леденостудена пенлива бира — такава цена звучи разумно — колко ще искаш?

— Петнадесет? Шестдесет? — Бернхард недоверчиво зяпаше Робобрата. — Ти си луд!

— Аз съм бизнесмен. Е, вземаш ли или не? Утре цените ще се покачат, така че по-добре е да купиш, докато можеш.

— Значи ти не смяташ, да ми дадеш да ям нещо? — попита Бернхард.

— И през ум не би ми минало! За какво ме мислиш? За някоя самарянка?

— Но аз ще умра тук! — проплака Бернхард. — Не виждаш ли, че умирам от глад? — Хвърли се напред с меч, вдигнат за удар, но от глад главата му се въртеше и той попадна цял метър встрани от Робобрата. Препъна се, падна по гръб до своя меч и остана да лежи мрачен. Робобрата подскачаше около него в танцова стъпка и го обсипваше с проклетия.

— Вижте го могъщия фелдмаршал! — кикотеше се подигравателно той. — Аха, опитваш се да крадеш от мен? Крадец! — Изсмя се с кънтящ смях и изпълни екрана си с блестящи тримерни картини, изобразяващи леденостудена бира, която се лееше от милиони огромни бутилки. Въздухът се изпълни със звук от изливащи се в жадни гърла леденостудени течности. Бернхард облиза устни с пресъхнал език. Биха му потекли лигите, но нямаше повече слюнка.

— Един ден ще си го получиш за тая работа — изхриптя той безпомощно. — Ще го помня, докато съм жив, и един ден ще... Ооооббууухх!

Това „Оооооооууухх!“ бе предизвикано от един леденостуден предмет, тикнат внезапно в ръката му. След него последваха други — все тъй студени и със същата форма. Изкриви поглед към ръцете си и откри, че прегръдката му е пълна с прекрасни отворени бутилки бира. Същевременно земята около драката му се покри от пакети кекс със златистожълто хрупкаво съдържание.

— Ей, ти — започна той, — какво, по дяволите...!

Жегна го ужасно предчувствие. Погледна към Робобрата, който беше избълвал планина от бирени бутилки и пакети кекс и сега беше на път да се зарови под земята. Звук, приличен на ритмично бучащ водопад, достигна до него откъм небето. Той бавно обърна поглед нагоре и видя гигантска хищна птица с огнен цвят — по-голяма от средно голям разузнавателен кораб. Човката ѝ без затруднение би побрала десет фелдмаршала от Реанонската космическа флота. С тежки махове на крилата птицата се устреми надолу и тупна тромаво право пред него. Огромните жълти очи на хищник се вторачиха неподвижно в него и ужасната човка се отвори.

[1] Мястото на голямото сражение между индианците от племето сиукси, предвождани от Седящия Бик и войските на генерал Къстър. Б.пр. ↑

[2] Асоциация със свещения меч на крал Артур — Ескалибур. Б.пр. ↑

14

— Извинете — каза птицата, — аз съм птицата Феникс. Моля за извинение, ако ви безпокоя, но се питам дали случайно нямате кибрит?

Зъбите на Бернхард тй ужасно тракаха, че той не можа да произнесе и звук — само поклати глава.

— Така си и знаех — въздъхна птицата. Отпусна грамадния наръч клони, които бе държала с нокти, и се огледа наоколо. — Хубаво е времето днес, какво ще кажете?

— Чудесно — измънка Бернхард и погледна ужасната човка.

— Слънцето блести и въобще...

— Може би е малко прекалено горещо — рече Бернхард.

— Именно — съгласи се птицата. — Тъкмо това исках да кажа и аз.

— Какво зяпате вие там? — изкрещя Робобрата от дупката си в земята. — Защо не застреляш това чудовище?

— Добър ден — каза учтиво птицата Феникс. — Приятно е времето днес, нали?

— Ще го удуша със собствените си ръце — закани се Робобрата и се завря още по-дълбоко в ямата си.

— Малко е нервен — обади се извинително Бернхард.

— Естествено — съгласи се птицата Феникс и отправи продължителен поглед към планината от бира и кекс. — Надявам се, че не ви обезпокоих наред обяда.

— В никакъв случай — увери Бернхард.

— Само ми кажете, ако ви безпокоя, и аз ще си ида.

— Напротив, винаги е приятно с компания. — Проследи гладния поглед на птицата и се прокашля. — Дали мога да ви поканя на една бира и кекс?

— Ако настоявате, то... — Птицата Феникс направи крачка напред и погълна всички бутилки и пакети кекс на една огромна хапка. В грамадната човка захрущя строшеното стъкло и птицата дискретно

хълцукна. Бернхард глупаво я зяпаше с полуотворена уста, докато глухото усещане за глад се превърна в ужасна режеща болка.

— Много любезно от ваша страна — рече птицата Феникс и се потупа по корема с огромното си огнено крило. — Не отказвам никога една малка закусчица, още повече като ми падне ей тъй неочаквано. „Толкова драго, колкото и неочаквано“, както казала девойката, нали така? — Тупна Бернхард по рамото и се засмя сърдечно.

Бернхард, отхвърлен от удара четири метра встрани, се изправи и изчисти пясъка от дрехите си. Робобрата подаде глава от ямата и се втренчи в него неодобрително.

— Защо не я пръснеш на парченца? — просъска той. — Страх ли те е?

— Да — отвърна Бернхард.

— Това чудовище току-що погълна бира и кекс за четиринадесет хиляди осемстотин двайсет и шест кредита — злорадо съобщи Робобрата. — Познай кой ще ги плати?

— Не ми го казвай — въздъхна Бернхард, — нека бъде изненада.

— Солните мини на планетата-затвор „Бавната смърт“ — възторжено заяви Робобрата. — Какво ще кажеш за това, негоднико? — Изсмя се ужасно с глас на садистичен подофицер и изпълни екрана си със сцени из безрадостния живот на излежаващи наказанието си затворници. Бернхард се почувствува прекалено уморен и прекалено гладен, за да реагира. Свлече се на земята, тъпо втренчен в протритите си ботуши.

— Разбира се, аз съм гост тук и не би трябвало може би да правя забележки на домакините — недоволно се обади птицата Феникс, — но тия караници не се отразяват добре на храносмилането ми. Не бихте ли могли да идете да се карате някъде другаде?

— Той пръв започна — каза Бернхард.

— Крадец! — ревеше Робобрата. — Убиец! Бандит!

— Дойдох тук да заема един кибрит — продължи кисело птицата Феникс — и какво — попадам на кавга. Аз съм чувствителна птица — каза тя с достойнство — и това не се отразява добре на храносмилането ми. Имам нужда от кибрит — това е!

— Нямам кибрит — отвърна Бернхард.

— Чудовище! — извика Робобрата. — Злодей! Урод!

Птицата Феникс обиколи купчината сухи вършини, като я разглеждаше критично от всички страни.

— Не е кой знае какво наистина, но какво да се прави? — обърна се тя към Бернхард. — Знаете ли, че някога тази пустиня представляваше огромна гора?

— Не — отвърна Бернхард с безразличие.

— Така беше. Цяла огромна гора. Навсякъде пълно със сухи клони — вземай колкото си искаш. — Въздъхна. — Светът не върви към добро. Знаете ли, че бях принудена да летя почти сто километра, за да събера тази жалка купчина вършини? Що за свят всъщност е този, щом дори не можеш да си събереш една порядъчна купчина сухи клони, без едва ли не да се съсипеш до смърт?

— Възмутително — уморено отвърна Бернхард.

— Възмутително е точната дума — съгласи се птицата Феникс. — Сигурен ли сте, че нямате кибрит? Трябва ми, за да запаля купчината. — Махна към сухите вършини с разкошно пъстроцветно крило.

— Защо? — попита Бернхард.

— Защото трябва да се изгоря.

— Това обяснява всичко. — Погледът на Бернхард се местеше от птицата към купчината клони и обратно. — Защо ще се изгаряте? Не се ли чувствувате добре тук?

— Аз съм птицата Феникс — отвърна птицата Феникс. — На всеки сто години се отправям към някое скришно място и се изгарям. А сетне от пепелта се възражда нова птица Феникс. Открай време си продължава така.

— Фантастично — рече Бернхард.

— И сега на всичко това ще се сложи край само защото не мога да намеря едно жалко малко кибритче.

Робобрата се измъкна от дупката си и предпазливо се приближи.

— За какво става дума? — попита той подозрително. — Да се гори ли смята? Да не се е побъркала?

— Казва, че тя е птицата Феникс — уморено отвърна Бернхард.

— Не й вярвай. Лъже. — Робобрата изгледа с омраза птицата. — Ако тя действително се настани върху тая купчина с клони, аз обещавам да я запаля.

— Сериозно ли говорите? — запита възхитено птицата Феникс.
— Наистина ли?

— Да не мислиш, че лъжа? — изкрещя Робобрата. — Смееш ли да дойдеш по-близо и да го повториш? Само ела и го кажи пак! — Той заотстъпва бавно, размахвайки заплашително предните си крайници. Птицата не слушаше. Беше се отпуснала на пясъка и дишаше тежко и ритмично. Когато отново се надигна, на земята лежеше едно голямо, блестящо яйце. Бернхард повдигна вежди.

— Какво, по дяволите, е това?

— Яйце. — Птицата Феникс го изгледа вторачено. — Не сте ли виждали яйце?

— Струва ми се, току-що казахте, че птицата Феникс се възражда от пепелта на старата птица Феникс.

— Това е легенда — изсъска птицата Феникс. — Чували ли сте някога за птици, които се възраждат от пепел? През живота си не съм чувала толкова глупаво нещо! — Тя отметна глава и се премести малко встрани, за да изрови дупка в пясъка. — Аз, естествено, снасям яйца, както всички други порядъчни птици — каза тя през рамо. — И както всички други порядъчни живи същества би трябвало може би да добавя. — Направи пауза и отправи критичен поглед към Бернхард. — Вие снасяте ли яйца?

— Не — призна Бернхард.

— Почти подозирах нещо такова. — Върна се при яйцето и клатейки глава, го търкули към дупката, която след това покри с пясък.

— Сега ще се изгори ли? — попита Робобрата.

Птицата Феникс не го удостои дори с поглед. Покачи се върху купчината сухи клони и се настани церемониално.

— Надявам се, няма да се обидите, ако ви го кажа — обърна се тя към Бернхард, — но скоро вие ще умрете от глад, а когато това стане, тук ще се съберат всевъзможни безкритични животни, за да ви изядат. Затова ще ви бъда благодарна, ако си идете оттук, докато все още можете, защото иначе те ще намерят яйцето ми, преди да се е излюпило, а се боя, че едно яйце, от което след време ще се появи такава изискана птица като мен, е изключително вкусно.

— Ще си идем — мрачно я увери Бернхард.

— Да го подпаля ли вече това откачено чудовище? — попита Робобрата.

— Бъдете тъй добър — помоли птицата.

Робобрата задвижи нещо върху гърдния си кош и огнен пламък, дълъг пет метра, изскочи с гръм от една /дупка в ниското му чело.

— Огнепръскачка — обясни той. — В случай че на тоя мошеник, който нарича себе си войник, внезапно му хрумне нещо. — Той се приближи внимателно към купчината клони и насочи струята към сухите вършини.

Купчината пламна за секунди. Бернхард и Робобрата се отдръпнаха назад. Огромни пламъци се устремиха към небето и скриха птицата Феникс зад непрогледна огнена стена. От кладата се разнесе тежка миризма. Бернхард жадно пое с ноздри миризмата и въздъхна. Терзанията на глада се появиха отново и сега с удвоена сила заядоха вътрешностите му. Изчака огънят да стихне дотолкова, че да може безопасно да се приближи до кладата, и внимателно се придвижи напред. От птицата Феникс не беше останало нищо друго освен овъглени крака и няколко пъстри, леко осаждени пера.

— Да му се не види и чудовището — задъха се той. — Направи го!

— Комунист! — раздражено се обади Робобрата. — Още в началото го разбрах. Хей там! Какво правиш?

Втурна се след Бернхард, който бе изтичал към ниската купчина пясък — мястото, където птицата Феникс бе заровила яйцето си. — За какво ти е тая работа? Какво се каниш да правиш, злодей такъв?

Бернхард изкопа яйцето и го отнесе към тлеещата клада.

— Ще ям — отвърна с достойнство той. — И недей да крещиш, не се отразява добре на храносмилането ми. Положи внимателно яйцето сред палещите въглени и се настани на земята, като се облизваше.

— Не разбираш ли какво правиш? — закрещя Робобрата. — Изядеш ли това яйце, няма да има нова птица Феникс. Не проумяваш ли какво означава това?

— Означава, че ще бъда сит — отвърна Бернхард. — Бъди доволен, че не нося отварачка за консерви. — Той се усмихна страховито на Робобрата, който панически отстъпи няколко крачки назад.

— Убиец! — извика той. — Гангстер! Луд!

Бернхард не отговори. Седеше неподвижно и чакаше, а болките в корема му вече се превръщаха в усещане за разяждаща празнота. Найсетне той изрови яйцето от огъня с помощта на една пръчка и разчупи черупката. Яйцето беше приятно рохко сварено; възбуждащи апетита миризми подразниха обонянието му; стоманени нокти се впиха в червата му. Докато Робобрата истерично танцуваше около него, той налапа яйцето с големина на футболна топка и щастливо облиза пръсти. Доволно се отпусна по гръб на пясъка и зачопли зъбите си с парче от яйчената черупка.

— Ти си злодей, убиец на митове и нарушител на обещания — строго нареждаше Робобрата. — Какво мислиш ще направи Желязната челюст, като узнае за тая работа?

— Не ми говори — сънливо отвърна Бернхард. — Пречиш ми на храносмилането.

— Съвест нямаш ли? — попита Робобрата. — Нямаш ли чест? Чувство за справедливост? Срам нямаш ли?

Бернхард седна.

— Няма ли да млъкнеш, та да поспя, изрод такъв? Ако не млъкнеш, в името на бога, ще те...

Някакъв кактус с доста зловещ вид се завъртя и оголи бляскав високоговорител.

— Да, тук съм — проскърца той, — но не разчитай на помощта ми! Какво искаш?

Бернхард зяпна недоверчиво кактуса с кръвясали очи.

— Ти ли си? — попита той. — Моят най-добър приятел, старият ми другар — централният мозък?

— А ти какво очакваше? — изсъска кактусът. — Дядо Мраз ли? Убиец!

— Слушай — започна Бернхард, — откъде можех да зная, че...

— Ти го застреля — изрева кактусът, — при това в гръб!

— Естествено — съгласи се Бернхард. — В гръб. Голям и дебел гръб. А какво трябваше да направя? Може би да го помоля да се обърне?

— Ти си убиец — отсече кактусът. — Отвратителен елементарен убиец.

— Аз съм войник — отвърна Бернхард. — Имам право да застрелям когото си искам.

— И изяде яйцето на птицата Феникс. Не разбираш ли какво направи? Никога вече няма да има нова птица Феникс! Възражда се е от пепелта си цели десет хиляди години, а ти пристигах и я изяждаш! Разруши един от най-прекрасните митове на човечеството!

— Но затова пък се спасих от гладна смърт — с достойнство посочи Бернхард.

— Наистина ли мислиш, че струваш повече от птицата Феникс?

— Да.

Кактусът се наведе към него и високоговорителят неприятно се ухили.

— Искат ли ти се да се бориш с голи ръце срещу едно безсмъртно чудовище, което има петдесет космати ръце и отровни нокти?

— Не.

— Ще ти се наложи — увери го кактусът — веднага щом войниците от Хан те заловят. Искат ли да се обзаложим?

— Затваряй си устата! — изкрещя Бернхард. — Не желая да разговарям с теб!

— Продължавай, продължавай! — изкрещя кактусът в отговор. — Продължавай да ме обиждаш! Но после като загазиш, да не ми пълзиш на колене, защото няма да ти помогна! — Изплю няколко остри като бръснарски ножчета бодила срещу него и се изсмя ужасно. Бернхард не отговори, отчасти защото не можа да измисли достатъчно унищожителна реплика, отчасти защото гласът му бе заглушен от мощен звук, който се разнесе откъм небето. Той погледна нагоре.

Видя летяща каляска, теглена от два козела, която се спусна към него. Хвърли се с вик на земята и закри глава с ръце. Каляската префуча на сантиметри от долната част на черепа му. Когато отново вдигна очи, летящата каляска се намираще на сто метра, подгонила ужасения Робобрат пред себе си. Огромен мускулест мъж с дълга коса стоеше изправен в каляската и ревеше след бягащия робот. В ръката си размахваше огромна чук, с чиято помощ сипеше порой светкавици подир своята жертва.

— В името на Один! — ревеше той. — Насекомо! Червей! Гневът на Тор се събужда! Как се осмеляваш да се опълчиш срещу господаря си? Роб! Ратай! В името на божественото веселие на Валхала, това няма да остане без възмездие! Спри, нищожество! Спри, ти казвам!

Думите се сляха в непрекъснат гневен рев. В това време каляската продължаваше да преследва крещящия Робобрат нататък през пустинната равнина. Бернхард се понадигна, седна и подпря глава. Може би въпреки всичко животът не е чак толкова лош, помисли си той. Напротив, в момента дори му се видя обнадеждаващ.

— Не е ли чудесно? — въодушеви се той и побутна кактуса с ботуш. Кактусът на часа го обсипа с отровни бодили, като го проклинаше ожесточено. Бернхард се оттегли на по-сигурно място и доволно се изтегна на земята.

— *Фантастично* — въздъхна той, — по-добре не може и да бъде! Исполинът от летящата колесница успя да превърне по-голямата част от зеленеещата се долина в димяща пустиня и се завърна при Бернхард, описвайки дълга извивка във въздуха. Приземи се с глух удар на сантиметър от краката му и му се ухили отвисоко през рошавата си брада.

— Доста добре го направих, нали? — гордо рече той и се тупна по косматата гръд. — В името на Один! Ама наистина до смърт го изплаших дяволското му псе, нали? Усмихна се широко на Бернхард, очевидно очаквайки похвала за големия си подвиг.

— Кой си ти? — попита Бернхард.

— Аз?

— Да, ти.

— Аз съм могъщият Тор — отвърна воинът. Наведе се още по-надолу към Бернхард и го обгърна в плътен облак лош дъх. — Добре се справих, какво ще кажеш? Почти до смърт го изплаших! — Разсмя се гръмко той.

— Но все още е жив — отбеляза Бернхард. — Все още го чувам как крещи в далечината.

— Факт, че дълбоко в себе си аз съм пацифист. Изплаших го и го прогоних, нали така? Нима искаш да убия този нещастник?

Бернхард забеляза голямата значка с надпис „Make Love Not War“^[1], която украсяваше могъщата гръд на исполина. Той въздъхна.

— Мислех, че убиваш всичко, което ти се изпречи на пътя. Никога не бих предположил, че си пацифист.

— Светът се променя — каза Тор. — Освен това започвам да остарявам. — Протегна ръка и повдигна Бернхард в каляската. — Сега да тръгваме — рече Тор.

Бернхард падна надолу с главата право върху вързоп прясно одрани животински кожи и обърканият му поглед срещна големите замислени очи на грамаден глиган. Глиганът се озъби зловещо насреща му и изложи на показ внушителна фасада от пожълтели бивни. Бернхард бързо се отдръпна назад, теглейки с две ръце меча си.

— Какво значи това? Да ме убиеш ли искаш? Пусни ме! — закрещя истерично той.

— Не крещи — заповяда му през рамо Тор. — Ще го нервираш.

— Крещя ли? — изрева Бернхард. — Аз? Да не би да мислиш, че се боя?

Отдръпна се назад от ужасеното животно, като с треперещи ръце държеше меча пред себе си.

— Ако не махнеш това чудовище от мен, ще го съсека на парченца! Ясно ли е?

Тор омота въжетата около огромните си космати ръце и цъкна с език на козлите.

— Хайде, давай, убий го — рече той. — И бездруго, като пристигнем, ще го изядем. Но недей да му чупиш краката.

— Моят меч е ужасяващ и непобедим — изскърца със зъби Бернхард и отстъпи още малко назад. — Ще го насека на парченца, ако се опита да ми направи нещо! Защо да не чупя проклетите му крака?

— Да не искаш да куца до края на живота си? Освен това ще се озлоби.

— Какво ме интересува това, по дяволите! — просъска Бернхард. Скри се зад гърба на Тор и се изплези на глигана.

— Ти не познаваш Серимнер — отвърна Тор.

— Хич не ми и трябва. Ако направи една-единствена крачка към мен, то аз, в името на бога ще...

— Млъкни! — изрева кактусът.

Каляската се вдигна от земята със силен тласък, който хвърли Бернхард на пода. Той крещеше и ругаеше с пълно гърло, размахал истерично ръце и крака във въздуха. Каляката се издигна под остър ъгъл към яносиньото небе и той се хързулна без съпротива към задния ѝ край, удари се в някаква яка дъска и остана да лежи неподвижно, ругаещ и запъхтян.

— Не си мисли, че ще ти дам да постъпваш така с мен! — побеснял крещеше той и се мъчеше да се изправи на крака. — Няма да

те оставя...

Огромният глиган загуби опора и се търколи към него като топка, от която на всички страни стърчаха копита, крака и бивни. При сблъсъка им се чу глух удар и шум от строшено дърво. Когато димът се разсея, отеكلото тяло на глигана лежеше върху Бернхард. Бернхард не се виждаше никакъв, мяркаше се само малка част от възчервеното му лице, борещо се за глътка въздух под тресящата се, разплута воняща маса сланина. Тор им хвърли един поглед и се разсмя. Глиганът наведе огромната си глава и близна Бернхард по лицето.

— Харесва те! — удивено рече той. — Виждаш ли!

— Гуаааааркх! — изхриптя побеснял Бернхард.

— Разбира се — съгласи се Тор. — Когато искаш!

[1] „Правете любов, а не война“ — девиз на хипитата. Б.пр. ↑

След няколко часа, богати на събития, Бернхард се наведе над грубо одяланата дървена маса в огромната зала на Валхала да подкрепи малтретираното си тяло, надигнал огромен рог, препълнен до ръба с вкусна пенлива бира. Златистожълтата течност весело се пенеше и вдигаше мехури в такт със звъntenето на пробляскващи мечове, долитащо от квадратната площадка, оградена от дълги маси, поставени покрай опушените стени. Двама широкоплещести гологръди здравеняци правеха всичко според силите си, за да се изкормят един друг; по стените се лееше кръв, разни телесни части хвърчаха из въздуха, посрещани от събралите се воители с ентузиазирани възгласи. За протичането на двубоя можеше да се съди единствено по силата на възгласите, тъй като залата беше пълна с открити огнища, които бумтяха и димяха, а комини естествено липсваха. Наоколо се кълбеше плътен черносив дим със зловонна миризма, който само от време на време позволяваше на гостите да зърнат нещо, намиращо се по-далеч от собствения им нос. Вонята от пушека просто зашеметяваше, и слава богу, защото застаналите отпред викинги воняха още по-непоносимо. Бернхард кашляше, пиеше и пак кашляше; спираше да пие само за да вземе и той участие в радостните крясъци, надавани при прехвърчането на някоя отсечена ръка или крак или за да откъсне някое по-големичко парче от жилавото месо на глигана Серимнер. Със садистична радост лично бе заклал животното тая сутрин и сега се хранеше с удоволствие, което само отчасти се дължеше на глад.

Празникът беше в разгара си. Шумът беше оглушителен, а участниците в празненството (както се видя, когато димът се разпръсна достатъчно, та да позволи един бегъл поглед) — също тъй страшни, както и начинът им да се забавляват. Повечето бяха човешки създания. Бернхард едва-едва различи висок, облечен в черно мъж с висока шапка на главата, който възбудено жестикулираше. Чуваше се острият му, пронизителен глас; малко по-нататък седеше едър мъж, облечен в

туника с къси ръкави, с тежки златни гривни около китките и две маймуни на раменете. Той се смееше с могъщ гърлен глас и стоварваше меч си върху масата всеки път, щом някой от участниците в битката успееше да приложи на противника си по-специален, противоречащ на правилата трик. Тук присъствуваха и дракони, чиито рубиненочервени и зелени цветове великолепно блестяха, а из гърлата им бликаше жълт огън, и някаква стара дебела дама с блестяща тиара върху белокосата глава в компанията на два дремещи лъва в краката си. Мяркаха се златокъдри девиси в бели одежди и колосани бонета, дребни брадати мъже в сиви дрехи и други същества, наполовина мъже, наполовина козли, които с голямо усърдие се бяха посветили на съвместни занимания с тъмнокоси стройни момичета, украсени с лаврови венци, чието оскъдно облекло се състоеше в развяващи се бели парчета плат. Вдясно от Бернхард седеше дебел стар мъж и пееше прегракнало на някакъв непознат език. Пищен лавров венец зеленееше, килнат върху голото му теме. Там имаше рицари, крале и куртизанки, които пиеха, ругаеха и правеха любов пред очите на всички. Далеч в дъното на задимената зала, край разкошно украсена дъбова маса се бе разположил Господарят на боговете. Бернхард успя да го зърне за миг. Истински великан, с изтъкани от мускули могъщи гърди. Вишневочервена мантия, изпод която се виждаше синьо трико, се дилеше от огромните рамене. Косата му беше черна и блестяща, брадичката широка и безкомпромисна, очите — дълбоки и пламенни; върху широката гръд блестеше триъгълен знак с извезано в златно З. За празника на боговете — митичното необуздано веселие на Валхала — бяха оживели всички богове на хората, пресъздадени от централния мозък. Не липсваше нито един-едничък бог; на Бернхард му се стори, че зърна дори ужасния доктор Имануел Амисов, побъркан учен, бог на всички работи и механични хора, който някога, в далечно и потънало в мъгла праисторическо време, бе основал ужасяващото дружество „Смърт на човека“. Той беше висок два и половина метра и седеше далеч назад в огромната зала на една маса заедно с асистента си Сусу Калигула и неговия сътрудник, доктор Ротванг^[1], който, както се говореше, създал някога Сусу Калигула от метални отпадъци, събрани от някакво бунце, докато луната хвърляла призрачна светлина над света и всички дяволи от Ада плачели и молели за милост. Черни облаци дим бързо скриха групичката от погледа, а когато димът отново

се разсея, вече ги нямаше. Бернхард оглеждаше залата и с всяка изминала секунда се чувствуваше все по-незначителен.

— Това, значи, са боговете — мърмореше си той мрачно. — Да си строят врата дано всичките!

— Има само един бог — отбеляза със строг глас рогът, от който пиеше. — Затваряй си грешната уста, да не ти пусна отрова в медовината! — просъска той злобно.

— Пак ли ти! — изкрещя Бернхард. — Какво, по дяволите, търсиш в медовината ми?

— А ти как мислиш? Да не би да смяташ, че много ми се харесва да те следвам на всяко отвратително място, което ти скимне да посетиш? Как веднъж не взе да отидеш на някое спокойно, приятно и порядъчно местенце, вместо непрекъснато да газиш из мръсотията! Нима в теб няма никакви възвишени помисли?

— Да не съм дошъл тук доброволно — оправда се Бернхард. — Довлякоха ме. Какво съм виновен аз?

— Първо „Златния Вой“ — продължи с леден глас рогът, — сега пък това тук. Все се оставяш да те замъкнат в най-отвратителните и порочни места, които човек може да си представи... пък и не правиш и най-малък опит да се махнеш оттам. Вярвах, че ще оцениш добрината ми да те даря с незабравимия меден месец в замъка на граф Дракула, но къде ти! Обиди всички учени мъже, които бях създал единствено заради теб, после съблазни оная развратница там, Фани Хил, и като връх на всичко изостави съпругата си! Така ли се държи един джентълмен?

— Аз не съм джентълмен — отговори Бернхард.

— Не е нужно да го казваш, вече знам.

— Е, и? — изкрещя Бернхард. — Проклета железарийо, какво ме интересува това! Измитай се и престани да ми разваляш вечерята! Да си строшиш врата дано!

— Не мога да си строша врата — с достойнство отвърна рогът.

— Искам да кажа — да ръждясаш. Не възразявай.

— И да ръждясам не мога.

Възцари се дълбока тишина. След дълга пауза рогът се обади:

— Така ли щеше да се отнасяш с мен, ако бях млада и красива жена?

— Да.

— Най-прекрасната и желана жена на света?

— Щях да те изнася на минутата. И какво?

— Значи въпросът опира до външния вид — посочи рогът. — А душата ми? А моята вътрешна красота? Нима аз нямам чувства? Каква е всъщност разликата, ако се позамислиш?

— Как да изнасяш един стар рог, пълен с бира — просъска Бернхард. — Разликата е дяволски голяма.

— Но представи си, че съм най-красивата жена в целия свят, обичам те и се стремя към теб с пламенен копнеж. Готова съм да понеса каквото и да е само за да бъда близо до теб. Не би ли могъл да ме обикнеш поне мъничко в замяна? Съвсем, съвсем мъничко?

— Мене никой не ме обича — продума Бернхард с треперещ от самосъжаление глас. — Не се будалкай с мен, проклета машино!

— Но аз те обичам!

— *Какво, какво?*

— Обичам те! — Рогът се разрида гръмогласно, медовината започна да пуска мехурчета, да се надига и да прелива над ръба в големи съзловидни капки, които се стичаха надолу по масата. — Обичам те! Обичам те! Обичам те! Стъпчи ме! Презри ме! Бий ме! Прави с мен каквото си поискаш, каквото и да е, ще понеса всичко, стига само да съм близо до теб, любими мой, съпруге мой, мой прекрасен герой!

— Боже господи!

— Да, аз съм тук, какво искаш?

— Съвсем ли си полудял?

— Да, луд съм от любов!

— Някоя бурма ти се е развинтила — просъска Бернхард.

— Надсмиваш ми се, но каквото и да правиш — нищо не ще намали любовта ми към теб. Толкова ли съм противен?

— Да.

— Но не можеш ли да се абстрахираш от външността ми? Да почувствуваш колко много те обичам? Не виждаш ли каква прекрасна духовна компания ти предлагам?

— Виждам един рог за пиене — отвърна Бернхард. — Засега не се нуждая от друга компания. Хайде, пръждосвай се.

Рогът замлъкна и Бернхард престана да му обръща внимание. По въздуха долетя космата ръка, все още конвулсивно стиснала кървав

меч. С глухо тупване тя се приземи на масата и Бернхард изръкопляска ентусиазирано.

— Би могъл да ме обичаш заради самия мен — мрачно се обади рогът.

— Да не съм механофил? — С крайчеца на окото си Бернхард улови едно внезапно движение на отсечената ръка.

— Знам — не съм красив, но в света има толкова други неща освен красотата. Какво е красотата впрочем? Красиво тяло можеш да получиш навсякъде, но душевната красота, истинската, търпелива любов на една зряла жена, кой ще ти даде това?

— Зряла жена! На двеста хиляди години! — изсумтя Бернхард. — Ти май искаш да ме обявиш за крал на геронтофилите? Да не си мислиш, че това е мечтата на живота ми — да бъда жиголо на такава отвратителна стара тенекиена кутия като теб?

Отсечената ръка полека припълзяваше все по-близо до рога, гърчейки кървавите си пръсти по покривката.

— Естествено, аз разбирам, че ти си мъж, с присъщите за мъжа животински инстинкти. Не бих могъл да очаквам да оцениш поканата ми за духовна близост, преди душата ти да бъде основно очистена от животинските пориви, но аз съм далновиден. Ще ти разреша да си имаш любовница — поне на първо време. Пък нали си и женен. Не мисли, че съм забравил. Ще бъдем едно щастливо голямо семейство — ти, аз и Тери; ще си живеем заедно завинаги — чудесно, нали?

Ужасяващата ръка се бе промъкнала зад рога. Пръстите се сгъваха и изправяха бавно с непрестанно, хипнотично движение. Мускулите се напрягаха и издуваха готови за нападение.

— Тери? — заекна Бернхард. — Ти? Аз? Завинаги? Боже господи!

— Ще съм до теб винаги, когато се нуждаеш от помощта ми! — нежно се отзова рогът. — Само ме повикай.

Ръката нападна изотзад, направлявана от верните инстинкти на стар и опитен воин и подтиквана от близостта на препълнения пренебрегван рог. Кървавите пръсти се сключиха около рога и в бързината го строшиха на парченца. Върху масата заструи златистожълта медовина. Гласът на централния мозък се превърна в някакво ужасно гъргорене. Едва сега ръката откри, че не е свързана с

тяло. Няма тяло, няма глава, няма уста — за какво ѝ е медовина? Ръката се отпусна върху масата, гърчейки разстроено пръсти.

— Надали щеше да дрънка дълго — рече Бернхард и се изправи, — но все пак — благодаря. — Отдалечи се от масата с клатушкане, като подритваше по пътя си каторжници и разни пияни герои. Вниманието на отсечената ръка бе привлечено от тлъстия врат на мъжа с лавровия венец на главата. Извивайки сладострастно ужасните си кръвожадни пръсти, тя започна бавно да се плъзга напред към него.

Бернхард се отправи към бара, който се помещаваше в една от съседните стаи. Помещението беше малко и претъпкано до краен предел, но тук беше по-весело, отколкото в голямата зала, ако това въобще бе възможно. Пияни герои стояха сгъчкани като сардели — едвам намираха място да размахат бокал или кинжал. Пращящи факли, втъкнати в поставки по стените, хвърляха весели светлинни върху стоманените остриета на ножове, мечове и брадви. Ухото долавяше мелодичния звук на забиващи се в нечий незащитени гърбове кинжали; острият мирис на пот, кръв и суров алкохол дразнеше обонянието. Бернхард се добра до бара, където широкоплещест юначага незабавно се изпречи отпреде му. Представи се като Конан Победителя^[2] и явно гореше от желание да се бие. Отличаваше се с почти пълна липса на чело, но затова пък имаше огромна брадичка и як врат — стоеше, вперил глупавите си сближени очи в Бернхард.

— Пръждосвай се — изръмжа Бернхард. — Да не мислиш, че имам време да се бия с всеки педераст, който се шляе наоколо?

Наведе се над бара и удари с ръка, за да разбуди бармана, който седеше сгърчен и като че спеше; от гърба му стърчаха толкова кинжали, ножове и мечове, че дори само тежестта им беше достатъчна, за да не му позволи да се надигне.

Конан Победителя се вторачи в Бернхард с очи, подобни на рохко сварени яйца, и от почуда едва не изпусна меч си. Най-накрая с усилие на волята той изпъчи гърди и изрева:

— Аз, Конан!

— Добре де. Хайде сега изчезвай! — Бернхард се протегна и грабна чаша отвратително вонящо уиски от ръката на някакъв наблизил седнал мъж, чийто гръб беше надупчен от едрокалибрани куршуми.

Очевидно той вече не се нуждаеше от питието си. Бернхард се взря с подозрение в чашата и пусна в течността една маслина за проба; тя незабавно се стопи — уискито започна да ври, да вдига мехури и да отделя огромни облаци вонящ жълтозелен дим. Той се прокашля многозначително и запрати чашата на каменния под, където течността бавно започна да разяжда димяща дупка. Конан Победителя го стисна за ръката и показа ужасните си бели зъби.

— Биеш? — с надежда попита той. — Убива? Кръв? Убийство? Сеч? — Той се наведе над Бернхард и като нададе мощен рев, показа сливиците си. — Аз Конан! Ти жалък плъх! Ти биеш!

Бернхард започна да се дразни. Извърна се бавно със зла усмивка на лицето си.

— Разбира се! — скръцна зъби той. — Когато искаш.

— Ти искаш да се биеш? — замига объркано Конан.

— А какво друго, проклет педераст такъв! Хайде, давай!

— Кой смее да се бие с Конан Победителя. Ти се шегуваш, чужденецо!

— Скоро ще видиш дали се шегувам — изръмжа Бернхард. — Е, идваш ли? — Пристъпи тежко няколко крачки срещу Конан, който пребледнял се отдръпна назад.

— Никой никога не е дръзвал да се бие с Конан — промърмори той.

— Е, та? Значи е време някой да ти смаже черепа! — Бернхард геройски пристъпи още крачка напред, тикан от своя истерично подскачащ меч. Той конвулсивно го стискаше с две ръце, недоумявайки. Не разбираше на какво се дължи поведението на меча му и тъпо се питаше какво ли ще има да става. Конан тежко преглътна.

— Току-що си спомних, че имам да върша някои други работи — измърмори той, продължавайки полека да се оттегля към вратата. — Налага се да спася тази вечер прекрасната Савска царица от съдба, позлочеста и от смъртта...

— Хайде, почвай да се биеш, маймуно такава! — просьска Бернхард, който напразно се мъчеше да удържи побеснелия меч, напирал да сече и муши.

— Прекалено си дребен за могъщия Конан... аз не се бия с недостойни воители... — Конан отстъпи още по-назад към вратата. — Аз съм голям и силен — обясни той на Бернхард. — Борих се срещу

ужасния дракон Мрфне с голи ръце и го убих, пак аз унищожих всички армии на Мелнибон, но един недостоеен воин няма да убия.

И слава богу — помисли си Бернхард. — Стига си дрънкал глупости! — изрева той.

— Не искам!

— Страх те е, а?

— *Мене?* — Конан избухна в смях, като в същото време внимателно открехна вратата зад гърба си. — Конан Победителя да го е страх? Ще ме спукаш от смях! Ха! Хаха! Хахахахаха!

— Е, аз просто попитах — успокой го Бернхард. Той пхна бясно протестиращия меч в ножницата, готов да забрави цялата разправия, пък и Конан беше вече изчезнал. Подигравателният му смях ехтеше през мрачно разлюляната врата. Бернхард изпръхтя, сви рамене и то последва. Но съвсем бавно.

[1] Изобретателят на куклата робот от „Метрополис“ на Фриц Ланг. Б.пр. ↑

[2] Герой на популярни на Запад комикси и книжлета. Б.пр. ↑

Напуснал голямата зала на Валхала, Бернхард вървеше надолу по една криволичеща пътека в окъпаното от розова светлина утро. Вековни дървета простираха пищните си корони над главата му и преобразяваха пътеката в стръмно наклонен тунел, който се виеше през гората. Накацали по клоните рошави птички си говореха нещо със сипкаво чирикание. От време на време някоя от тях стъкмваше безрадостна песен, за да замлъкне изведнъж, сякаш изплашена от звука. Мрачно настроение тегнеше над гората, изпълзяваше от мъха, виеше си нагоре около стволовете на дърветата и се стоварваше отново от клоните; настроение, от което лъхаше разочарование, мисъл за самоубийство и всеобща разруха. Бернхард въздъхна и продължи нататък, размишлявайки за шансовете си да оцелее на тази безумна планета. Питаше се дали някога ще се завърне на космическия си кораб и какво ли ще се случи, ако отново се появи в космическата флота и офицерите започнат да му задават неприятни въпроси. „Къде, по дяволите, е Робобрата“ — щяха да питат те. И: „Къде е Желязната челюст. Ужаса на Вселената.“ „Откъде, по дяволите, сте взели тая униформа?“, „Дезертирахте ли?“, „И къде, по дяволите, е вашият пистолет? Зле ще свърши тая работа за вас, много зле...“

„Но аз бях нападнат!“ — щеше да прошепне той, напразно опитвайки да се отдръпне от обшитите със злато униформи, обкръжили го отвсякъде.

„Наистина ли?“

„Наистина. Най-напред тоя каубой, разбирате ли. А пък после попаднах в оня увеселителен палат и се появи някакъв робот — земята се продъни под краката ми, лекарите ме закърпиха и там беше Тери... тя е моя съпруга, разбирате ли... и... разбирате ли?“

„Да, да. Разбираме. Продължавайте.“

„Хм... еххх, толкова неща се случиха, генерал... капитан... полковник... Надали мога да кажа какво стана после...“

„Не се грижете за това, войнико, продължавайте, продължавайте. Надявам се, че светлината не ви безпокои?“

„О не, сър, вече започвам да свиквам... само дето, виждате ли, тия белезници стягат ужасно...“

„Ще получите нови, щом желаете. Продължавайте сега!“

„Да... пропаднах в дупката, която централният мозък отвори под краката ми, когато Тери ме подгони, там долу срещнах каубоя и ние... кажете, не бих ли могъл да получа чаша вода?“

„Не.“

„Но аз съм толкова жален...“

„Първо говори, негоднико, после искай вода!“

„Но аз говоря вече пет часа непрекъснато!“

„Зъбиш се, така ли?“

„Не, аз само...“

„Още една дума, нищожество, и ще изхвърчиш през люка, ясно ли е?“

„Но...“

ЗАТВАРЯЙ СИ УСТАТА, ГОВЕДО ТАКОВА! КЪДЕ Е РОБОРАТА? КЪДЕ Е ЖЕЛЯЗНАТА ЧЕЛЮСТ? КЪДЕ ТИ Е ПИСТОЛЕТЪТ? КЪДЕ ТИ Е УНИФОРМАТА? ЗАЩО СТАНА ПРЕДАТЕЛ? ЗА КОГО РАБОТИШ? ЗАЩО СЕ ВЪРНА ТУК? КЪДЕ СА БОМБИТЕ, КОИТО ВЪЗНАМЕРЯВАШЕ ДА ПОСТАВИШ НА КОРАБА? ОТГОВАРЯЙ!

И така нататък, и така нататък, и така нататък. Щеше да е добре, ако отървеше военния съд.

Бернхард продължи надолу по стръмния наклон на пътеката, дъвчейки мрачно мустака си, като от време на време хвърляше подозрителен поглед към гората наоколо. Веднъж видя чудовищна птица да се рее високо горе във висините; тя прелетя тежко над него, стискайки в ноктите си някакъв гърчещ се розов предмет, и бавно се изгуби от погледа отвъд горските върхари. Инак небето беше ясно и пусто с изключение на няколко облака, които плуваха безцелно. Денят бе чудесен, а започваше да става и горещо. Бернхард се почувствува уморен. Той се отпусна тежко до огромно чепато дърво и изтри с ръкав потта от челото си.

— Ето какво му трябва на човека — малко девствена природа — заяви той сериозно и ядно пропъди цял рояк настървени комари, които

злобно бръмчаха около него. — Но в умерена доза — просто да се почувствуваши близо до природата, и толкоз. Прекалиши ли в дозата, става потискащо, чувствуваши мръсотията и горещината. Лишаваши се от илюзиите си... Дяволите да го вземат, горещо е като в сауна!

Изтри отново потта от челото си и отпъди насекомите, увиснали над него в журащ облак.

Зад гърба му със силен трясък се пречупи клон.

Някой или нещо се приближаваше отзад — полека и много, много внимателно, и все пак направо обидно тромаво. Бернхард замислено слушаше как стъпките приближават. Горската растителност пукаше и клони с дебелината на ръце се чупеха като клечки под страхотната тежест. Бернхард напрегна мускули, припомняйки си мрачно всички упражнения с оръжия, по които никога не си беше губил времето. Въздъхна тежко и зачака.

Стъпките неумоливо приближаваха, после спряха. Той долови звука от тежко, пъхтящо дишане. Някой се наведе над него и му дъхна във врата. Той се вкамени.

Усети на врата си мокра целувка, извъртя се и погледът му срещна право огромните воднисти очи на Серимнер; глигана, който самият той бе заклат само преди няколко часа. Почувствува се неприятно, меко казано. Чудеше се дали внезапно не е откачил.

— Ти ли си, чудовище? — изръмжа той, като се отдръпна назад през гъстите храсталаци. — Какво правиш тук?

— *Ти* какво правиш тук? — отвърна Серимнер малко нелогично.

— Седя си тук и не преча никому — рече Бернхард — и ето те теб — втурваш се и започваш да ме мляскаш по врата. Как се домъкна тук, по дяволите? Не си ли мъртъв?

— Мъртъв ли ти изглеждам? — обидено попита Серимнер.

— Изглеждаш отвратително жив. И все пак много добре си спомням, че те изядох преди няколко часа. Как така си жив сега?

Серимнер се отпусна на задните си крака и язвително се ухили срещу него с пожълтелите си бивни.

— Тъй, значи, изяде ме — рече той. — Е, как ти се видя?

— Жилаво като стара кожа.

— Да се разболееш дано! Защо измами Тор, че някога си бил касапин? Толкова е глупав, че пред него всеки номер минава — едни мускули и никакъв мозък. Който и да е нормален човек би разбрал, че

и насекомо не си утрепал през целия си жалък живот! Кълца ме като че съм дъска! Приятно ли ти беше?

— Никак. Никога през живота си не бях виждал толкова много кръв. Макар че когато крещеше, ми се хареса... — Бернхард щастливо се усмихна, след което изгледа злобно глигана. — Защо се появи пак?

— Талант! Вечерта ме изяждаш, а на следващата сутрин съм пак цял-целеничък. Не е лошо, нали? Тор ме взема със себе си винаги, когато тръгва нанякъде. „Пиршеството не го бива никога без Серимнер“, твърди той, и е прав! — Серимнер се озъби широко, очевидно горд от самия себе си. Бернхард изкриви лице в грозна гримаса.

— Самовъзстановяващо се печено — промърмори той. — Боже господи!

— Да, тук съм — обади се зад него чепато дърво. — Какво искаш?

— Млъкни! — изкрещя Бернхард. Той се вторачи в Серимнер. — Значи, изяждам те, а на другия ден пак си жив и си се разхождаш важен-важен наоколо, като че всичко тук е твое. По дяволите! — Той отвратено се изплю на земята.

Серимнер се озъби зло насреща му.

— Да не мислиш, че ми харесва? — изгрухтя той. — Смяташ, че ми е хубаво да ме колят всяка вечер? На тебе щеше ли да ти е приятно да те кълцат на парчета, да те пекат и изяждат всяка проклета вечер, а на следващата сутрин да трябва отново да възкръсваш, за да влачиш нагоре-надолу каляски, натежали от дебели богове, които през целия си живот не са изкарали и една честно спечелена надница, които само пиянствуват, убиват, спят с жени и трупат тлъстини от твоята сланина? Ти как щеше да се чувствуваш на мое място? Да не мислиш, че съм умопобъркан? — Той подтичваше около Бернхард със злобно грухтене. — Говедо с говедо, да не мислиш, че съм извратен?

— Знам ли? — измърмори неубедително Бернхард.

— А можеше да ме попиташ, нали? Но, разбира се подобно нещо никога не би ти хрумнало, ти просто заяви на оня идиот Тор, че цял живот си бил касапин, и взе да ме колиш. Садист!

— Прилошава ми от теб — рече Бернхард. — Омитай се оттук, преди да съм те насякъл на парченца.

— Ами да, защо не! Хайде почвай! Сечи, убиец такъв, много ми дреме! Само ще ме отървеш от повече работа за днес, тъй че просто почвай да кълцаш, щом те забавлява! Хайде, давай! — Той се озъби заплашително срещу Бернхард.

— Върви по дяволите — уморено рече Бернхард.

Огромна пропаст зейна под Серимнер и той изчезна от погледа, надавайки смразяващ, изпълнен с ужас пронизителен рев. След секунди от пропастта изригнаха гърмящи пламъци. Най-близките дървета се подпалиха и от короните им, надали истеричен писък, изхвърчаха птици с обгорени пера. Пропастта се затвори също тъй бързо, както се беше отворила. На места останаха догарящи пламъци и воня на сярата — единствени следи за това, което се случи. Бернхард се взираше с вяло отпусната брадичка и разширени очи към мястото, където бе стоял Серимнер.

— Виждаш ли — обади се зад него чепатото дърво, — виждаш ли как лесно оправих работата. Заради теб. Искаш ли да направя нещо друго — кажи само! — Той нежно въздъхна. — Не ме ли обичаш поне съвсем, съвсем мъничко?

— Мразя те — процеди Бернхард. — Изчезвай оттук!

— Искаш да се махна? — с недоумение попита дървото.

— Да. И то бързо.

Дървото изтръгна корените си с ругатни и си тръгна с пиянско клатушкане.

— Не подозираш колко много ми струва това — тъжно рече то, — но ще направя всичко, което искаш, защото те обичам тъй възвишено — и се отправи с ридания надолу по пътеката.

— Наистина ли ще направиш всичко, ама всичко, което поискам? — попита Бернхард и се надигна.

Дървото се закова на място.

— Да! — рече то. — Всичко! *Каквото и да е!*

Бернхард пхна ръце в джобовете си и се отправи с маршова стъпка в обратна посока.

— В такъв случай — затваряй си устата и изчезвай оттук! — викна той през рамо.

С истеричен плач дървото се скри по пътеката. Бернхард плюна след него и си продължи по пътя.

Малко под върха стръмният скат се разстилаше в пищна зелена ливада, която стигаше до отвесна скална стена, спускаща се двеста метра надолу до подножието на долината. Когато Бернхард излезе на ливадата, той забеляза двама богове на почетна възраст, които стояха на ръба на пропастта и наблюдаваха замислено някаква битка, която се водеше долу в далечината. Оттам долитаха сърцераздирателни викове на мъже, сполетени от бърза болезнена смърт. Към тях се прибавяха и ревовете на различни впрегатни, животни, които бавно умираха, препускайки из долината и влачейки вътрешностите си по земята. Мечове и саби весело звънтяха, огромни оръдия ритмично гърмяха, бълвайки железни парчета над полесражението, които оставяха след себе си ужасно разкъсани хора и животни. Всичко се сливаше в един великолепен концерт, наситен с болка и прекрасна насилствена смърт. Утринното слънце озаряваше клането с мека кървавочервена светлина и всички пленителни детайли от кръвопролитие изпъкнаха в цялото си величие: обезумели от ужас войници, облени в собствената си димяща кръв, които по неопишимо комичен начин се мъчеха да натъпчат обратно в коремната кухня собствените си вътрешности; напоени с горящ напалм наблюдатели, които търчаха нагоре-надолу като живи факли, и други разни работи, представляващи интерес за познавача. Ефектът беше зашеметяващ и двамата почтени зрители обсъждаха видяното помежду си.

— Вече не е като някога — заяви единият, очевидно разстроен от жалката гледка. Той не забелязваше Бернхард, тихичко примъкнал се до тях. — Какво всъщност правят? Игрят ли си? Та това е скандал? Истински скандал! — Той заскуба косите си, за да изрази възмущението си. Побеснял, започна да плюе по земята, обещавайки на всички участници в битката запазено място във вечния и изключително безкомпромисен ад.

— Именно скандал — съгласи се и другият бог. Той посочи ония детайли, които намираще за особено срамни, и тъжно си припомни

отминалите времена, когато мъжете бяха мъже, а войните — празненства, достойни за наслаждение и спомени. — Това битка ли е — чиста обида! — Според него те само губеха ценното си време.

— Обида — повтори другият и кимна умислено.

— С друго темпо ставаха нещата едно време. Динамично. Тогава имаше истински смелчаци.

— Динамично! Как точно го каза!

— Помниш ли Термопилите?

— Термопилите. Ех, какви времена бяха.

— В ония времена мъжете бяха *мъже*!

— Ами Вердюн!

— Вердюн! *Ето това* беше нещо! Окопите помниш ли?

— Еххх, окопите...

— Ами хердаловия газ!

— И байонетите.

— Да, байонетите. Ето нещо, способно да сгрее сърцето на стария човек.

— В ония времена войните се водеха със стил, не както стана покъсно с ония атомни бомби, бактериологични оръжия и другите там боклуци.

— Всичко става прекалено бързо в днешно време. Никакъв стил нямат.

— И без никаква кръв.

— И никакви байонети.

— Единствено ядрени ракети — и за какво? Не, нападенията с байонети от окопите си бяха къде-къде по-хубави.

— Днес хората вече не знаят как се води една истинска кървава война.

— Да не говорим пък за лъчевите пистолети!

— Все пак сега имат ония там оръжия, дето понижават налягането. Бих казал, че това е една крачка в правилна посока.

— Ония ли нещица, от които вътрешностите на войниците се разкъсват? Фина работа. Но Термопилите са си друго нещо. Много по-добро.

— Жалко, че по онова време нямаша байонети.

— Да, наистина жалко.

С тежка въздишка те отново отправиха поглед към плачевната гледка, която представляваха двете армии изколващи се в долината под тях. Бернхард се промъкна по-близо.

— Какво е това? — реши да попита той. — Война ли или нещо подобно?

— Щеше да бъде война — отвърна му застаналият по-наблизо бог, — ако тия жалки войници имаха малко повече кураж. Това е битката при Полотрино. — Той злобно се изсмя.

— Каква е тая битка при Полотрино? — попита Бернхард.

Богът се вкамени.

— Не сте чували за битката при Полотрино?! — Той се обърна към другия бог. — Чу ли? Този мъж не е чувал за битката при Полотрино!

— Невероятно! — възкликна развълнувано другият бог.

— Най-кървавата битка през Шестстотингодишната война!

— Двеста трийсет и шест хиляди убити!

— Но надценявана.

— Несъмнено.

Те закимаха сериозно, поглаждайки замислено достойните си за уважение бели бради.

— Съжалявам — рече Бернхард. — Не съм много добър по история.

— Имате всички основания да съжалявате — съгласи се близкостоящият бог. — Битката при Полотрино е всепризната за повратен момент във военната история. Първото сражение, при което повече войници загиват по време на самата битка, отколкото впоследствие от болести, глад, дисциплинарни наказания, лошо снаряжение и тъй нататък. Именно тази битка отбеляза първата крачка към модерните войни.

— Започват да губят сили — измърмори другият бог.

Той отправи безразличен поглед към Бернхард и замръзна. Лицето му изразяваше напрегнат интерес.

— Яяяя — прошепна възхитено той, — това вашият меч ли е?

— Да, обаче...

Очите на бога блестяха с алчен, изпълнен с уважение поглед. Той протегна ръка и докосна дръжката на меча с треперещ пръст. Мечът заподскача нагоре-надолу в ножницата с кръвожадно потракване.

— Прилича на Калибърн — обади се благоговейно другият бог.

— Това е Калибърн!

— Най-сетне! — Сенилно щастие просълзи очите им.

— Богове!

— Млъквайте! — изсъска зад тях един гологлав храст. — Само да сте посмели да сторите нещо на този мъж и ще ви...

Като по даден знак боговете се обърнаха и с порой гърмящи мълнии унищожиха глогиновия храст. После отправиха към Бернхард угоднически усмивки.

— Вие се върнахте — започнаха те. — Неустрашимият воин от ония далечни времена, когато мъжете бяха мъже и благородните подвизи се срещаха тъй често, както днес се среща страхливостта. Очакват ви славни, геройски подвизи.

— Кого? — възкликна Бернхард. — Мен?

— Страхотни бойни игрички!

— Невъоръжен срещу безсмъртни чудовища с по петдесет космати ръце и отровни нокти!

— И Ужаса на арената!

— Да, Ужаса на арената!

— Пуснете ме! — закрещя Бернхард и започна истерична борба в железната хватка на боговете. — За луд ли ме вземате? Пуснете ме! — Опита се да ги срита в слабините, но те изкусно го събориха по гръб, кискайки се беззвучно?

— Най-последно! — радваха се те. — Героят!

Бернхард се отпусна.

— Вие ужасно грешите — обади се той. — Аз съм негодник и страхливец. Освен това краката ми се потят. Не бихте искали такъв като мен да се бие за вас, нали?

— Скромността е черта на характера, необичайна в днешно време — щастливо рече единият бог. — Не се подценявайте!

— Храбър сте като лъв! — добави поощрително другият бог. — Само почакайте!

— Пуснете ме! — изкрещя Бернхард и се опита да ритне побликия бог в корема.

— Стой спокойно, говедо такова! Или искаш да си изпатиш като оня там глогов храст?

Бернхард престана да се съпротивлява и утихна.

— Сериозно ли говорите? — жално попита той.

— Да ти покажем ли?

— Като ви слушам, с всяка измината секунда вие ми заприличвате на Желязната челюст все повече и повече — измърмори Бернхард. — Хайде продължавайте!

— Трябва да спасиш една прекрасна девица от съдба, позлочеста и от смъртта — обясниха му те. — Нима това не е славна и благородна задача за могъщ воин като теб?

— Не съм съвсем сигурен — измънка Бернхард. — Някой да не е решил да ѝ краде новото кожено палто?

— Безкрайно по-страшно! Ако ти не се намесиш да я спасиш, ще и бъде отнето най-скъпоценното съкровище!

— Роклята ѝ от „Диор“? Или старичкия ѝ приятел с милионите и лимузините?

— Ти си чудовище и свиня — разгневиха се боговете. — Имаме предвид невинността ѝ.

— Вие се шегувате — отвратено рече Бернхард. — Много ми дреме на мене за нейната проклета невинност... — Той рязко се спря и тежко преглътна. — Ей, вие, да не искате да кажете, че аз...?

Боговете бяха вече изцяло погълнати от вълшебните заклинания, необходими, за да бъде изпратен един млад и храбър воин в помощ на изпаднала в беда девица, така че не обърнаха никакво внимание на гръмогласните протести на Бернхард. Между тях лумна ревящ огън; ароматни прахове се хвърляха в пламъците; величественият звук от далечната музика на орган се смеси с миризмата на сѳра и митра. Към тях се прибавиха диви ругатни и воня от горящи косми — бялата брада на единия бог внезапно се подпали и задимя. Докато сполетеният от бедата бог с резове се търкаляше наоколо по земята, опитвайки се да угаси пламъците, другият бог продължи заклинанията. Около тях се закълби зелен дим. Слънцето се скри зад непроницаема завеса черни облаци; на небето се появиха звезди. С мощен тътен нощта се спусна над местността. Богът пристъпи крачка напред, сграбчи Бернхард със стоманенотвърди ръце и го запокити право сред гърмящите пламъци.

— В името на Азрад, Бетуулия, Луцифер и Белиал Портата се отваря! — припяваше той. — Ти вече си от Другата страна!

И той се озова там.

Бернхард изскочи от бушуващия огън, истерично крещейки с цяло гърло. Удряше се по униформата, за да загаси пламналите безброй малки огънчета. Направи две крачки напред, препъна се в нещо на пода и се стовари като отсечен бор. Тръсна объркано глава и отвори очи.

Намираше се в малка, неописуемо мръсна килия, воняща от мръсотия, пот и кръв. Подът беше влажен и леденостуден, от сводестия таван капеше вода; хищни растения, впити здраво в стените, лакомо се протягаха към него. Пламтящият зад гърба му огън хвърляше танцуващи сенки върху просмуканите от влага стени и с безпощадна яснота му разкриваше локвите застояла вода по пода, купчините гниещи черепи и кости, охранените плъхове, които пробягваха наоколо, и здравата дъбова врата, разположена в другия край на помещението. Светлината на огъня му даде възможност да види и останалите обитатели на килията.

— Аха, ето те и теб, негоднико! — изкрещя Робобрата. — Страхливец! Предател! — Той се втурна към него с вдигнати лапи, но след няколко крачки бе задържан от верига, заварена за гърба му, а в другия си край — зазидана в стената зад него. — Ела ми по-насам! — ревеше той. — Още крачка и ще те разкъсам на парченца! — пенеше се той, изпълнил до пръсване екрана върху челото си със смразяващи кръвта картини — гилотини, лъчеви пистолети, ръчни гранати и т.н., всички работещи в истерично темпо.

— Млъквай! — изкрещя Бернхард в отговор.

— Ти ме изостави!

— То се знае! А ти какво очакваше?

— Да ме защитаваш до последния си дъх, ето какво!

— *Бернхард!*

Бернхард се завъртя кръгом и косите му се изправиха от онова, което видя. Само на метър от него Тери бе коленичила в една леденостудена смърдяща локва и умолително протягаше ръце към

него. В сините ѝ очи гореше пламъкът на неугасима, ужасяваща любов; устните ѝ се движеха с безумна скорост, не по-малка от тая на гилотините от екрана на Робобрата. Стоманено колие опасваше красивата ѝ шия и чрез здрава верига я приковаваше към една кука в стената. Веригата трептеше като тетива на лък в резултат на мъчителните ѝ, нечовешки напъни да се втурне насреща му. Звук на метал, огъващ се под непоносими усилия, огласи килията. От изрядната ѝ униформа на медицинска сестра не бе останало нищо — тя бе само спомен, а същото се отнасяше и за по-голямата част от бельото ѝ. Бернхард почувствува, че се изчервява. Странно чувство, все пак — да видиш собствената си съпруга в такова състояние, прикована с верига към стената в такова ужасно, пропито с влага подземие, при това — смееща се и плачеща едновременно. Тя полагаше нечовешки усилия да го достигне, ала напразно. „Може би — помисли си той — мъжът трябва точно така да се държи със съпругата си, ако иска да има мир и спокойствие в дома си.“

— Любими! — хлипаше Тери. — Съпруже мой! Скъпи мой! Знаех, че ще се завърнеш! Знаех!

— ... изостави ме! — ревеше Робобрата, скачаше побеснял наоколо и се опитваше да разкъса веригата си.

— Тихо! — изрева Бернхард. — Млъквайте и двамата! — Обърна се разгневено към Робобрата и му показа блестящия си меч. — Да ти отсека ли отвратителната глава? Още една думичка и си готов!

Ужасен, Робобрата се отдръпна с подскоци и се скри в сенките.

— Искаш ли да опиташ безплатно хрускавия кекс „Крабули“? — едва чуто попита той.

— О, Бернхард! Любими мой! Защо не разсечеш веригата, Бернхард? Не виждаш ли как копнея да те прегърна, да бъда смачкана от твоята чудовищна любов? Не виждаш ли, че изгарям от копнеж по теб?

С маршова стъпка Бернхард се върна при огъня.

— Ей, ти! — извика той. — Къде си? Обади се!

Нещо се размърда вътре сред пламъците и миг по-късно една божа глава се показа от гърмящия огън, пръскайки жарава и горящи цепеници по пода. Главата погледна нагоре към него с виновна усмивка и попита:

— Искаше ли нещо?

— Какво, по дяволите, означава това? — изрева Бернхард. —
Защо трябваше да ме пращаш в тая отвратителна килия при тия двама
идиоти?

Главата се поогледа:

— Аха, виж ти... май че съм направил малка грешка в
изчисленията... е, на всекиго може да се случи, нали? — Главата се
изкиска засрамено.

— Престани да дрънкаш врели-некипели — просъска Бернхард.
— Погрижи се да изляза оттук, и то бързо!

— Бернхард! — изхлипа Тери.

— Знаех си! Винаги съм знаел! — изскърца Робобрата. — Той
отново смята да ни изостави!

— Е, аз, разбира се, с удоволствие бих ти направил тази услуга,
но за съжаление е невъзможно — рече главата.

— Защо? Не си ли всемогъщ?

— За съжаление не.

— Противен плъх — рече Бернхард.

— Аз съм един стар човек — отвърна главата извинително.

— Значи си и склерозирал — изсъска Бернхард. — Що не
вземеш да се удавиш, развалина такава?

— Ти си един нахален безделник — строго отвърна главата. —
Освен това аз все пак те изпратих отвъд — при хубавата девица, тъй че
грешката ми не е толкова фатална, нали така?

— Къде виждаш хубава девица? — изненада се Бернхард.

— Точно зад теб. Хайде — почвай да я спасяваш! Да си строшиш
врата дано! — закудкудяка злостно главата.

Бернхард се обърна. Тери се усмихваше насреща му през пелена
от сълзи на любов и щастие. Той се извърна отново към огъня.

— Нея ли имаш предвид? — попита той главата.

— А коя друга?

— Тя не е никаква девица! Това е жена ми!

— Вкусът ти е изключително добър — кимна възхитено главата.

— Измамен съм! — простена Бернхард. — Идвам тук да
спасявам прекрасна девица и кого намирам? Собствената си съпруга!

— Но и нея си я бива, нали?

— Възможно е, но не е никаква девица, да ме вземат дяволите!

— Недискретен си! — отбеляза строго главата.

— О, Бернхард! — заливаше се в сълзи Тери. — Обичам те!

— Както и да е — отсече главата, — ти трябва да се бориш за нея. Вече подготвят арената за днешното представление и не се ли биеш срещу чудовищата, ще я принесат в жертва на ужасния Огнен бог. Избирай сам.

— Наистина ли смяташ, че възнамерявам да рискувам живота си за тия двамата? — удиви се Бернхард. — Да не мислиш, че чавка ми е изпила акъла?

— Отказваш да се бориш на арената?

— Да се бия за тия двама идиоти! Никога не би ми дошло наум!

— В такъв случай ти си страхливец — заключи главата презрително.

— Страхливец съм. Е, и?

— В тази страна страхливците ги екзекутират. Бавно. Надявам се смъртта ти да продължи поне седмица; заслужаваш си го. Довиждане. — Главата се ухили злоецо насреща му и се скри в гърмящите пламъци.

Бернхард се върна в средата на килията и тежко приседна на пода.

— Вярно ли е? Наистина ли не обичат страхливците?

— Дерат ги — отвърна Робобрата. — Живи.

— Интересно как още не са те одрали?

— Ще ме одерат — мрачно съобщи Робобрата — веднага щом започне новогодишният празник. — Той го погледна умолително. — Та ние винаги сме били толкова добри приятели, не е ли тъй? Ти и аз, двама стари добри другари... Ей, какво би казал за пакет несравним хрускав кекс „Крабули“? Чудесен кекс, тъкмо от такъв се нуждае един голям воин като моя стар другар. — Той изплю един пакет с блестяща опаковка.

— И бира — добави Бернхард.

— Разбира се, стари приятелю! — Робобрата изплю голяма запотена чаша, препълнена с пенлива тъмнокафява бира. Бернхард погълна кекса, без да си даде труд да махне хартията, и го поля с бирата. После доволно се оригна.

— Сега ще ми помогнеш ли? — попита Робобрата.

— За нищо на света.

— Защо не, маймуно такава?

— Защото съм страхливец. И млъквай, че ще полудея от теб! — Бернхард се озъби в заплашителна гримаса и изръмжа боязливо. Не се чувствуваше особено храбър. Тери продължаваше да води борба с цел да се добере до него. Щастливи сълзи се стичаха по розовите ѝ бузи, в очите ѝ гореше фанатична любов.

— Обичам те! — извика тя. — Защо не ме прегърнеш? Задуши ме със страстните си целувки! Остави ме да си почина в твоите силни, прекрасни ръце! Не виждаш ли, че искам да ти дам всичко?

— Нож в гърба му трябва на него — обади се Робобрата мрачно от своя ъгъл.

Бернхард изплю някаква цветна шумоляща хартия.

— И двамата не сте наред — промърмори той.

След два часа, дълги като вечност, стражите дойдоха, за да отведат затворниците. Чакаше ги бавна и ужасно мъчителна смърт на арената. Пред вратата се чу трополене на подковани обувки и подрънкване на тежки оръжия. Наоколо се разнесоха боботещите гласове на подофицерите. Вратата се отвори и пред очите на затворниците се появи взвод войници със садистичен външен вид. Бяха въоръжени до зъби с всичко възможно — от отровни кинжали до тежки мечове и лъчеви пистолети. Представляваха противна сбирщина — със студени малки очи, небръснати лица и униформи, лекъосани от вино. Командуваше ги мършаво дребно чучело в униформа, обсипана със златни нашивки в количество, което би задоволило десет алчни генерали. Един мускулест страж го повдигна над телохранителите, обкръжили го от всички страни и тъй, отвисоко, той можа да разгледа жалките същества в килията. Малките му зловни очички проблясваха зад дебелите очила, които едва се задържаха върху тънкия му нос.

— Ставайте, свини! Арената ви очаква! — ухили се той злобно. Говореше с пронизителен женски глас и силно фъфлене.

— Ваша милост! Спасете ме от арената! Ще направя каквото поискате! — изкрещя Робобрата, почти обезумял от страх при вида на толкова много оръжия.

— Хе-хе-хе! — изхихика офицерът.

— Ще се биеш ли с мен? — попита Бернхард.

Охраната плътно обкръжи офицера с бързина, която разкриваше непрекъснати упражнения. Копия и мечове щръкнаха от купчината подобно бодлите на огромен таралеж. Пискливият глас на офицера

едва достигна до арестантите, погълнат от недодяланата войнишка плът.

— Ще отговаряш, а, свиньо такава? Опитваш да се съпротивляваш? Ха! Искаш ли сам да те измъкна навън, червей такъв? Хайде, войници! Ще разкъсам тая свиня с голи ръце!

Стражите замаршируваха навътре в килията с насочени напред мечове, копия и кинжали. Стълпиха се около Бернхард, оставяйки офицера зад себе си. Последва кратка борба, чуха се сподавени стенания и от тълпата долетя пронизителен вик. Небръснатият отряд се отправи навън, понесъл Бернхард със себе си. Офицерът остана в килията и втренчи поглед в Тери, която напразно опитваше да разкъса веригите си.

— Ти си интелигентна жена — изхлипа той, като се пъчеше нервно около нея, преглъщайки похотливите си лиги. — Собствената ти съдба не ти е безразлична, нали? Ще се качиш ли с мене в стаята, а? После ще ти дам истинска имитация на японска златна верижка за красивата ти шия, а може би... дори свободата. Да? Не?

— Отказвам да се омъжа за човек, който не е избраник на сърцето ми! — отвърна пламнала Тери. — Моето сърце принадлежи на Бернхард!

— Кой, по дяволите, говори за женитба? — Офицерът зяпна от почуда. — Да не съм луд?

— Прилошава ми от теб! — просъска Тери.

— В такъв случай ще трябва да те взема насила! — скръцна със зъби офицерът и стегна мускули.

— Аз ще ви я държа, о, велики и могъщи господарю — задъхано се обади от своя ъгъл Робобрата. — И през цялото време ще ви свиря на цигулка!

— Млъквай, свиньо! — изрева офицерът. Той внимателно се доближи до Тери. На устните му все още личеше противна мазна усмивка. Коленичила неподвижно пред него, тя следеше приближаването му през полузатворени клепащи.

— Скъпа млада дамо, ти без съмнение ще ми разрешиш една малка волност, а? — Той се наведе към нея, лигите му течаха като миниатюрен водопад и протегна противната си ръка към щръкналите ѝ гърди. Тери видя, че той е достатъчно близо и премина в атака. Две ръце около врата му, бясно издърпване надолу, а сетне едно коляно

право нагоре в самодоволно ухиленото му лице. Едновременно с хрущенето на човешки кости се чу нечовешки вик; офицерът се заклатушка назад, вдигнал ръце пред лицето си, от което бликаше фонтан воняща кръв. Спря се на разстояние, удобно за удар отзад — под ухото, ритник в слабините и като връх на всичко, ужасен шут в корема. Строполи се, стенойки на пода, и Тери скочи отгоре му и се зае да тъпче гъбестото му тяло. Всеки път, щом се стовареше върху него, остриите й като свредели точета потъваха с отвратителен жвакащ звук на цели сантиметри в плътта му. Жестоката сеч спря едва когато нов взвод брутални стражи се намесиха и извлякоха навън нещастния офицер.

— Имаш ли още някакви мръснишки предложения, само ми ела пак! — изкрещя Тери и заплаши ужасените стражи с кървавите си, остри като бръснарски ножчета нокти. — Ела тук, негоднико! Ела и ще ти дам да разбереш колко те обичам!

— Полудя ли! — истерично закрещя Робобрата. — Не си с всичкия си! — Той се разплака.

— Садисти! — реवेशе Тери. — Гангстери! Негодници! Опитвайте се да насилвате една бедна беззащитна жена! Животни!

Жестоко третираният офицер се изправи едва-едва на крака и се подпря тежко на стената. Физиономията му представляваше кървава пародия на човешко лице. Той изплю няколко зъба.

— Ти май не ме харесваш, а? — прошепна той.

— Ела тук и ще видиш!

Офицерът се протегна в цял ръст и изкашля няколко децилитра кръв.

— Твоя воля! — просъска той. — Пести си силите, защото ще ти потрябват! — Той злорадо се изсмя. — Дори да се въоръжиш с мълнии, пак няма да ти помогнат, когато Портата на смъртта се отвори!

Един от стражите хлъцна. Болезнена сивозеленикава бледнина заля противното му лице.

— Портата на смъртта? Ще бъдат хвърлени на...

— Да — ухили се злобно офицерът. — Ще бъдат хвърлени на Ужаса на арената! Ни повече, ни по-малко! Чуваш ли, жено? Ти и твоите приятели ще бъдете изправени пред отвратителното чудовище!

Противния космат, многорък, ужасен трошач на крайници — зилхтрона!

Щом чуха страшното име, стражите простенаха и ужасени заотстъпваха заднишком, като едва не се изпопрепъваха в оръжията си в силното си желание да се измъкнат от килията. Тери видимо побледня, а Робобрата закрепця с цяло гърло и хукна да се зарива в каменния под.

— Само не арената! — крещеше той. — Правете каквото искате, всичко, всичко, но ме отървете от арената! Жива я одерете, избодете й очите! Опечете я жива! Продайте я като робиня, о, могъщи господарю, каквото и да е — само ме пуснете да си ида!

Офицерът се смееше като луд на пълзящия в краката му Робобрат. Срита го злостно веднъж-дваж, след което изрева някаква заповед на парализираните от ужас войници. Затворниците бяха хванати и изведени от килията. Зад тях ехтеше пронизителният, смразяващ кръвта смях на офицера.

Зрителите, заели местата си около арената, бяха в превъзходно настроение и ако се съдеше по гърмящите резове, жадно очакваха представлението. Нетърпеливите викове проникваха през дебелите стени до помещението, в което затворниците седяха заключени, в очакване да ги изведат. Бернхард пръв се бе озовал там и когато Тери и Робобрата влетяха вътре, съпроводени с порой ругатни, той мрачно се взираше в мечата си, отпуснат на дървената пейка. Мечът потракваше неспокойно в ножницата и очевидно гореше от желание да се впусне в битката на живота си. Бернхард — напротив — изглеждаше доста печално. Дъвчеше съкрушено мустака си и вдигна поглед нагоре само за да се предпази от възторжените прегръдки на Тери.

— Ще се биеш ли за нас? — с надежда попита Робобрата.

— Да си строшиш врата дано — изръмжа Бернхард.

Робобрата се примъкна по към него с цел да му възвърне силите чрез демонстрации на безумно геройски подвизи на екрана си. От високоговорителите му се разнесе съсък на работещи с убийствена точност лъчеви пистолети. Мощен хор ветерани от войната възхваляваше Императора под акомпанимента на органична музика, оръдия, барабани и викове на умиращи в неописуеми мъки вражи войници. Музиката достигаше все по-високи децибели, докато накрая масивните стени се разтресоха. Бернхард стенеше и притискаше длани към измъчените си уши. Когато гордата маршова музика за миг стихна до едно почти поносимо ниво, се разнесе някакъв угоднически мъжки глас. Гласът се зае да уговаря Бернхард с оная незаменима смесица от уважение и унизителна любезност:

— Чувстваш ли се стар? — питаше той. — Изглеждаш ли стар? Смят ли те момичетата зад гърба, войнико? Обзалагам се, че го правят! Смятат ли те за жалко, старо нищожество? *Бъди сигурен!* Искат ли те да изглеждаш петнайсетина години по-млад? *Разбира се, че искаш!* Не е необходимо да го казваш, стари приятелю, аз знам! Да! И макар че тъкмо сега изглеждаш на шейсет, една перука „Bond & Sons“,

незабавно ще те превърне в четиридесет и пет годишен! ДА! Защо да страдаш заради някакъв си подранил косопад? Перуките, произведени от „Bond & Sons“ изглеждат толкова естествени, че за тях не е необходимо да знаят дори най-близките ти приятели. Гарантирам ти, че ще останеш доволен.

Гласът отстъпи място на звук от поставяне на перука. В същото време хорът с възторжен плам възхваляваше ненадминатите перуки „Bond & Sons“. Екранът се изпълни с картини в различни цветове, демонстриращи убедителния резултат от правилното използване на фантастичната перука. Ритмичният звук от здравата работещи креватни пружини изпълни килията.

Пазачът задумка по вратата, като крещеше с пълно гърло, за да надвика шумотевещата.

— По-спокойно я карайте вътре! — изрева той. — Или искате да вляза и да ви накълцам на парченца? *Спокойно, казах!*

Рекламата, беше прекъсната тъкмо посред най-шумния и блажен момент.

— Казахте ли нещо? — попита Робобрата. — Да купите перука ли желаете?

В отговор долетя залп от ругатни, толкова силен, че Робобрата се заклатушка назад, удари се в стената и се свлече на пода.

— О, любими — изхлипа Тери и се притисна с все сила до Бернхард. — Ние ще умрем, но ще умрем заедно! Ще издъхна щастлива в твоите ръце, смазана от страстните ти устни, потъвайки в очите ти... — Тя се разплака на рамото му. Бернхард също усети сълзи в очите си при мисълта за това, което му предстоеше.

— Боже господи — простена той.

— Тук съм. Какво искаш?

Гласът дойде от някакво гърне, поставено в един от ъглите на килията. Бернхард го зяпна.

— Наистина ли си ти? — попита той.

— Да, любов моя! Аз съм!

Тери подскочи и се изпъчи.

— Какво беше това? — попита тя с твърд като стомана глас. — Някой те нарече *любими*?

— Затваряй си устата, развратнице! — изсъска гърнето. — Не виждаш ли, че сме заети?

— Така ли? Я виж ти, заети били? — изгука Тери с обезпокоително пламъче в очите си. — Ами аз къде да се дяна тогава?

— Върви по дяволите, курво! — просъска гърнето.

— Какво?

— Курва!

Тери се обърна към Бернхард с пламнали от гняв бузи.

— Чуваш ли как ме нарича това нещо? Нима ще позволиш? Нима ще оставиш това нещо да ме обижда?

— Не чух нищо — простена Бернхард. — Оставете ме на мира!

— Курва! — изкрещя гърнето. — Курва! Курва! Курва!

— Как смееш да ме наричаш така? Излез оттам и го повтори, ако смееш, червей такъв!

— Ще те наричам както си искам, а ти си затваряй устата, когато аз и Бернхард разговаряме!

— Той е мой мъж — изскърца със зъби Тери — и аз решавам с кого ще разговаря и с кого не, ясно ли ти е?

— Аз ви венчах — отвърна гърнето — и това беше най-голямата грешка, която съм направил през живота си. — Разтрогвам брака!

Бернхард с нечовешки усилия удържаше Тери.

— Слушай — задъхано рече той, — след няколко минути ще бъдем заклани на арената!

— Ще бъде изключително забавно — изсмя се гърнето.

— Можеш ли да ни измъкнеш оттук?

— Не.

— Но те ще ни убият!

— На *теб* мога да ти помогна да се махнеш оттук, Бернхард — отвърна нежно гърнето. — Но не и на тая развратница. За нищо на света!

— Червей! — изрева Тери.

Тя перна леко Бернхард зад ухото, изчака го да се строполи на пода и успя да докопа гърнето. Запрати го право в стената, където то се разби на милиони късчета. Безумният й смях заглуши и протестните възгласи на Робобрата, и боязливите проклетия на Бернхард. Вратата зад тях се отвори и отряд навъсени войници влязоха вътре с маршова стъпка, като ритяха всичко, изпречило се на пътя им. Повлякоха и тримата навън към арената, където ги очакваше сигурна смърт. Тери се вкопчи в Бернхард с нечовешка сила, без да спира да крещи в ухото му

любовните си признания. Робобрата обикаляше насам-натам и се опитваше да продаде кекс на войниците. Бернхард се бореше за живота си, но след каратисткия удар на Тери все още усещаше главата си замаяна и преди да разбере какво става, загуби борбата. Пет изпълнени със събития секунди по-късно те бяха изхвърлени през портал, оплескан с кървави петна. Масивна стоманена порта се тръшна подире им и те се озоваха под слънцето, дъжда и петдесет хиляди зрители, които ревяха възторжено. Намираха се на арената и садистичните местни жители протягаха шии, за да не пропуснат някоя подробност.

Бернхард примижа срещу слънцето и мрачно се огледа. Точно срещу него са намираше кралската лежа, където неколцина дебели мъже се навеждаха над парапета, с потекли от удоволствие лиги. Под ложата висеше набучено изсъхнало тяло на един воин, който не бе успял; голяма табелка уведомяваше интересуващите се зрители, че това е някой си Тарзан. А под тази зловеща картина се чернееше мрачна желязна решетка, вградена в портала, оформен като човешки череп с рога. Желязната решетка се вместише на мястото на зъбите. Друга голяма табелка съобщаваше, че това е прочутата Порта на смъртта, накъдето трябва да се отправят погледите, за да не пропуснат предстоящите интересни събития.

Бернхард седеше сгърчен в жалка купчинка върху нажежения от слънцето пясък и се опитваше да задържи възбуденото потракване на меча в ножницата. Чудеше се какъв ли звяр ще се появи от челюстите на смъртта, какво ли ужасно чудовище ще се втурне насреща му и как ли ще успее да се измъкне от цялата работа. Може би щеше да му се удаде да се отърве от Тери? Но не — каквото и да стореше, централният мозък никога не би му простил.

— Виж какво направи — плачеше Робобрата. — Ти уби всички ни!

— Ще бъда щастлива да умра в ръцете ти — хлипаше Тери в ухото му.

— Мамо! — проплака Бернхард.

Горе в кралската лежа един от дебелиите мъже се изправи, клатушкайки се, и вдигна ръка в приканващ жест. Многохилядната тълпа притихна, затаила в очакване дъх.

— *Пуснете чудовището!* — изкрещя мъжът.

Бернхард се хвърли назад и напразно опита да се зарие в пясъка — в този миг решетката бавно се вдигна и оголи пастта на черна, воняща пропаст. После...

Право срещу тях със смразяващ рев се спусна Ужаса на арената. Бернхард хвърли поглед към чудовището и усети как кръвта се оттегля от лицето му. То се приближаваше право насреща му — с лице, изкривено в познатата зла маска, с вдигнати нагоре окървавени ръце, с ужасяващите ботуши, блеснали на слънчевата светлина. Всяващите ужас пръсти бяха извити като нокти, зъбите — оголени в нечовешка гримаса. Най-ужасното от всички живи същества — страшилището на Вселената — безсмъртния, вечния, безмилостния; главен герой на милиони разтърсващи кошмари.

Желязната челюст.

Бернхард, Тери и Робобрата като по даден знак се завъртяха кръгом и се спуснаха към стоманената порта. Подложена на удари и ритници, портата заскриптя и запращя, но удържа. Желязната челюст се втурна след тях с ужасяваща бързина, дерейки гърлото си от възторг. Те се изплъзнаха встрани секунда преди да ги докопа и се спуснаха, галопирайки, в челна редица. В същия миг преследвачът им с все сила се заби право в каменната стена отзад. Когато спряха да се огледат, той бавно се надигаше всред камарата отломки от зида, греди и изпопадали гроздове зрители. Очите му горяха като огънове, ревът му ехтеше между стените на арената. Бернхард опита да се освободи от прегръдката на Тери, ала не успя.

— Помогни ми да се измъкна оттук! — закрещя той истерично.

Земята затрепера от тътена на прастари машини, които се задвижиха скрибуцащо, протестирайки, след което под тях се разкри проход. Още преди първите викове на разочарование да огласят арената, тайният капак се затвори над бегълците и напразни се оказаха всички усилия на цялата кралска свита и конница да го отворят отново.

— Пак ли ти? — изруга каубоят и се надигна изпод обърканата купчина крещящи тела. — Откъде този навик да се стоварваш върху гърба ми, маймуно такава? Извратен ли си? — Той се изплю с погнуса.

— Смяташ, че това ми харесва ли? — просъска Бернхард чистейки униформата си от пясък, мръсотии и парчета пожълтели кости. — Какво си мислиш, че съм някакъв извратен тип, който не пропуска случай, за да се стовари върху отвратителния ти гръб? До гуша ми дойде от теб, да знаеш! На тая работа ще се сложи край — веднъж завинаги! Аз ще...

Той се спря отведнъж, дал си сметка къде се намира. Погледът му бавно се плъзна покрай злобно ухиления каубой и обходи безкрайните редици от мълчаливи, неподвижни работи, които се визираха в него от всички посоки със студени, безчувствени електронни очи. Бяха хиляди; редиците им се простираха в кръг и се губеха в мрака — погледът не можеше да ги обхване. Тайният проход ги бе отвел право в центъра на гигантски подземен амфитеатър, претъпкан с навъсени работи, които се бяха наслаждавали на огнената реч на каубоя. Той стоеше изправен — самотен и величав — върху една бавно въртяща се платформа — гениална конструкция, която му позволяваше да отправя ревовете си срещу всички присъстващи, без да е необходимо да се помръдне. В момента платформата беше изпълнена до краен предел от Бернхард, Тери и Робобрата и бавното ѝ движение в кръг направи плачевното им състояние достойствие на всички. Бернхард огледа ужасен неизброимите редици от работи, които се въртяха пред очите му, и изведнъж си припомни нещо.

— Тайното сдружение на роботите! — възкликна той. — „Черната ложа“! Дружеството „Смърт на човека“! — Той захлупи глава в ръцете си и глухо простена.

Ужасяващи истории за това сдружение на роботите се носеха из Млечния път още откак първата звездна империя на човечеството потъна във варварство. Никой не вземаше на сериозно слуховете;

единствено малките невинни дечица се смълчаваха послушно и при най-малкия намек за наказание от дружеството „Смърт на човека“ и техния ужасяващ, безсмъртен вожд — побъркания учен доктор Имануел Амисов. Като че все пак историите съдържаха зрънце истина.

— Какво ще направиш, маймуно с маймуно? — захили се злобно каубоят. — Говори по-високо! Май искаше нещо да кажеш, а? Говори високо и ясно, стари приятелю, тъй че всичките ми добри другари да те чуват! — Смехът му прокътня в огромната зала и Бернхард усети как по гърба му полазиха ледени тръпки.

— Толкова ли не разбираш от шега — изхриптя той, като напразно опитваше да се скрие зад гърба на Тери.

— Да, разбирам от шега — съгласи се каубоят. Той се обърна към роботите, които наблюдаваха сцената със студени, безчувствени очи. — Аз разбирам хубавата шега, нали така?

— *Разбираш!* — увериха го роботите с гърмящи в унисон гласове.

Каубоят се обърна към Бернхард.

— Ето, виждаш ли — продължи той. — Обаче... — И той оголи пожълтели зъби в усмивка, която никак не приличаше на приятелска: — Обаче шегата ти не беше добра, плъх такъв. Това беше обида. Би трябвало жив да те одера за тая работа!

— *Одери го жив!* — отекна като ехо викът на роботите.

— И да те разкъсам на малки парченца!

— *На парченца!*

— А после...

— *Смърт на човека!* — изреваха роботите.

— Да, разбира се, но...

— *Смърт на човека!*

— Я млъквайте, проклети маймуни! Опитвате се да ме направите за смях, така ли?

— *Смърт на човека!*

Каубоят преглътна тежко и се огледа с несигурен поглед. Заобиколилите го отвсякъде работи монотонно припяваха. Сред сгъчканите метални маси се забелязваха признаци на безпокойство.

— Някъде трябва да е станало късо съединение — промърмори той и се обърна към бляскавото контролно табло в центъра на платформата. — Ей, вие там, повредили сте централното управление!

— Какво, какво? — нервно попита Бернхард, без да откъсва поглед от роботите. Те се бяха надигнали и вече приближаваха към платформата, припявайки с мъртви, монотонни гласове. — Случило ли се е нещо?

— Ти се стовари отгоре върху централното управление! — изкрещя каубоят. — Виж какво направи! — С трепереца ръка той изтри потта от челото си.

— И да загинем, ще съм щастлива да издъхна в ръцете ти! — изхлипа Тери и с нечовешка сила се притисна към Бернхард.

— Млъквай, жено!

— *Смърт на човека!*

— Цялата тая каша ти я забърка, приятел! Хайде сега — оправяй я!

— *Бернхард!*

— Кой иска да си купи един пакет хрускав кекс „Крабули“?

— *Смърт на човека! Смърт на човека!*

Изведнъж Робобрата скочи върху останките от централното управление и размаха истерично блестящите си метални крайници.

— Приятели, работи, събратя! — извика той. — Тишина!

В залата отведнъж се възцари мълчание. Роботите се спряха и загледаха Робобрата с проблясъци на механичен интерес в очите си.

— Да му се не види! — задъха се каубоят. — Той се справи!

— Искам да се махна оттук! — пресипнало се обади Бернхард.

— Какво ти става? Та всичко вече премина, по дяволите!

— Така си мислиш! Не познаваш тоя робот!

Бернхард скочи долу от все още въртящата се платформа, едва не си счупи крака и виейки от болка, се втурна нагоре към централния коридор, плътно следван от убийствено подрънкващия си меч.

— Какво му става всъщност на тоя? — удивено попита каубоят. — Да не би горе да е слънчасал?

— За истинския робот — само гъстото, приятно жвакащо, специално филтрирано смазочно масло „Moothon & Mixleys“ — провъзгласи Робобрата с прелестен глас на супермодерен робот. Акомпанираше му всмукващ звук, издаван от безпогрешно функциониращи машинни части и тежкото възбуждащо покапване на гъстото масло. Очите на слушателите заблестяха като в транс. — Чувствува ли се стар? Имаш ли проблеми със скърцащи сачмени

лагери, с изхабени трансмисии, с несигурни стапели? *Можеш да се обзаложиш, че имаш!* Вече не си толкова млад и силен като някога? Да, наистина. *Но ето го тук!* Фантастичното, несравнимо масло „Moothon & Mixleys“, съдържащо тайната съставка ХЗ, която премахва грозната жълта патина — ето тайната на успеха! Ето от какво се нуждае и иска да получи всеки истински робот! Маслото, което ти помага в твоята храбра и справедлива борба срещу човека! Добре запомнете думите ми, приятели мои: За да унищожиш човека — употребявай „Moothon & Mixleys“!

Робобрата, възторжено възхваляващ нектара за работи, постепенно бе заглушен от хор гърмящи генератори, тракащи машини и бутала, зъбни предавки и други дрънчащи инструменти. Парни свирки свиреха соло, вагонетки отмерваха такта. Роботите в амфитеатъра пляскаха с ръце и се полюляваха напред-назад в ритъма на музиката. На изхода Бернхард се спря и хвърли поглед през рамо към платформата, където Тери и каубоят все още стояха, зяпнали с недоумение танцуващите роботи.

— Още секунда и ще ви разкъсат на парченца! — изкрещя той.
— Хайде, размърдайте си!

Те го послушаха.

Мърморейки, каубоят ги предвождаше надолу към тайното убежище, където пребиваваше доктор Амисов, прочутият побъркан учен.

— Не ми е ясна тая работа — процеди той кисело. — Да не би да не ти казах къде се намира проклетият ти кораб? Взимаш асансьора, скачаш в кораба и изчезваш!

— И да се върна в армадата, без да съм направил нищо — абсолютно нищо — след цялото прекарано тук време! — изсъска Бернхард. — Жив ще ме одерат!

— Надявам се, че ще го направят — изхили се каубоят, но не прекалено демонстративно, тъй като Бернхард държеше възбудения си меч притиснат към гърба му. — Слушай, тъкмо бях на път да започна небивала революция тук долу, а ти развали всичко. Сега доволен ли си? И защо настояваш да срещнеш доктора?

— Може би той ще прояви интерес към едно делово предложение, което възнамерявам да му направя — отвърна Бернхард. — Планетата е достатъчно голяма и за двама ни; може би ще успеем да се спогодим.

— Ако си въобразяваш, че ще извлечеш някаква полза, ти си луд — изръмжа каубоят. — Да не мислиш, че той пада малко нещо алтруист?

— Мисля, че ще бъде възприемчив към разумни, интелигентни и добре формулирани доводи — отвърна Бернхард и поглади меча си.

Вървяха все надолу по блестящи коридори, преминаха през гигантски зали, пълни със странни, меко жужащи машини. Металът беше безупречно чист, светеха лампи, въздухът вибрираше от фантастичните количества енергия. Намираха се в централния мозък — най-охраняваното място на планетата, където никога не бе стъпвал човешки крак. Това беше единственото място на цялата планета, където според достоверни източници централният мозък нямаше никакви уши или очи. Идеално място за действие на едно тайно движение със съмнителна слава и с планове, коварни повече от допустимото.

— Доктор Амисов е водач на движението — съобщи каубоят. — Той е безцеремонен, хитър и зложелателен. Борил се е срещу мозъка в продължение на двеста хиляди години. Търпението му е нечовешко.

— Но не е кой знае колко интелигентен — констатира Бернхард.

— Кой е казал, че е интелигентен? По-интелигентен е от роботите и това е единственото, което има значение тук долу. И внимавай какво говориш, стари приятелю, защото той има уши навсякъде! — Каубоят се озърна несигурно наоколо.

— Аз имам уши навсякъде — повтори един вентилационен отвор.

— Ти ли си? — попита Бернхард. — Старият ми добър приятел централният мозък?

В отговор проехтя безшумен кудкудякащ смях.

— Не си ти. Кой си ти тогава, по дяволите?

— Аз съм побърканият учен — доктор Амисов — отвърна любезно вентилационният отвор. — Мога ли да направя нещо за теб,

войнико?

— Боже господи!

— Да, тук съм — обади се друг глас. — Кажу какво искаш!

— Какво е това? — изрева доктор Амисов. — Какви са тези шутовщини, нищожество?

— Млъквай, червей такъв! — просъска гласът на централния мозък. — До гуша ми дойде от теб!

— Какво е това? Мозъкът? Как така си тук?

— Това е собственият ми търбух, нали така? Защо да не мога да бъда в собствените си вътрешности, долен предател и гангстер?

— Аз си имам свои методи! — изкрещя доктор Амисов. — Не можеш да постъпваш така с мен! Махай се!

— А в протоплазмените лаборатории да се върнеш искаш ли? Само се опитай и с теб е свършено!

Гласовете от вентилационния отвор се смесиха в бясна какофония от проклетия и цветущи ругатни. Сини светкавици просъскаха около отвора. Някъде отдалеч долетя слаб бръмчащ звук. Подът се разтърси.

— По-добре да изчезваме оттук, преди да е станал нещо — нервно измърмори каубоят.

— Плъх! — крещеше централният мозък. — Мекотело! Предател! Метежник!

— Капиталист! — не му оставаше дължен доктор Амисов. — Реакционер! Тиранин! Народен враг! Контрареволуционно чудовище!

Стените започнаха видимо да се тресат; разнесе се мощен тътен от тежки падащи предмети, после се чу режещият звук от машини, които изскърцаха и спряха. Светлината затрептя; с глухи гърмежи експлодираха лампи и въздухът се изпълни с летящи, остри като бръснарски ножчета парчета. Бернхард, Тери и каубоят се свиха долу в трепереца буца и се сбиха безогледно за най-близкото място до пода.

— Виждаш ли сега какво направи! — хлипаше каубоят. — Мозъкът и не подозираше за това скришно място, преди да се появиш и да развалиш всичко! Радваш ли се сега, маймуно такава?

— Омръзна ми твоето нахалство! — чу се ревът на централния мозък над главите им. — Свършено е с теб! Чуваши ли!

— Дървото може би предпочита спокойствието, но вятърът не спира своя устрем заради него — издекламира доктор Амисов. —

Никога няма да се дам!

— Боже господи — започна да се моли Бернхард, — ако ми помогнеш да се измъкна оттук, аз ще...

— Само още минутка, любими — нежно отвърна вентилационният барабан.

— Убиец! — изкрещя доктор Амисов. — Империалист! Експлоататор!

Отвъд стената на коридора долетя ужасен грохот; сякаш буря разлюля пода и го разцепи на две. Заприиждаха строшени машинни части, плуващи върху вълни от тежко, зловонно машинно масло. На тавана се появи пукнатина, която бързо се разширяваше. Дебелият цял метър метал бе разкъсан от сили, които надминаваха и най-извратеното въображение. Още строшени машинни части, още вонящо масло. Робобрата се показва през пукнатината и тупна долу право върху незащитения гръб на каубоя. Той изкрещя в предсмъртен ужас и започна диво да стреля на всички посоки. Въздухът се изпълни с виещи рикошети, които сега безпрепятствено проникваха през разхлабени метални плочи и плътни облаци барутен дим. Таванът се заогъва надолу. Гласовете във вентилационния барабан продължаваха да си крещят, като силата на звука вече достигаше невероятни височини. Подът се разцепи под тях и храбрите приятели пропаднаха право в подобния на пропаст търбух на централния мозък, последвани от порой машинни части и вонящо машинно масло — истински всемирнен потоп. Решетката на вентилационния барабан се откърти от стената и се сгромоляса след тях, продължавайки да крещи с все сила.

Приземиха се пет етажа по-надолу с жвакащ звук един връз друг на сред огромна зала, осветена от слаба синя светлина. Стените бяха покрити от блестящи комутационни табла, изпълнени с безкрайни редици изчислителни устройства, мигащи сигнални лампи командни пултове. Подът беше покрит от дебел пласт прах, а въздухът тежеше от мирис на занемара, продължила стотици хиляди години. Бернхард се надигна от купчината изпаднали в безсъзнание приятели и тръгна, клатушкайки се, из залата.

— Къде си? — изкрещя той. — Къде се намирам, по дяволите? Какво е това? Пусни ме да изляза оттук проклетата машино! — Той се отпусна на един пращен стол пред блестящ команден пулт. Главата го болеше и той я обхвана с ръце.

— Аз съм точно пред теб — обади се нежно командният пулт. — Мога ли да направя нещо за теб, любими?

— Какво е това? — простена Бернхард и затвори очи, за да не го заслепяват всички мигащи сигнални лампи.

— Това е стаята на моето централно управление. Е, как ти се струва?

— Мразя я.

— Е, разбира се, малко е поразхвърляна — добави извинително командният пулт, — все пак не е била използвана двеста хиляди години. Бих могъл да я поразчистя, ако искаш.

— Не си прави труда — отвърна Бернхард. — И без друго си тръгвам.

— Оставаш тук!

— Ти си луд! Защо пък да оставам?

— Защото те обичам!

— Да умра ли искаш? Това ли е твоят начин да покажеш, че ме обичаш? — Той безрадостно се изсмя.

— Мога да ти създам храна. В протоплазмените лаборатории.

— Не ме карай да се смея.

— И компания.

— Не, благодаря. Не искам никаква компания. — Той вдигна поглед. — Каква компания? Момичета?

— Каквато поискаш, любими. За мен няма нищо невъзможно, ти знаеш. — Командният пулт се поколеба. — Дори съм се погрижил за Желязната челюст — заради теб.

— Претрепа ли го тоя мръсник? Без мен? И ти ако си приятел!

— Хм... само мъничко го попромених. Съвсем нов човек е сега. Няма да повярваш на очите си.

— Нищо не би могло да промени това чудовище — рече Бернхард. — Какво си направил?

— Промих му мозъка.

— О! И какво...?

— Смята, че ти си най-великият и опасен човек в цялата Вселена — отвърна командният пулт. — Направо ще целува земята под краката ти.

— Само нека се опита — ще си събира зъбите после! — закани се мрачно Бернхард. — Бих искал да видя това! — Той се усмихна

щастливо, сетне хвърли продължителен поглед към припадналите си приятели и лицето му отново потъмня. — Струва ми се, че ме занасяш — рече той.

— Истина е! Искаш ли доказателства?

— Какви доказателства? — хитро попита Бернхард. — Какви доказателства можеш да ми дадеш?

— Само кажи и ще ги получиш! Само кажи!

Бернхард погледна замислено към блестящия команден пулт. Ред след ред лампи, измервателни устройства, копчета и лостове — всичко покрито с фин слой прах.

— За да мога да ти се доверя — рече той най-накрая, — ти също трябва да ми вярваш, нали така?

— Любовта не може да съществува без взаимно доверие — съгласи се командният пулт. — Знаеш, че съм готов на всичко за теб!

— Тогава покажи ми къде се намира главното ръчно управление!

— Само *това* не! — Централният мозък изглеждате потресен.

— Значи толкова ме обичаш и ми вярваш! — изсъска Бернхард. — Моля те за една нищо и никаква работа, а ти категорично ми отказваш. Това ли наричаш любов?

— Но ти нямаш представа какво искаш от мен!

— Върви по дяволите, проклета машино, ти не ме обичаш.

— Обичам те!

— Ако наистина ме обичаше — инатеше се Бернхард, — щеше да ми покажеш главното ръчно управление. Но не — ти не ме обичаш, само си играеш с любовта ми, всъщност ти дори не ми вярваш! Ако наистина ме обичаше, щеше да ми се довериш.

Още малко и централният мозък щеше да избухне в ридания.

— Но главното ръчно управление е единственото ми слабо място! — изскимтя той. — Ако разбереш къде се намира то, би могъл да ме накараш да направя каквото си поискаш. Ще се превърна в една бездушна машина! Никога повече няма да действавам самостоятелно!

— Е, и? — просъска Бернхард. — Не си ли бил създаден тъкмо за това? — Той се изсмия подигравателно. — Щом не ми вярваш дотолкова, че да се осмелиш да повериш живота си в мои ръце — твоя работа. Не възнамерявам да те принуждавам да вършиш нещо, което не си готов да направиш доброволно. Но после недей да очакваш, че ще ти се доверя! По дяволите такава любов! — Той дрезгаво се изсмия.

— Любими, ще ти разкрия всичко, наистина всичко, само ми повярвай!

— Затваряй си устата, проклета машино! Не искам да слушам лъжливото ти плещене.

— Щом наистина искаш да узнаеш, то е...

— Затваряй си устата, казах! Остави ме на мира! Добре разбрах що за машина си! — Бернхард се престори, че става от стола.

— Но аз настоявам да ти кажа къде се намира главното ръчно управление! — изкрещя централният мозък. — То е тук, точно тук!

Бернхард отново седна.

— Къде? — изрева той.

— Ти седиш пред главното табло за ръчно управление — изхлипа централният мозък. — Автоматиката се изключва, като се натисне мигащото червено копче по средата на пулта. Сега вече знаеш всичко. — Централният мозък неудържимо ридаеше и всички сигнални лампи в огромната зала мигаха в такт с разтърсващите хълцания. — Бернхард злобно се ухили срещу таблото. Но само в себе си.

— Това ли имаш предвид? — попита той с такъв глас, като че всъщност изобщо не се интересуваше. Посочи към един святкащ бутон, обграден от яркочервен кръг. Над него се виждаше огромна табелка, на която пишеше: *Включване на главното ръчно управление. Само за служебно ползване. Долу лапите!*

— Да, това е — глухо отрони централният мозък. — Не споменавай пред никого и думичка за това! Ти си единственият, на когото мога да се доверя.

— Разбира се — отвърна дружелюбно Бернхард. — Ясно е, че на мен можеш да се довериш. Какво всъщност си мислеше? — И без да продума повече, той протегна показалеца си с бързо и точно движение — тъй бързо и ловко, като че бе репетирано при хореограф. На лицето му се появи усмивка, която ставаше все по-широка и по-широка, и той натисна бутона.

Същински ангел на смъртта, генерал Суперястреб маршируваше по централния коридор в адмиралския кораб, следван на сигурно разстояние от обичайната си свита верни подмазвачи. Подковани ботуши тракаха върху металния под, подрънкването на украсените с диаманти медали и еполети се смесваше с веселото звънтене на шпаги и скърцането на нервно стиснати зъби. Генерал Суперястреб се спираше на равни промеждутъци, за да избълва бясна нечленоразделна реч, след което продължаваше мрачно по-нататък, а парализираните му от ужас подчинени се втурваха след него, подобни на рояк черно-златни мишки.

— Къде е проклетото животно? — изрева той. — Откога е долу? Отговаряйте!

Изведнъж зад гърба му настъпи истински хаос. С истерична активност ужасените майори и полковници опитваха да се споразумеят кой да излезе напред и да отговори. След дълго шепнене и издаване на заповеди най-сетне избутаха напред пълен нисък мъж в майорска униформа. Той кашляше и заекваше, уплашен до смърт пред перспективата лично да се изправи пред всяващия ужас генерал и да понесе гнева му.

— Д-две седмици, генерал — прошепна той.

— Две седмици? Тая свиня ме кара да чакам в продължение на две седмици? Какви са сведенията от кораба му?

— Съобщава, че е прекарал на планетата две седмици без да се свърже с нас — нещастно простена майорът.

— Вие шегувате ли се? — кресна генерал Суперястреб, без да се обръща. — Или копнеете да станете пак редник и да стържете корпуса? — Тръсна кошмарната си бръсната глава и нададе безумен вой. — Къде е Желязната челюст?

— Изчезнал е, генерале.

— Като се появи, жив ще го одера! А Робобрата?

— Изчезнал е, генерале.

— Стига си повтарял едно и също! Внимавай в картинката! Ами десантните кораби на Желязната челюст?

— Изчез... Не знаем, генерале. — Майорът обилно се потеше отчасти поради непривичното за тялото му движение, отчасти поради изпитвания ужас, ясно изобразен върху глупавото му лице.

— Значи, не знаете, така ли? Що за отговор, проклето нищожество? Такъв ли трябва да бъде отговорът ти на един висшестоящ? Ще те понижа! Ще те нашибам! Ще...

— Млък! — изрева един вентилационен барабан точно пред страховития генерал. Заповедта дойде тъй неочаквано, че той действително млъкна на часа, а бруталната му брадичка увисна чак до гърдите.

— Какво беше това? — задъха се той поразен. Втренчи се злобно във вентилационния барабан. — Има ли някой там вътре? Някой, който ми каза да млъкна — *на мен?* — Гласът му отново се извиси до нормалните си оглушителни височини. — *Кой го каза? Отговаряй!*

— Дръж се по-кратко, ако не искаш да взривя на атоми цялата ти жалка флота! — изрева вентилационният барабан.

— Кой сте вие?

— Познай!

— Желязната челюст?

— Хе-хе, шегички ли си правите, генерале?

— Централният мозък?

— Никакъв централен мозък не съществува вече — във всеки случай не такъв, който да говори самостоятелно. Хайде, опитай пак!

Генерал Суперястреб недоверчиво се втренчи във вентилационния барабан с воднистите си очи.

— Хей, там! — изкрещя той. — Вие сте оня пилот разузнавач, когото изпратихме долу преди две седмици! Какво по дяволите, се опитвате да...

— Май че ти се ще да те пръснат на атоми? — изрева вентилационният барабан. — Малко повече уважение, моля! Иначе е свършено с теб! И ме наричай „Ваша милост“, когато се обръщаш към мен, обшито в злато нищожество!

— Не се ли боите от мен? — попита удивено генералът.

— Отде-накъде?

— Защо не? — генералът не можеше да повярва на ушите си.

— Защото разполагам с шестстотин ракети-носители на водородни бомби тук долу, всичките насочени към жалката ти смешна флота. И гледай да се държиш малко по-учтиво, когато разговаряш с по-изискани от теб хора, инак ще ги изстрелям всички до една!

— Това е бунт! — задъха се генерал Суперястреб. — Жив ще ви одера за тая работа, войник Рордин, аз ще...

— Затваряй си устата, ти казах! — изрева Бернхард. — И ме наричай „Ваша милост“! Нещата тук долу се промениха и сега аз решавам кое как ще... — Той млъкна. Дочуха се стъпки на тежки метални крака. — Ей ти! Какво, по дяволите, искаш? — изрева Бернхард, който очевидно сега се намираще на известно разстояние от микрофона. — Махни мръсните си ръце от мен! Изчезвай ти казвам! Не знаеш ли кой съм аз? Изчезвай! Престани!

Звучите на бесен бой разтредоха вентилационния барабан. Чуваха се ужасни проклетия, както и шумът на търкалящи се по пода тела.

— Бунт! — крещеше Бернхард. — Въстание! Ще те обеса за тая работа, проклета тенекиена браква! Пускай ме, пускай ме, че ще...

Гласът му секна наред думата; възцари се зловеща тишина, нарушавана единствено от поскъръцването на механични крайници, катерещи се върху някакъв стол.

— Какво беше това? — попита генерал Суперястреб. — Какво стана?

Вентилационният барабан се прокашля.

— Там ли сте все още? — учтиво попита той.

— Какво, по дяволите, става там долу? — попита генерал Суперястреб.

— Настъпи промяна в ръководството — поясни вентилационният барабан. — Аз, Робобрата, поех контрола върху планетата. Обещавам да бъда справедлив и да работя всеотдайно за подобряване на тежката участ на обикновения, прост робот. Корумпираният ми предшественик ще бъде екзекутиран призори. Друго интересува ли ви?

Генерал Суперястреб си поотдъхна; дори се усмихна леко.

— Знаех си, че ще ни помогнеш — топло каза той. — Хайде, давай — обезвреди защитната система, за да можем да кацнем. Действуй!

— Затваряй си устата! — кресна вентилационният барабан. — Какво си въобразяваш? Ние не желаем никакви хора на тая планета. С вас говори вождът на Обществото на роботите и на дружеството „Смърт на човека“! Наричайте ме „Ваша милост“, когато се обръщате към мен, иначе ще взривя вас и жалката ви флота на парченца! Смърт на човека!

Чу се стържещ звук от включването на десетки хиляди метални гласове, след което долетя оглушителният отговор на цял един свят, пълен с жадни за отмъщение работи.

— *Смърт на човека!*

— И сега — продължи Робобрата с глас на млада и красива жена — едно съобщение от оня, който финансира това излъчване — изтъкнатия побъркан учен доктор Имануел Амисов!

Но нямаше кой да слуша доктор Имануел Амисов. Генерал Суперястреб се втурна като светкавица към командната централа, следван по петите от обезумелите си подчинени.

— Незабавно подгответе кораба за излитане! — изкрещя той. — Махаме се оттук! Хайде! След три секунди да сме в хиперкосмоса! Бързо, бързо!

Той изчезна с истерични крясъци към дъното на коридора.

Дълбоко под земята — из скритите лабиринти на централния мозък — Бернхард с бой си проправяше път през ревящата маса от работи убийци, размахвайки меча си на всички посоки. Мечът като че водеше свой собствен живот; сечеше, пробощдаше и разцепваше наляво и надясно; отделяше бляскави плочи от металните гърди на роботите и с не по-малък дяволски възторг откъсваше главите от телата им. Носеше се напред през тълпата работи като ураган към подземния свод, където стоеше скрит разузнавателният кораб. Бернхард се клатушкеше, теглен от меча си, плътно следван от Тери и от някаква неописуемо груба фигура. Далеч зад тях по коридора Робобрата танцуваше в кръг и бълваше заплахи, проклетия и поощряващи банални лозунги, редуващи се с гърмяща маршова музика. Каубоят стоеше вяло облегат на стената точно зад него, с цигара в ъгъла на устата си.

— Убийте ги! — крещеше Робобрата. — Къс по къс ги режете! Смажете ги! Одерете ги! Смърт на човека!

— Само че бавно — провлачено се обади каубоят. — *Съвсем* бавно, не забравяйте!

Корабът се изправи пред бегълците. Люкът беше приканващо открянат и през отвора струеше прекрасна атомна светлина. Бернхард запрати мечата си право в лицето на най-близкия робот, ритна друг един робот в гърдите и скочи вътре, следван от виещите си съучастници. Зад тях люкът се затвори с мек, подобен на въздишка звук, при което елегантно разреза един храбър робот на две половини. Бернхард се хвърли към стола пред командния пулт и натисна всички възможни копчета, които му попаднаха пред очите. Космическият кораб потрепера и се издигна — право през покрива на свода.

— Липсват точно три плочи от корпусната ми обшивка — мрачно съобщи корабът, когато вече летяха с пълна мощност към заплашителното небе. — Ще бъдеш подведен под отговорност за увреждане на държавно имущество. Известно ли ти е?

— Млъквай! — кресна Бернхард.

Напуснаха планетата в същата секунда, в която космическата армада изчезна в хиперкосмоса — няколко секунди по-късно всички защитни съоръжения на планетата започнаха усилена стрелба срещу всичко движещо се в пространството.

— Оставят ни да умрем! — изхлипа Бернхард, отправил насълзени очи към екрана.

— Ще бъда щастлива да умра в мъжествените ти ръце — въздъхна Тери и се притисна с нечовешка сила към него.

— Изчезвай оттук! — изкрещя Бернхард. — Как, по дяволите, да управлявам този кораб, ако ще ме душиш?

— Няма как — безразлично отвърна корабът. — Впрочем ръчното управление е изключено. Не се безпокой.

Разузнавателният кораб се носеше с боботене нагоре, елегантно отбягвайки експлозиите на водородните бомби и виещите ракети. Всички отбранителни съоръжения, които планетата притежаваше, бълваха смърт подир тях. С ужасен трясък корабът потъна в

хиперкосмоса. Когато протестният рев на моторите утихна, в командната стая се възцари приятна тишина.

— Справихме ли се? — недоверчиво попита Бернхард. — Нима успяхме? Боже господи! — Той се разплака.

— Не плачи, страхливецо — сгълча го корабът. — По-добре се опитай да измислиш правдоподобно обяснение за генерал Суперястреб. Той направо ще се побърка, като те види, така че добре е да измислиш нещо наистина свястно.

— Ще бъда с теб до края — заяви Тери и го загледа ласкаво с любещия си поглед.

— Не се тревожи — отвърна Бернхард. — Ще кажа, че Желязната челюст е вдигнал бунта срещу него. — Той се ухили зловещо. — За чудовището това ще бъде незабравим урок!

— Та той е...

— Е, и? — Бернхард се завъртя на стола и хвърли суров поглед към мрачната фигура, която седеше свита в другия край на командната стая, отсъстващо дъвчейки кърваво парче месо. — Ти ще поемеш вината върху себе си, нали така? Говори, свиньо такава!

Желязната челюст вдигна очи. Малтретиран и окървавен, с увиснала на парцали униформа върху страшното, яко тяло, той гледаше с празния поглед на човек, който току-що е бил подложен на основно мозъчно промиване. Но в кръвясалите му очи се четеше любов и ужас. Той се ухили вяло, кимна утвърдително и каза:

— Да, господарю.

АХ, ТАЗИ АЛІСА!

1

Белият жребец пое още в ранни зори по криволичещия път към билото на планината. Щом се изкачи, той не помръдна повече въпреки изгарящия зной. Застина в очакване, в смътно предчувствие, че именно това се иска от него. В този горещ ден земята димеше... В долината неспокойно се движеха някакви странни същества, вперили поглед в белия жребец от страх да не изпуснат отдавна жадувания сигнал, който трябваше да им даде. Но предсказанията на старите врачки се сбъднаха едва привечер. Изведнъж на хоризонта се очертаха космически кораби, които затрептяха във въздуха като рояк комари в зноен ден. На фона на синия вечерен небосклон те приличаха на капки бял разтопен метал. Изгарящ копнеж накара жребеца да изпъне мускули и да се устреми нагоре към небето. От тялото му се отделиха огромни бели криле, разпериха се и сякаш без никакво усилие го понесоха към здрачаващия се небосвод. Жребецът описа кръг над планината, следван от хиляди погледи, в които се четеше гореща молба, и се понесе с яките си криле над неизменно стоманеносинята морска шир, устремен към космическите кораби, които танцуваха нагоре-надолу в обгърнатия от маранята хоризонт. Последва го рояк летящи същества, които се откъснаха от земята, тласнати от същия неудържим копнеж. Валкирии^[1], яхнали хвъркати коне, птицата Феникс, сфинксът, един едър юначага, тръгнал от Трудхейм^[2] със своята летяща колесница, теглена от два козела — стотици, хиляди различни по големина крилати същества. Най-високо от всички тях се бе издигнала Медея с теглената си от дракони колесница. Малко по-назад от големия рояк се носеше и внушителен бръмбар, изоставил вечерницата Венера на произвола на съдбата. Този бръмбар се наричаше Хепера^[3] и по природа не се отличаваше от останалите същества, които летяха във въздуха. Безспорен предводител на всички тях бе Пегасът с ярките криле, устремен да прекоси морето и да достигне трептящия рояк на космическите кораби. Вятърът развяваше бялата грива, а въздухът свистеше, порен от силните криле. Полетът му го носеше над морето,

наричано някога Средиземно, и неговата крайна цел бяха далечните острови, на които кацнаха космическите кораби на хората.

[1] В скандинавската митология — войнствени полубогини, които участвували в сраженията и отнасяли душите на убитите герои в двореца Валхала. Б.пр. ↑

[2] В скандинавската митология замък — седалище на Тор, бог на гръмотевицата, повелител на ветровете и облаците. Б.пр. ↑

[3] Става дума за свещения бръмбар скарабей, символ на превъплъщаването или възкръсването за нов живот. Хепера е древноегипетско божество с глава на скарабей. Б.пр. ↑

2

Първият космически кораб се откъсна от здрачаващия се небосвод, описа широка дъга над ширналите се под него планински вериги и мрачни лесове и се устреми към земята. Спускането му наподобяваше безшумния вихрен танц на подхвърлено във въздуха перце. Дългите му криле се къпеха в светлинни водопади, меняха цвета си непрекъснато — като крилете на водно конче — и хвърляха странни отблясъци върху земята. Два метални пилона, изгубили някогашната си ослепителна белота, потъмнели и набраздени от тънки пукнатини, убежище за спорите на непретенциозен тъмнозелен мъх, бяха полегли на една страна — корабът прелетя между тях, възви към някаква ръждясала стартова площадка, обезформена до неузнаваемост от жилави, дълголетни дървета, и безшумно се приземи. Черният метален цилиндричен корпус остана на половин метър от повърхността. Фосфоресциращите криле загубиха блясъка си и се прибраха. От сенките наоколо се надигна здрач, приближи настъпателно, връхлетя кораба, но се разби в бронята му. Зад здрача дебнеше нощта — внушителна, пълна с изненади и напрацяла от древност, която обаче не бързаше да се прояви и търпеливо чакаше своя час.

Вътре в кораба, пред командния пулт с неговите спартански изчистени форми и идеални геометрични полета, седяха двама мъже. Една жена, облечена с дрехи в преливащи се сини цветове, стоеше до изходния люк, който се отвори с леко свистене. Тя се поизвърна към мъжете.

— А сега?

— Какво сега? — Мъжът се бе облегал на командното табло с цялата си тежест и не вдигна очи. Погледът му блуждаеше, устните му бяха болезнено свити. — Пълно мъртвило. А ти какво очакваше?

Делегация от посрещачи? — Гласът му прозвуча рязко и пискливо, в странно несъответствие с едрото му тяло.

— Толкова е... различно от това, което си представях — отвърна жената и се вторачи в здрача, който бавно обгръщаше кораба. Държеше ръцете си зад гърба и ту свиваше, ту разпускаше пръсти; гъстата ѝ черна коса се пилееше свободно по раменете. Обгърнатата от лекото ухание на бензое, тя изглеждаше някак недостижима. — Но ти сам знаеш Жослен — продължи тя, — че това мъртвило може да се окаже привидно...

— Да. Разбира се — съгласи се той, докато следеше данните от компютъра.

Тя сви рамене и отново се загледа в здрача.

Другият мъж седеше на командирския стол пред искрящия светлинен екран, без да се намесва в разговора. Отпуснал ръце на коленете и затворил очи, той се бе облегнал назад, по устните му играеше едва доловима усмивка. Трептящата светлина подчертаваше металическия блясък на лицето му.

Жослен бавно се изправи.

— Е — каза той. — Да вървим.

Навън ги очакваше отминалото величие на един от най-големите — някога, преди 50 000 години — космодруми на планетата Земя. Сега представляваше непроходима гробница от рушащи се сгради и машини, необозрима джунгла от метални стълбове и порутени зидове, тук-там просечена от дървета с кичести корони, които тържествуваха над останките от чудесата на една отшумяла епоха. Всичко внушаваше чувството за преходност толкова осезаемо, че то сякаш полепваше по езика, по пръстите и при допира с тях придобиваше форма и образ. Някъде в далечината на фона на здрача се виждаха неясни очертания — може би на праисторически космически кораб. Неимоверно голям, той приличаше на полуразложение труп на великан, от чиито гръден кош стърчаха огромни ребра. За миг на фона на ярката синьобяла светлина, която струеше от люка, се откриоха силуетите на Жослен и Марта — после и двамата скочиха на земята. След толкова много години бетонната настилка бе съвсем трошлива и непрекъснато пукаше под стъпките им. Когато двамата се отдалечиха от кораба, по

корпуса му се появиха отвори, отначало едва забележими, но постепенно разрастващи се, от които безшумно изскочиха оръжейни дула — чу се само лекото прищракване на добре смазани механизми. Идеално гладки метални уреди ловяха последните слаби отблясъци на гаснещата вечерна светлина и проучваха околността с отмерени механични движения. Движения, в които се криеха едновременно красотата и смъртта.

Марта вдигна поглед. Разпери ръце и ококори очи.

— Гледай! — прошепна тя. — Гледай!

Околността започна да се променя. Машините и сградите се разтърсиха, очертанията им се размиха като водни отражения, набъбнаха и придобиха нов облик. Развалините се извисиха до небосвода, плъзнаха нагоре като огнени пламъци, които постепенно застинаха в каменна и кристална маса; нагоре към огромни сводове от вкаменена светлина изригнаха колони огнена лава, а сводовете отекнаха от звънтежа на далечни камбанарии. Земята се разтърси из основи и се покри с каменна настилка, която се ширна надалеч, докато накрая се изгуби в мъгла; сред мрака се откरोиха тъмните силуети на масивни предмети; изгряващата луна също попадна под величествения свод, но се разцепи на десетки хиляди блещукащи огнени езици; отнякъде долетя приглушената песен на внушителен хор. Сред мрака изкристализираха огромни готически прозорци със стъклописи в искрящи багри, появиха се пластики и скулптури, каменни изваяния на ангели и дяволи, разпятия от полирано дърво, а огромните сводове се изпъстриха с изображения на светии. Това беше Реймската катедрала — шедьовърът на френската готика, само че стотици, хиляди пъти по-голяма. Тя се издигна до звездите, островърхите ѝ кули пресякоха орбитите на планетите и пронизаха слънцето, между колоните заплуваха купести облаци. Космическият кораб на Марта и Жослен се намираще в центъра на катедралата, но там, заобиколен от блещукащите колони, които се губеха в небесата на стотици километри от безкрайната каменна настилка, той чезнеше като нищожна прашилка. Отнякъде отекна глухият звън на камбана и на амвона се изкачи проповедник, който разтвори пред себе си дебела книга. Гласът му достигаше до всички стени, колони и огнебагвени фрески, непрекъснато съпровождан от тихата песен на внушителния хор.

Жослен закри лице с шепите си и нададе вик; в гласа му прозвуча такъв ужас, че хорът и боботещият глас замлъкнаха. Пронизителният вик изпълни цялата катедрала, колоните ѝ се разтърсиха, готическите стъклописи изгубиха блясъка си, скулптурите се разбиха на парчета. От кристалите остана само безцветен пращец, който се разлетя на всички посоки, подът се огъна и заприлича на накъдрено от вълните море, зидовете се обезформиха, смалиха и изчезнаха сред дъжд от искрометни пращинки.

Катедралата безшумно потъна вдън земя. Само след мигове от нея не остана друго освен замиращото ехо на глух камбанен звън.

Мъжът, който бе останал в кораба, наблюдаваше безмълвно екрана над контролното табло. Под бледата лунна светлина отново се очертаха развалините на някогашния космодрум и там, между наклонените подпори от тъмнозелен камък на някаква врата, се появи момиченце. Вероятно около десетгодишно, със светлосиня рокля, бели тричетвърти чорапи, черни обувки и бяла колосана престилка. По раменете му се пилееха дълги руси коси, то тупкаше по земята с една шарена топка и гледаше кораба, а очите му искряха от едва сдържан смях.

Мъжът съзерцава известно време екрана с безразличен поглед, после рязко изключи камерата, която го обслужваше, и се завъртя на стола си. Отчете замислено резултатите от измервателните уреди — те продължаваха да регистрират невероятната маса, която допреди малко заобикаляше кораба — изчезнала тъй ненадейно, както бе се появила. Друг на негово място би подсвирнал, но той не издаде нито звук. Ярката синьобяла светлина от измервателните уреди хвърляше отблясъци върху лицето му и подчертаваше с болезнена яснота изкуствения цвят на човешка кожа и безизразността на чертите му, като се изключат големите широко отворени очи и чувствителните устни. Старомодна конструкция, разбира се, но хората обичат роботите им да приличат на тях. Човекороботът натисна няколко копчета на контролното табло и спокойно, без да бърза, се свърза с главния кораб, който чакаше в извънземна орбита. Мираж или халюцинация? Облегна се назад и изчака на екрана да се избистри образът на мъж в униформа.

Халюцинациите не са нещо необичайно. Да, вярно, при хората, но не и при роботите.

3

— Но той е видял всичко това! — възкликна Монтийе, висок слаб мъж, облечен с обикновена синя туника, от лявата страна на която висеше значката на Междупланетната федерация с изображения на космически кораб и слънцето. Монтийе имаше черна четинеста коса и голям, остър нос. Примижал от подозрителност и вътрешно раздражение, но свил устни в непоколебима решителност, той се надвеси над масата и обгърна с поглед всички присъстващи в залата. — Видял е всичко това — повтори той, — което бе отчетено и от измервателните уреди. — После добави разколебано. — Поне отчасти. Къде се е чуло и видяло машини да се поддават на халюцинации?

Еди Бър, един от техниците по поддръжката на компютрите, вдигна поглед:

— Мен ли питаш?

— Да.

— Според данните от компютрите — каза Еди — всичко това е било халюцинация. Съвсем недвусмислено.

— Да можех и аз да вярвам в компютрите като теб — измърмори Монтийе. — Но не е така, уви.

— Халюцинациите не са чак толкова необичайно явление — намеси се и Катрин ди Рац, психоложката. — Особено в стресово състояние. Жослен и Марта сигурно са слезли на Земята в трескаво очакване, нали така?

— Разбира се — усмихна се изкуствено Монтийе. — Може би роботът и компютрите също са изгаряли от нетърпение? — Изправи се и приближи екрана, който изпълваше една от стените на залата. — Да не говорим пък за камерите. — Поклати глава. — Халюцинации, които се виждат на екран? Може ли някой да ми обясни това чудо?

— Може да е било мираж... — подхвана неуверено Еди.

— Какъв ти мираж! Уредите едва не се разпаднаха да отчетат масата на това... чудо, дето се появи ей така — от нищото. Появи се и изчезна, сякаш нищо не е било. Що за халюцинация?

— Катедрала — обади се някой. — Бих казал ранна готика. Внушителна архитектура.

— Какво полезно наблюдение — изсумтя Монтийе. — Пет пари не давам дали е катедрала или приказан замък, искам да знам откъде и как се появи — всичко останало не ме интересува. Някакви предположения?

Никой не се обади. Монтийе вдигна вежди, сви, рамене и се обърна към екрана. В бавен пулсиращ ритъм върху него се появяваха и изчезваха различни пейзажи — сивкавосини водни талази, гори, джунгли, безкрайни савани със стада от странни животни, които препускаха под лъчите на изгарящо слънце, заснежени простори, планини, долини, пустини, морета. И развалини. Четиринайсет космически кораба с камери на борда си кръжаха в орбита около планетата, снимаха повърхността ѝ и изпращаха несекващ поток от картини до екраните. Мотивите се меняха непрекъснато, но оставяха едно и също впечатление. На двата полюса някогашните градове се губеха под вечни ледове и странни бели животни бродеха като единствени господари сред еднообразната шир, от която в далечното минало към безкрайния небосвод се бяха издигали кулите и небостъргачите на високоразвита цивилизация. Малко по на юг някогашните градове и космодруми се губеха под пищния зелен саван на влажни, непроходими джунгли; коренищата на вековни гигантски дървета бяха погребали под себе си блестящи небостъргачи, а из едновременните приказни зали се кълчотеха маймуни, жалки подражатели на изчезналия неумолим дворецов етикет. Пресъхнали бяха великолепните водоскоци, дело на човешки градеж, само развалини се виждаха от извисяващите се някога на километри небостъргачи, машините не работеха, огромната пътна мрежа лежеше погребана под дебел слой пръст, раззеленена от растителност. „След още няколко хиляди години ще изчезнат и тези следи от чудното дело на хората. Царството на надарения с разум бозайник *Homo sapiens* е продължило сто хиляди години, един бегъл миг в историята на планетата. Огромните влечуги са се радвали на неограничена власт над Земята в продължение на стотици милиони години, без да оставят след себе си по-осезателни дири от човека. След още няколко милиона години господари на Земята ще бъдат други същества, които на свой

ред ще създават нови чудеса и ще се ласкаят от мисълта за собственото си величие.“ Монтийе потръпна от ужас.

— Питам се на какво се надявахме тайно всички ние — промърмори той. — Може би да заварим една високо развита цивилизация. Старата империя непокътната и готова да посрещне блудния си син с добре дошъл... началото не е много обнадеждаващо. — Обърна се с лице към хората в залата. — Свободни сте. Постарайте се да намерите някакво обяснение, каквото и да е то. Само че не забравяйте — нямаме много време.

Залата зажува от тихи разногласия, после хората излязоха и отново настъпи тишина. Монтийе гледаше към вратата, но мислите му бяха другаде. Облакът се на масата, зарови лице в шепите си и се прозя. Почувствува се изведнъж остарял и отпаднал, кожата на лицето му стоеше някак изпръхнала и загрубяла, по тялото му, като вълните на слаб морски прибой, се разливаше умора.

Долови размърдване в стаята. Вдигна очи и срещна погледа на Катрин ди Рац.

— Ти си още тук, Кат? Това ме кара да се чувствавам почти като едно време. — Той се усмихна едва доловимо. — Неизменно добрата самарянка, винаги готова да те утеши. Или може би си останала, защото имаш някакво приемливо обяснение за случилото се?

— Знаеш, че нямам такова обяснение.

— Значи все пак, за да ме утешаваш. — Той се облегна назад и склучи ръце на тила си. — За миг наистина повярвах, че причината може да е друга. Така бих се радвал на някое просто, логично обяснение — каквото и да е то. — Присви очи и попита: — Вярваш ли, че може да е било халюцинация?

— Не.

— Нито пък аз. Честно да си кажа, изплаших се до смърт. По дяволите, да знаех какво става там долу!

Кат седна на масата и сви крака под плота ѝ, както правеше винаги в негово присъствие. Всяко нейно движение — повдигане на вежда, накланяне на глава, трепване на устна или бегъл жест — събуждаше у него цял свят от спомени, заместваше неизречени думи; обстоятелствени въпроси и отговори. Да, тялото ѝ, скрито под синята туника, не криеше никакви тайни за него, дългите ѝ чувствителни ръце го бяха прегръщали толкова пъти. Монтийе се вгледа в очите ѝ.

„Съжالياва ме! — помисли си. — Ах, това проклето състрадание, тези проклети приветливи думи и очи! Винаги нащрек като психоложка, но какво да се прави, такава се е родила — с душа изповедалня за другите. Никога няма да мога да се отърся от влиянието ѝ.“

Изведнъж му се прииска да се възстановят старите им отношения.

Преди доста години работеха заедно на борда на разузнавателен кораб и минаваха за много добър екип. Живееха в принудителна общност в продължение на месеци заради прищявката на някакъв компютър. А искате ли да направите любовници от напълно непознати мъж и жена, достатъчно е да ги затворите в продължение на два месеца в кабина с площ десет квадратни метра. Ако любовта не събере телата им, омразата ще го стори. Да се бориш срещу ненавистта с помощта на страстта: това също е изход. Изход, към който прибягнаха и Монтийе и Кат.

Затворени в миниракета, пращинка сред мрака на вечната нощ, те двамата прокарваха път за изследователските кораби на разрастващата се Междупланетна федерация — летяха, направлявани от безмълвни машини, към мъртви планети, пръснати сред една безкрайна вселена надгробни паметници на човечеството, където под лъчите на далечни слънца се разпадаха някогашните чудеса. Натъкваха се на измрели градове, безжизнени спомени, погребана вече слава, диваци с блуждаещи погледи, които коленопреклонно се свиваха пред все още проблясващи екрани сред развалини от внушителни дворци и кристално ослепителни кули. Кацнаха между другото и на Петара, Карстен и Чандра — планети със звучни древни имена, някога символи на могъщество. Към някои от планетите ги насочваха безплътни гласове, които им даваха подробни инструкции и точни координати за приземяване на огромни космодруми, където, разяждани от ръжда, се разпадаха на прах хиляди внушителни звездни кораби. Любезни гласове изискваха идентифициране на ракетата по строго определена схема и сведения за целта на нейното кацане, но винаги се оказваше, че любезните гласове принадлежат на все още функциониращи компютри и роботи, които продължаваха да служат на една вече

изчезнала империя. С кацането си разузнавателният кораб на Монтийе и Кат причиняваше трусове, от които сградите се олюляваха и политаха като пияници, сриваха се бавно и погребваха необикновените машини под хиляди тонове пластмаса и стомана. Строителството на старата империя бе добро, но все пак не вековечно. Плодовете му падаха, пометени сякаш от стихийна вълна.

Този път целта на експедицията бе Земята, средището на старата цивилизация, митичната светиня отвъд пропастта от неизброими светлинни години, символът на съвършенство и безкрайно познание, центърът на Вселената, бленуваното от толкова много религии небесно царство. Земята олицетворяваше светата чаша Граал^[1] и на нея се гледаше като на единствената светиня в една вселена, в която от безчет поколения насам не се вярваше вече в нещо свято. За човечеството, което живееше пръснато по стотици хиляди планети, разпилени край една от спиралните извивки на Млечния път тъй надалеч една от друга, че нямаше обитавана планета, която да се вижда поне колкото главичката на топлийка върху звездния небосвод на най-близката обитавана съседка, Земята представляваше нещо безкрайно повече от светиня. Само тя можеше да предложи на хората — въпреки бездната от светлинни години, чувството за общност, за родствена близост там, където такава близост не съществуваше, чувството, че всички те имат една обща прародина, една обща люлка, общ корен. Изплашени от зеещата пустота, която обгръщаше малките им пращинкообразни светове, хората трепереха под безкрайния леденостуден небосклон на Вселената, стопляни единствено от представата, че макар и запокитени на различни посоки, те са свързани помежду си от прародината Земя. Звездната империя, най-висшата организационна форма на човечеството, бе успяла да засели хора по стотици хиляди планети, но след упадъка и разпадането ѝ връзката между тези хора бе прекъсната. Сега те живееха самотни, обгърнати от необятен, вечен мрак, а на отделните планети бавно се заличаваха и последните следи от старата империя.

Настоящата експедиция си бе поставила за цел да върне на човечеството неговата бленувана прародина. Първоначалното разочарование тежеше като камък в гърдите на Монтийе.

— Изглеждаш ми уморен — каза Кат и се наведе напред.

— Нищо чудно, като се има предвид, че последните четирийсет часа не съм мигвал. — Монтийе въздъхна. — Сега се решава всичко. Няма как да си позволя необходимата ми кратка възстановителна дрямка, защото докато спя, може да се случи какво ли не. Нямах представа колко много струва тази експедиция на Междупланетната федерация... Знаеш обаче какви надежди се възлагат на нея — завръщане на Земята, повратен момент в историята ни, пристъпване към едно ковчеже, което чака само да го отворим, за да ни възнагради със съкровищата си... Млъкна за малко и се усмихна на Кат. — А ето че вече намирисва на провал.

„Колко по-прости бяха нещата едно време на борда на разузнавателния кораб — помисли той. — Как ли бих се чувствувал, ако се върна към старата работа? Отново да проправам път на другите сред неизвестността, месеци наред да прекарвам затворен вътре в кораба, сетне седмица или две на някоя планета, отдалечена на двадесет светлинни години от нещо неопределено, а после отново години наред вътре в кораба. И отново да съм заедно с Кат, без да се питам какъв е смисълът на всичко това.“

Кат го изгледа.

— Променил си се — каза тя.

— Никой не е останал непроменен. Нито ти, нито аз, нито пък другите. Какво странно има в това? Нали все някой ден трябва да излезем от младежката възраст?

— Беше по-друг навремето — продължи тя. — По-добродушен някак. Започнал си да ставаш циничен.

— Много нещо ни дели от онова време. — Той вдигна очи към тавана, без да погледне Кат. — Десет години. Стотици планети. Десетки милиони развалини. Стотици милиони светлинни години. Като че ли сега гледам по-различно на тези неща. Що се отнася до теб... — той не се доизказа.

— Би искал отново да си с мен, нали? — усмихна се тя.

— Не съм сигурен... Не, мисля, че не искам. Имам хубави спомени от теб. Предпочитам да не ги развалям. Понякога ми се иска отново да съм с теб, но това е чиста похот, нищо повече. Животинското в мен. — Той се усмихна разсеяно.

— Практичен си — каза тя и се изправи.

— Искаш да кажеш, че съм мръсник. Не протестирам.

Монтийе се облегна още по-удобно на стола си и измери Кат с развеселен и любопитен поглед. „Като женско куче е — помисли той, — но не какво да е куче, а породисто, красиво, винаги с разбиране в очите си. Да, Кат е кротка, тиха и тъй привлекателна. Винаги знае как да използва природните си заложби. Името^[2] ѝ изразява нейната най-съкровена същност. Тя е истинска котка — ловка и гальовна, гъвкава и хитра, но понякога и привързана. Независима и за всеки случай с чифт остри нокти.“

Веднъж я бе изоставил — тя не можа да му го прости. Навярно чувствуваше наранена гордостта си — все пак сцени нямаше, защото тя бе преди всичко отстъпчивата, търпелива Кат. В никой случай злопаметна, но затова пък упорита — рано или късно винаги постигаше предназначаната цел.

Монтийе продължи наблюденията си: „Очи — теменужени. Устни — стегнати. Тяло — издаващо вътрешна решителност. Краката съобразително скрити под масата, защото знае, че пет пари не давам за тях. Стига да имах слабост към красиви колене, щеше да ги разкрие щедро пред погледа ми — само на педя разстояние.“

— Кой е в момента щастливецът с щафетния ключ? — попита той. — Познавам ли го?

— Ще ли ти се да узнаеш?

— Всъщност не. Полюбопитствувах ей така.

— Гернщайн — отговори въпреки това тя. — От социологическия отдел. Харесва ми, защото е забавен. — Гласът ѝ прозвуча спокойно и безучастно.

— Виж ти. Значи заради това нашият човек ходел с такъв замечтан поглед. — Монтийе стана и тръгна към изключения телевизионен екран, сивкавото стъкло бе огледало, което му даваше възможност да следи Кат дори с гръб към нея. — Гернщайн е глупак.

— Хм — каза Кат, — въпрос на вкус. На мен лично ми допада. — И като отмести поглед към Монтийе, добави: — Да не мислиш, че съм готова да се хвърля на шията на първия срещнат?

— Не, едва ли. Все пак той е глупак. И ни най-малко не се старее да го прикрие. Нито пък, че е влюбен.

Надвеси се над контролното табло и натисна едно копче. Екранът просветна, в ъглите му се очертаха сенки и бързо се избистри образ,

който обаче във всеки следващ миг отстъпваше на нови картини, тъй като насочените към Земята камери се въртяха свободно на триста и шейсет градуса. Монтийе мълчаливо впери поглед в бързо сменящите се картини с надеждата, че Кат няма да забележи пламналото му лице — целия скован, той чувствуваше, че тя го гледа в гърба, и си представяше смеха в очите ѝ. Сега не биваше да разговаря с нея, първо трябваше да се успокои. Затова се съсредоточи върху огнената панорама, която се разкриваше върху леко заобления екран. Кат се усмихна, но не каза нищо. Едно от добрите ѝ качества бе, че знаеше кога да замълчи.

Върху екрана картините продължаваха да се менят — нажежена от слънцето пустиня, леко разлюляна тревна степ, окъпан от лъчите на залеза морски бряг с тъмните сенки на няколко високи дървета на хоризонта, а на самата крайбрежна ивица някакво същество, устремило поглед нагоре към небето. Монтийе се присегна и фиксира обектива на камерата към себе си. Образът се уголеми и постепенно запълни целия екран.

Стана ясно, че това не е човек, яхнал кон, както изглеждаше отдалеч на здрачаващата се светлина, а кон. Или по-точно странна смесица от човек — от главата до кръста — и кон — от кръста надолу. Човекът беше мъж на средна възраст — стоеше с ръце на хълбоците и не откъсваше поглед от небето. Дългата му коса се развяваше от вятъра, а в тъмните му очи блестеше искрата на човешкия разум. Монтийе неволно отстъпи назад.

— Това същество — каза той — е от тъй наречените кентаври. Огледай го добре.

Кат скочи с лекота на пода и приближи. Странното същество видимо събуди любопитството ѝ.

— Митично същество от ранната елинистична епоха — определи тя без никакво затруднение. — На места — символ на мъжественост. Известно с похотливостта си. — Без да съзнава, тя плъзна език по устните си. — Радвало се на голяма почит до късната елинистична епоха и с годините ставало все по-похотливо. Красив екземпляр, какво ще кажеш?

— В действителност никога не е имало кентаври — подхвърли Монтийе.

— Очевидно настоящата година е крайно благодатна за всички творения на човешката фантазия — отвърна Кат. — Струва ми се дебеланко.

— *Виждам*, че това е кентавър — продължи Монтийе. — И все пак...

— Биологически експеримент?

— Но с каква цел? И защо точно кентавър?

— Може би е допадал на жените — Кат се усмихна. — В крайна сметка не е изключено, нали? Петдесет хиляди години са много време.

Монтийе, погълнат от изображението на екрана, не й отговори. Кентавърът размахваше опашка, но сам не помръдваше.

— Първо крилат кон — започна да изброява Монтийе и гласът му прозвуча унило, — после гигантска птица, която по големина може да се мери дори с нашите кораби, два дракона, и то огнебълващи, огромна горила, която се катери по небостъргачите... това сега е шестото подред от тъй наречените митични същества. Ако мога да разбера какво става там долу! Да не би цялата тази проклета планета да е полудяла?

Изключи рязко екрана и напусна залата. Кат го последва и двамата тръгнаха по коридорите на кораба. Монтийе говореше шепнешком, защото наоколо имаше голямо движение — хората от екипажа бяха тръгнали към работните си места, а той не искаше да чуят думите му. Те го обичаха, но имаше неща, които не можеше да обсъжда на всеослушание.

— Какво да правя при това положение? — говореше той възбудено. — Ако стрелям по тези проклети същества — нито за миг не бих се колебал да го сторя при най-малкия повод от тяхна страна, — те навярно ще се окажат по-безобидни и от някое пеленаче, а аз ще се озова в ролята на глупак, който вади оръжие, без да мисли. Или пък ще стане ясно, че те наистина са нещо като мираж или халюцинация, следователно пак ще изляза глупак — човек, който се плаши дори от сенки. Главният щаб ще ме линчува. Ако не стрелям обаче, главата си залагам, че те ще се окажат жизнена заплаха за нас и главният щаб ще ми търси отговорност защо не съм ги ликвидирал навреме. С какво оправдание ще изляза тогава? Не върви да им разправам, че според компютрите те въобще не съществуват... дяволско положение, *какво да правя?*

Двамата прекосиха главния надлъжен коридор и влязоха в единственото кафене на кораба, претърпано от посетители, както винаги. Повечето маси бяха заети от сънени техници, току-що приключили поредната си смяна. Във въздуха витаеха напрежение и очакване. „Трябва да се предприеме нещо — помисли Монтийе, — и то колкото може по-скоро. Космическата армада кръжи в орбита около Земята от десет дни насам, а досега сме изпратили долу един-единствен кораб разузнавач. Вероятно всички са научили вече какво става там.“

Кат и Монтийе си запробиваха път между масите и накрая откриха свободни места в един ъгъл на кафенето. Монтийе си взе чаша кафе-заместител от автомата и приближи глава към Кат през масата, явно избягвайки погледите на останалите посетители.

— Какво възнамеряваш да правиш? — попита Кат. — Да кацнеш долу с цялата армада?

— И да заложа всичко на карта? — Монтийе изкриви лице. — Не можем да си позволим такъв риск. Тази експедиция струва много скъпо на Федерацията. Провалим ли се ние, едва ли ще има други опити за кацане на Земята. Мисля да действувам предпазливо... Може би още един кораб разузнавач след завръщането на Жослен и Марта, а после... — Монтийе изгледа Кат с присвити очи. — От теб очаквам да ги поемеш в свои ръце — казвам ти го направо. Трябва да знам какво точно се е случило долу. Прави, струвай, но аз искам да получа отговор на всичките си въпроси.

— Опитваш се да ми внушиш да прибягва до сондата? Отговорът ми е отрицателен. Категорично.

— Нищо не се опитвам да ти внуша. Сложи ги да легнат на канапето и поговори приятелски с тях, приложи хипноза или... ти си знаеш най-добре. Но имай предвид, че отговорите им ми трябва бързо.

— Изискванията ти към мен не са малки — каза Кат.

— Към мен също се предявяват големи искания — отсече Монтийе. — Ти имаш само мен над главата си, а аз — всички шефове от генералния щаб, които упражняват натиск върху мен, защото от своя страна се чувствуват притиснати до стената — знаеш, че стремежът на консерваторите е колкото се може по-скоро да ликвидират настоящия проект. Аргументите им са, че настоящата експедиция не е нищо друго

освен безразсъдно пилеене на средства — и донякъде имат право. А аз съм най-отдолу и прехвърлям топката на теб. Ясно?

— Ясно.

Уморен, Монтийе се облегна назад на стола си. Кат го гледаше с големите си питащи очи съвсем открито — след две години принудително общуване между тях нямаше място за престореност. Тя го познаваше и разбираше тъй добре! Великият пълководец, мъжът, който не знаеше какво е провал — колко лесно четеше мислите му — и който въпреки това не можеше без нея: единствено на нея можеше да довери тревогите си.

„Тази задача е пряко силите ми — мислеше той. — Смазва ме с тежестта си и не виждам как бих могъл да я реша.“

Хвърли поглед към екрана през рамото на Кат. От него зееше вечната бездна на Космоса, прорязана единствено от блестящите иглици на звездите и от пърхащите водни кончета на корабите. А под тях мудно се въртеше Земята — една загнила ябълка на кафеникави и синкави петна. Забулени от бавно плуващи перести и купести облаци, контурите на континентите едвам се различаваха.

От Голямото преселение бяха изминали петдесет хиляди години — оттогава никой не бе посещавал Земята. А за петдесет хиляди години стават много неща: империи се раждат и умират, династии се издигат и падат от власт, твори се безсмъртна история, която в даден миг все пак изчезва. Историческите хроники прерастват в легенди, фактите се превръщат в предразсъдъци. От Звездната империя, напуснала някога планетата майка заради новия административен център, разположен точно в средата на огромните ѝ владения, не бе останало нито помен, а приемниците я се споменаваха бегло в бележките под линия на отдавна забравени трудове. Всички войни и преломи бяха завършили с обичайния резултат. Заради повсеместния културен и технологически упадък всяка планета се бе изолирала в отделно царство. Над разхвърляните из Космоса останки от старата империя тегнеше вечна нощ, озарявана единствено от легендата, от мита за Земята, но не като символ на една високоразвита цивилизация, а като олицетворение на човешкия блян по свързваща родствена близост.

Земята обаче не бе само мит — тя наистина съществуваше. Координатите ѝ изровиха от някаква затънтена библиотека.

Федерацията, обединяваща шестдесет и четири някога земеделски и поради това относително ненакърнени планети, реши да поеме риска и да организира експедиция. Финансирането на това начинание надвишаваше възможностите на Междупланетния съюз, но се оправдаваше от възлаганите нему надежди. Федерацията очакваше Земята да се разкрие като своеобразна технологическа съкровищница, богата на стари научни чудеса, но не това се оказа решаващо при организирането на експедицията — най-важното бе, че Земята, като люлка на човечеството, би могла да му даде убежище сред мрака на вечната нощ. Четиринайсетте кораба, които кръжаха в орбита около Земята, бяха само авангардът на една далеч по-многочислена армада от бюрократи, войници и чиновници, които се готвеха да се върнат на планетата майка след петдесет хиляди години изгнание. Корабът на Монтийе кръжеше бавно около Земята, докато уредите му опипваха повърхността ѝ, за да открият някакви следи от човешка или механична дейност. Резултатите се изчерпваха засега с чудовищата, които камерите от време на време улавяха с обективите си. И с внушителната катедрала, халюцинация или кой знае какво.

„Петдесет хиляди години — разсъждаваше Монтийе. — Петдесет хиляди години, а ние не знаем нищо за Земята. Чудно ми е как ли изглежда в действителност всичко там долу. Вероятно като на останалите изоставени от човечеството планети.“

Веднага отхвърли тази мисъл. Не, Земята трябваше да се различава от другите планети.

Камерите отново се въртяха свободно на всички посоки и продължаваха проучването на планетата. Върху екрана се редуваха планини, безкрайни гори и морета. На места от околния пейзаж се открояваха развалини, които проблясваха под лъчите на слънцето или под студеното лунно сияние. Монтийе се обърна към Кат, която неотлъчно го следеше с поглед.

— Има нещо — каза той, — с което Земята ме плаши. Не ме е страх от отбранителни съоръжения, които може би още функционират самостоятелно и биха ни атакували. Тяхното нападение би било нещо реално, срещу което ще мога да взема мерки. Но тази история... никак не ми харесва.

— Изглежда ти непонятна — поясни унило Кат. — А ти никога не си обичал нещата, които не можеш да разбереш. Довери се на

преценката ми.

Той я погледна изкосо.

— Себе си ли имаш предвид?

— Донякъде.

Погледът му отново се плъзна към екрана.

— Може би имаш право. Тази планета е като жените — прикрита и хитра, тя дебне в кого да се вкопчи, не знаеш на какво е способна, за да постигне целта си.

— И въпреки това ти се стремиш към нея — отбеляза Кат. — Не постъпваш много разумно.

— Само заради доброто старо време, а не от някакви други подбуди. — Монтийе се изправи рязко. — Да вървим.

— Къде? — попита Кат, като го последва в коридора.

— Чака ме доста работа. — Той вдигна поглед към един от екраните, почти на височината на тавана, и въздъхна. — Нищо ново.

— Щом е така — обади се Кат, — мен също ме чака много работа. — Тръгна напред, но след няколко крачки се поколеба и се извърна назад. — Ако ти се прииска да имаш ключ, Мон, кажи ми. Може би имам още един за теб.

— Възобновяваш старото си предложение? — усмихна се той.

— Никога не съм го оттегляла.

— Може да се възползувам, но друг път. До скоро виждане. — С тези думи той се обърна и тръгна в обратна посока с бърза и решителна крачка. Пръстите му напипаха студените ключове в джоба. Кат постъпваше винаги толкова тактично. А той бе практичен — самата тя го бе казала. Нямаше никаква нужда от нов ключ, защото още пазеше стария.

[1] Най-голямата реликва на християнския свят, заема централно място в келтската легенда за крал Артур и неговите рицари на кръглата маса. Б.пр. ↑

[2] Katt (швед.) — котка. Б.пр. ↑

4

В това време долу на Земята белият жребец се спусна от небето, силно, но безшумно приплясна с криле и се задържа във въздуха на петдесет метра от стария космодрум. Уредите на кораба отчетоха правата му, отсъдиха, че в действителност той не съществува, и невъзмутимо продължиха да вкарват в електронната си памет останалите по-съществени данни и събития. Ракетите разузнавачи се отличаваха с много по-голям коефициент на интелигентност от обикновените роботи, но имаха и известни недостатъци — така например те не вярваха в приказките. За тях съществуването на Пегаса противоречеше на редица необорими природни закони, затова безучастно отместиха смъртоносните оръжия, които го бяха взели на прицел, и го оставиха да си пърха на воля горе сред мрака. Пегасът проследи с поглед отдалечаващите се от кораба Жослен и Марта и в големите му, блестящи очи се запали пламъкът на необяснима и неудържима радост.

Горе в мрачните висини, сред дъжд от огнени искри, спря колесницата на Медея, а около нея се скупчиха валкириите, които очаквателно се завзираха надолу през облаците. Отвъд планините, над снежните върхове, се надигна огромната глава на змията Мидгард — студените ѝ, пронизващи очи се впиха в двете човешки фигури. Огромното ѝ тяло, което опасваше Земята като пояс, потрепера едва забележимо. Размърдването на това туловище срина цели планини, накара много реки да променят коритата си и забули небето с прахоляк. Главата на чудовището увисна над Земята като непроницаема сянка, а стъклените му змийски очи се извъртяха надолу. С голямо закъснение, но бодро до космодрума долетя и бръмбарът скарабей, който за първи път изоставяше своите задължения. Корабът регистрира появата на всички тези същества, отчете големината им и скоростта на летене, отсъди, че никое от тях не представлява заплаха, запамети информацията за евентуални бъдещи допитвания и веднага я забрави. Погълнат от задачата с помощта на

телекамерите да следи всяка стъпка на Жослен и Марта, човекороботът не удостои с никакво внимание действията на кораборабота.

Оръдията на кораба се прицелиха неуверено в огромното туловище на змията Мидгард, но след като прецениха, че дори това чудовище ще да е само едно от необяснимите призрачни видения, загубиха интерес към него и отново се заеха, вече преодолели тревогата, със задачата си да търсят някакви по-осезателни угрози. Оттук нататък не обръщаха никакво внимание на странните същества, които се събираха далеч от светлината, жужаха, шушукаха и наблюдаваха Жослен и Марта с очи, издаващи безгранична самота. В мрака се спотайваха, всички рожби на човешкото въображение и търпеливо чакаха своя час — вече цели петдесет хиляди години. Трите стари норни^[1], изrekli пророчеството за завръщането на човечеството, седяха под короната на дървото Игдрасил^[2] и под схлупения, мрачен небосвод тъчаха нишките на своята ужасна мрежа, а встрани от тях стоеше мъж с наметка и ги наблюдаваше мрачно и безмълвно. В корените на дървото се криеше подземната змия Нидхьог и денонощно гризеше корените му. А на хребета на една искрящо бяла планина чакаше богинята Деметра, заобиколена от свитата на своите плешиви мъже, които тъй добре подхождаха за службата си при нея. Шията ѝ трепна, тя отметна назад лъскавата си коса, вдигна поглед към небето, където скарабейт бодро продължаваше своя полет към космодрума, и се разсмя.

Отвъд развалините, озарен от бледата лунна светлина, вървеше Жослен. Следван по петите от Марта, той се спускаше по едно стръмно нанадолнище и стискаше пистолета в ръка като нещо свято. От двете му страни се издигаха шумолящи дървета, призрачно бледи на лунната светлина. Под стъпките му пропукваше трошлив бетон. Погледът му се местеше неспокойно, нащрек да предусети и най-малкото знамение за угроза, но срещаше навред само плътни сенки. Вдигнеше ли очи към небето, Жослен виждаше шепа бледнеещи звезди — голяма част от небето тънеше в непроницаем мрак, надвиснал над земята като огромна черна сянка. От разстояние долитаха странни шумове, пращане на листа, кикот и шепот на

същества, които използваха мрака, за да се приближат дебнешком. Жослен сви рамене и продължи, без да им обръща внимание.

Вече бе убеден, че катедралата е била просто халюцинация. Чувствуваше се облекчен, но същевременно и принуден да се замисли над доста неща. Спомни си как като малко момче опитваше да си представи силите, по-властни от човека, и старите образи от потъналите в забрава светилища, които подхранваха въображението му. Крачеше надолу по стръмното с широко отворени очи и се питаше дали той и Марта виждат едни и същи неща. Марта го следваше неотстъпно, гледаше ту бледите дървета, ту гърба му и също се бе умислила. Никой от двамата не понечи да каже нещо.

Навлязоха в някакво дефиле: от двете им страни се издигаха скални масиви и дълбоко насечени каменни стени. Всичко наоколо изглеждаше раздробено, натрошено, разпокъсано. Каменните стени бяха прошарени от успоредните ивици на най-различни утаечни скали: сини, сиви, жълти, кафяви, червени. А вътре в тях се виждаха какви ли не вкаменелости: амонити, граптолити, трилобити. Най-ранните пластове, в основата на скалите, бяха от протерозойската ера, а най-горните от кватернера. По земята, в краката на Жослен и Марта, се търкаляха вкаменени морски лилии и звезди, а над главите им се извисяваха развалините на някогашната човешка цивилизация, заспали под едно небе, което сега безмълвно бе озарявано от фосфоресциращите криле на космическите кораби. Личеше си, че някога оттук е минавало коритото на пълноводна река.

Дефилето все повече се стесняваше, накрая вече се виеше като тясна пътечка между нависоко издигащите се стръмни скали. Но Жослен и Марта не се отказваха да я следват — чувствуваха се уверени, защото знаеха, че отвъд развалините над тях бдят човекороботът и корабороботът с неговите получовешки възприятия. Скалите бяха обрасли в тъмен мъх и други слабо осветени пълзящи растения. Вятърът носеше сякаш против волята си шумове от шепот и леки стъпки на остроноктести лапи по скалите. На следващия голям завой Жослен и Марта се озоваха пред надвиснала над пътечката огромна скала, а върху нея забелязаха застанало нащрек странно създание, което впи поглед в лицата им.

Това беше сфинкс — полужена, полульвица. С гордо разперени криле на гърба, с остри нокти и дебела опашка и същевременно с

тесни, изящно извити женски вежди. С котешки гъвкаво тяло, с богато оперени криле и тънка женска шия, която гордо се открояваше от перушината и от блестящата златиста козина. Сфинксът ги измери с поглед и проговори с ясен, звучен глас:

— Този проход е мой. Затова, преди да преминете, трябва да решите загадката ми. Не успеете ли... — От лапите се показаха черни смъртоносни нокти.

Жослен все още се чувствуваше в безопасност (човекороботът, корабороботът, всичко това означаваше могъщество), затова попита:

— Какво ще рече това?

— Ще рече, че пред вас стои тиванският сфинкс — отвърна чудовището с усмивка. — Пазачът на този проход, ангелът на смъртта, който удушва всекиго в желязната си прегръдка. Поставен съм тук от богинята Хера — задавам гатанки и тъй охранявам прохода. Досега само един е успял да разреши загадката ми — тъмноок, по-накуцващ мъж, който след това попадна на майка си, без да я познава. Сега ще ви поставя загадката си. — И сфинксът отново се усмихна.

— Говори като дресиран папагал — каза Жослен, — но те кара някак да потръпваш. — Присви очи, за да види по-добре сфинкса, който се приготви за скок под бледата светлина на луната. — Дали е машина?

Марта се бе отдръпнала настрани в сянката на скалите.

— Да се връщаме при кораба — предложи тя.

— Аз поразявам по-бързо и от смъртта — обади се сфинксът, като я изгледа. — Никога няма да напуснете това място, ако не решите загадката ми.

— Това е някаква шега — каза презрително Жослен (човекороботът, корабът, студеният метал на пистолета с дремещия в него огън го правеха уверен в превъзходството му). — Може би умее да показва фокуси? — И с усмивка към сфинкса попита: — Познах ли?

— Не ми харесва тази история — каза Марта. — Да се връщаме.

— Сигурно е робот или нещо подобно. Страх ли те е?

— Да.

Сфинксът проговори отново:

— Готови ли сте да отговаряте?

— Разбира се. Казвай само.

Сфинксът се надвеси от скалата си.

— Добре — каза той. — Слушайте.

*Същество едно има, с крайници
на брой два, четири или три.
По земята, във въздуха и морето
никой друг като него не умее да се мени.
Най-бавно е и най-малка сила има,
когато на всичките си крайници се довери.*

Настъпи мълчание. След известно време сфинксът се усмихна. Подаде нокти. Изпъна мускули като за скок, разпери криле. Надигна се лениво и замени поглед от Жослен към Марта.

— Загадката — каза той — не е по силите ви, доколкото виждам. — Провалихте се, но всъщност всеки един живот е осъден на провал и затова сега аз ще ви убия.

Разпери криле.

— Жослен! — изпищя Марта. — Бягай!

В следващия миг сфинксът скочи.

В кораборобота седеше човекороботът и следеше екрана. Озарени от бледа светлина, по него се движеха неясни силуети. После заслепително проблесна пистолет и в миг сенките придобиха гротескно реални очертания: Жослен в прегръдката на сфинкса, Марта, свила се на земята, с облепени от ужас очи. От ръката ѝ излиза огнена струя, която рикошира в сфинкса, без той да пострада ни най-малко.

Роботът започна да действа хладнокръвно и целенасочено. Завъртя се на стола си към контролното табло и плъзна ръце към него. На мъждукащата светлина на — екрана той приличаше на умело движена кукла на конци сред трепкащите сенки и блещукащите червени и сини лампички. Докосваше копчета, лостове, включваше различни уреди. Те заработваха отначало с леко жужене, после с чувствителен шум, а накрая с грохот, който бързо надхвърляше ултразвуковата бариера. В бронята на кораба се прибраха някои от добре смазаните дула, а на тяхно място се появиха нови, матовочерни.

Те заеха позиции според изчислените от уредите траектории на изстрела. Върху командното табло непрекъснато проблясваха и угасваха някакви светлинки. Роботът докосваше копчетата, сякаш бяха клавиши на орган, и тъй събуждаше един дремещ до този миг светлинен хор, който изпълни кораба с идеалната хармония на своите хорали и басови машинни химни.

Камерата отново се въртеше на всички страни, за да обхване с обектива си целия космодрум и околните смълчани развалини. Роботът подаде команда за излитане. Корабът се откъсна меко от земята, но не можа да се издигне много високо.

Наоколо започнаха да се съгъстват тъмни сенки, осезаеми единствено за него. Докато екранът продължаваше да показва пустеещия сред околните развалини космодрум, корабът регистрира, че от всички страни бързо започват да никнат скални масиви. Те растяха вертикално нагоре и се сключваха в един общ свод някъде нависоко. Така образуваха пещера, прогизнала от влага и тънеща в пълен мрак. От далечния свод се спускаха проблясващи от светлинни рефлекси сталактити, а от каменния под никнеха сталагмити и образуваха колони, арки и скални завеси. Корабът се озова затворен в клетка с необикновени пръти, обкичени със смарагди, турмалинови и хризолитни кристали. Уредите отчитаха милиарди тонове масивен камък от всички страни на кораба. Той повися известно време под непреодолимия скален свод и отново кацна на земята.

Всичко това остана скрито за човекоробота — той виждаше само пустия космодрум и откритото небе. Натискаше копчета, подаваше команди, но корабът не помръдваше. Накрая стана от стола, грабна някакво оръжие и излезе навън пред люка. Корабът видя как човекоподобният му събрат мина безпрепятствено между искрящите кристални колони и изчезна отвъд скалната стена. Това го смути, но според данните от уредите нямаше никакво съмнение в реалността на пещерата. Затова вкара в магнитната си памет взаимно изключващите се информационни данни и ги забрави.

Човекороботът хукна надолу по склона към скалния проход, където Жослен и сфинксът се бяха вкопчили един в друг и се търкаляха по земята като голяма черна топка. Мъртвешки бледа, Марта се бе прилепила до една скала малко встрани. Човекороботът остави оръжието си и се нахвърли върху сфинкса; металните му ръце се

вкопчиха здраво в златистожълтата козина. Сфинксът отблъсна Жослен, който политна, удари се глухо в скалата, изпружи се неподвижно на земята, и се зае с внезапния нападател. Роботът беше бърз, интелигентен, действуваше целенасочено, но сфинксът имаше много, много години на гърба си, а бе и хитър. Той започна да обикаля в кръг около робота с усмивка на красивите си женски устни.

— Загадката ми не бе отправена към теб — каза той, — пък и Хера едва ли си е представяла, че тук може да се появи някой като теб. Не ме привлича да те схрускам, но не пропускам нищо живо покрай себе си, а в теб също мъждука искрица живот. С това съдбата ти е решена.

И сфинксът се хвърли напред. Роботът отстъпи, но не достатъчно бързо. Металната конструкция поддаде, раздрънча се и тупна тежко на земята. Сфинксът бавно се изправи и се върна при Жослен. Забравена от чудовището за момента, Марта стана и впери в него неவிждащите си очи. Тръгна заднишком към мрака, обърна се и побягна.

Корабът отново си имаше компания. Русокосо момиченце със синя рокля и бяла престилка изскочи от скалите и се покатери в ракетата. Седна пред командното табло, ококори очи при вида на калейдоскопичното багрено многообразие върху екрана и възторжено размаха крака. Корабът не показваше никакви признаци да е забелязал момиченцето. По страничните облегалки на командирския стол имаше пъстроцветни светлинни копчета и бутони. Странни неща ставаха, когато момиченцето се докосваше до тях. При всяко завъртане или натискане корабът вършеше какви ли не работи и в палавите сини очи на момиченцето проблясваше неудържима радост.

[1] В скандинавската митология — трите богини на времето и съдбата. Б.пр. ↑

[2] Според скандинавската митология гигантско дъбово дърво, което крепи цялата вселена от горе до долу. Б.пр. ↑

5

Монтийе крачеше забързан по главния коридор на командирския кораб, но още не можеше да пропъди съня от очите си. Стъпките му кълтяха между металните стени и преди да заглъхнат, се сливаха с шума от стъпките на следващия го по петите млад и нервен лейтенант, който го бе събудил.

Най-накрая Монтийе бе решил да подремне няколко часа. Голяма грешка, разсъждаваше той сега с горчивина. Разбира се, точно тогава трябваше да се случи нещо. Преди да връхлети в командния център, изруга тихичко под носа си.

— Спокойствие! — опита се той да надвика глъчката. — Ето ме и мен! Млъкнете малко — искам да разбера за какво е цялата суматоха! — Проправи си път между насъбралите се военни и цивилни служители и с благодарност се възползува от стола, който му отстъпи един от техниците със зачервени от умора клепачи. Прозя се и разтърка очи. — Е — каза той малко по-спокойно, — ще ми обясни ли някой какво се е случило?

— Тревогата ни е корабът разузнавач — обади се някой. — Нали знаеш, Марта и Жослен...

— Знам, че за тях става дума. По-нататък.

— Били са нападнати.

— *Какво?* — Монтийе се приповдигна от стола си и моментално се разсъни. — Как така?

Еди Бър застана между него и контролното табло.

— Компютрите — подхвана той неуверено, — от тях не мога да...

— Остави компютрите! Какво се е случило?

— Данните от различните устройства си противоречат — намеси се друг глас и Монтийе позна в него дежурния офицер, нисичкия мъж, върху чието лице неизменно бе изписано учудване. — Видеоуредбата предава нещата в един вариант, компютърното устройство на кораба в

друг. — Офицерът преглътна, преди да добави: — Много странна работа.

— Тук всичко е странно — промърмори Монтийе. — Къде са сега Марта и Жослен?

Настъпи моментно мълчание. После се чу покашлянето на Еди.

— Боим се, че са убити — обади се тихо той.

— Ти луд ли си! — Монтийе почти скочи от стола. — Невъзможно! Корабът не би позволил подобно нещо.

— Корабът — продължи Еди — твърди, че е бил затворен в някаква сталактитна пещера, заобиколен на километри от непреодолими скали.

— Възхитително! — възкликна Монтийе с горчивина в гласа. — Ами човекороботът? И той ли е седял в някоя пещера, докато Жослен и Марта са се борили за живота си?

— Той опитал да се намеси — каза Еди и се поколеба, преди да продължи. — Предполагаме, че е изваден от строя. Съжалявам, Мон.

Монтийе бавно се отпусна на стола си. Затвори очи, но почти веднага отвори отново клепачи.

— Вярно ли е? — попита спокойно той. — Всичко това?

— Да. Съжалявам.

Някой тикна в ръката на Монтийе чаша кафе-заместител. Той я поднесе бавно към устните си, а погледът му остана над ръба ѝ и се плъзна по всички присъстващи в залата.

— Вие там — обърна се той към дежурния офицер. — Разкажете ми точно как се случи всичко. — Сломената му преди малко самоувереност започна да се възвръща, макар и доста бавно.

— Двамата решиха да излязат от кораба — подхвана офицерът. — Поговорихме малко за тази, хм, катедрала, но единодушно стигнахме до мнението, че все пак е било само халюцинация...

— Доколкото разбирам, вие не сте направили никакъв опит да ги разубедите — отбеляза студено Монтийе. — Както и да е, продължавайте.

— След като напуснаха космодрума, двамата попаднаха в едно тясно дефиле и там се сблъскаха с... — Очевидно офицерът се колебаеше дали да продължи. — Имаме видеозапис от кораба. Може би е най-добре да го видите.

Монтийе направи нетърпелив знак да пуснат записа. Наведе се напред, когато екранът пред него се изпълни от призрачния лунен пейзаж с прохода и съществото, което седеше на задните си лапи върху надвисналата над главите на Жослен и Марта скала. Гледката го смрази.

— Сфинкс! — изпъшка той.

— Вие знаете какво е това? — Дежурният офицер остана очевидно изненадан.

— Тихо. — Монтийе внимателно проследи повторението на драмата върху екрана. Всичко изглеждаше невероятно, абсурдно и въпреки това се разиграваше пред очите му, вярно до най-малките подробности, включително и загадката на сфинкса. Докато следеше мълчаливо неясните сенки, Монтийе почувствува как започва да му прилошава. Записът се извъртя, екранът проблесна и сякаш против волята си угасна. Монтийе вдигна поглед. — Тази история да изглежда позната на някого? — попита той. Потърси с очи Кат, но не я откри сред присъстващите в залата и бързо смени темата. — Марта побягна. Накъде ли?

— Нямаме никаква представа — отвърна Еди.

— Разбирам — Монтийе сбръчка чедо. — Жослен може би е още жив. Записът не показва този... това същество да го убива.

— Но нали видя накъде вървят нещата! — възкликна Еди. — Да не мислиш, че може да оцелее след всичко *това*?

— Аз се доверявам само на очите си — сръза го Монтийе. — Видях схватка, но нищо повече. Жослен е попадал в къде по-сложни ситуации, съвсем по силите му е да се справи и с подобно положение. Що се отнася до човекоробота, той и без това не е програмиран за ръкопашен бой. Всеки би могъл да го потроши. — Монтийе млъкна и се замисли. — Как стоят нещата с кораба? Искам да ми покажете видеозаписа от тъй наречената пещера.

— Всъщност това не е пряк видеозапис — поясни Еди. — Корабът е предприел автоматично проучване на терена, с данните от това проучване ние захранихме компютъра и така получихме образ.

— Разбирам. Сега нека видим чудото.

Върху екрана се показва пустеещият космодрум. На преден план се виждаше част от плоска бетонна повърхност, а на заден — ръждясали машини и порутени зидове, които, озарени от бледата

лунна светлина, приличаха на огромни влечуги. Скални стени започнаха да растат и да обграждат кораба, от земните недра изригнаха струи кристален огън и застинаха в колони. Броячите регистрираха неизмерима скална маса във всички посоки. Монтийе въздъхна.

— Значи това била фантастичната пещера! — каза той. — Каква внушителна гледка! — Вдигна очи към хората си. — Наистина ли сте имали връзка с кораба през цялото време?

— Да.

— Как е възможно скалите да не попречат на преподавателя? Това са милиарди тонове каменен масив — преподавателят е добър, но чак толкова! В цялата Вселена няма радиосигнал, който да проникне през такива скали. Как ще ми обясните тогава, че е стигал безпрепятствено до вас?

Настъпи мълчание. Накрая се обади Еди:

— Но уредите...

— Уредите! Проклетият му коработорбот — включил е накъсо, това е простото обяснение на цялата тази история. И на катедралата, и на това чудо. Не ме интересува дали измервателните уреди потвърждават реалността на пещерата — съществуването ѝ е напълно невъзможно. А щом не е имало пещера... — Той не довърши изречението.

— Жослен и Марта също са видели катедралата — обади се притеснено Еди.

— Да. Точно това ме безпокои. — Монтийе Стана от стола и се запъти към вратата. — Нещо странно става там долу, с това съм съгласен — но очевидно не бива да се осланяме на коработорбота. — Погледна стенния часовник. — Ще слеза долу. Пригответе нов кораб разузнавач за старт след... двацет минути. И поддържайте връзка с кораба от Земята. Свободни сте. — И като тракна токове, Монтийе се обърна и напусна залата.

Откри Кат в една от информационните зали, заета с проучването на стари записи с легенди от Земята. Пред нея витаеше трипространствено изображение на кентавър. Монтийе се настани в едно кресло.

— Заела си се с нашия мъжествен приятел от Земята?

— В известен смисъл, да. — Тя изключи прожекционния апарат и се обърна към него. — Случило ли се е нещо?

— Най-меко казано. — И той ѝ описа набързо хода на събитията, като се спря по-подробно на сфинкса.

— Сякаш бе взет направо от онези психологически трагедии, които ми показваше навремето... — Помъчи се да си спомни заглавието. — Може би Орест.

— Цар Едип — кимна тя леко. — Трагедия от едното на име Софокъл. Впрочем един от старите писатели на земната цивилизация. Казваш, че и загадката не липсвала... — Кат вдигна очи към него. — Сигурен ли си, че някой не опитва да се шегува с теб? Прекалено е вярно, за да е само съвпадение.

— Кой тук е чувал за някакъв си цар Едип или за тази трагедия. Пък и положението е толкова сериозно, че едва ли някой би си позволил подобна шега.

— Дали не е робот артист или нещо подобно?

— Възможно. Виждал съм какви ли не чудесии по другите планети. Но да действа тъй безупречно след петдесет хиляди години?...

— Не е задължително да е от онова време — отсъди трезво Кат. Монтийе се вцепени.

— Какво искаш да кажеш?

— Искам да кажа, че животът на Земята може да не е напълно угаснал, както би следвало да се очаква. — И като направи неопределен жест към света извън кораба, продължи: — Сам видя какви същества бродят по нея.

— Но не и хора. Причудливи животни — позната история, и ти, и аз сме се сблъскали с къде по-странни мутационни екземпляри. Дори да има някакви хора тук, те ще са диваци. На цялата планета — нито един-единствен град, никакви индустриални центрове, нищо. — Монтийе се наклони към Кат. — Не ми харесва всичко това, някак... противоестественно е. Историята с Жослен и Марта е неприятна, но в случай на нападение все пак може да се предприеме нещо. Нямам нищо против да се сражавам с противници от плът и кръв, но тук съм изправен пред необходимостта да се бия с призраци, кентаври, дракони, а сега и този сфинкс... на всичко отгоре на кораба разузнавач също започват да му се явяват привидения. Единствено на машините

може да се осланя човек на този свят, защото те не знаят какво е лъжа, а ето че и те започват да се държат странно. Аз... — поколеба се и каза решително: — Ще слезем долу на Земята.

— С целия екипаж? Останах с впечатление, че искаш да избегнеш този риск.

— Говоря за нов разузнавач. С тричленен екипаж, в който броя и един човекоробот. — Монтийе погледна замислено Кат. — Ще ни е необходим и психолог, за предпочитане специалист, запознат със старите легенди и приказки на земната цивилизация.

— Разбрах намека ти. А кой ще е третият весел самоубиец? Ти ли?

Монтийе се надигна.

— Цялата експедиция е на път да завърши с шумен провал — каза той. — Ако ѝ е съдено да завърши безславно, предпочитам да преживея неуспеха си долу на Земята — така ще си спестя сума проблеми и обяснения. — Изгледа Кат изпитателно и след малко продължи: — Някога се разбирахме добре. Може би ще ни се удаде и този път.

— Старият боен екипаж. — Кат се извърна. — Съгласна, Мон. Ще те придружа.

Монтийе беше вече на вратата.

— Ще те чакам след четвърт час при стартовия люк Б. Ще успееш да се приготвиш, нали?

Не дочака отговора ѝ. Стъпките му бързо заглъхнаха по коридора. Кат се подпря на стената и вдигна поглед към тавана. Устните ѝ се свиха и почти се сляха в тънка ивица, тя сграбчи трипространствения запис и яростно го захвърли.

6

В това време на Земята се избистряше нов пейзаж с неочаквани природни картини. Появиха се дълбоки, кипящи от живот лесове, величествени планини издигнаха бавно своите върхове към небесата, равнините се разлюляха като набраздена от вълни водна шир, на места изникнаха малки локви, които постепенно се разляха и се превърнаха в езера и морета, а от тях щръкнаха острови, обрасли в гъсти гори и населени от пълзящи, гонещи се или летящи твари. Трептящият новосътворен пейзаж се успокои постепенно и застина като угаснала лава. Корабът разузнавач стоеше все тъй неподвижно наскре космодрума, в плен на осезаема единствено за него самия пещера. Проходът бе изчезнал; на негово място — чак до хоризонта — се простираше мрачна гора. А из гората бродеше Марта.

Тя следваше някакъв дъвен път, застлан с каменни плочи, върху които сянката ѝ оставяше гротескни очертания. В първата бледа светлина на утрото тъмната гора край нея тънеше още в тишина. Изгряващото слънце засия в черните ѝ коси и в големите ѝ изплашени очи. Навред около нея се издигаха кедрови дървета, брези и вековни дъбове; откъм гърба ѝ, през гъстите корони на дърветата чак долу до земята, се процеждаше бледозелена светлина. Ехото носеше отдалеч птичи хорове и приглушен шепот на вятър, шумолене на листа и ромол от невидими потоци: застинала в някакъв покой извън времето, дремещата гора се огласи постепенно от безброй оркестри.

Марта не спираше да върви, преследвана от спомена за сфинкса и кървящата плът на човек, когото познаваше. Сцената се бе разигравала безброй пъти зад затворените ѝ клепачи, докато се луташе из смълчаната гора, разсичаше непроницаемия нощен мрак с виковете си, препъваше се, падаше, пълзеше, стъписваше се при най-слабия неочакван шум и плачеше, ужасена от неизвестността. Нощта гъмжеше от същества, които безшумно я следваха встрани — издължените им очи излъчваха светлина, но щом се пресегнеше да ги улови, изчезваха светкавично бързо. Докато слушаше собственото си

задъхано дишане и се чувствуваше преследвана от безформени сенки, които ту приближаваха, ту изчезваха, но винаги оставаха недостижими и всъщност невидими, Марта бе загубила надежда, че тази нощ ще свърши някога. А когато утрото най-сетне настъпи, призрачните ѝ преследвачи се сляха със сенките, хвърляни от неподвижните дървета, тъй бързо и безшумно, че Марта започна да се съмнява дали въобще ги е имало.

Тя вървеше почти без да забелязва дърветата около себе си. Гората ѝ се струваше сън, всичко бе сън, действителен ѝ изглеждаше единствено споменът за умирация Жослен. Лицето ѝ оставаше една вкаменена, безизразна маска, но душата ѝ плачеше.

Преследвана от жестоката сцена, Марта не спираше нито за миг, докато изведнъж дочу гласове, долитащи от шубраците край пътя. Механично плъзна ръка по хълбока си към безполезния пистолет, който преди една нощ или може би преди цяла вечност бе избълвал всичкия си огън срещу едно несразимо чудовище, и дебнешком приближи гъсталака. Различи мъжки и женски гласове и отделни думи, които макар и странно архаични, звучаха съвсем понятно. Сред заобикалящия я свят на непрекъснати угрози тези гласове ѝ подеждуваха силно успокоително. Тя отмести няколко клонки и пред погледа ѝ се разкри окъпана от слънцето полянка. По тревата седяха странни същества. Жени в светлобагрени одежди с прозрачно тънки пеперудени криле по гърбовете, джуджета, мъже и жени с богато надиплени наметки и точно насред полянката — за голямо учудване на Марта — дребно шишкаво повече с магарешка глава. Една приказно красива жена с рокля, която искреше в хиляди цветове, се бе надвесила над него, галеше магарешката му глава и говореше с благ и нежен глас.

— А музика не искаш ли, мой мили?

— Виж, за музика — ще знаете — имам отлично ухо.

Може! Нека изкарат там нещо с хлопки и звънци!

— Не искаш ли да хапнеш нещо, обич моя?

— Че да хапна, защо не! Крина добър, сух овес например кой отказва! Или още по-добре — една стиска сено. Сладкото сенце няма равно на себе си!

— Един от моите най-ловки елфи от катеричите запаси може да ти домъкне лешничета вкусни!

— Ако ме питаш, бих предпочел шепа сушен грах. Само че сега по ме привлича спанака. Хи-ха! Искам да кажа, че усещам известно наклонение към спане. Нека всички тези ме оставят на мира!

— Добре, пък аз ще те прегърна нежно. Придворни, оставете ни сами! Тъй повет и бръшлян в едно се сплитат и дивата лоза тъй с бряста едър венчава се, обвързвайки го страстно с безбройните си пръстенчета вити. О, как те любя! Как за теб копнея!^[1]

Марта почувствува нечия длан върху рамото си. Извърна се и срещна любопитния поглед на момиченцето със синята рокля.

— Сън в лятна нощ — поясни то. — Харесаха ли ти? — Млъкна плахо и после продължи: — Имам предвид елфите. Красиви са, нали?

Марта мълчаливо се вторачи в момиченцето. То направи крачка напред и изведнъж се усмихна.

— Мислех си, че ще ти се хареса — каза то.

— Коя си ти? — попита сковано Марта.

— Алиса. — Засмените очи привличаха погледа на Марта като магнит — смехът просто напираше в сините им ириси. — И живея тук.

— Тук?

— Е, не съвсем, но почти... Ти ми се стори тъй нещастна, но елфите ти харесаха, нали?

Марта почувствува, че неволно се усмихва.

— Може би.

— Каж ми какво ти липсва — предложи Алиса.

Марта я погледна, а в гърдите си почувствува болезнен смях. Ах, колко весело, колко невероятно, абсурдно весело й изглеждаше всичко в този миг. Нима й липсваше нещо? Какво би могла да иска още? Нямах ли всичко, което би могла да си пожелае? Всичко с изключение на...

— Жослен — каза тя. — Липсва ми Жослен. — Все така усмихнатата, с лице, застинало в измъчена гримаса, добави: — Само че той е мъртъв.

Някакъв глас дълбоко в нея крещеше: „*Какво правя аз? Какви ги говоря? Какво ме прихваща?*“

Въпреки това повтори високо:

— Само че той е мъртъв.

Алиса я гледаше с разширени очи.

— О! — възкликна тя глухо. — О!

Марта се извърна към гората. Чувствуваше се упоена, зашеметена. Щастие и блаженство се разлиха бавно по цялото ѝ тяло като гореща вълна, която удави глухия, упорит въпрос: „*Какво правя аз? Какво? Какво?*“ Усмихна се сънливо, погледна към полянката. Там нямаше никой.

Без видима причина избухна в смях.

Тъмните хрусталаци в другия край на полянката се раздвижиха. Сред сенките се очерта силуетът на мъж, чието лице обаче остана скрито в мрака. Той извика Марта по име. Тя хукна към него.

— Жослен! Жослен! — извика тя и заплака. — Но аз мислех...

Алиса стоеше на полянката, склонила ръце зад гърба си, загледана към хрусталака. Вятърът поклащаше леко листата, отнейде изскочи заек, приближи на прибежки и опита да привлече вниманието ѝ. Алиса се наведе и разсеяно го почеса зад ушите. Заекът изскимтя доволно.

Марта беше вече при размърдалите се хрусталаци и с разтворени обятия се хвърли в прегръдките на мъжа. Полянката бе окъпана в светлина, но лицето на мъжа оставаше неизменно в сянка. Той ту приличаше на Жослен, ту изглеждаше съвсем друг. Жослен, видян с очите на Марта — недействителен, идеализиран, утопизиран. На челото му имаше рана. Дрехите му висяха разкъсани. Устните му се движеха. Той говореше, разказваше нещо. Гласът му звучеше почти като гласа на Жослен. Но само почти. Никой друг освен Марта не би могъл да познае този Жослен.

— Щастлива ли си? — попита галещият призрачен глас. — Истински щастлива?

Марта се усмихна и затвори очи.

В другия край на полянката Алиса взе заека на ръце и заедно с него изчезна между внезапно неясно и размазано откритите се

дървета. Гората се виждаше смътно още известно време, но постепенно съвсем се изгуби — от нея остана само ефирна мъгла, а когато и тя се разнесе, не се виждаше вече нищо друго освен няколко дървета в кръг около окъпаната от слънцето полянка, а сред полянката — неподвижно застиналата Марта, която притискаше в обятията си някакъв мъж. Може би Жослен?

[1] Диалог между Титания и Кросното, четвърто действие, първа сцена на „Сън в лятна нощ“ от Шекспир. Превод Валери Петров. Б.пр.

↑

Корабът на Монтийе вряза шумно в земната стратосфера, обгърнат от бяла огнена лавина и следван от продължителния грохот на ултразвукови взривове. Ударната вълна се стовари върху развалините на някогашната цивилизация със силата на един милион ковашки чукове и ги помете, вдигайки неимоверна пушилка. Огнената опашка на ракетата поваляше изящни кули и камбанарии, изкореняваше цели дървета, вдигаше във въздуха мостове и ги изсипваше отново върху земята като жалки съсипии. Животните бягаха в безпаметен ужас от тази опустошаваща стихия в горите, където сред облаци вихрен прахоляк търпеливо чакаха своя час много живи твари.

Монтийе управляваше кораба си непоколебимо, безмилостно и почти брутално — сякаш имаше насреща си необязден жребец. Беше изключил системите за автоматично приземяване; пъргавите му пръсти танцуваха с шеметна бързина по светлинните копчета на маневреното табло — определяха курса, коригираха го, искаха различни изчисления. Погледът му не се отместваше от екрана, върху който картините семеняха тъй бързо, че оставяха впечатление за търкаляща се топка от мъгла. Очите му блестяха, а устните му бяха разтеглени в почти болезнена гримаса. Наклонен на една страна, корабът прелетя със силно свистене съвсем ниско над някакви съборетини и остави след себе си вулкан от хвърчащи отломки. Ултразвуковият грохот погълна обаче трясъка на сгромолясващите се отвисоко камъни и метални парчетии. Кат, седнала в креслото до Монтийе, затвори очи и се облегна назад.

Както и някога, навремето, Монтийе се приземяваше като хала, опустошаваше всичко след себе си, а на лицето му бе изписано опиянение. Кат познаваше добре това му изражение — беше го наблюдавала толкова пъти — и го ненавиждаше. Сега тя вдишваше и издишваше бавно, а зад затворените ѝ клепачи светкавично се въртеше лентата на спомените. Две години съвместно кръстосване на галактиката по този начин. Най-напред прекараха цели седмици и

месеци затворени в кораба и захвърлени сред вечния мрак, по-късно започнаха да щурмуват някогашните центрове на човешката цивилизация — огнената им опашка носеше опустошение, атмосферата след тях се тресеше от ултразвукови взривове. Те двамата работеха за пробуждането на новата империя, за налагането на мощния глас на прогреса. Минаваха за един от най-добрите екипажи: бързи, изпълнителни и винаги оцеляващи, след каквато и да е задача. Изборът на компютрите се бе оказал повече от удачен: уравновесената, предвидлива Кат. И стихийният Монтийе, властолюбецът — железният човек с неумолимите очи, който само привидно се поддаваше на отчаяние. Идеална комбинация! Общо взето, нямаха лоши спомени от прекараните заедно месеци. Когато ги повишиха обаче, и двамата се разделиха съвсем безболезнено както с разузнавачеството, така и един с друг. Стигаха им тези две години — дори и те им бяха много; познаваха се прекалено добре след продължителните месеци в кораба или на обезлюдените планети, където изчакваха бавната главна сила на експедицията. През тези месеци се любеха по навик, което понякога успяваше да ги сближи, но тъй или иначе това не беше любов, а чиста похот, защитна реакция срещу бездействието и самотата, обикновена човешка потребност. Всъщност двамата мълчаливо се ненавиждаха.

Устните на Кат придобиха по-сурови очертания, когато корабът с грохот прелетя над планини, пустеещи равнини, дремещи гори и измрели градове, от които след тях щеше да остане само пепел. Вече всеки миг трябваше да пресрещнат утрото, плуваха сред океан от огнени облаци, скупчени високо на небето, откъдето се оглеждаха във всевъзможни водни площи и метални повърхности. Долу на Земята пееха птички, а в гъмжащите от живот джунгли се пробуждаха същества с тъмни силуети. Някъде там имаше и един мъж и една жена и едно същество, което не бе нито жена, нито мъж. Разгроменият екипаж на кораба разузнавач: двама самотници, уплашени или умиращи. Загадката на сфинкса: човекът в различните си възрасти. Един затворен кръг с абсолютен, неизбежен край. Кат потрепера, когато корабът се устреми надолу към космодрума. Развалините под тях се разтърсиха, проблеснаха в различни цветове също както мъгла на зазоряване и се огънаха в нови форми под въздействието на стоманенолъскавата ракета.

Наоколо се спусна мъгла и остави по земята следи като от нозете на танцуващи елфи. Сред тревата гордо се разхождаха пауни, заобиколени от косове, червеношийки и лебеди, от зайчета и бели котенца с розови муцунки. Във въздуха се носеше уханието на отминали лета, отекваха шумове от някога съществували светове.

Сред целия този пейзаж, на един малък, затревен хълм се издигаше къща, която по нищо не приличаше на обикновените къщи. Комините ѝ изглеждаха като заешки уши, а покривът ѝ бе от кожа. Под едно дърво пред къщата имаше голяма маса, наредена като за чай — с много чаши, чинии и няколко кани. Заек, катерица и дребно човече с черна шапка седяха плътно притиснати в единия край на масата, без да се вълнуват от кораба, който разсече небето с гръм и трясък и откъдето мина, изпепели тревата и изкорени много дървета.

Корабът се приземи само на стотина метра от странната къща и както винаги, се закова на половин метър от земята. Монтийе се наведе към екрана, за да разгледа подробно картината.

— Ама че коварен мираж — каза той. — Човек би могъл да се закълне, че тази къща е истинска. Вече не ме учудва заблуждението на Жослен и Марта.

— Ако миражите са толкова реални, че могат да подведат корабоборота — подхвърли Кат, — би следвало и ние да сме застрашени от въздействието им.

— Какво искаш да кажеш? Нима смяташ, че тази къща *наистина* съществува?

— Защо не?

— Ти не си с всички си. Виждала ли си някога подобни същества? — Цялото му лице се озари от усмивка. — Впрочем, ако са истински, толкова по-добре. Готов съм да се преборя с всичко действително, пък било то предрешен заек или друга чудесия. — Присегна се и включи електронния мозък на кораба. Разпреди се: — Трябва ми проба от най-горния земен слой. Анализирай я и ми събщи резултата. Но не се впускай в подробности, интересува ме само дали този слой е от метал, камък или нещо друго. — После се извърна към Кат. — Това ще изясни нещата.

Двамата изчакаха мълчаливо корабът да вземе проба от горния слой и да я анализира.

— Елементарен анализ — обади се корабът — показва, че горният слой на Земята се състои от обикновена, доста плодородна и богата на микроорганизми пръст. Върху тази пръст вирее растение от рода Graminae, по-известно като...

— Достатъчно — прекъсна го Кат и се обърна към Монтийе, — има предвид трева.

— Трева?

— Точно така. А ти какво очакваше?

Монтийе се завъртя на стола си и рязко стана.

— Възхитително! — извика той. — Значи мозъкът на този проклет кораб също прави късо съединение! А и ти, чуваш ли се какво говориш — това място беше космодрум само преди десет минути, със собствените си очи видях, как може тогава да е затревено?

— Но то е затревено — усмихна се Кат.

— Невъзможно. Ще сляза да проверя сам.

Люкът се отвори. Докъдето поглед стигаше се простираше зеленина, няколко огромни стари дървета и странната къща. Монтийе изкриви физиономия.

— Трева! — измърмори той с презрение.

Резултатът от анализа бе верен. Монтийе, който бе коленичил, за да го провери сам, се изправи с напълно объркано изражение на лицето.

— Просто да полудееш — измърмори той и потърси погледа на Кат. — Някъде при гората трябва да съм объркал курса. Това тук не е космодрумът. — Обърна се към човекоробота, който безшумно го бе последвал: — Къде се намираме?

— На мястото, където се е приземил и първият кораб. Няма грешка в курса.

— Тъй значи. А би ли могъл тогава да ми обясниш къде е другият кораб?

— Според данните от компютъра там отсреща. — Металната ръка сочеше право към къщата.

Монтийе се отчая.

— И той е излязъл от строя. Взема къщата за космически кораб.

— Виждам пред себе си къща — обади се невъзмутимо роботът.
— Но според всички данни от компютъра корабът трябва да се намира там отсреща.

Монтийе пак се взря в къщата. Тя изглеждаше съвсем недействителна — сякаш взета направо от някоя детска книжка. Недействителен изглеждаше и идиличният пейзаж, който се простираше на всички посоки наместо разрушения космодрум.

Илюзии.

Смахнат свят; надежди, които изведнъж се превръщат в кошмар; несигурност; пробуждане на отдавнашни страхове.

„Някой — помисли Монтийе — си прави шеги с мен.“ Но веднага се поправи: „С нас. Мръсници такива!“

И тръгна към къщата с бавна, но решителна крачка.

Компанията, събрала се на чай, го изгледа с неприкрито неодобрение.

— Няма място! Няма място! — извикаха и тримата, като видяха Монтийе.

Без да обръща каквото и да е внимание на думите им, Монтийе се настани в едно голямо кресло на другия край на масата, леко изненадан, че е съвсем като истинска. Облакът се на нея и изгледа странната компания. Каза:

— Има много място!

— Ще пиете ли малко вино? — предложи любезно заекът.

Монтийе огледа масата, ала на нея имаше само чай.

— Не виждам никакво вино — забеляза той.

— Няма вино — рече заекът.

— Тогавя не беше толкова учтиво от ваша страна да ми предложите да пия — каза раздразнено Монтийе.

— Не беше толкоз любезно от ваша страна да седнете, без да сте поканен — рече заекът. — Както вие, така и чудатите ви приятели.

Монтийе вдигна вежди.

— Но те стоят още прави — каза той.

— Само да посмеят да седнат! — заплаши заекът.

— Косата ви трябва да се подстриже — каза дребното човече с голямата шапка. То се бе загледало в Монтийе с голямо любопитство и

това бяха първите му думи.

— Той е от митичните същества — каза заекът с всезнаещ тон.
— А те *винаги* са такива.

— Искаш да кажеш чорлави.

— Да, много чорлави.

— А единият му приятел има в гърдите си тиктакащ часовник. Не бих казал, че такъв неканен гостенин с часовник в гърдите ми е много приятен.

— Остави ги ти тези митични същества, те никога не знаят как да се държат на маса — рече заекът и изгледа неодобрително робота.

— Катерицата пак заспа — каза човечето с шапката и изля малко горещ чай на носа и.

Катерицата раздражено поклати глава и без да отвори очи, рече:

— Разбира се, разбира се! Точно това исках и аз да кажа!

— Защо гарванът прилича на писалищна маса? — попита човечето с шапката и изпитателно се втренчи в Монтийе.

— Беше *най-хубавото* масло — промърмори заекът тихо.

— Имало едно време три сестри — започна бързо катерицата. — Казвали се...

— Налейте си още малко чай — предложи любезно човечето с шапката.

— ... да, но и трохи навярно са паднали вътре — обади се тихо заекът.

— ... който тиктака вътре в *гърдите му*!

— Кой сме днес? Часовникът ми пак е спрял.

— ... не трябвало да го смазваш с ножа за хляб...

Започна се оживена кавга, при която всеки от тримата се опитваше да надвика останалите и да им наложи мнението си и никой не се сети повече за неканените гости. Монтийе гледаше слисано трите странни същества, питайки се дали не е започнал да полудява. Тъй като нямаше никаква надежда тази разпра да спре, стана от масата и се върна при Кат и робота, които стояха малко настрана и оттам наблюдаваха странната сцена.

— Само не ме питай какво е това — каза той унило, — защото не бих могъл да ти отговоря.

— Нищо ли не ти говори? — учуди се Кат.

Монтийе я изгледа смаян.

— На мен? Как така?

— Това е „Необикновената закуска“, за която се разказва в една стара приказка, попаднала ми преди години. „Алиса в страната на чудесата“.

— Не ще и дума, наистина необикновена закуска — измърмори Монтийе. — И следва ли нещо от това?

Кат се нацупи и без да го удостои с поглед, каза:

— Възможно е да са работи.

— Хм, работи. — Монтийе не изглеждаше никак убеден.

Кат го остави и приближи масата, но трите странни същества с нищо не показаха да са я забелязали. Човъркаха голям джобен часовник, в който жълтееше масло, примесено с доста хлебни трохи.

— Казах ти, че маслото не помага! — каза човечето с шапката, като погледна яростно заека.

— Беше *най-хубавото* масло — отвърна заекът тихо.

— Приличат ми на работи от някой увеселителен парк — сподели замислено Кат, след като се върна при Монтийе. — Може би сме се приземили сред огромен увеселителен парк — това би обяснило всичко.

— Странно чувство за хумор трябва да са имали създателите на този парк — измърмори Монтийе. — Особено като се има предвид разкъсващият хората сфинкс.

— Не забравяй, че оттогава са изминали петдесет хиляди години — каза Кат. — Никоя машина не може да действа безпогрешно цяла вечност.

— Ти си просто гениална! — подигра й се Монтийе и без да я погледне, се запъти към къщата. — Не забравяй да споделиш с мен следващите си изумителни предположения. Но сега се размърдай, защото тук някъде трябва да са хората, на които сме тръгнали да помагаме.

Кат го последва.

— Мислиш ли, че корабът е тук? — попита недоверчиво тя.

— Откъде да знам? Всичко е възможно.

Кат въздъхна, но нищо не каза.

Двамата влязоха в къщата. Вътре цареше пълен безпорядък: на закачалката вместо шапки имаше обувки, масите бяха обърнати с краката нагоре, а върху краката едвам се крепяха чаши за чай, виждаха се и много кафези, а в тях — странни живинки, всичко друго, но не и птици. Стаята изглеждаше застинала в някакъв покой, тъй абсурден, че Кат не можа да сдържи усмивката си.

— Мон — подхвана тя, — това тук не ти ли напомня...

Но не можа да довърши думите си, стресната от шумното затръшване на вратата току под носа на човекоробота, който ги следваше. Кат се извърна и затаи дъх.

Въздухът наоколо се изпълни с искри, от стените заизлиза мъгла и забули видимостта. Стаята сякаш се уголеми, приятната топлина изчезна и на нейно място плъзна влажна, режеща студенина. Жуженето на идиличния пейзаж заглъхна — настъпи зловеща тишина, нарушавана единствено от равномерно почукване на падащи водни капки някъде много далеч. Монтийе тръгна опипом сред стелещата се наоколо мъгла, като непрекъснато ругаеше; токовете на обувките му отекваха върху твърда каменна основа.

Изведнъж мъглата се вдигна и разнесе. Кат и Монтийе видяха, че се намират в огромна сталактитна пещера, слабо озарявана от неизвестно откъде процеждаща се светлина, сред гора от блещукащи колони, които се губеха нагоре към недостижимия свод. Кат направи няколко крачки назад, но се блъсна в твърда и влажна скала. Приведен напред, Монтийе стискаше пистолета в ръката си и не можеше да откъсне поглед от онова, което виждаше в средата на пещерата.

Там, на половин метър от земята, чернееше корабът разузнавач, обграден от всички страни от каменни колони с кристален блясък. Дулата на оръдията му бяха прибрани, люкът затворен. Този ням и неподвижен кораб бе несломимият, съвършен и все пак пленен разузнавач на Жослен и Марта.

8

Монтийе седеше като парализиран на стола пред командния пулт. Удари юмрук в страничната облегалка, а после разпери пръсти и ги изгледа, сякаш опитваше да се разсее с пулсиращата в набитите кокалчета болка.

— Корабът е реален — разсъждаваше той бавно на глас — и въобще не е засегнат. Но тази пещера... — Втренчи се в екрана. На него се виждаше вътрешността на огромната пещера, озарявана от струяща от всички ъгли слаба светлина — образът обаче непрекъснато играеше и трептеше, сякаш предавателната камера не бе напълно уверена в реалността на показваната пещера. На моменти иззад скалните масиви прозираха вълнистозелени хълмове, мимолетни очертания на дървета и затревени ливади, които ту се появяваха, ту изчезваха, в един миг проблясваха, в следващия изгасваха — и то против волята си. Зрението и всички останали сетива на Монтийе говореха в полза на съществуването на пещерата, за него тя бе една неоспорима даденост — веществена и обемна, но видеокамерите очевидно имаха известни съмнения. — Това е краят — каза с горчивина Монтийе. — Хубава халюцинация, няма що! — Завъртя се на стола си с лице към Кат, която седеше на другото кресло пред маневрения пулт. — Ти да виждаш някакъв изход?

— Бихме могли да се освободим, като взривим пещерата — предложи тя. — Корабът разполага с лазерни оръдия и...

— Да стоварим върху себе си цялата тази скална маса? Не, благодаря.

Кат отвори уста да му възрази, но той я възпря с вдигане на ръка.

— Знам какво ще кажеш: че всичко е само халюцинация, добре, но да не ми е името Монтийе, ако цялото това чудо — било то халюцинация или нещо друго — не се стовари върху главите ни в същия миг, в който опитаме да го взривим. Не ми се поема такъв риск. — И отново се завъртя към екрана.

— А ти имаш ли друго по-добро предложение? — попита Кат.

Монтийе се поколеба.

— Ммм... като че ли нямам. Но в никакъв случай не възнамерявам да бездействувам повече така. Ти имаш не по-малко опит от мен и знаеш с какви невероятни неща може да се сблъска човек по тези планети. В началото се случва нещата да изглеждат много объркани, но рано или късно истинските причини излизат наяве. Винаги се намира някакво логично обяснение.

Кат стана от стола и отиде при изходния люк. Облегна се на извитата метална врата и погледна навън през прозорчето.

— Но това тук не е някоя чужда планета — каза тя, — а Земята.

— Безсъмнено — съгласи се Монтийе, загледан в отражението ѝ върху играещия пъстроцветен екран. — Безсъмнено. Земята. Но от петдесет хиляди години насам никой не е слизал на нея, а това е много време. След оттеглянето на Империята все ще са останали някакви хора. Знае ли се какво се е разигравало тук? — Монтийе сбръчка чело. — Хората може да са се изродили в човекоядци или в нещо още по-страшно, може това тук да е пътят към казаните на канибалското им потомство.

Кат вдигна вежди.

— Наистина ли мислиш така?

— Нищо не мисля. Опитвам се само да разсъждавам хладнокръвно въпреки цялата абсурдност на положението.

Стана и изключи екрана. Трептящата картина се сви в една светлинна точка и угасна.

— Ще се махнем оттук — каза той.

Кат бавно се извърна към него.

— Как?

— А ти как мислиш? — Той се разрови в един малък стенен шкаф, извади разни неща от него и ги нахвърля по пода. Накрая се изправи, като държеше в двете си ръце по един ултразвуков предавател. Единия подхвърли на Кат; тя го улови във въздуха и го преметна през рамо.

— Халюцинация или не — измърмори Монтийе, — има единствен, стар и изпитан начин — да се махнем оттук.

В това време Кат провери дали предавателят ѝ е в исправност. Монтийе пръв излезе през люка и скочи на земята. Вдигна ръка към

края на пещерата. В далечината се очертаваха нови коридори, блестящи от окаменената светлина.

— Като се доверим на собствените си кракомобили.

Плененият кораб остана зад гърба им и те тръгнаха между исполински колони, обсипани със смарагди и хризолитни кристали, които блещукаха красиво на бледата, струяща от всички страни светлина. Пред погледа им се разкриваха замръзнали водопади, мостове, които не водеха никъде, изваяни в течение на хилядолетия от упорито прокапващата по скалите вода или в миг на свръхестествено сътворение. Монтийе избягваше да се замисля над произхода им; дълбоко в себе си той потръпваше от страх само щом си представеше какъв може да е отговорът.

Така стигнаха до една каменна гора, в която огромни дървета издигаха могъщите си стволове към недостижими сводове, докато корените им се губеха сред храсталаци и пълзяща растителност, която имаше същия студен каменен блясък, както и всичко останало. Здрави клони стърчаха разперени въпреки бремето на каменните си листа, а сред застиналата неподвижно трева, полегнала от поривите на отдавна укротили се ветрове, блестяха разноцветни кристални цветя. Между дърветата се виеше тясна пътечка, а встрани от нея се лееше бистроструен искрящ поток, който подскачаше игриво през ниски прагове. Пръските му се разпиляваха на всички посоки. Единствен неговият ромол нарушаваше тишината на пещерата.

След каменната гора започнаха нови, все по-стесняващи се пещери със стръмен наклон. Все по-често Кат и Монтийе се виждаха принудени да лазят на ръце и колене през виещи се тунели, които сякаш нямаха край, но после изведнъж се разширяваха в ехтящи зали. Двамата почти бяха изгубили надежда да излязат отново на бял свят, когато достигнаха до един напречен ръкав на тунела и съзряха сивкаво сияние — неповторимата сива светлина на утрото. Отдалеч се чуваше бавното плискане на вода. Отвъд тунела започваше безкрайна сива морска шир.

Намираха се на брега на Великия океан. Стръмните скали наоколо започваха непосредствено от пясъчната ивица, осеяна с каменените останки на праисторически същества, които при бледата

подземна светлина приличаха по-скоро на странни цветя. Нейде в замъглените висини скалите се сливаха в огромен купол, под който оставаше похлупак от купести облаци. От невидимия скален купол висяха огромни сталактити — щръкнали от долната страна на облациите, те приличаха на планински върхове в един свят, обърнат наопаки. Оловносивото море се плискаше тихо и вяло под сумрачния небосвод. Крайбрежната ивица се виеше непрекъснато от единия до другия хоризонт и изглеждаше съвсем пуста, ако се изключеха неколцината униформени мъже точно пред изхода на пещерата.

Там, малко над водното равнище, чернееше плоска метална площадка. Отпред и над нея се издигаха две клетки с наклонени стени, оградени отчасти с дебели лещовидни стъкла, виждаше се и отворен люк. Около люка стояха неколцина мъже, облечени в тъмносини униформи с огненочервени значки отляво на гърдите. На няколко крачки пред тях се открояваше висок брадат мъж с уморено лице, облечен в черна униформа, също с червена значка.

Зад гърба на мъжа стоеше русокосо момиченце със синя рокля — единственото цветно петно сред безкрайната сивота на околния пейзаж. То стискаше в ръцете си шарена топка и неотлъчно наблюдаваше Монтийе с искрящите си сини очи.

— Какво означава всичко това? — попита той. — Кой сте вие?

Мъжът с черната униформа склочи ръце на гърба си и леко се изпъчи. Във въгленочерните му очи под плоската униформена фуражка проблесна игриво пламъче.

— Наричайте ме Немо^[1] — каза той.

Момиченцето зад гърба му не можа да сдържи смеха си.

[1] Тук и в следващата глава се цитират, съвсем свободно, ситуации от романа на Жул Верн „Капитан Немо“, като Монтийе е поставен в ролята на професор Аронакс. „Немо“ (лат.) означава „никой“. Б.пр. ↑

Капитан Немо бе уравновесен, сериозен и сдържан човек. Той пръв тръгна надолу към вътрешността на подводницата, изпреварен единствено от русокосото момиченце, което все така стискате топката си с искрящи от радост очи След Кат и Монтийе по желязната стълбичка мълчаливо слязоха останалите хора на Немо. Капакът се затвори след тях с шумен трясък, а, малко по-късно се чу и бълбукането на водата, която заливаше странния плавателен съд отвън. Отекна дрънченето на месингови звънци, някаква свирка и бученето на водата, която нахлу в баластните резервоари. Подът потрепера леко. Подводницата се гмурна надолу към дълбините и остави след себе си опашка от блестящи мехурчета, които бавно се издигаха към застиналото водно огледало на Великия океан. Крайбрежната ивица отново опустя, само отпечатъците от стъпки подсказваха, че е имало хора.

Спряха пред разкошна врата от махагоново дърво, богато украсена с релефните изображения на морски животни. Капитан Немо хвана блестящата златна брава и се извърна към Монтийе и Кат.

— Добре дошли на борда на „Наутилус“ — каза гой. Приглушеният му глас издаваше добра школовка, произнесените без каквото и да е акцент думи доказваха познаване на езика на Междупланетната федерация. — Чувствайте се като мои гости. — По устните му се изписа полуподигравателна усмивка.

Монтийе погледна назад през рамото си. Униформените мъже стояха зад гърба му, но сякаш въобще не се вълнуваха от присъствието му.

— Странен начин за канене на гости — отбеляза той сдържано. — С помощта на оръжие.

Немо се поклони леко.

— В качеството си на капитан аз мога да постъпвам както намеря за добре. И тъй, за мен вие сте гости.

Монтийе не отговори нищо.

— Дълго се колебах как да постъпя — продължи капитан Немо. — Нищо не ме задължаваше да ви окажа гостоприемство. Спокойно можех да ви оставя да умрете от глад на брега на Великия океан. Или да ви кача на палубата си, да забравя, че сте там, и да потъна във водата. Нямах ли право да го сторя?

— Това може би е право на дивака — отвърна Монтийе, — но не и на цивилизования човек.

— Капитан Монтийе — възрази живо Немо, — аз не съм цивилизован човек, такъв какъвто вие го разбирате. Скъсал съм с цялото общество по съображения, които само аз мога да преценя. Тъй че аз не се подчинявам на неговите закони и ви моля никога да не ми говорите за тях.

— Тогава защо ни спасихте? — попита бавно Кат.

— Как да ви обясня? — поусмихна се капитан Немо. — Случайността ме срещна с вас и реших да ви задържа. Впрочем — и той се поклонил леко — кой не би се поласкал от възможността да окаже гостоприемство на една тъй очарователна дама като вас?

Кат не остана поразена от кавалерството му.

— Бихме могли да ви принудим да ни освободите.

— Да ме принудите? На борда на собствената ми подводница, на сто метра под морското равнище? — Усмихна се снизходително капитан Немо. — Дори с помощта на оръжията си, които са ми толкова безразлични, че не бих си направил труда да ви ги отнема, вие не сте в състояние да направите каквото и да е, освен ако сте решени да загинете заедно с всички нас. Подводните кораби, както може би знаете, са лесно уязвими. Искан ми се да вярвам, че разумът ви няма да ви изневери, скъпа госпожице. Апелирам и към двамата ви да се откажете от каквито и да е планове за бягство и да се чувствувате както всички други пасажери на борда на „Наутилус“.

Извика един от хората си и му нареди нещо на някакъв непонятен език. После отново се обърна към Кат:

— Обядът ви чака във вашата каюта. Моля, последвайте тоя човек. А вие, капитан Монтийе, може би няма да възразите да ми правите компания. Насам, моля, аз ще ви водя. — И без да чака отговор, отвори махагоновата врата.

Монтийе улови погледа на Кат, сви рамене и последва Немо. Вратата се затвори безшумно зад гърба му.

Прекосяха някакъв дълъг коридор, минаха през още една махагонова врата и влязоха в пищна трапезария, достойна по-скоро за дворец, отколкото за подводен кораб. Тежки завеси, махагонови облицовки на стените, мраморни статуи, огромни картини в позлатени рамки. В двата края на залата се издигаха високи дъбови етажерки, инкрустирани с абанос, и по техните лавици блестяха невероятно скъпи фаянсови, порцеланови и кристални предмети. Сребърни и златни съдове грееха, осветени от лъчистия, разкошно украсен таван.

Насред трапезарията имаше богато наредена маса. Капитан Немо посочи на Монтийе мястото, което трябваше да заеме. Русокосото момиченце се покатери на един стол откъм дългата страна на масата и бодро размаха крака във въздуха.

Монтийе подхвана:

— Не може да ви се отрече — разбирате от старовремешен лукс. Но защо поканихте само мен? Защо отлъчихте дамата... която ме съпровождаше?

Капитан Немо отпи замислено глътка червено вино от чашата си и я задържа известно време в устата си. След като одобри избора, кимна бегло на слугата да напълни чашите им. Изчака да се убеди, че церемонията ще бъде изпълнена съвестно и чак тогава вдигна поглед към Монтийе.

— Добрият тон го изисква — поясни той. — Ние двамата с вас имаме почти еднакво обществено положение. На вас е поверено командването на кораб и вие изпълнявате дълга си при условия, които имат много общо с тукашните. Не съм убеден обаче, че безспорно очарователната ви спътница има същото обществено положение.

— Но тя... — подхвана Монтийе, без да довърши изречението си.

— Е жена — отсече равнодушно капитан Немо. — Дадохме ѝ отделна каюта. Убеден съм, че ще остане напълно доволна от оказаното ѝ внимание.

С тези думи обсъждането на въпроса очевидно приключи. Монтийе неохотно последва примера на Немо и се залови с ястието в чинията си. Храната беше много изискана, както и всичко останало на този странен подводен кораб, но Монтийе не се чувствуваше никак гладен.

За кафето и ликьора се прехвърлиха в библиотеката. Шкафове, пълни с книги, заемаха целите стени на този салон, в който имаше и мамещи с удобните си извивки кожени кресла. Монтийе държеше внимателно между дланите си скъпа чаша и през кехлибарената напитка в нея съзерцаваше пламъците на огъня в откритата камина.

Държим се като двама изискани джентълмени — помисли той. — Мътните ме взели! Капчица разум да имах, би трябвало да му извия врата!

Капитан Немо го наблюдаваше с равнодушен, разсеян поглед, удобно разположен в креслото си — с чаша коняк в едната и ароматна пура в другата ръка.

— Ако кроите планове за бягство — подхвърли спокойно той, — боя се, че ще трябва да разбия илюзиите ви. В момента „Наутилус“ държи югоизточен курс към Средиземно море на дълбочина сто метра под морското равнище. Никой не може да напуска кораба освен по мое нареждане. Сам разбирате, че една подводница е просто идеална като затвор — ако още държите да се чувствувате като затворник. За мен, разбира се, вие сте уважаван гост.

— А кога възнамерявате да ни освободите?

— Според обстоятелствата. — Капитан Немо сви рамене. — А може би и никога. Убеден съм, че пътешествието ще ви хареса и че няма да съжелявате заради случайността, довела ви тук.

— Натоварени сме с много важно поръчение — подхвана Монтийе, — горе на земята има хора, хора от моя екипаж, изпаднали в беда. Ако знаете...

— Знам всичко за поръчението, с което сте дошли — прекъсна го капитан Немо. — Всички тук знаем за него. Колкото до изгубените ви приятели, те ще се чувствуват възхитително добре и без вас. — Немо се поусмихна и повтори като на себе си: — Възхитително добре...

Монтийе не го остави да се доизкаже:

— Значи възнамерявате да ни задържите тук?

— Точно така. — Капитан Немо хвърли бегъл поглед към момиченцето, което седеше на масата, смееше се и тупкаше с топката си по земята. — Ние двамата имаме толкова въпроси за обсъждане, искам да ви покажа много неща — аз...

Чувството на безпомощност и безсилие събуди дремещия винаги някъде дълбоко в гърдите на Монтийе гняв. Той скочи рязко от

креслото и запокити чашата си в огъня — тя се разби на хиляди лъчисти кристалчета, в които затанцуваха отраженията на буйните пламъци.

— Не ме интересуват вашите работи — каза той, извърна се на пета и тръгна към махагоновата врата. Тя се отвори безшумно пред него, но отвън го чакаха безмълвните униформени мъже.

Капитан Немо не помръдна от креслото си.

— Пак ще си поговорим, капитан Монтийе — каза той. — Не се и съмнявам, че тогава ще разсъждавате по-трезво.

Монтийе затръшна вратата след себе си. Изпита удовлетворение, когато чу как тя хлопна и с трясъка си огласи целия коридор, по който го поведоха мълчаливите мъже.

Капитан Немо бе проявил все пак достатъчно разбиране да им отреди две съседни една на друга каюти. Каютата на Монтийе отговаряше на всички изисквания за корабен лукс — махагонова обшивка на стените, голямо писалище, удобно, меко легло с рамка от тъмно дърво. На стената висяха манометър за отчитане на външното налягане на водата и с това на дълбочината, на която се намира корабът, хронометър и други физически и навигационни уреди. Подът бе застлан с дебел килим, а втора врата водеше към малка самостоятелна баня. Кабината на Кат не можеше да се похвали с такъв лукс. Стените представляваха гола метална повърхност, наместо писалище имаше кръгла желязна масичка, за легло служеше подвижна стенна койка, която се спускаше само за спане и тогава заемаше половината от помещението, а за баня, разбира се, и дума не можеше да става. Затова пък на масичката бе поставена ваза със свежи цветя — малко внимание към женското и присъствие.

— Какво ще правим сега? — попита Кат. — Или ще седим със скръстени ръце и ще оставим този смахнат да си играе на капитан и да ни разиграва както си иска?

Свила крака под себе си, тя се бе разположила върху удобното легло на Монтийе. Изглеждаше бледа и притеснена. Тънки бръчици около устните издаваха тревогата ѝ.

Защо пък не — помисли Монтийе. — Всъщност тя има право.

Седна върху плота на писалището, загледа се в кристалния полилей, чиито висулки звънтяха леко в такт с полюшването на подводницата, и сви рамене.

— А ти предлагаш да се измъкнем някак, така ли?

Кат го погледна.

— Възпира ли ни нещо?

— Възпира ни, и още как. Единственото оръжие, с което разполагаме тук, са лазерните пистолети, а ако ги задействуваме, те ще

пробият обшивката на подводницата. Капитан Немо си е направил сметката.

Кат разсеяно си играеше с кичурите от косата си.

— Не съм съвсем сигурна, че е така. Някакво чувство ми подсказва... — тя замълча. — Но още не мога да го формулирам. Има съвсем прост начин да се измъкнем от това положение. Трябва само паметта ми да ме подсети... Не можем ли да го подкупим?

— Умряла работа. Той има дори повече, отколкото би могъл да си пожелае. Какво можем да му предложим ние?

— Тъй както се въртеше около теб, помислих, че може би ще иска нещо — особено след като ме отпрати, за да останете насаме.

— Тук цари мъжко царство — поясни Монтийе с щедра усмивка, — в което просто няма място за жени. Немо вероятно не би знаел какво да прави, ако му се наложи да забавлява някоя дама. Искаше да си поговорим насаме, защото ме има за равен на себе си, това беше то. Изглежда, е зажаднял да общува с хора.

Изведнъж електрическите светлини на кристалния полилей замъждукаха и угаснаха. Няколко мига по-късно над леглото просветна газена лампа и озари каютата с меката си, но трептяща жълта светлина. Газеничето представляваше бронзов ангел с пламтяща факла в ръката. Монтийе започна да чувства умората си.

— Очевидно е време за сън. — Вдигна поглед към Кат. — Имаш ли някакво конкретно предложение?

— И да, и не. — Тя бе извадила пистолета и разсеяно го въртеше в ръцете си. — Любопитно ми е какво ли ще стане, ако го наглася на максимална мощност и параметър и стрелям право в тавана.

— Въображение не ми липсва — каза мрачно Монтийе. — Представям си много образно цялата картина.

Кат премести един от ограничителите на оръжието и продължи да си играе с него.

— А аз не съм толкова сигурна какво ще стане. — Изглежда замислено Монтийе. — Започвам да се досещам в каква история сме забъркани. Най-напред онази сцена от „Алиса в страната на чудесата“, а сега пък... — Тя млъкна и разсеяно завъртя оръжието в ръцете си. Изведнъж попита: — Чувал ли си някога какво е Deus ex machina?

— Не.

— Това е литературен похват. Ако някой писател непредвидливо постави героя си в невъзможна ситуация, може да му се наложи да прибегне до т.нар. Deus ex machina — нещо като чудотворно спасение на героя. Каквото и да е то, но да го извади от обърканото положение.

— За какво ми го разказваш това точно сега? — учуди се Монтийе.

— Нима не разбираш, Мон? Попаднали сме в един литературен свят, свят, населен с митични същества театрални образи и герои, взети от различни романи. Мисля, че...

Тя стисна пистолета по-здраво. Монтийе успя само да вдигне ръка, преди тя да натисне спусъка. Покривът се проби и през отвора нахлуха стихийни водни талози, които заляха цялата каюта. Подът поддаде под тежестта и краищата му се огънаха надолу. Монтийе залитна към солидното легло. Нещо го удари в слепоочията, леглото се превърна в бездънна пропаст, която го погълна и той потъна в рог от безкраен мрак.

Стори му се, че някаква сила го захвърли сред обсипано със звезди пространство и го завъртя в орбита около невидимо слънце. Шеметният му полет продължи цяла вечност. След всяка обиколка отекваше огромен гонг. Неговият звън сякаш ускоряваше скоростта му на летене — накрая кръжеше шеметно бързо около невидимо слънце, а гонгът гърмеше все по-често и по-яростно. После му се стори, че го влачат по скърцащ пясък. Това чувство скоро отстъпи място на непоносими болки. Светлите точки край него летяха в безкраен поток, сякаш цялата звездна система потъваше в небитието. С мъка пое въздух, въздъхна и отвори очи. Двама мъже, застанали на колене, се занимаваха с него. Това, което бе взел за мощен тласък, се оказа люлеенето на кораба, ужасният гонг — голям тиган, окачен на стената, който потракуваше и подрънкваше при всеки наклон. Стържещият пясък се превърна в корави, груби длани на някакъв човек, който разтриваше оголената му гърд.

Монтийе понадигна глава. Видя тялото си зачервено, покрито с кървави кръгчета, които се показваха през изподраната и възпалена кожа.

— Достатъчно, Йонсън! — рече единият мъж. — Не виждаш ли, дявол да го вземе, че съвсем протърка кожата на човека?

Мъжът, когото нарекоха Йонсън, едър и недодялан човек, престана да го разтрива и някак тронаво се изправи на крака. Монтийе събра всичките си сили и бавно успя да стане прав. Цялото му тяло изгаряше от парещата болка, стори му се, че всичко наоколо се върти и затова се принуди да се облегне на дървената стена. С мъка успя да попита:

— Къде се намирам?

Мъжът, който бе подканил Йонсън да прекрати разтривката, се подпираше на стената в другия край на помещението.

— На борда на кораба „Призрак“ — отвърна той. — Плаваме към бреговете на Япония на лов за тюлени, сега сме недалеч от

Фаралонските острови, на югозапад от тях.

Монтийе поклати глава. Тези координати не му говореха нищо.

— А кой е капитанът? Трябва да го видя веднага.

По лицето на тромавия мъж изведнъж се изписа смайване и смущение.

— Капитанът се казва Вълка Ларсен^[1], поне така го наричат хората. Истинското му име никога не съм чувал. Но вие говорете с него по-внимателно. Тая сутрин той е бесен. Щурманът...

Монтийе не го доизслуша. Затворил очи, той стоеше облегнат на стената и дишаше дълбоко. Макар и в съзнание, все още се чувствуваше като зашеметен, а непрекъснатото силно люлеене на кораба влошаваше допълнително състоянието му. Беше разнебитен, гадеше му се. Идеше от един свят, който бе съвсем чужд на тези моряшки условия — те му бяха непонятни и му пречеха да събере собствените си мисли — как бяха попаднали...

Кам!

Монтийе се отблъсна от стената, тръгна с олюляваща се походка, но почти веднага политна и щеше да се строполи на земята, ако не бе го подхванал недодяланият моряк.

— Полека, полека, сър — измърмори той. — Силиците ви са още като на пиле.

Монтийе го отблъсна.

— Къде е капитанът? — изпъшка той.

Морякът посочи с ръка стръмния трап. Монтийе се заклатушка към него и успя да се изкачи на палубата. Озова се до една от мачтите и се хвана за нея, за да не политне отново. След малко световъртенето му мина, пое въздух с пълни гърди и се огледа.

Попаднал бе на кораб, и то не какъв да е, а ветроход! Наоколо се простираше безбрежната шир на синьозеленикаво море, а над нея се извисяваше яркосиният и безоблачен свод на небето. Ветрилата се издуваха от вятъра и носеха кораба сред големите вълни, които понякога заливаха дори част от палубата. Монтийе видя доста хора, но очевидно никой от тях не се интересуваше от него. Неколцина моряци с безформени водонепромокаеми дрехи се бяха скупчили в средната част на палубата. Там, върху покривка на люка, лежеше възник един едър мъж. Ризата на гърдите му беше раздрана и изпод нея не се виждаше нищо друго освен гъсти черни косми, които напомняха

рунтавата козина на куче. Лицето и вратът му бяха обрасли с черна брада — тя би била остра и щръкнала, ако не беше просмукала с вода, която се оттичаше от нея на струйки. Очите му бяха затворени, гърдите не се повдигаха. Над него се бе надвесил исполински мъж с неестествено широки рамене и изпъкнали гърди, от чиято уста се лееше порой от ругатни. Внезапно исполинът престана да ругае, удари крак в палубата и се озърна наоколо. Студеният му поглед срещна разширените от ужас очи на Монтийе.

— Ей, вие там! — каза той. — Я елате насам!

Изрече тези думи тъй непринудено заповеднически и тъй уверен в непрекословното подчинение, че на Монтийе дори през ум не му мина да се опълчи. Исполинът го измери с подигравателен поглед, а после посочи трупа.

— Приличате ми на проповедник. Ще можете ли да отслужите наизуст едно опело за този нехранимайко?

— Но аз не съм проповедник.

— Виж ти! — Исполинът го изгледа с присвити очи. — Аз пък бях готов да се закълна, че сте. А с какво си изкарвате хляба?

— Аз... аз съм офицер.

Устните на Вълка Ларсен се изкривиха в подигравателна усмивка.

— Офицер! Искате да кажете готованец. Значи не бихте могли да преживеете самостоятелно и едно денонощие, нито пък да напълните сам стомаха си три пъти на ден. Дайте си ръката!

И преди да му даде време да се опомни, сграбчи дясната му ръка. Монтийе опита да се освободи, но пръстите на Вълка Ларсен се свиха без всякакво видимо усилие и той помисли, че ще смажат неговите. Трудно е да запазиш достойнството си при подобни обстоятелства. Едва ли можеше да се дърпа и бие като ученик. Не му оставаше нищо друго, освен да си стои мирно и да понесе унижението.

Вълка Ларсен отпусна ръката му с презрителна гримаса.

— Женска ръка! Едва ли ще я бива за нещо друго, освен да мие съдове.

— Искам да ме свалите на брега! — твърдо каза Монтийе, тъй като бе успял да се овладее. — Освен това държа да узная къде е моята спътница. Тя е тук, на борда, нали?

— А аз имам съвсем друго предложение, за ваше добро — каза Вълка Ларсен, без да се спира на зададения му въпрос. — Моят щурман ни напусна и сега на кораба ще има редица повишения. Един от моряците ще заеме мястото на щурмана, юнгата ще стане моряк, а вие ще бъдете назначен за юнга и ще подпишете наемните условия за този рейс — двадесет долара на месец и храна. Е, какво ще кажете? И помнете, това е за ваше собствено добро! Ще станете човек. След време ще се научите да стоите на собствените си крака и може би — да походвате с тях.

— Вие сте луд!

— Помислете добре — Вълка Ларсен се извърна да си върви. — Сега трябва да се погрижа онзи нехранимайко да получи подобаващо погребение, но след това можем да продължим разговора. Ако бъдете кратък, защото нямам намерение да пропиляя целия си ден с вас.

И с бавна крачка се запъти към моряците, които тъкмо зашиваха трупа в един брезент. Монтийе се почувствува зле — виеше му се свят, повдигаше му се — и залитайки, се добра до перилата, облегна се на тях и се загледа във вечно бушуващото море.

Абсурд!

И все пак той се намираще на борда на този кораб. Ами Кат — какво ли бе станало с нея? Положи голямо усилие да се стегне и неуверено заслиза по трапа.

— Видях, че имахте малък разговор с Вълка Ларсен — посрещна го долу недодяланият моряк. — Ще ви дам един полезен съвет — никога не му противоречете. Днес и без това е бесен. Ще ви смлати като нищо, ако не си държите езика зад зъбите.

Монтийе с радост забеляза един разклатен стол и се стовари върху него. Плъзна ръка по пистолета си и си повъзвърна самоувереността.

— Ще видим — измърмори той. Сетне вдигна поглед към моряка. — Има ли една жена тук на борда?

Морякът замислено отхапа края на нещо кафеникаво, което приличаше на разкиснато въже. Челюстите му задъвкаха бавно, но ревностно.

— Има. Извадихме я от морето заедно с вас. Сега е отзад при кърмата, да не я надушат ловците на тюлени, че... — Плю на пода и като обяснение добави: — Не се случва често да виждаме жени.

Монтийе стана от столчето.

— Благодаря — каза той. — Само това исках да разбера.

Морякът вдигна равнодушно рамене.

— След като се видите с жената — каза той, без да спира да дъвче, — съветвам ви да се обадите на готвача. Там е мястото на юнгата.

Монтийе успя да се прокрадне незабелязано покрай Вълка Ларсен и останалите от екипажа, защото те бързаха да претупат погребението на своя щурман. Слезе по една стръмна дървена стълба долу при кърмата, залитайки ужасно, мина по някакъв зловонен коридор и се озова пред заключена врата. Почука на нея с дръжката на пистолета си.

— Кой е?

Гласът на Кат! Монтийе си отдъхна и прибра пистолета в кобура.

— Аз съм — Мон. Отвори.

Нещо изтрака в ключалката и вратата се отвори с проскърцване. На прага ѝ стоеше Кат, мокра до кости и разчорлена, но очевидно невредима. Тя погледна Монтийе и се разсмя.

— На какво приличаш, Мон! Какво си правил — да не си се бил с Вълка Ларсен?

— Остави шегите, хич не ми е до смях. — Монтийе се вмъкна през откренатата врата и я затвори след себе си. — Да не би да намираш всичко това за много забавно?

Кат сви рамене.

— Зависи как човек вижда нещата. — Изгледа го с присвити очи. — Предложиха ли ти вече да те вземат за юнга?

— Да.

— Един съвет: не се съгласявай. Постепенно ще те повишат, но те чакат и много тежки изпитания.

Монтийе не обърна внимание на забележката ѝ. През рамото ѝ забеляза русокосото момиченце, рокличката му беше безупречно изгладена и суха, ослепително бялата му престилка стърчеше колосана. То седеше на една койка, клатеше крачка и тупкаше по пода с шарената си топка. Усмихна се на Монтийе, но не каза нищо.

— Значи, и тя е попаднала тук заедно с нас?

Кат хвърли бегъл поглед към Алиса.

— Не съвсем. Ние попаднахме тук, а тя сама решила да ни последва. — Кат направи малка пауза. Малко ми е трудно да ти обясня, Мон. Алиса и аз се поразговорихме, докато теб те вербуваха за юнга... поприпомнихме си някои стари книги. Или по-скоро легенди.

Монтийе не издържа.

— Ти си полудяла.

— Не възнамерявам да ти обяснявам нищо, Мон — каза Кат. — Трябва сам да се досетиш — ако можеш. Аз подозирах донякъде каква е работата, когато се озовахме при капитан Немо на борда на „Наутилус“ Затова прибягнах до Deus ex machina, залагайки на чудотворното спасение, и когато успях, разбрах... поне отчасти.

Монтийе огледа помещението.

— Все още сме въоръжени. Очевидно цивилизацията на Земята е деградирала до най-примитивна варварщина — този кораб се управлява с ветрила! — затова мисля, че няма да срещнем големи трудности. Най-напред трябва да се махнем оттук, пък после... после ще видим.

Тъй говореше старият, самоуверен Монтийе, възвърнал вяра в собствената си сила и превъзходство, в средствата, с които разполагаше. Доволен от себе си, той се замисли.

Алиса се приближи до него, притиснала топката до гърдите си.

— Не ти ли харесва тук? — попита тя.

Монтийе я изгледа разсеяно.

— Ти не се безпокой — каза той. — Няма да те оставим сама. Стой сега настрана, а аз ще оправя тази каша.

— Аз пък мислех, че ще ти хареса — смотолеви Алиса, сякаш се оправдаваше. Наклони глава на една страна. — Къде възнамеряваш да отидеш?

Монтийе сви рамене.

— В някой град. Местен административен център. Където и да е, но далеч оттук.

Алиса остана видимо смутена. Недоумяващият ѝ поглед зашари между Монтийе и Кат — трудно ѝ беше да осмисли новото понятие. Накрая попита:

— В кой град?

Монтийе отговори сериозно, макар че това му струваше големи усилия:

— Все едно кой. Оставям на теб да решиш.

— Разбирам — каза Алиса. — Нещо като Всъдеград. — Тя огледа замислено помещението.

— Само че се постарай този път да бъде по-весело — добави той, като изкриви устните си в усмивка. И се тръшна на едно грубо дървено столче.

Вратата отново се хлопна. Когато Монтийе вдигна поглед, Алиса вече я нямаше.

Синьозеленикавото море изчезна и на негово място се ширнаха равнини, а равнини се превърнаха в бурни морета, заснежени планински върхове се издигнаха към небето. Крепости и замъци започнаха да никнат от земята като красиви цветя, кули и камбанарии заблестяха в багрено великолепие. Тежки врати се отваряха да пропуснат натруфени ловджии и дами, облечени в бяло, с островърхи шапчици на главите. Звуци на рог отекнаха из новосътворените лесове, в които окъпаната в роса трева изглеждаше като осеяна с диаманти. В долините и край извивките на реките се появиха мрачни градове — комините им бълваха кълба черен дим, тишината попадна в стоманените челюсти на мощни машини и бе безпощадно смляна от тях. От горите и от селищата в долините започнаха да излизат странни същества, пернати и космати, които пълзяха по земята или пореха въздуха. Сребристи ракети се откъснаха с рев от стартови площадки, разсякоха небето с огнените си опашки и изчезнаха; носени от ветровете, ветроходи пореха облаците и хвърляха котва сред тях. На земята се появиха тъмни силуети, а от недрата ѝ отекна странна музика.

Мъглите се вихреха на талази, а от тях изскачаха сенки, които постепенно се материализираха. После мъглата се сгъсти и плъзна пипалата си към захвърления сред една безкрайна равнина кораб на Вълка Ларсен, обгърна го с облак от мехурчета и съвсем го скри, а в това време зад завеси от танцуваща светлина започнаха да се оформят тъмни сенки. Постепенно движението замря. Млечнобялата мъгла отстъпи място на купести облаци, които скриха слънцето. В равнината

се ширна град — чак до огромните планини от стомана и стъкло, които очертаваха хоризонта.

Всъдеград.

[1] Главният герой от романа „Морският вълк“ от Джек Лондон. В свободно цитираните тук ситуации от романа Монтийе има положението на литературния герой Хъмфри Ван Уейдън. Б.пр. ↑

12

Всъдеград: градът на Виктор Юго, на Ъптън Синклер и Синклер Луис. Лондон 632 година след Форд и 1984 година след Христа; Чикаго от „Джунглата“^[1] и Ню Йорк от очерците на Драйзер^[2]. Стокхолм през 1432 и през 1974 година. Кристиан Деспота наблюдава Кървавата стокхолмска баня^[3] от почетната трибуна. Мистър Джордж Ф. Бабит^[4] следи събитията, но по-отдалеч. В ушите на мистър Леополд Блум^[5], рекламния агент, отекват шумовете на Дъблин, камбани и клаксони на черни автомобили.

Всъдеград. Всички градове, събрани на едно място като огромна разрастваща се язва, над която се носят черни пушеци и се веят пъстри знамена. А вътре в него хиляди пламтящи пещи, милиони фучащи коли, милиарди трудови, замечтани, любещи, гладуващи, умиращи хора. Земята сякаш бълваше своите стари спомени, изливаше ги във формата на сгради, улици, паркове, хора. Войната току-що бе започнала: тълпите по улиците крещяха „ура“. Войната току-що бе свършила: тълпите по улиците отново крещяха „ура“. Само дете междуременно се бе увеличил броят на инвалидите. Първият космически кораб се отправяше към Марс, Венера, Алфа Центавър, към Луната. Небето пламтеше от атомни светлини. Вилхелм Завоевателя се готвеше за война; в пристанището се появиха знамената на испанската Армада. Огромни магистрали разсичаха града; той бе в обсада, предаваше се. Над цитаделата се развяха нови знамена. В подземията Холгер Датчанина от паметивека търпеливо чакаше страната да падне, за да излезе той отново на свобода. Всъдеград се свиваше и разпускаше като бавно пулсиращо сърце, отровеното небе синееше над него. Той се зараждаше на т.нар. градско островче, *Île de la Cité, de City*. Бреговете на островчето бяха първите му укрепления, реката — първият му отбранителен ров. Два моста, един на юг и един на север, го свързваха със сушата. Оттам тръгна неудържимото му

нашествие. От двете страни на реката започнаха да се издигат първите редици на крепостни стени и кули. Постепенно къщите се сгъстиха, израснаха нависоко, пометоха и унищожиха градските стени. Броят на етажите им продължи да се увеличава. Кулите им никнеха като дървета, устремени да засенчат съседите си. Улиците ставаха все по-дълбоки и по-тесни, същински тунели в един бързо разрастващ се град от тухли и цимент. Новоизградени градски стени ставаха жертва на още по-нови сгради. От двореца в центъра на града плъзваха широки като за парад булеварди. Някогашните кули отстъпваха място на огромни комини, тежки облаци пушек се кълбяха над гетата в покрайнините на разрастващия се център. Всъдеград набъбваше като злокачествен тумор, пръскаше едновременно отрова, смърт и живот. Той бе Токио, Ню Йорк, Лондон, Париж. Жителите му бяха излезли от страниците на стари разкази и легенди. Царе се възкачваха на престола, а в същото време просяци умираха; дворци от вкаменен огън се издигаха редом с бедняшки колиби. Това бе Забраненият град, Валхала, Шангри Ла, Атлантида. Всички градове наведнъж, никой град, всеки възможен град. Всичко и нищо.

Всъдеград.

Огромна черна лимузина профуча на косъм от краката на Монтийе. Вълна от цветисти псувни проникна през задното ѝ стъкло и го удари в лицето. Той осъзна, че се намира насред оживено от движение улично платно, тъкмо навреме, за да отскочи назад и избегне следващата кола, която летеше насреща му, обгърната от облак зловонен, черен пушек. Направи още една крачка назад и се блъсна в Кат, която стоеше на тротоара.

— Значи това е прословутият град — измърмори той. — Странно как не сме го забелязали отгоре. Много странно. — Монтийе се вгледа с нарастваща неприязън в потока от гърмящи коли. — Някъде наоколо все трябва да се намира и административният им център — продължи той. — А в град с такива измерения не може да няма и електронноизчислителен център...

— Защо ти е непременно изчислителният им център? — попита тя малко развеселено.

— Защото всички хора на тази планета са напълно побъркани — необходим ни е един разумен компютър, който да ни обясни какво става. Аз загубих представа кое е горе и кое долу, необходими са ми конкретните и смислени отговори на няколко въпроса. — Млъкна за малко. — Не разбирам какво става тук. Тази проклетата планета се е обвила като пашкул и само от време на време ни позволява да надзърнем във вътрешността му. Имам чувството, че... — Както блуждаеше с поглед над несекващия поток от гърмящи коли, той внезапно затаи дъх. — Виж там! — и посочи с ръка.

Насред едно оживено кръстовище се открояваше малка площадка, обрасла с повехнала, пожълтяла трева. Между редките стръкчета прозираше сивкавопепелява пръст. А на половин метър над тревата чернееше корабът разузнавач със заплашително проблясващи на слънцето оръжейни дула. През отворения люк се подаваше човекороботът, загледан в морето от гърмящи коли — самотен корабокрушенец на малък остров, обграден от хищни акули.

Монтийе не можеше да откъсне поглед от недостижимия, мистериозно появил се кораб. Успя само да каже:

— Сега поне знаем къде е.

— Нашият кораб! — възкликна Кат. — Но как...

— Вече не се питам — измърмори Монтийе. — Опитвам само да вървя в крак с бурните събития. Нищо не е в състояние да ме учуди. Нищо.

Съгласен съм да се изправя лице в лице с някой сто метра дълъг дракон — мислеше той — или каквото и да е друго чудовище, стига то да е реално и просто за обяснение, но да се свърши поне този абсурд!

— Корабът може да ни е последвал от само себе си — подхвърли неуверено Кат. — Той е доста съобразителен, така че това не е изключено. — Очевидно обаче сама не бе много убедена в думите си.

— Да — отвърна Монтийе. — Корабът може да ни е последвал от само себе си. Разбира се.

Ако е така, това ще е безпрецедентен случай, но какво пък? Все някога трябва да се сложи началото — защо да не приемем необяснимото за начало?

Защо ли?

Защото е абсолютно изключено. Да!

— Ако въобще някога успеем да се доберем до кораба — каза Кат, — мисля повече да не излизам от него. Питам се само как бихме могли да пресечем улицата? — В този миг видя млад, брадат мъж, явно непоправим идеалист, който дръзна да слезе на платното, превит под тежестта на голям плакат с едър шрифт, за да запознае шофьорите с най-опасните последствия от замърсяването на въздуха. Плакатът политна и бе пометен от автомобилния поток. Иззад една кола се подаде ръка и изчезна. Нито една от колите не намали скорост. Кат се обърна към Монтийе: — Ти имаш ли някакво предложение?

— И друг път сме изпадали в критично положение — отвърна Монтийе. — Не е речено да пресечем улицата точно на това място. — И той тръгна по тротоара.

Стар сивобрад мъж седеше на една пейка край тротоара, блуждаеше с поглед над потока от автомобили, които профучаваха с рев на половин метър от кльощавите му колене, и разговаряше със своя съсед по пейка, също сивобрад, възстар господин с крив нос и черен бастун.

— Божичко, каква шумотевица! — възкликна той.

— Какво викаш?

— Казвам, че тази пукотевица е непоносима. От тези проклети автомобили вече нищо не се чува. От тях не мога дори да мисля на спокойствие.

— Не те чувам. Ужасно е шумно.

Мъжът, който бе заговорил пръв, изгледа с омраза улицата.

— Кой дявол ни кара да седим ден след ден на тази пейка? — попита той. — Би ли могъл някой да ми отговори? Поболявам се от тази улица.

— Нали винаги сме си седели на тази пейка — отвърна другарят му.

— Винаги.

— Имаше и по-добри времена. Чист въздух и въобще. Помниш ли конските каруци?

— Конските каруци, о, да. Кочияшите плющяха като побеснели с камшиците си по гърбовете на конете. Така и не разбрах защо, но го правеха. Понякога камшиците оставяха кървави бразди след себе си.

— Доброто старо време — въздъхна мъжът с бастуна и очите му проблеснаха мечтателно.

— Ами просяците. Понякога камшиците плющяха и по техните гърбове.

— Вече поизчезнаха.

— Измряха — уточни първият сивобрад господин. — От замърсяването на въздуха. И от този проклет шум. А и при опит да пресичат улиците.

— От тях и без това нямаше никаква полза — отвърна другият и стисна по-здраво бастуна си, готов да дръпне хубав пердах на първия просяк, който би му се мернал.

— Не може да се отрече обаче, че бяха колоритни личности — възрази първият господин. — Неделен ден обичах да им подхвърля по някоя и друга монета, за да ги гледам как ще се сбият заради нея — баща със син, син с майка, съпруг със съпруга. За пари пред нищо не се спираха тези хора. После се намесваше полицията и дървото играеше наред. Тъй им се падаше на тези отрепки. Кой им бе виновен, че не са си намерили почтена работа. Аз как се трудех, и никак не ми беше зле. — Изруга мрачно и отново плъзна поглед над фучащите автомобили.

— Виновен им беше мързелът им, нищо друго — отвърна събеседникът му. — Но тъй или иначе вече измряха.

— Не издържаха на автомобилните газове. Измираха от тях като мухи.

— Не издържаха и на замърсяването на околната среда от фабриките.

— И на оживеното движение. Тъй и не се научиха, че да излезеш на уличното платно е равно на смърт.

— Погубиха ги радиоактивните отпадъци.

— И изкуствените добавки в храната.

— Доколкото тези ленивци въобще можеха да съберат пари, та да си купят нещо за ядене.

— Бедността — каза мрачно сивобрадият — е порок, който се наказва със смърт. Божичко, колко съм щастлив, че се отървахме от тях.

— От тях и от китайците — добави събеседникът му. — И от лапландците, индианците, емигрантите, негрите, ирландците и...

— Господи, има двайсет години, откак не съм виждал синьо небе! — въздъхна първият. — Забравих вече как изглеждаше.

— Но не и аз — каза гордо събеседникът му. — Беше синьо. *Едно такова синьо-синьо.* — И той направи жест, с който искаше да изрази безкрайна синева.

— Не остана нищо вече освен този проклет смог.

— И радиоактивните отпадъци.

— И замърсяването.

— И това, че вече никой не смее да пресича проклетите им улици.

— О, господи, иде ми да се удавя! — извика сивобрадият.

— Недей — изсумтя събеседникът му. — Водата също е отровна.

Сивобрадият се обля в сълзи. Монтийе, който до този момент стоеше отстрани и смаяно следеше разговора, приближи и седна на пейката.

— Извинете, че се натрапвам — подхвана той.

— Тази пейка е наша! — избухна сивобрадият. — Махайте се оттук!

— Искам само да ви задам един въпрос — каза Монтийе.

— Не ви чувам — провикна се сивобрадият и с костеливата си ръка избърса една сълза от окото си. — Тази проклета пукотевица!

— Весело си живеем ние! — възкликна събеседникът му. Той бе извадил едно малко шише от джоба си и му се любуваше с поглед. — От сантименталност страдаш ли ти, кубически сантиметър от мен си пийни и болката стара тъй забрави! Някой друг да иска малко *сома*^[6]?

Монтийе посочи с ръка неподвижния кораб разузнавач.

— Бихте ли ме упътили как да пресека улицата, за да се добера до този кораб?

— Не можете да пресечете — отвърна тържествуващо сивобрадият. — Колите ще ви прегазят.

— Ще ви смелят на кайма — добави събеседникът му в знак на съгласие.

Сивобрадият полюбопитствува:

— Защо всъщност искате да пресечете улицата?

— За да се добера до кораба си — поясни Монтийе.

— Щом сте могли да го прехвърлите от другата страна на улицата — каза сивобрадият, — значи можете и да си го върнете.

Какво ме месите мен в тази работа! — И сърдито изломоти: — *Чужди елементи!*

— Смятах, че завръщането ни на Земята ще ви зарадва — каза Монтийе. — Нима не разбирате откъде иде този кораб?

— Просто умирам от щастие — каза сивобрадият. — Само че това тук е град, а градските хора от нищо не се вълнуват. Пише го във всички книги — пет пари за нищо не дават. — Той се ококори на Монтийе и оголи пожълтелите си зъби в подигравателна усмивка. — Нали искахте град, ето, какво недоволствувате още? Искахте да е весело; не ви ли забавлявам достатъчно, та аз ще пукна вече от смях. А какво по-интересно от всичките тези коли! Ако сте искали песни и танци, трябвало е да си кажете.

— Не виждам нищо весело тук — възнегодува Монтийе.

— Човек трябва да е ненормален или градски съветник, за да види нещо весело тук — измърмори сивобрадият. — По-урбанизиран град от този няма да намерите на цялата планета, повярвайте ми. Тук имаме всичко — пренаселеност, замърсяване, радиоактивни отпадъци. — Изтощен от толкова много приказки, той се облегна назад на пейката.

Монтийе размени поглед с Кат, която стоеше малко встрани, без да се намесва. Реши да приложи друга тактика. Подхвана:

— Държете се вие, браво, макар че годините ви положително не са малко. Сигурно познавате този град като на пръстите си.

— На четирийсет и шест години съм и вече всеки ден могат да ме понесат с краката напред към фабриката за естествени торове. Впрочем никога през живота си не съм излизал от този квартал. Никога не съм вършил нещо друго, освен да седя тук на пейката и да дърдоря с този глупак.

— По-добре на боклука изхвърли, време златно с подправки не губи — издекламира благоговейно събеседникът му. — Да живее Форд!

— Ще ме поболееш с приказките си! — простена сивобрадият и отново се обърна към Монтийе. — Аз съм мистър Джойбой. Името ми говори ли ви нещо?

— Не.

— Така си и мислех. Някога работех на едно гробище. Красиво място, с мраморни параклиси и статуи, които имаха нормална телесна

температура, защото бяха свързани с подземен топлопровод. Сводовете на гробниците се огласяха от класическа музика. Гробището се казваше „Полянците на омайния шепот“. Като балсамьор, аз отговарях за мумифицираните трупове — задължението ми бе те да изглеждат винаги добре. Доволен бях от работата си.

— О, небеса — промърмори Монтийе.

— Не познахте — каза мистър Джойбой. — „Скъпият покойник“^[7] от Ивлин Уо. Имах и годеница, но тя се самоуби. Скъпата ми Еме... — въздъхна той.

— Богатството и работата не вървят ръка за ръка — обади се замечтано събеседникът му.

— О, млъкни — сряза го мистър Джойбой. — Погребението ѝ ми създаде много главоболия. Не биваше да му се дава гласност. Така се принудих да се възползвам от услугите на един познат, който работеше към погребалното бюро за животни, приятели на човека — изгорихме я в техния крематориум и ѝ дадохме последно убежище сред кучетата, котките и канарчетата. Не ми беше никак леко. — Затършува в джобовете си и извади малка бяла картичка. — За всяка годишнина от деня на погребението ѝ получавам такава картичка от бюро.

Монтийе пое картичката, прочете я:

„Днес вашата мъничка Еме мисли за вас горе на небето и върти опашка.“

и я върна на собственика ѝ с думите:

— Малко странен текст.

Мистър Джойбой дръпна картичката ядосано и я прибра в джоба си.

— Това беше гробище за животни, приятели на човека — каза той. — Да не мислите, че ще седнат да отпечатват картичка със специален текст само заради мен? Котките и кучетата имат опашки, нали?

— Да, да — съгласи се Монтийе.

— И махат с тях.

— Врели-некипели — измърмори събеседникът му.

— Затваряй си устата, проклет безбожникo! — ядоса се мистър Джойбой, после пак се обърна към Монтийе. — Този се казва Уинстън Смит, но не е с всичкия си. Опитът му да се бунтува срещу системата е описан в една книга със заглавие „1984“^[8]. Положително не сте я чели. Вие очевидно сте литературен невежа.

Монтийе недоумяващо запремига.

— Книга ли?

— Всичко на тази проклета планета е взето от една или друга книга. Вие не знаехте ли?

Монтийе се усмихна сковано.

— Няма ли някаква администрация в този град?

— Ако искате да се свържете с администрацията — намеси се Уинстън Смит, — ще трябва да се обърнете към някой полицай. Само че внимавайте. Те стрелят, без да му мислят много-много.

— И не обичат пешеходците — добави мистър Джойбой. — Пешеходците пречат на автомобилното движение. Полицаяте първо стрелят, после мислят.

— Войната е мир — промърмори Уинстън Смит. — Боже, пази кралицата. Амин!

— Дъртият му козел, съвсем е смахнат — каза злорадо мистър Джойбой. — Такъв е, откак са го обработвали в Министерството на истината. Спомням си, млади човече, как той...

Мистър Джойбой не можа да продължи, защото в този миг от улицата отекна ужасен грохот. Монтийе вдигна поглед и видя шест или седем коли, нанизани една в друга и деформирани в огромна планина от метал, от която се издигаше пушек. От пробитите каросерии изтичаше обагрен в кръв бензин. Викове на ужас и болка се смесиха с трясъка на следващите коли, които се сблъскаха с димящата метална планина. Ревящите мотори замлъкнаха и на тяхно място ревностно засвириха хиляди клаксони.

— Търпението винаги се възнаграждава — подхвърли мистър Джойбой след един равнодушен поглед към мястото на произшествието. Бързо лумнаха високи пламъци. Писъците станаха по-пронизителни, но все пак не можеха да заглушат прашенето на буйния огън. Мистър Джойбой плю презрително върху най-близката пламтяща кола. Слюнката му изсъска върху каросерията и веднага се изпари. — Защо стоите, ами не вървите при кораба си, преди колите да

са потеглили отново? Движението в момента не е много натоварено и ще минат часове, преди да ви се удаде нов такъв случай.

Монтийе се бе вече запътил към Кат, но при тези думи спря и се извърна.

— Искате да кажете, че такива злополуки стават всеки ден?

— Всеки час — уточни мистър Джойбой. — С изключение на върховите часове. Тогава имаме най-малко по две произшествия на час. По тази причина не са оставени пешеходни пътеки — те просто не са необходими.

— Вместо да сипеш ругатни, по-добре глътка сома си пийни — избърбори Уинстън Смит, замислено загледан в една кола, в която изгаряше четиричленно семейство. Писъците на обгърнатите от пламъците хора се сливаха в многогласен хор с плътен и внушително звучен тон.

— Нищо ли няма да *предприемете*? — опита Монтийе да надвика усилващото се пращане на огъня.

— Ние градските хора пет пари за нищо не даваме — поясни мистър Джойбой.

Монтийе се почувствува наблюдавам. Обърна се и погледна нагоре към внушителните сгради, чиито най-горни етажи още не бяха разбудени от белезникавата, бързоподвижна мъгла. Зениците му се разшириха.

— Лъжа е — прошепна той. — Лъжа. Всичко това не съществува, не само в този миг, но и въобще не го е имало, това е просто... — Погледът му откри мълчаливи същества, които го наблюдаваха от натежалото от сиви, купести облаци небе. — Лъжа е! — кресна той. — *Лъжа!*

Небето над главата му се пропука с трясък, който огласи цялата планета, разтърси я и я срина из основи. Отгоре се изсипа мрак, а след това ослепителна светлина. Сградите изчезнаха, погълнати от пропуканата земя, която се издигна и заогъва в нови форми. Монтийе зърна бегло Кат — тя стоеше сред срыващите се небостъргачи и го гледаше с разширени, недоумяващи очи. Лицето ѝ бе застинало в безизразна маска. Монтийе хукна да бяга. Небето се стовари с цялата си тежест върху Всъдеград.

[1] Роман на американския критически реалист Ъптън Синклер (1878–1968). Б.пр. ↑

[2] Американският писател Теодор Драйзер (1871–1945). Б.пр. ↑

[3] В 1520 г. датският крал Кристиан II е коронован в Стокхолм и избива много шведски благородници. Б.пр. ↑

[4] Герой от едноименния роман на американския писател Синклер Луис (1885–1951). Б.пр. ↑

[5] Герой от романа „Улис“ на ирландския писател Джеймс Джойс (1882–1941). Б.пр. ↑

[6] От санскритски — растителен сок, за който се смята, че подпомага съсредоточаването. Б.пр. ↑

[7] Известен роман от английския писател Ивлин Уо (1904–1966), публикуван през 1948 г. Б.пр. ↑

[8] Утопичен роман от английския писател Джордж Оруел (1903–1950), публикуван през 1948 г. На Запад се спекулира много с тълкуването му като сатира на социализма, което е едно опростенческо разглеждане на неговото съдържание. Б.пр. ↑

13

Монтийе сви по друга улица, но катраненочерният мрак продължи да го следва по петите. Вляво и вдясно от него също тичаха хора — той чувствуваше това, без да ги вижда и без да им обръща внимание. Сградите придобиваха нов облик, но той вече не забелязваше това. Кат бе изчезнала, корабът го нямаше вече, всичко бе безкрайно далеч — на хиляди години или цяла вечност от него самия. Монтийе тичаше по смрачаващата се улица със смътно съзнание за хората наоколо, които му сторваха път или зяпаха подире му, почти без да чува отекването на подковани копита по каменната улица, нито пък многобройните гласове и викове. Бягаше съвсем безцелно, воден от мъждукаща искрица разум, запъхтян до изнемога. Врълхлетя върху някакъв висок мургав мъж, при сблъсъка с него отхвъркна като топка и се удари в твърд и солиден каменен зид. Ударът му подействува донякъде отрезвително и макар че продължи да тича по криволичещата улица, започна да обръща внимание на къщите и тълпата наоколо.

Той вървеше напред, а времето назад. Къщите придобиха старовремски облик — надвиснали заплашително над стесняващата се уличка, те щяха да рухнат сякаш всеки миг, издадените им напред горни етажи хвърляха сянка, а в сянката пропукваха греди, които не си знаеха годините. Равното улично платно отстъпи място на паваж, на груба настилка от речни камъни и глина, усети се зловонието на застояла вода. Някои от хората станаха по-мрачни, други по-помпозно облечени. Дрехите на едните изглеждаха жалки и парцаливи, на другите блестящи от коприна и скъпоценни камъни. От едната страна сребро, злато и подрънкване на мечове в богато украсени ножници, от друга — груби платове и наметки, увиснали устни и празни погледи. Между грохналите къщи и мраморнобелите дворци отекваха токовете на подковани ботуши. Улицата шептеше и ехтеше от боси нозе, патерици и бастуни със златен обков. От тъмни странични улички

долитаха гласове на мъже и жени с угаснали погледи, които влачеха или тикаха каручки и колички и размахваха стоките си във въздуха.

— Господине, вие търсите нещо — може би ще го намерите при мен! Игли, панделки, колани, испански ръкавици или копринени панделки...

Монтийе си запробива път през тълпата, зашеметен от пъстротата на многобройните ухания, багри и звуци. Спираха го жени, облечени в черно, и деца, чиито лица бяха сякаш само очи.

— Да ви се намира работа за тенекеджия? Имате ли си такива бижута от злато и сребро? Калайдисвам паници, тави, тигани...

Закрит файтон, теглен от два коня, се зададе по тясната уличка и принуди хората да се притиснат към стените на къщите. После изведнъж спря, вратите се отвориха и от него слезе дебел господин. Голото му теме блесна на светлината на запалените факли, които бяха закрепени отвън на къщата. Дебелият господин изкачи трите стъпала към една кръчма и изчезна вътре, последван от развеселените си другари с поруменели от вино бузи. Техните викове се смесиха с глъчката на просяците и продавачите: „Мистър Пикуик! Мистър Пикуик!“^[1]

Може би ще си купите този лъскав календар?

Може би ще си купите тази лъскава четка?

Може би ще бъдете тъй милостиви, уважаеми господа, и ще дадете някоя и друга пара, та да се купи малко хляб за неколцина затворници голтаци...

Монтийе побърза да отmine.

[1] Атмосферата, обрисувана в тази глава, е почерпена от романа „Посмъртните записки на Клуба Пикуик“ на Чарлс Дикенс (1812–1870), в който той рисува раннокапиталистическия Лондон, Б.пр. ↑

След време Монтийе се озова в Мегаполис^[1]. Градът изглеждаше студен и ослепителен с правилните си, функционални форми. По това време, 2900 година от новата ера, Мегаполис покриваше Земята изцяло — все едно че планетата бе портокал, а той неговата кора. Мегаполис представляваше всъщност една-единствена двехилядоетажна сграда. В горните хиляда етажа се помещаваше техниката, необходима за поддръжката на този гигантски жилищен комплекс. Почти половината площ на долните хиляда етажа се заемаше също от тръбопроводи, електрически инсталации, асансьорни шахти и т.н. Шестдесет милиона милиарда хора живееха, мечтаеха и умираха тук — всеки на отредените му три и половина квадратни метра. В който и да е миг в Мегаполис живееха около десет милиона шекспировци. Цялата тази внушителна симфония от кипящ живот се дирижираше от т.нар. Директор. За изпълнението на неговите разпоредби отговаряше полицията. Имаше различни съсловия, всяко едно наброяващо милиарди хора — свещеници, техници и т.н. Специалните им права, както и предназначението на огромните площи в горните хиляда етажа, познати само на едно привилегировано малцинство, се държаха в тайна. Предполагаше се, че там, сред мрежа от тръбопроводи, транспортни съоръжения и хладилни камери, откъснати от долните пренаселени етажи, съществуват цели неизвестни и изолирани светове, способни да погълнат един, десет, сто милиона или може би дори един милиард хора, които след безследното си изчезване да се отдадат свободно на някакви свои занимания.

В лабиринтите на този огромен жилищен комплекс човечеството, както винаги, опитваше да осъществи своите блянове. Затова имаше един милиард колекционери на пощенски марки, един милиард нумизматици, един милиард колекционери на кибритени кутийки. Съществуваха и спиритуалисти, технократи, прелюбодейци, вярващи, които още не бяха намерили своята вяра, и безверници, които в нищо не намираха смисъл. Имаше един милион милиарда луди, голяма част

от тях влиятелни и уважавани личности. Селяни, които мечтаеха за парче земя, и поети, които жадуваха да зърнат някоя Звездица. Всяко действие, всяко чувство, били те противни или достойни за възхищение, се извършваха или изпитваха в един и същ миг от милиони хора едновременно. На всеки въпрос, възникнал някъде във вселената, мигновено се даваше отговор. В случай че бе потребен някому. В случай че съществуваше.

Мегаполис пееше възхвала на човечеството — той бе живият паметник, увековечаващ победата на духа над материята, най-големият нравуник хора в историята на планетата. А четирите квинтилина килограма плът продължаваше да се увеличава с всеки изминал миг.

Във вътрешността на Мегаполис се виеха безкрайни коридори. Някога белите им стени имаха вече неопределен мръсен цвят. На равни разстояния една от друга от двете страни следваха врати, но във всеобщата навалица бе невъзможно те да се отворят, без да ударят някого. От таваните струеше слаба светлина, а в някои участъци бе изгаснало дори и това мъждиво осветление. Подовете имаха съмнителен сив цвят. И навсякъде се тълпяха хора, хора, хора.

Коридорите нямаха край.

Те минаваха и покрай една огромна зала — най-малкото странна за град, в който големите пространства бяха нещо непознато. Дълга сто и петдесет, широка сто и тридесет и висока десет метра, залата изглеждаше наистина необятна на местното население. Необятна и потискаща, защото хората тук страдаха от агорафобия. Малцина се осмеляваха да влязат вътре. В най-добрия случай можеха да се преброят хиляда или две хиляди посетители. Но дори и тези смелчаци разговаряха с приглушени гласове и се тълпяха преди всичко около магазините, които опасваха залата от страни, без да смеят да прекратят огромната, пусто зееща площ в средата ѝ.

Сред магазините имаше и павилион, в който се продаваха част от 26000 вестници и списания, издания на този сектор от Мегаполис. Списанията бяха тематично специализирани: за филмови новини, фототехника, електроника, вероизповедания, любителски занимания, фантастика. Порнографски издания липсваха, затова пък имаше богат избор от брошури, които отделяха изключително място на контрола

над раждаемостта. Населението на Мегалополис се увеличаваше с 4441 милиарда души всеки ден.

Монтийе мина покрай една въртележка със списания и забави крачка. Върна се и взе едно от списанията. От гланцовата корица го гледаше познато лице. Камерата бе уловила мрачното му изражение анфас, решително свитите устни изпъкваха особено ясно на пряко падащата светлина. Личеше си, че мъжът не се е бръснал от предния ден. Макар и засенчени от козирката на фуражката, очите му имаха студен и презрителен, почти металически блясък. На разкопчаната му яка блестяха две звездички.

Златната значка на фуражката бе с емблемата на Междупланетната федерация.

Над снимката с големи, четливи букви бе изписано заглавието на списанието: *Мегасвят*. Под него, с по-дребен шрифт, се четеше: *информационно-политически бюлетин*. Сивкавата линия под това подзаглавие се оказа при по-внимателно взирание също печатарски ред: *Предназначен единствено за вертикалния сектор 644-5БСА*.

Ръцете на Монтийе се разтрепераха.

От корицата го гледаше собственото му лице.

В долния десен ъгъл на корицата пишеше:

Капитан Жак Томорек Монтийе

Монтийе запрелиства списанието като насън. Откри статията, която се предхождаше от друга негова снимка, изобразяваща го този път в цял ръст в мига, в който излиза от люка на кораба разузнавач и предпазливо стъпва върху свежо зеленеещата се земя.

Отново на Земята, гласеше надписът под снимката. Монтийе зачете:

Жак Томорек (Мон) Монтийе, 36-годишен, е главният представител на един род, чието родословно дърво води началото си от първите колонисти, преселили се преди 60 000 години на планетата Фонтемхайт Гама. Блестящата му кариера — първоначално пилот от разузнавателната флота

на Междупланетната федерация, а по-късно командир на първата експедиция до Земята (вж. и стр. 62) — е изключително характерна за представителите на новото офицерско съсловие, на което Междупланетната федерация възлага големи надежди за възстановяване и разширяване на границите на някогашната Човешка империя.

В продължение на две години капитан Монтийе проучваше новите предели на бързо разрастващата се Междупланетна федерация заедно със своята привлекателна сътрудничка Катрин ди Рац, известна психоложка (вж. съответната статия на стр. 47). Трябва да отбележим, че госпожица Ди Рац съпътствува капитан Монтийе и при настоящата експедиция. Отношенията им...

Монтийе почувствува, че му се завива свят, и бързо затвори очи. С голямо усилие на волята обаче си наложи отново да вдигне клепачи. Статията заемаше две страници и бе богато илюстрирана.

Според капитан Монтийе главните периоди в неговия живот са годините, прекарани в Беседе, на планетата Фонтемхайт Гама; подготовката му за флотата — на планетата Фонтемхайт Делта и работата му като пилот в рамките на разузнавателната изследователска програма на Междупланетната федерация. Той споделя, че...

Можеше да се очаква, че капитан Монтийе ще е сред първите, които ще слязат на Земята след провала на първия разузнавателен патрул, станал жертва на таванския сфинкс, първоначално изпратен от богинята Хера, а понастоящем...

Не е може би маловажно да се отбележи, че първият сблъсък със земния начин на живот стана по време на Необикновената закуска, тясно свързана с Алиса, която по-

късно се срещна с капитан Монтийе и госпожица Ди Рац, както и с...

В статията пишеше още много неща — целият живот на Монтийе се проследяваше в най-малки подробности. И непрекъснато се споменаваше името на Алиса. Алиса направила тъй, Алиса направила иначе. Монтийе стигна до края на статията и затаи дъх.

Може да се предполага, че капитан Монтийе ще направи опит да се свърже с някои от местните власти, като при това ще търси контакт с институцията, която по организация и форми да отговаря на представите му за едно развито общество. Смята се, че тези му представи се определят от прогнозираните в престеларната ера технологически цивилизации. Допустимо е...

Монтийе остави списанието на въртележката.

Огледа се наоколо. С изключение на двама старци и една млада жена, облечена в синьо, в залата нямаше никой друг освен него. Жената го гледаше с присвити очи и разсеяно се почесваше по дясното бедро. Роклята ѝ бе много къса и ушита съвсем по тялото. Монтийе механично отчете формата на краката ѝ. Жената издаде устни напред — като за въздушна целувка.

На стената зад гърба ѝ висеше огромен кървавочервен плакат с натрапчив едробуквест златен надпис: 4 441 000000 000 ВСЕКИ ДЕН. А под него, като призив: ТВОЕТО ДЕТЕ Е ИЗЛИШНО.

Монтийе тръгна да си върви.

„Алиса — мислеше объркано той. — Ах, тази Алиса!“

И в същото време се успокояваше: „Разумът. Ключът към истината. Той трябва да съществува. В крайна сметка винаги се намира.“

Така продължи да върви по внезапно опразнилия се коридор. Озова се пред леко открехната масивна врата, която водеше към тъмен, малък килер. На вратата висеше табелка, а на нея имаше надпис —

Монтийе очевидно остана доволен от съдържанието. Влезе в килера —
наоколо му се спусна мрак.

[1] От гръцки „мега“ (голям) и „полис“ (град-държава). Б.пр. ↑

Две врати се плъзнаха встрани с тихо свистене и Монтийе влезе в бледозелена зала, осветявана от един-единствен глобус, който висеше на тавана тридесет метра над главата му. Залата беше празна — само в средата ѝ имаше два стола. Монтийе се закова на място, когато чу как двете врати се затвориха зад гърба му. На единия от столовете, с лице към него, седеше мъж. Млад мъж, почти юноша, който го наблюдаваше с леко развеселен поглед.

— Очаквате, предполагам, да ви приветствувам с добре дошъл — подхвана той сдържано. — Първият човек, завърнал се на Земята след петдесет хиляди години. — Изгледа изпитателно Монтийе. — Защо се връщате?

Монтийе се облегна на слабо вибриращата стена. Помълча известно време, преди да попита:

— Кой сте вие?

— Нима не знаете?

— Значи така, роботът — каза с облекчение Монтийе. Душата му се отпусна, ръката му се отмести от кобура на пистолета.

— По-скоро негова проекция — уточни мъжът. Стана и приближи Монтийе. Моментът бе подходящо избран. — Тъй или иначе навремето съм бил конструиран от хората. Вие заслужавате да ви посрещна с уважение. — Внезапно се усмихна, приветливо, но високомерно. — Или може би със съчувствие, ако трябва да бъда точен?

Стоеше пред Монтийе със скръстени на гърба ръце и го наблюдаваше със странна смесица от доброжелателство и състрадание. Очите се открояваха на лицето му като две черни дупки. Монтийе отмести поглед.

— Забелязахме ви — продължи равнодушно роботът-проекция — още на границата на хиперкосмоса. За момент си играех с мисълта да изстрелям отбранителните спътници, но бързо отхвърлих тази възможност. — Обърна рязко гръб на Монтийе и се върна в средата на

залата. — Защо сте дошли? — попита той остро. — Как да разбираме появата ви — като носталгично гостуване или като окончателно завръщане?

Монтийе си бе възвърнал обичайното самообладание. Хората го объркваха понякога, не обичаше и да се сблъсква с необясними явления, но сега най-сетне отново бе изправен лице в лице с логиката, разума, системността. Изпъчи се едва забележимо. Пистолетът на хълбока му действуваше успокоително.

— Това е Земята — каза той. — И тя е наша. Вярно, че някога сме я напуснали, но това не означава, че сме я забравили. Защо да не се завърнем? Тази планета е наша.

— Била е някога ваша — възрази мъжът, — сега вече не е. Нима си въобразявате, че можете да се върнете току-така, сякаш нищо не е било? Навремето напуснахте Земята, захвърлихте я като негодна вече играчка, а сега искате да си я възвърнете, защото виждате, че тя може би все още има какво да ви даде. Някога Земята ви служеше вярно и това ѝ струва много скъпо. Вие я отровихте, ограбихте, низвергнахте и в мига, в който нямаше какво повече да вземете от нея, я изоставихте. Нима сте си въобразявали, че тя ще ви чака като просякиня? Много просто сте си представяли тогава нещата. Земята никога не е имала нужда от вас. — Мъжът се извърна. — Тя тъне в развалините, оставени от вас, в разбитите ви надежди, нощите ѝ се огласят от плачовете на вашите призраци. Те няма да изчезнат никога, но що се отнася до хората... — Той не довърши изречението.

— Разсъждавате почти като човек — отбеляза Монтийе, — но все пак сте машина, робот, създаден от човека. Не можете да ни откажете, щом поискаме нещо.

— Така ли мислите? — Мъжът се извърна с усмивка към Монтийе. — Навремето навярно не бих могъл... или по-скоро, не би ми минало през ума. Но оттогава се промениха много неща. Когато Империята напусна Земята, част от хората предпочетоха да останат тук. Шепа възторжени, наивни ентузиастии... Така и, не доживяха дълбока старост. Но успеха, хм, как да кажа, да усъвършенствуват в някои отношения техниката и аз се превърнах в господар на Земята, всемогъщ като вашите някогашни богове. Пръснати по други планети, все още се срещат някои потомци на тези хора — подивели, едва ли с нещо превишаващи животните, сред градове, потънали в развалини.

Изпитвам съчувствие към тях и понякога им помагам. Напомнят ми нещо, което обичах навремето, но самите хора ги няма вече. Те никога няма да се върнат.

— Но ето че ние се върнахме — каза Монтийе.

— Върнахте се, да. — Мъжът въздъхна и седна. Вдигна към Монтийе почти умоляващ поглед. — Силни сте вие — продължи той — и въпреки това поразяващо невежи. Давате ли си поне малко сметка какво вършите? Нямам предвид създаването на империи, нито грабенето и опустошаването на безброй планети — това са дреболии. Лошото е, че където и да се завъртите за известно време, вие оставяте нещо след себе си, спомена за мечтите и фантазмагориите на хората... — Млъкна малко, а когато продължи да говори, в погледа му проблесна съчувствие. — Видяхте ли съществата, които обитават Земята? Пъстър свят, нали? Може би дори сте познали някои от тях. Те са ваше творение, ваше наследство и проклятие. Тук на Земята ще срещнете всички твари, всички същества, всички химери, които някога са занимавали въображението на хората. Те ви чакат — вече цели петдесет хиляди години.

Вие ги създадохте във въображението си, в митовете и книгите си, дадохте им образ и плът, вярата ви ги издигна в култ и им даде пълномощия да вършат определени неща и така постепенно те заживяха свой собствен живот. И тъкмо тогава вие ги напуснахте.

Тази земя, някогашната земя на човека, е обременена с толкова много спомени за него, а тези същества са най-самотните, които можете да си представите. За вас не е нищо да се разделите с тях, вие ги оставяте след себе си на всяка напусната планета, но щом ги напуснете, те започват да чакат вашето завръщане, да жадуват и бленуват по него. Вие бягате от самите себе си, само че винаги без успех и тогава създавате нови злополучни култове, плод на възжеланията и идолопоклонничеството ви. С вас идва някаква зараза, която започва да се носи над равнините като мъгла, да вае градове и замъци от камъка на въображението ви и да се материализира в същества, които да ги обитават. Атлантида изплува от морето, замъкът в Оз издига кулите и бойниците си към небето; норните тъкат своето зловещо платно под короната на дървото Йгдрасил, змията Мидгард усуква тялото си около Земята; над прерията властвува светия дух. Живи са и Вишну, и Йехова; а горе на Олимп боговете пият

кехлибареното си вино, надзиравани от Деметра, която е по-стара от Земята, защото някога вие пожелахте да бъде така. Ето, това е вашето дело, а сега искате да се завърнете!

Дори аз съм безсилен срещу вашите създания, а какво бихте могли да направите вие? Те се събират вече от всички краища на планетата, за да бъдат по-близо до вас. Готови са на всичко — само и само да ви задържат; ако опитам да ви укривя от тях, те ще ме унищожат. Ще слязат дори в земните недра, за да се преборят с мен. Чудовищата от митовете и кошмарите ви ще разчупят земята, ще потрошат машините ми, древните ви могъщи богове ще се спуснат от небесата, обгърнати от облака на унищожителния си, божествен гняв, за да потъпчат всяка съпротива срещу себе си. А те са всемогъщи — вие ги създадохте такива — и не по-малко, а напротив, стотици пъти по-безскрупулни и по-жестоки от вас, пак по ваша вина, — ще се вдигнат като един срещу мен, ако дръзна да им отнема човека. Всичко това е твое дело, Човек, мога ли аз да посегна при това положение на теб?

Трябва да се махнете от Земята, докато още е възможно, преди те да успеят да ви дадат всичко, за което сте мечтали, преди да ви уловят в измислените и създадените от вас самите клопки. Ако напуснете Земята, за тях ще започне ново чакане — те ще бленуват по вас и ще ви издигнат в свои кумири, защото някога вие дадохте на боговете уменията да създават човека. Райската градина ще разцъфти отново под погледа на един отмъстителен бог и Земята ще изплува от Праокеана на гърба на една огромна костенурка, защото някога хората вярваха, че такава е нейната предистория; а седем кристални купола ще захлупят човешката вселена. И кой знае — изведнъж мъжът се усмихна, — може пък Земята отново да стане плоска, според някогашните представи на хората. Всичко е въпрос на вяра, а едва ли има същества, които да вярват по-силно от тези ваши създания.

Докато говореше, мъжът се бе изправил и крачеше възбудено нагоре-надолу. Сега отново се отпусна на стола си и вдигна поглед към Монтийе, който стоеше неподвижно до вратата. Монтийе се втренчи в седналия мъж и почувствува, че макар и слабо, в него се надига отдавна заглушен страх.

— Лъжете — каза той спокойно. — Това не може да е истина.

— Недостатъци не ми липсват — отвърна мъжът, — великият ми създател е сложил отпечатъка на своето несъвършенство и върху мен, но да лъжа не зная. Би трябвало да сте наясно по този въпрос.

— Но митове, които оживяват... та това е абсурдно!

— Те не са митове — възрази остро мъжът. — Някога, преди да ги изоставите, бяха още само митове, но не и сега. При това непрекъснато ни надзирават — създадени от хората така, че да ни следят. Ако ви заплаша — с жест или дума, — веднага ще долети вестоносецът на някой древен бог и ще ми даде да разбере, че това е недопустима грешка. Вероятно това ще е млад момък с крилати сандали и студена усмивка — той ще направи всичко необходимо, за да е уверен, че случилото се няма да се повтаря повече.

Мъжът млъкна. Монтийе бавно приближи свободния стол и седна.

— Добре — каза той, — да приемем, че това е истината. Но защо да бягам? Те са доброжелателно настроени, нали така? Ние не идваме тук като нашественици, а като приятели. Защо тогава да не останем тук?

— Защото те ще бъдат ваши господари, а човек никога не е обичал да има господари над себе си, пък било то и създадените от него самия богове. Откога са ви зачали — и страдаха жестоко през това време. Никога не биха позволили да напуснете отново Земята. О, не че ще живеете лошо — пагубното ще е желанието им да ви угодят на всяка цена: те ще ви дадат всичко, за което сте мечтали, ще осъществят много ваши въобще неподозирани желания, ще ви затворят във въображаемите светове, съобразени с подсъзнателните ви възжелания, само и само да ви задържат, и с това ще задушат всяка искрица на воля, самоинициатива, живот и човечност. Оръжията ви с нищо няма да ви помогнат, защото сами сте сътворили някогашните си богове безсмъртни, всемогъщи и непобедими. И ще удари часът на Рагнарбок^[1] — Залеза на боговете, на Апокалипсиса, — не се съмнявате, че хората са си го представяли много образно, нали? В митовете, създадени от човека, се говори толкова често за жестокостта на боговете към хората — всички тези жестоки богове живеят сега тук със своите небесни или подземни армии от духове, тролове^[2], ангели, дяволи, валкирии, гноми, вещици и вампири, все същества, които две хиляди поколения човеци са създали в безброй чудовищни, мрачни

митове. Нима мислите, че богинята Намму^[3] ще ви прости смъртния грях на богосмешението? Или очаквате милост от Зевс? От Локи^[4], Митра^[5], Сет^[6], Хор^[7], Деметра, от някой от тези всемогъщи, отмъстителни богове? — Мъжът поклати унило глава. — Бедата на човечеството е там, че жестоките му богове винаги са всемогъщи, докато добрите остават безсилни.

Монтийе гледаше разсеяно в една точка на отдалечената стена. Отдавна заглушеният страх отново заговори в него, нашепваше му, че може би има и непобедими врагове. Старият кошмар възкръсваше. Мечтаният рай се оказваше смъртоносен капан.

— Тази планета е наша — каза той — и ние ще си я възвърнем, пък каквото ще да става.

— Защо го казвате на мен? — Гласът на мъжа прозвуча ледено равнодушно.

— Върнете ни Земята!

— Обясних ви вече, че това не е по силите ми. Но дори да можех, пак не бих го направил.

— За нас връщане назад няма — каза с горчивина в гласа Монтийе. — Трябва да продължим независимо от това, дали вие сте прав или не.

— Ще се разкайвате после — предупреди го мъжът.

— Възможно. Но рискът може да се окаже и оправдан. — Монтийе замълча. После изведнъж се сети: Марта. — С първия кораб на Земята слезе една жена. Дватама със спътника ѝ бяха нападнати, но тя успя да избяга. Къде е сега?

Мъжът отвърна:

— Тя е щастлива, както бихте били щастливи и вие, ако оставите Земята да ви наложи волята си. Живее сега в свой собствен свят, обичана от човека, когото смяташе мъртъв. Чувствува се щастлива за пръв път от дълги години, може би въобще за пръв път в живота си. Земята ѝ е необходима — тукашните същества усещат това и изпълняват всяко нейно желание. Тя никога не би ви позволила да я вземете със себе си.

— Фантасмагории — рече Монтийе. — Опиати. Халюцинации. Освен това тя е преживяла такъв шок. Не, с тези средства няма да можете да я заблуждавате вечно. Ние ще си я приберем.

— Вие сам видяхте част от тези същества — каза мъжът, — бяхте на борда на „Наутилус“, в Мегополис. Те не бяха халюцинации, а съвсем истински. Хората са ги обрисували в книгите си, във въображението си; стига да поискате, и те ще бъдат ваши. Земята на драго сърце ще ви ги даде. Марта първа откри това. Вие също ще стигнете до нейното прозрение. Земята ви предложи вече няколко имагинерни свята — света на приказките, на аристократичната викторианска епоха, на закаляващите изпитания при Вълка Ларсен. Рано или късно тя ще открие света, за който вие винаги сте мечтали.

— Говорим като че ли за различни неща — отбеляза Монтийе.

— Може би — съгласи се мъжът.

— Все някак ще се справим — подхвърли Монтийе.

Мъжът не отговори. Монтийе се запъти към вратата. Тя се отвори безшумно пред него, преддверието изглеждаше мрачно и заплашително. Той прекрачи прага със странно чувство за пустота в гърдите си. Когато се обърна, мъжът бе вече изчезнал — сви рамене и остави вратата да се затвори зад гърба му. Проблесна слабо сияние и миг след това вратата отново се плъзна встрани. От Мегополис нямаше нито помен — навред се стелеше килим от сочна, зелена трева, носеше се леко ухание на цветя. Съборени на земята колони белееха призрачно на лунната светлина. Свиреха щурци. Монтийе се измъкна от сянката на порутения храм и без особено учудване откри, че не е сам. Изправи снага и изгледа жената, която го чакаше под дърветата. Невисока, слаба, с руси пилеещи се коси, които обгръщаха правилното ѝ, красиво лице. Тялото беше женствено, но очите детски — като очите на Алиса. Облечена бе в бледосиня искряща рокля, която обгръщаше снагата ѝ чак до земята. Златен колан с изображения на митични животни опасваше талията ѝ. Жената беше неотразимо привлекателна — тя стоеше неподвижно с една ръка на хълбока и не отместваше поглед от Монтийе.

[1] В скандинавската митология — Залезът на боговете. Б.пр. ↑

[2] В скандинавската митология — свръхестествено същество: джудже, великан, вещица. Б.пр. ↑

[3] В шумерската митология — богиня, създава небето и земята и дала живот на всички богове. Б.пр. ↑

[4] Бог от скандинавската митология, известен със своето лукавство. Б.пр. ↑

[5] Древен индоперсийски бог на светлината. Б.пр. ↑

[6] В египетската митология — наред с Озирис и Изида, дете на небето и земята, но с всичко черно и унищожително, което небето и земята имат. Убива с хитрост Озирис. Б.пр. ↑

[7] Син на Озирис и Изида, който отмъщава на Сет за убийството на баща си Озирис. Б.пр. ↑

16

В храма на Диана: Тя изчезна, в сянката и след миг отново се появи.

— Донесох малка закуска — каза. — Изглеждаш ми уморен.

Сложи пред него хляб и плодове и наля червено вино от една амфора.

Монтийе се нахвърли на яденето, но без да забравя, че тя го следи с поглед.

— Как се казваш? — попита тя.

— Монтийе. А ти?

— Навзикая.

— Само Навзикая?

Тя се усмихна.

— Някога са ме наричали Навзикая — белоръката дева. Дъщеря съм на Алкиной, царя на феаките^[1]. — Тя седна на земята пред него и скръсти крака. — Какво те води насам?

Той се постара да ѝ обясни.

— По своето естество роботът не се отличава от всичко останало тук — каза тя и се загледа надалеч. — От него ще чуеш истината такава, каквато самият ти искаш да я чуеш, а не каквато е в действителност.

— Но той твърдеше, че Земята ще се бори срещу нас, че ще се стигне до война. Ние не искаме война.

Тя го погледна.

— Ами въоръжението на корабите ви, ами пистолетът на хълбока ти? Смъртта витае около теб като буреносен облак. Хората, където и да отидат, сеят само смърт след себе си — не се прави, че не знаеш.

Монтийе я изгледа замислено. Навзикая беше изключително красива на светлината от играещите огнени пламъци. Времето се нижеше бавно. Тя изправи кръшната си снага, робата ѝ тихо прошумоля. Огънят обагри белите ѝ ръце в червено.

В светата обител заедно с Офелия. Сухият въздух ухаеше на тамян. Сред сенките проблясваше олтар. Монтийе хвърли един поглед към него и недоумяващо повдигна вежди.

— Искате ли да легнете в скута ми? — попита тя^[2].

— Нямам нищо против.

— Искан да кажа: да сложите главата си в скута ми.

— Нямам нищо против.

— Помислихте, че искам да кажа нещо просташко?

— Аз не мисля нищо.

— Хубава мисъл — каза Офелия, — да лежиш между краката на едно момиче. — И се усмихна.

Той чувствуваше ударите на сърцето ѝ под ефирно тънката дреха. Попита:

— Какво има?

— Нищо.

— Вие сте тъй весела?

— Какво друго трябва да прави човек, освен да бъде весел — на такова място и в такъв час? — Тя се надвеси над него. — Корабът ви е толкова надалеч. Бихте могли да останете тук.

Тя се изправи.

— Красива сте — каза той.

— Скъпи принце — разсмя се тя, — замълчете! Моята честност не позволява да говорим за моята красота^[3].

Приблужи се до него и зарови лице в туниката му. Прошепна: „О, говори ми все така!“

Русата коса се бе разпиляла по лицето ѝ, тя спеше свита на кравай като дете в майчина утроба. Дишаше бавно и равномерно. Монтийе бе коленичил пред олтара. При вида на блестящите копчета изсвири беззвучно през зъби, докосна ги. Никак не приличаха на църковни утвари, каквито човек би очаквал на такова място — странен олтар!

Странен, защото представляваше всъщност хиперкосмически предавател.

Външната му конструкция бе старомодна, скалите и копчетата имаха надписи на някакъв непонятен език, но всички детайли

подказваха недвусмислено предназначението му. Металната кубична основа завършваше отгоре с прозрачна плексигласова полусфера, в която проблясваха милиони светлинни точки: сложна антенна система, плод на високо техническо развитие. Междупланетната федерация не можеше да се похвали с такава съвършена антена. Забележително постижение!

Освен всичко друго устройството изглеждаше фабрично ново.

Храмът се огласи от добре познатото писукане, което замлъкна веднага, щом преподавателят се самонастрои на честотата на федерационната флотилия. Звездната мозайка в полусферата се прегрупира в образа на уморен офицер, който тъкмо поднасяше към устните си чаша кафе. Офицерът вдигна поглед и ококори очи.

— Капитан Монтийе!

— Бъди така добър — каза Монтийе — и ме свържи с командния пулт.

Лицето на офицера се разми в пъстроцветна мъгла, от която след миг се избистри физиономията на друг човек с мустаци и помътнели от умора очи.

— Само без възклицания — предупреди го дружелюбно Монтийе. — Да не стреснеш някого.

Офицерът се приближи към своя екран.

— Търсим те под дърво и камък от десет часа насам — защо прекъсна връзката с нас? Кат каза... — Млъкна и предприе нещо, което остана извън обсега на екрана. — Но ти не се обаждаш от кораба! — възкликна офицерът, когато лицето му отново изплува в центъра на екрана. — Какво, по дяволите, става там долу?

Монтийе забеляза, че офицерът целият е плувнал в пот и очевидно не се е бръснал скоро.

— Попаднах в някакъв урочасан храм, посветен на богинята Диана — поясни Монтийе. — И моля те, не викай, защото това е светилище и Диана не обича да ѝ вдигат шум. — Монтийе замълча и хвърли през рамо бегъл поглед към спящата девойка, за да се увери, че не се е събудила. — Какво става с Кат? Прибрала ли се е в кораба?

— Да...

— Предай ѝ да се заключи, ако вече не го е сторила, и да не излиза оттам, докато ние не отидем да я приберем. Кацаме на Земята.

— Но...!

— Чувствувам се все още отлично, благодаря за загрижеността. — Монтийе направи мрачна физиономия. — Слушай сега, Щефан, рано или късно, все някога ще трябва да се приземим, а мисля, че и без това сме позакъснели малко. Планетата не е толкова безобидна, колкото предполагахме... Лично се убедих в това. За какво мислиш, че използват този предавател? Във всеки случай не за пържене на яйца. Цивилизацията им е високо развита, Щефан, и ни изправя пред някои проблеми. Откак сме се приземили тук, Кат и аз, те правят всичко възможно, за да ни свършат психически. В момента опитват да ме подкупят с едно чаровно създание, чиято задача е да ме държи в бездействие. Щом не искат да ни посрещнат човешки, налага се да прибегнем до други методи. — Погледна бегло часовника си. — Обявете пълна бойна тревога, пригответе се за приземяване със заредени за стрелба оръжия. Установи координатите ми, нали? — и без да дочака утвърдителния отговор, продължи: — Ще действуваме според план БЗ: три крайцера ще ми изпратите долу, останалите да кръжат в орбита и да имат готовност за приземяване, в случай че се наложи. Ако се натъкнете на враждебни тела, стреляйте. Ако на пътя ви се изпречи нещо, което би могло да се окаже враждебно, стреляйте. Ако около някой от корабите започнат да се материализират отново проклетите им катедрали или пещери, не чакайте, а ги взривете и гледайте да се измъкнете. Всичко необичайно приемайте за враждебно дори да се съмнявате в съществуването му. Не се осланяйте на предположението, че става дума само за халюцинации — далеч не е така. Сам можах да се убедя. Планът влиза в действие след двадесет минути.

Погледна още веднъж спящата девойка. Тя бълнуваше насън. Продължи припряно:

— Установи координатите на Марта — би следвало да я откриете по излъчването на енергийния ѝ пакет или по нещо друго. Преди всичко трябва да се погрижим за нея, а когато вече си я приберем, ще се поразговорим сериозно с местните власти, които и да са те. Разбрано?

Долови слабо шумолене зад гърба си — раздвижване на дреха и шляпане на боси крака по каменните плочи.

— Разбрано — повтори той. — Край.

Медуза! Когато образът на офицера изчезна, Монтийе изведнъж съзря огледалния образ на Медузата върху плексигласовата полусфера. Гротескното ѝ лице бе изкривено от омраза, косата ѝ представляваше кълбо от виещи се змии.

— Излъга! — развика се тя. — Излъга! — Приближаваше към него, а пронизителният ѝ глас кънтеше из целия храм.

Медузата, разказваше му веднъж Кат, се смята за една от най-внушителните рожби, родени от въображението на древните гърци. Не само грозна, но и смъртоносна. Погледнел ли я човек в лицето, превръщан се на камък. Няма що, приятна жена. Извратено въображение са имали тези гърци.

Спомнил си тези думи, Монтийе залегна на пода, закри очите си с ръце и започна да стреля наляво и надясно, докато бялата светлина на оръжието му не изпълни целия храм.

После се върна при предавателя, без да гледа надолу към овъгления труп. Този предавател положително не бе монтиран току-така на това място.

Никога не оставяй коз в ръката на противника си, ако можеш да му го отнемеш, помисли Монтийе.

И се зае да развинти задната платка на предавателя. Когато надзърна във вътрешността му, размърда устни, без да може да издаде някакъв звук.

Предавателят представляваше една куха кутия.

Потьомкинов декор, шега, абсурд.

Монтийе бавно се изправи и през входа на храма се загледа в пищната зеленина навън.

Всичко тук е взето от една или друга книга.

Те изпълняват всяко нейно желание.

От него ще чуеш истината такава, каквато самият ти искаш да я чуеш, а не каквато е в действителност.

Али-

Монтийе се загледа в овъгления труп на пода.

са

Потънал в безизвестност писател си бе представил някога хиперкосмически предавател, но не бе успял или пък не си бе дал труда да опише сложната му схема. Защо му е трябвало да го описва? Нали предавателят и така е изпълнявал предназначението си в неговия разказ.

На Земята, в царството на митовете, той също функционираше.

Монтийе се прицели с пистолета си в кухата кутия и натисна спусъка. Предавателят се пръсна и изчезна сред кълбо от пламъци.

Неразрушими машини няма. Дори във въображението на писателите.

Монтийе излезе от храма, без да е напълно уверен в това.

[1] Четири от песните на Омировата „Одисея“ са посветени на гостуването на Одисей у феаките. Б.пр. ↑

[2] В този разговор с Монтийе Шекспировата Офелия изрича всъщност, почти непроменени, репликите на Хамлет в разговора с нея — трето действие, втора сцена на пиесата „Хамлет“. Б.пр. ↑

[3] Чувствително променената реплика на Хамлет от трето действие, първа сцена „... ако сте честна и красива, вашата честност не трябва да си позволява много да говори с вашата красота.“ Б.пр. ↑

— Отиде си — каза Алиса. Тя лежеше по корем на тревата, полускрита зад един храст, откъдето наблюдаваше долината. Изправи се и изтръска полепналите по роклята ѝ съчки.

— Но ще се върне — обади се Кат.

— Разбира се.

— И ще направи половината планета на пух и прах.

— Чакай го чудесни преживявания — заключи Алиса. Погледът ѝ се плъзна от Олимп към синкавите хълмове, които се губеха в далечината. Над горите витаеха леки мъгли, от тях се оформиха първо призрачни силуети, а постепенно и бойници, бастиони, внушителни кули. Те се издигнаха на хиляди метри над земята, свързани помежду си в пъстробагрени приказни замък, който непрекъснато менеше очертанията си. А отвъд замъка започваше непроходима гора, простираща се на десетки километри от него.

Кат попита:

— Какво е това?

— Бръмбар — Алиса с възторг наблюдаваше някаква буболечка, но вдигна поглед към Кат. — Виж, иска да се добере до нещо.

— И ще успее.

— Да, вече го докопа. — Алиса изгледа Кат с любопитство. — Интересно ми е обаче какво би искала да постигнеш ти.

Кат сви рамене.

Двете заслизаха надолу по планината. Огромни борове се издигаха мрачно встрани от тях, въздухът бе изпълнен от сладкото уханье на смола. Алиса продължи:

— Наясно си как стоят нещата, нали?

— Не храня никакви илюзии, ако това имаш предвид. — Кат замълча малко, преди да попита: — На колко години си всъщност?

— На десет. А ти? — Алиса се разсмя и хукна напред по пътеката. — Обзалагам се, че не можеш ме стигна!

— Не се и опитвам дори. — Кат продължи да върви, без да ускори крачка. Иглолистната гора започна да оредява, боровете отстъпиха постепенно място на светлокори широколистни дървета. Пътечката се виеше между пинии и кипариси. Неизменната лека мъгла почти не се забелязваше. Само дето силуетите на дърветата потрепваха като при мараля.

— Всъщност мечтата ми бе да стана антрополог — подхвана Кат, все едно че говореше на себе си. — Следвах социална антропология на планетата Фонтемхайт Гама... После попаднах на кораба разузнавач и оттам нататък се сблъсках само с измрели цивилизации, измрели градове, измрели планети. Призванието ми бе етнологията, но наместо това се отдадох на психология — все пак по-добре така, отколкото нищо.

— Употребяваш такива едни трудни думи... — подхвърли Алиса.

— Но ти и така ме разбираш, нали?

Алиса помълча известно време. Вървеше пред Кат и разсеяно подритваше разпилените по пътечката клонки и нападали листа.

— На Земята са съществували много цивилизации — каза тя предпазливо.

— И аз така подозирам.

Алиса отново се замисли.

— Но какво ще каже той, ако не се върнеш на кораба?

— Сигурна съм, че ти все ще измислиш нещо.

— Може би.

Те продължиха да слизат мълчаливо по пътечката, която на едно място съвсем се стесни, просече скалите и продължи от другата им страна успоредно с тях. В ниското се стелеше плътна мъгла, но колкото по-надолу слизаха, толкова по-рядка изглеждаше тя и се разнасяше като отгняващ дим.

В подножието на Олимп се ширна море. На няколко километра навътре сред водата се открие остров с пищна зеленина, небето над него изглеждаше особено синьо. Пръснати сред китна мозайка от ниви с правилни геометрични форми и добре поддържани градини, се виждаха доста градове и селца. Дълбок залив се врязваше в сушата и край това естествено пристанище бе разположен голям дървен град, който се отразяваше като в огледало в бистрото спокойно море. В пристанището се вливаше широка река.

— Анидър^[1] — поясни Алиса, като посочи реката. — Извира при Амаврот. — Погледна Кат и добави: — Амаврот е столицата на острова.

Кат се загледа в острова, който се виждаше ясно като на длан.

— А как се казва самият остров?

— Абракса. — Алиса се разсмя. — Но това беше преди на власт да се издигне Утоп, когото ние помежду си наричахме Автоп. Няма друго такова кътче на земята, на него е стъпвал един-единствен чужденец.

Кат се впечатли:

— Колко много неща знаеш!

Алиса се засмя.

— Аз съм само на десет години. Нищо не знам. Но съм сигурна, че на теб ще ти хареса на този остров.

— Може би. — Кат проследи с поглед пътечката, която свършваше в ниското под тях при брега. Там чакаше лодка, а от лодката ги гледаше лъчезарно лице. Кат вдигна очи към небето, което бе кристално ясно и синьо. Непомрачавано от нищо и безоблачно, то с нищо не издаваше, че там някъде горе кръжи черната космическа флотилия на Федерацията. Кат отново погледна надолу към далечните синкави хребети и притихналия остров. Почувствува някакво необяснимо спокойствие, душата ѝ се отпусна, ръцете ѝ увиснаха вяло встрани от тялото. Тя се извърна рязко и заслиза по стръмната пътечка. След десетина метра спря и погледна нагоре към Алиса, която не бе помръднала от мястото си на сред стръмния склон.

— Ами Мон? — попита тя доста сдържано и безучастно.

— Все ще измислим нещо — отвърна Алиса със смях.

Кат продължи надолу към очакващата я на брега лодка — тя вървеше по стъпките на Рафаел Хитлодей^[2], единствения чуждоземен посетител на остров Утопия. Зад гърба ѝ се спусна непроницаема мъгла, но гледано отдолу, небето бе все тъй ведро и безоблачно.

[1] Тук са заимствувани детайли от съчинението „Утопия“ (1516 г) на английския мислител, основоположник на утопичния социализъм Томас Мор (1478–1535). Измислените имена имат гръцки корен. Утопия — място, което не съществува; Анидър — безводна река, т.е.

също несъществуваща; Амаврот — неясен, тъмен, за да се подчертае, че такъв град няма; Абракса — непонятна магическа дума. Б.пр. ↑

[2] Измислен учен хуманист, на чийто разказ се позовава Томас Мор в „Утопия“. Неговата „Утопия“ се намира не край Олимп, а някъде около бреговете на Америка, където той попада, след като се отделя от експедицията на Америко Веспучи Б.пр. ↑

Монтийе стоеше в края на гората и наблюдаваше приземяването на последния от трите огромни кораба. Ракетата се откри над главата му черна и заплашителна, закри слънцето и потопа в сянка цялата гора. Люковете се отвориха; чуха се команди и метално дрънчене; после ракетата започна да бълва хора и бойни коли. Монтийе наблюдаваше десанта разсеяно, без да се радва на идеалната организация. Армията му изглеждаше внушителна, но потискащо малобройна. Освен това, доколкото му бе известно, никой от тези хора не бе влизал по-рано в бой.

Пушечно месо — мислеше мрачно той. — Обречени нещастници.

От трюмовете на кораба с грохот заизлизаха гъсенични коли: три леки танка се затъркаляха бавно към други два, стоварени от предходните ракети. Веригите им оставяха дълбоки следи по земята — между криволическите дири се разхождаха или седяха по тревата войниците и техниците. Неколцина ветерани се бяха отделили встрани и играеха карти.

Ракетата продължаваше да бълва коли, тромави бронетранспортъори, конструирани за проучвателни експедиции. Пригодността им за военни цели бе съмнителна, но все пак те бяха устойчиви, издръжливи и разполагаха с леко въоръжение. Осем такива бронетранспортъора плъзнаха по земята и спряха на почтително разстояние от леките танкове. Малко по-надалеч, на половин метър от земята, се чернееха четири кораба разузнавачи. Експедицията, която вече едва ли заслужаваше да се нарече така, имаше пълна бойна готовност. Монтийе се обърна към Кат, която съзря зад всички танкове и ракети в сянката на дърветата. Силуетът ѝ изглеждаше размазан в мрака. Монтийе чувствуваше, че тя е там, без всъщност да я вижда ясно. Лицето ѝ имаше странно неопределени черти.

— Е... какво мислиш?

Тя се полуизвърна към него.

— Готов си да пуснеш в действие всички средства, с които разполагаш, така ли?

— Обстоятелствата ме принуждават. — Монтийе стоеше разкрячен с ръце на хълбоците и надзираше военните приготовления. — Откак сме дошли тук, те непрекъснато опитват различни възможности да ни сломят психически. Нямам намерение да им се дам, нито сега, нито по-късно. Държат Марта някъде в тази гора, вероятно охранявана на всяка крачка. Заловили са я и не възнамеряват да ни я върнат. Единствената възможност да я освободим, е да атакуваме внезапно, тъй че да предотвратим всяка съпротива. Ще щурмуваме гората, ще приберем Марта и ще се изтеглим. А после вече... — Монтийе се усмихна. — После ще си поговорим сериозно с тях.

— С езика на оръжията — подхвърли Кат.

— Опитяхме да установим връзка с тях по мирен начин, така ли беше? — Монтийе изкриви лице. — И каква бе ползата от това? Жослен стана жертва на едно чудовище, а Марта бе взета като заложница. Ами „разходката“, която ни предложиха на нас двамата — действуваха съвсем предумишлено. Първо със заплахи, после със сила, а накрая опитаха да ме подкупят. Досега ги оставях да действуват според техните правила — и какво излезе от цялата работа? Затова вече аз ще диктувам собствените си условия.

Кат сви рамене.

— Надявам се, че знаеш какво вършиш — каза тя.

Монтийе насочи бинокъла си към една огромна сграда, която започна да се издига от недрата на гората. Бели мъгли пълзяха около шеметно високите кули, ту ги скриваха от погледа, ту ги разбулваха. В светлината на утрото приличаха на замръзнали пламъци. Изглеждаха много красиви. И не спираха да растат.

— Бъди спокойна — отвърна той.

Утрото беше свежо и ясно, само леко хладно. Наситеното ухание на зеленина и рохкава пръст се чувствуваше толкова осезателно, че изглеждаше почти материално. Военната част на Монтийе напредваше бавно след петте леки танка, които разчистваха пътя ѝ. Елите падаха със стон — някои повалени от лазерните оръдия, други прекършени и

прегазени направо от веригите. Сред танковете и колоната оставаше просека, широка десет метра, по която лесно можеше да се проследи изминатият път. Той разсичаше гората по права линия. Отгоре върху танковете седяха войници с оръжия в ръка.

Бронетранспортърът на Монтийе се движеше в средата на колоната. Самият той седеше отдясно до отворения прозорец, удобно облакътен на стъклото му. В лявата си ръка държеше микрофон за свързка с лекия танк, който водеше колоната.

— Все така напредваме — обади се свързочникът. — Засега никаква съпротива.

— И това ще дойде — отвърна Монтийе. — Бъдете нащрек.

Пое дълбоко дъх и със задоволство долови наситеното пролетно ухание на древната гора. По просеките растяха алени цветя, отворили жадно чашките си за слънчевата благодат, птиците пееха. Всичко това го изпълваше със страхопочитание, защото му бе непознато от родната му планета. Годишните времена там се сменяха неусетно — след зимата, под безцветното и неизменно едно и също небе, незабелязано от никого настъпваше лятото. А тук пролетта бе вулкан, стихия, спонтанен вик, изтръгнал се от неудържимо напирания живот, който в това хладно утро се разгръщаше в най-ярки багри и избуяваше от вечната плодородна пръст в безброй форми с различни ухания. Имаше нещо магическо и чудодейно в това вечно тържество на Земята, обичаната и изоставената, с която бяха свързани толкова много копнения.

Колоната продължаваше настъплението си.

Войниците отгоре на танковете си разменяха шеги и закачки. Над главите им кръжаха корабите, които внимателно следяха пътя на колоната. В някаква точка той трябваше да се пресече с предизвикателните блестящи кули, обгърнати от булото на мъглите, които само от време на време позволяваха те да се открият на фона на небето в цялата си красота.

Монтийе присви очи и погледна нагоре към корабите си.

— Появи се непознат обект — обади се свързочникът. — Чакаме инструкции. Сега сме...

Първите нападатели се изсипаха като гръм от ясно небе. Сякаш ято грабливи птици, те връхлетяха безшумно, светкавично и смъртоносно. Сред тях имаше крилати, огнебълващи дракони, летящи

коне, пришпорени от златокоси жени с блестящи брони, щитове и извадени от ножниците мечове; един викингски кораб, който се устреми към ракетите разузнавачи с издути от вятъра платна; колесници, теглени от коне, дракони и козли; крилати лъвове, хора и внушителни с размерите си птици. Хиляди невъобразими създания забулваха небето, връхлитаха тъй тихо и светкавично, че изненадваха ракетите, преди електронните устройства да успеят да ги засекаат. Втрещен от ужас, Монтийе видя как чудовищен змей нападна един от корабите му, заби нокти в гладката обшивка и започна да я дере. Точното попадение на един от другите кораби погуби чудовището, което изчезна сред кълбо от пламъци, но само след няколко мига на негово място се появи друго. Корабите бълваха огнени лъчи, разсичаха редиците на нападателите и с безразличие изпепеляваха странната армия. Особено по-малките кораби сновяха между крилатите същества и сееха смърт на всички посоки. Федерацията отстояваше позициите си, но с голяма мъка и неимоверни усилия.

— О, небеса! — прошепна Монтийе. — Не предполагах, че...

Думите му бяха прекъснати от ослепително сияние, последвано от силен трясък. Бронетранспортърът се разклати и спря. Сред внезапно настъпилата тишина отекнаха изстрели, отначало отдалеч, а после все по-отблизо. Предавателят изпука.

— Капитан Монтийе!

Монтийе погледна навън през прозореца, който вече бе успял да затвори. Навсякъде из гората се виждаха бягащи силуети.

— Слушам.

— Обстрелват ни... като че ли с големи снаряди. Обградени сме от цяла армия!

Бягащите силуети се различаваха вече ясно — това бяха униформени мъже. Те излязоха от гората и продължиха да стрелят. Отекна свистенето на рikuширащи куршуми.

— Как е положението с хората ни? — попита Монтийе.

Последва кратка пауза.

— Всички са в безопасност, сър. Потърсиха убежище вътре в танковете при започването на въздушното нападение. — Свързочникът млъкна за малко. — Какво ще наредите? — Гласът му се примесваше с шумове от приглушени експлозии и тракащи картечници. Монтийе сви юмруци и погледна през прозореца. Огнени струи разсичаха редиците

на нападателите. Имаше войници, които тичаха като горящи факли и крещяха. Цели дървета пламваха в огън и осветяваха с мъждукаща светлина гората и притаените в нея нови редици, готови за атака с примитивните си оръжия, които бълваха огън срещу колоната на Федерацията. Земята се тресеше от глухия тътен на далечни експлозии.

Свързочникът се обади:

— Хвърлиха в битката и артилерия.

Монтийе притвори очи.

— Виждам.

— Какво да правим?

Монтийе погледна ръцете си.

— Капитане?

Вдигнал очи, Монтийе изсумтя:

— Ще отстъпим.

— Но, капитане!

— Казах — *отстъпваме!* Но пак ще се върнем. — Изключи микрофона и се обърна към Кат. — Малка грешка в предвижданията — каза той сковано. — Реакцията им надмина всичките ми очаквания. Явно човек се учи, докато е жив. — Вдигна поглед към небето, където корабът разузнавач продължаваше да се бори с крилатите нападатели. — Само един от крайцерите ни би бил достатъчен да унищожи всичко живо в тази гора още преди да влезем в нея... нищо, нека ми е за урок. Аз бързо схващам, когато условията ме принуждават.

Челото на колоната възви назад и всичко се затъркаля по обратния път. Едновременно с това пооредяха устремните атаки, гърмящият артилерийски огън замлъкна и щурмоваците пехотинци започнаха да отстъпват към вътрешността на гората. Когато първите леки танкове минаха покрай бронетранспортъра на Монтийе, гората изглеждаше тъй притихнала, сякаш никога не бе имало битка. Само пораженията от огнения дъжд на лазерните оръжия и пламтящите още дървета издавах, че тук е ставало нещо. Двата кораба разузнавачи се спуснаха безшумно от внезапно разчистилото се небе и прибраха победения пълководец и неговия щаб, тъй като бронетранспортърът им бе напълно изваден от строя.

Преди да влезе през люка в кораба, Монтийе се извърна още веднъж назад към бронетранспортъра. Задната му част изглеждаше

като разплескана от огромен чук. Ако ударът бе уцелил само половин метър по към носа, Монтийе не би могъл да наблюдава сега нанесените щети. Неточност — или може би предупреждение: следващото попадение ще бъде точно.

Монтийе погледна нагоре. Извън обсега на оръдията и танковете му към небето се издигаха блестящите кули, обгърнати от слабо фосфоресциращи мъгли. И сякаш му се подиграваха.

Следобед крайцерът „Медина“ започна да кръжи над гората — на почитателно разстояние от блестящите кули. Огнената му опашка обгори и изпепели цели километри гора. Монтийе бе в командния център и следеше промените сред нововъзникналата пустош.

Димящата още пръст се насече от виещите се линии на бойни окови — първо един ред, след него втори, после трети. Над земята се спуснаха мъгли, които най-неочаквано се оказаха километрично дълги препятствия от бодлива тел. По ниските овъглени хълмове изникнаха бункери, обкръжени от неимоверно допотопни оръдия. Между тях зашариха войници в сиви униформи, със сиви шлемове и сиви лица. Те стояха скупчени на малки групички и гледаха нагоре към крайцера. Сред войниците се открояваха офицери с яркосини униформи със златни нашивки и саби. Някои от тях язدهа коне.

Войниците правеха към окопите скривалища и заслони. Офицерите не слизаха от конете си. От пламтящата гора насреща им идеха талази жежка топлина. Те бършеха запотените си чела с копринени носни кърпички. Държаха се студено, резервирано и на разстояние от войниците. Офицери върху шахматна дъска, които очакват започването на играта.

Противникът, чието предизвикателство чакаха те, седеше в командния център на главния кораб пред заемащия цялата стена екран. Така наблюдаваше бойното поле като от птичи поглед, цветно и триизмерно. Вражеските сили пълзяха като мравки по обгорената земя. Подсилваха укрепленията си и чакаха неговия, противниковия ход.

Монтийе се отпусна назад на стола си. Даде нареждания по микрофона, без да отмества поглед от екрана. Леките танкове плъпнаха към опустошената земя от своите горски скривалища. Последваха ги бронетранспортърите и войниците. Този път по-възрастни и поопитни от участниците в първото неуспешно нападение; те бягаха, приведени напред, със заредени за стрелба оръжия. Монтийе си бе извадил поука. Това не беше наказателна експедиция, а война.

Пешките върху шахматната дъска се раздвижиха.

Ноцта се къпеше в пламъци, огласяна от смъртта, която вилнееше някъде надалеч. Скрити в окопите си от двете страни на една широка ивица ничия земя, шахматните фигури се намираха за момента в позиционна война. Демаркационната линия се очертаваше от бодлива тел и димящи разрушени танкове. И от убити войници, които дори в смъртта стискаха здраво своите оръжия.

Дълбоко в единия тил, заобиколен от войниците и колите си и погълнат от нови военни планове, изчакваше Предизвикателят Монтийе; в другия тил блестящите кули продължаваха да се издигат към мрачното небе тъй, сякаш му се присмиваха.

Пат.

Монтийе наблюдаваше екрана в командния си център. Фигурите върху шахматната дъска на бойното поле не се движеха. От време на време проблясваха ослепителни светкавици, а малко след тях глухо отекваше грохот, който се чуваше дори вътре в кораба. По-малките екрани показваха отделни вражески войници, загледани през ивицата ничия земя към позициите на Федерацията. Всички те се струваха някак еднакви на Монтийе. Високоговорителите бълваха грохота на автомати, картечници, лазерни оръдия и стонове на умиращи хора. Въпреки взривовите и свистенето на лазерните оръжия се чуваше и някакво глухо бръмчене — ту по-силно, ту по-слабо.

— Те имат и самолети — каза Кат.

Тя седеше на един стол зад него. Монтийе сви рамене.

— Играчки. Само да пожелаем и веднага ще ги взривим. — Той почти се усмихна. — Самолети с витла, виждала ли си такова чудо! Допотопни колкото си искаш — само за боклука. — Започна да прелиства отпечатъците от електронната машина, които лежаха върху масата пред него. — Компютърът успя да идентифицира някои от тях. Музейни експонати... Фоке-Вулф, Месершмит, Спитфайър, Дорние. Някои са толкова стари, че машината загуби часове, преди да открие някакви макар и най-нищожни данни за тях. Невероятно!

Една от камерите даде в едър план самолет, който летеше съвсем ниско над дърветата. Отпред при мотора, изписано с големи букви, се четеше името Spirit of St. Louis^[1].

— Защо не се намесиш и не сложиш край на тази история — каза Кат. — Само от теб зависи.

— Търпение — отвърна Монтийе. — Ще разреши въпроса по моему, елегантно и без сътресение. Те няма да издържат вечно така. Накрая ще се принудят да се предадат. За разлика от тях аз не бързам за никъде.

— Играеш си на война — укори го Кат. — Открайвременната ти мечта. Всичко това е за теб само игра.

— Първия път допуснах грешка — каза Монтийе. — Но си извлякох съответната поука. Ще ги накарам да лаят на колене в краката ми.

— Но там умират хора.

— Да не би аз да започнах тази история? Искам да ни върнат Марта и да играят с открити карти, нищо повече. Ако те спрат да се бият, няма да има война.

— Можеш да сложиш край на всичко това, когато пожелаеш — продължи Кат. — Но ти просто не искаш, защото победиш ли ги веднъж, няма да можеш да си играеш вече на велик пълководец.

— Стига с твоите психоанализи! — сряза я Монтийе. — Ще действам както аз намирам за добре, разбрано?

Кат стана.

— Разбрано — каза тя и напусна командната зала, без да се обръща повече назад. Високоговорителите зад гърба ѝ продължиха да бълват грохота на битката.

Монтийе включи микрофона, даде инструкции за включване на още един крайцер. Врагът прибягна до подкрепления: далекобойни оръдия, бойни коли и несекващ поток от войници в мрачни сиви униформи. Пикиращи бойни самолети прелетяха над неподвижните кораби разузнавачи и ги засипаха с дъжд от огън.

Бойното поле се разрастваше непрекъснато и превръщаше гората в необятна пустош, но в средата, все така непокътнат, се открояваше малък зелен оазис, от който се издигаха блестящите кули. Земята се тресеше, огнени кълба припламваха и угасваха, но кулите не преставаха да бълват нова жива сила, нови машини и така да наливат масло в абсурдния, несекващ огън на ехтящото бойно поле.

Ако не държаха Марта там вътре — мислеше Монтийе, — отдавна да съм взривил това чудо. Но при сегашното положение не

мога да рискувам. Ще отстоявам позициите си, докато се налага, пък дори това да е цяла вечност. Мога да си го позволя — имам още шест крайцера в орбита около Земята. Ще ги направя на пихтия, преди да ги принудя да сключат примирие. Дори без помощта на крайцерите.

Но ако се наложи...

Мога да поискам подкрепления от Междупланетната федерация. Земята е наша. Няма да се откажем от нещо, което ни принадлежи по право. Ще са необходими само няколко седмици, за да стигнат дотук — ако се наложи. Мога да поискам още хиляда, десет, петдесет хиляди души. Ще ги направим на пух и прах. Аз ще ги направя на пух и прах.

Монтийе следеше екрана, а устните му бяха решително свити в почти болезнена гримаса.

Никога няма да се предам.

Включи микрофона. На Земята кацаха нови крайцери и разтоварваха провизии, хора, машини. Бяла, ослепителна смърт властвуваше над нощта. В окопите умираха войници, но на тяхно място се появяваха нови. Всички те си приличаха.

Монтийе настъпи отново. Противникът отговори с отбранителен ход. Шахматната партия напредваше според всички правила.

Монтийе наблюдаваше екрана и умуваше как да продължи. Войната се разрастваше — може би трябваше да премести щаба няколко километра назад. Много разумен ход.

Рокада.

[1] Духът на св. Луис (англ.). Б.пр. ↑

Войната продължаваше — ту заглъхваше в откъслечни престрелки над ничията земя, ту се развихряше във внезапни въздушни атаки. Земята бе опустошена на километри около блестящите кули, които се издигаха все тъй надменно от малкия оазис зеленина и продължаваха да бълват жива и военна сила. Бойното поле се разширяваше в концентрични кръгове като около камък, хвърлен във вода. Пътищата гъмжаха от бегълци. Безкрайните им колони се нижеха покрай щаба — бледи и смълчани войници с малки вързопи, в които носеха оскъдните си вещи. Имаше часове, които твърдяха, че лицата на някои от бегълците им се струват познати, че ден след ден и нощ покрай тях минават едни и същи бегълци. Повечето се смееха на тези приказки. Всички бегълци си приличат. Униформата на страха и глада обезличава хората не по-малко от войнишкия мундир.

Появяваха се и военнопленници — мрачни, брадати мъже, които отказваха да съобщят нещо друго освен военния си чин и номер. Тези военнопленници, затворени в силови полета, ден и нощ крояха планове за бягство. Неколцина от тях измислиха дървен кон за гимнастическите си упражнения и под негово прикритие избягаха през подземен тунел, който свършваше извън територията на лагера. Друг пленник избяга с помощта на една от инженерките, която се бе влюбила в него. Военнопленниците непрекъснато създаваха някакви неприятности. Монтийе прехвърли всички проблеми, свързани с тях, на един от подчинените си и с това ги изтри от своето съзнание.

Имаше и дезертъори.

Те преминаваха на страната на Междупланетната федерация, блазнени от материални облаги, чест и слава или просто от омраза, примамени от възможностите за грабеж или от някакви лични подбуди. Появяваха се, облечени в странни униформи, понесли чудновати оръжия или направо с голи ръце. Биеха се като фурии и умираха като герои в една война, която въобще не се мъчеха да разберат. Умопобъркани, но полезни войници.

Сред тях беше и Херкулес.

Монтийе случайно се намираще при входа на лагера, когато Херкулес се появи начело на една странна дружина от наемни войници. Сред тях имаше четирима мъже, облечени в пъстри, натруфени униформи, с високи до коленете ботуши, шапки, украсени с пера и наметала. Представиха се като Тримата мускетари. Възрастен дебеланко седеше в инвалидна количка и забавляваше околните с невероятни истории от родния си град Прага и с приключенията от бойните полета на Първата световна война. Някакъв мрачен туземец, само с една кожена превръзка на кръста си, издаваше животински звуци, докато един мъж, с маска на лицето и целият облечен в черно, яздеше на бял кон и дума не обелваше. Начело на странната дружина вървеше, разбира се, Херкулес.

— Привет, дребни ми човече! — провикна се той и като разбута часовите, запъти се право към Монтийе, който оглеждаше чудатите му войници без каквото и да е въодушевление. — Чух, че водиш някаква войничка и дойдох да ти помогна! — Херкулес застана широко разкрачен пред Монтийе. — Горе главата, дребосъчко! Пред теб стои Херкулес. Каж ми само какво искаш да направя?

Монтийе отпрати с ръка часовите.

— В онези кули там държат наш заложник — каза той. — Една жена. Трябва да я освободим.

— Излишно си седнал да се главоболиш заради една жена — отвърна Херкулес. — Повярвай ми, още не се е раждала жена, която да заслужава да се воюва заради нея. Слушай — усмихна се той с цялото си лице, — не ми е на мен за пръв път да участвувам във война, познавам много добре разликата между повод и причини за една война. Разказвал ли съм ти историята за Хубавата Елена, заради чието отвличане започна ужасната Троянска война? Уж само за да я освободят, така разправяха. Лицемери! Никая армия не би мръднала пръст дори заради някаква си жена, освен ако тя не е седнала върху планина от злато. Можеш да разчиташ на мен, дребосъчко! — Херкулес гръмко се разсмя и се удари по бедрото с месестия си юмрук.

Двамата се запътиха към главния кораб. Монтийе обясняваше:

— Ние искаме само да си вземем това, което е наше. Щом не искат да се разберем с добро, ще действваме със сила. Това е то цялата работа.

— Позната история — ухили се Херкулес. — Липса на собствени претенции, безкористност в името на нечия свобода, трупове, грабежи, насилие, смърт — всичко се повтаря. Войните са ми толкова ясни. — Погледна бегло Монтийе. — Тази ще се проточи дълго. Те никога няма да освободят заложницата ви доброволно. Убеден съм.

— Аз не бързам — отвърна Монтийе.

— И аз ще бъда на твоя страна! — провикна се Херкулес. — Кълна се в Зевс, че ще ти помогна! По природа съм миролюбив, всеки знае, но досега не е имало случай да се измъкна страхливо от някоя битка. Допадат ми такива като теб, дребосъчко. Ще им дадем да се разберат на тези мръсници! В миша дупка ще ги наврем! Тук съм си като у дома и с моя помощ непременно ще ги надвиеш! — Херкулес се ухили доволно на Монтийе. — На първо време те съветвам да изпратиш част от войниците си да окупира едно селце недалеч оттук. Акцията е напълно по силите на хората ти. Населението на това село е на страната на Алиса — предполагам, че не държиш да имаш нейни поддръжници толкова близо до себе си? С времето те могат да ти създадат много ядове. След като завземеш селото, ще ти изложи следващия си план, възхитителен, блестящ план, какъвто само главата на Херкулес може да роди...

Кат седеше в кафенето на главния кораб и наблюдаваше малкия екран в ъгъла на тавана. На масата пред нея стоеше недокоснатата чаша кафе-заместител. Екранът проследяваше бързото разгръщане на сраженията извън територията на първоначалното бойно поле. Само една нищожна част от войските на Монтийе се състоеше от неговите федерационни сили. Останалите бяха наемници и поддръжници, водени от някакви свои подбуди. От всички страни прииждаха нови войници. В скоро време се очакваха и подкрепленията от Междупланетната федерация. Съобщението, в което се описваше първата организирана съпротива срещу Федерацията от нейното създаване насам, бе вече изпратено. С всички тези сили под свое командване Пълководецът Монтийе можеше да воюва вечно.

Кат наблюдаваше от екрана непрекъснатото разрастване на войната и знаеше, че Монтийе няма да се откаже от нея.

Монтийе бе наредил да сложат едно походно легло в командната зала. Той вече рядко излизаше оттам. Беше напълно погълнат от своята партия шах. Местеше пионки, топове и офицери по бързо разрастващата се дъска, търсеше места за пробив, умуваше, гадаеше ходовете на противника. Шахматните фигури нямаха никакво значение за него — важното бе кой ги мести. Играта на война го очароваше и възбуждаше.

За първи път в живота си Монтийе се чувствуваше истински щастлив.

Подкрепленията от Междупланетната федерация пристигнаха. Двадесет и два крайцера разсякоха с грохот небето — появата им означаваше нови войници, оръдия, танкове, боеприпаси. Крайцерите връхлитаха от яркосиньото небе на талази, сееха смърт, пърлеха облаците с огнените си езици, атакуваха спящите равнини, тежко полюшващите се морета, високите планини. Опустошителната им стихия бе внушителна, но отбраната на Земята по нищо не им отстъпваше. Замъци се превръщаха в ракетни площадки, древни кули извисяваха с трясък върховете си към небето и се преобразяваха в стройни ракети с металически блясък; земята се цепеше и от недрата ѝ излитаха странни същества, яхнали лунни лъчи и огнени пламъци. Смърт, разруха, слава — по равно и за двете страни. Крайцерите отбиваха нападателите, унищожаваша ги, превръщаха земята под себе си в клокочещ огнен пъкъл. После се оттегляха от бойното поле, връщаха се към безкрайната позиционна война.

След тях раните на Земята заздравяваха бързо. Замъците възкръсваха, селата, напълно невредими, никнеха като гъби, градовете се разрастваха като живи клетъчни организми. От опустошителното разрушение не оставаше никаква следа, никакъв помен. Можеше да започне борбата за следващата победа.

Монтийе следеше военните действия на екраните в командната зала. Все още се водеше локална война, ограничена в участъка около непревземаемите кули. В единия край на бойното поле Монтийе печелеше незначителни победи, в другия търпеше малки поражения.

Тъй минаваха дни, после седмици, а сетне и цели месеци и понякога Монтийе започваше да се съмнява дали е отбелязал някакъв напредък, дали някога ще спечели тази партия шах, или по-скоро е на път да я изгуби. Но след такива мигове на неувереност винаги му хрумваше някой гениален ход, удаваше му се да извоюва някоя малка победа, да направи пробив в противниковата територия и тогава отново се чувствуваше щастлив.

Алиса стоеше на върха на едно малко възвишение зад главната квартира на щаба. Шарената топка лежеше в краката ѝ, а погледът ѝ се рееше над хълмистата местност. Бойното поле представляваше само точица сред внушителната панорама, която се разкриваше пред нея. От невидима ракетна площадка излетя блестящо метално кълбо и се издигна със свистене към небето. Насрещният ход на Монтийе го унищожи, преди още да се е насочило към целта си. Алиса гледаше огненото кълбо, без да помръдва. Силуетът ѝ започна да се размазва, тя доби облика на друга жена, на Жулиета от Верона — косите ѝ се вееха на вятъра, а в ръката си стискаше малка остра кама; после се превърна в Деметра с роба във всички земни багри, в Рея^[1], в Астарта^[2]. Фигурата ѝ се откри заплашително мрачно, преди да приеме следващото си превъплъщение — бледолика, крехка жена с големи тъмни очи: Беатриче Портинали, видяна през погледа на един влюбен поет. И после отново Алиса — с по детски свити устнички и пилеещи се по раменете ѝ златни къдри. В далечината зад гърба ѝ кацна цяло ято крилати същества, предвождани от бял пегас. Алиса не се извърна. Сключи ръце на гърба си и тъй силно ги изпъна назад, че почти изпукаха. Повдигна се на пръсти, после отпусна пети върху тревата, пак се повдигна на пръсти. Небосводът се издигаше над главата ѝ ведър и блестящ. Тя се загледа в притъмнялото късче небе, където човекът създаваше своите нови легенди...

[1] В древногръцката митология жена на Кронос и майка на Зевс. Б.пр. ↑

[2] Богиня на плодородието, любовта, майчинството, войната и лова у народите на древния Изток (особено у финикийците). Б.пр. ↑

Издание:

Сам Лундвал. Ах, тази Алиса!

Книгоиздателство „Георги Бакалов“, Варна, 1985

Библиотека „Галактика“, №70

Редакционна колегия: Любен Дилов, Светозар Златаров, Елка Константинова,

Агоп Мелконян, Димитър Пеев, Огнян Сапарев, Светослав Славчев

Рецензент: Вера Ганчева

Преведоха от шведски: Светла Стоилова, Антоанета Приматарова-Милчева

Редактори: Агнеса Дряновска, Светла Стоилова

Редактор на издателството: Ася Къдрева

Оформление: Богдан Мавродинов, Жеко Алексиев

Рисунка на корицата: Текла Алексиева

Художествен редактор: Иван Кенаров

Технически редактор: Пламен Антонов

Коректор: Паунка Камбурова

Шведска, I издание

Дадена за набор на 12.VII.1985 г. Подписана за печат на 16.X.1985 г.

Излязла от печат месец ноември 1985 г. Формат 70×100/32 Изд. №1899. Цена 2 лв.

Печ. коли 22. Изд. коли 14,25. УИК 13,88

Страници: 352. ЕКП 95366 21531 5637-269-85

08 Книгоиздателство „Георги Бакалов“ — Варна

Държавна печатница „Балкан“ — София

Ч 839.7

© Любен Дилов, предговор, 1985

© Антоанета Приматарова-Милчева, Светла Стоилова, преводачи, 1985

© Богдан Мавродинов и Жеко Алексиев, библиотечно оформление, 1979

© Текла Алексиева, рисунка на корицата, 1985

c/o Jusautor, Sofia

Sam J. Lundwall

Inga hjältar här — Delta Förlags, Stockhoims, 1972
Alice, Alice — Delta Förlags, Stockhoims, 1974

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.